

Vlaams
Parlement

stuk **1147** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 17 mei 2011 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925
op de elektriciteitsvoorziening
en het Energiedecreet van 8 mei 2009,
wat betreft de omzetting
van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 23 december 2010	49
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en van de Minaraad	67
Advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt	89
Voorontwerp van decreet van 25 februari 2011	107
Advies van de Raad van State	129
Ontwerp van decreet	155

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. INLEIDING

In 2009 keurde Europa haar derde Energiepakket ('third package') goed, ter versterking van de interne markt voor elektriciteit en gas in de Europese Unie. Doel van die interne markt is een echte keuzevrijheid te bieden aan alle consumenten in de Europese Unie, zowel particulieren als ondernemingen, nieuwe mogelijkheden voor economische groei te creëren en de grensoverschrijdende handel te bevorderen en zo efficiëntieverbeteringen, concurrerende tarieven en een betere dienstverlening te bewerkstelligen, alsmede bij te dragen tot de leverings- en voorzieningszekerheid en de duurzaamheid van de economie.

Vastgesteld werd dat er sinds de goedkeuring van de tweede Elektriciteits- en Richtlijn, nog steeds geen sprake was van een niet-discriminerende nettoegang en van een gelijk niveau van regulerend toezicht in de lidstaten.

In dit derde Energiepakket zijn twee richtlijnen opgenomen die deels omgezet dienen te worden in de Vlaamse energiewetgeving, met name:

- 1) de richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG (hierna de 'Derde Elektriciteitsrichtlijn');
- 2) de richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG (hierna de 'Derde Aardgasrichtlijn').

De uiterste omzettingsdatum voor de omzetting van de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn in Vlaamse energiewetgeving was 3 maart 2011.

De meeste artikels van de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn zijn al op de een of andere manier verwerkt in Vlaamse reglementering bij de omzetting van de Tweede Elektriciteits- en Gasrichtlijn, dan wel hebben ze betrekking op federale energiebevoegdheden.

De wijzigingen van het Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn ten opzichte van de Tweede Elektriciteits- en Gasrichtlijn die wel een omzetting vereisen in de Vlaamse energiewetgeving zijn in voorliggend ontwerp van decreet opgenomen.

Het voorliggend ontwerp van decreet bevat in hoofddlijn volgende wijzigingen aan het Energiedecreet van 8 mei 2009:

- in overeenstemming brengen van een aantal definities uit het Energiedecreet met de definities uit de richtlijnen;
- in overeenstemming brengen van het statuut van de VREG (Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt) met het statuut van een regulerende instantie, zoals bedoeld in de richtlijnen, met name op het vlak van de onafhankelijkheid, het bestuur, de bevoegdheden en taken, evenals het opnemen van de doelstellingen van de regulator;
- toevoeging van een regeling inzake bemiddeling en geschillenbeslechting door de VREG bij geschillen tegen netbeheerders;
- verfijning van de bepalingen inzake taken en vertrouwelijkheid van de distributienetbeheerder;
- een wijziging aan de regeling inzake leveringsvergunningen;
- de opname van een bepaling dat de Vlaamse Regering uiterlijk op 3 september 2012 een kosten-batenanalyse voor de invoering van slimme meters moet voorleggen aan het Vlaams Parlement;
- toevoeging van een regeling inzake gesloten distributienetten;
- toevoeging van een regeling inzake privé distributienetten;
- toevoeging van een regeling inzake directe lijnen en directe lijnen.

Bijkomend worden in voorliggend ontwerp van decreet:

- wijzigingen aangebracht aan de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening, met het oog op het afschaffen van de intermediaire rol van het Vlaams Gewest met betrekking tot de wegenistoelingen door gemeenten en provincies aan de distributienetbeheerders;
- enkele materiële vergissingen rechtgezet en tekstverbeteringen aangebracht aan het Energiedecreet van 8 mei 2009.

2. TOELICHTING BELANGRIJKSTE WIJZIGINGEN

2.1. *Aanpassing van de definities in het Energiedecreet aan de definities opgenomen in de richtlijnen*

De Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn bevat een aantal nieuwe definities en een aantal wijzigingen aan de definities die reeds waren opgenomen in de Tweede Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn.

Enkele definities van het Energiedecreet vereisen aanpassing, andere definities moeten worden toegevoegd:

- het begrip ‘achterliggende afnemer’ wordt ingevoerd. Hiermee wordt bedoeld een afnemer aangesloten op een gesloten distributienet of privédistributienet, met andere woorden: een afnemer die niet rechtstreeks aangesloten is op het ‘gewone’ distributienet;
- het begrip ‘achterliggende netgebruiker’ wordt eveneens ingevoerd. Hiermee wordt bedoeld een netgebruiker (producent of afnemer) aangesloten op een gesloten distributienet of privédistributienet, met andere woorden: een netgebruiker die niet rechtstreeks aangesloten is op het ‘gewone’ distributienet;
- de definitie van ‘directe lijn’ wordt in lijn gebracht met de Derde Elektriciteitsrichtlijn. Deze definitie is immers verschillend van de huidige definitie, wat tot verwarring en een incorrecte omzetting van de richtlijn kan leiden.

Artikel 2 (15) van de Derde Elektriciteitsrichtlijn definieert directe lijn als volgt: “Een elektriciteitslijn (of geheel van elektriciteitslijnen) die een geïsoleerde productielocatie met een geïsoleerde afnemer verbindt, of een elektriciteitslijn die een elektriciteitsproducent en een elektriciteitsleverancier met elkaar verbindt om hun eigen vestigingen, dochterondernemingen en in aanmerking komende afnemers direct te bevoorraden.”.

De Europese regelgever ziet als directe lijn dus de verbinding tussen producent en afnemer. Dit is een verbinding die door een private partij, en dus niet door de distributienetbeheerder, wordt aangelegd. Dit kan gaan om een lijn die al dan niet een connectie met het distributienet heeft: de mogelijkheid van connectie met het net wordt niet uitgesloten.

De definitie in het Energiedecreet is momenteel: “Elke elektrische leiding met een nominale spanning gelijk aan of minder dan 70 kilovolt die geen deel uitmaakt van een elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.”. Wat ontbreekt in deze definitie, is het aspect dat de directe lijn een productie-installatie (al dan niet op basis van hernieuwbare energiebronnen) moet verbinden met een afnemer. In het kader van een correcte omzetting van de richtlijnen, moet deze definitie gewijzigd worden door hem richtlijnconform te maken.

Daarom wordt de definitie van directe lijn gewijzigd als volgt: “Een elektriciteitslijn met een nominale spanning gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, die een productie-installatie met een afnemer verbindt.”. Daarmee is duidelijk dat een directe lijn geen

lijn is die dient om van het distributienet afgenomen elektriciteit verder te distribueren, terwijl deze situatie wél, ten onrechte, ressorteert onder de huidige definitie van directe lijn.

De definitie voor directe lijn neemt bewust niet de Europese definitie over. Dit omdat deze definitie niet duidelijk is en het is niet aangewezen om een regelgeving op te bouwen rond onduidelijke termen. Waarom bijvoorbeeld, in de Europese definitie van directe lijn, het onderscheid gemaakt wordt tussen enerzijds connectie met het net, en anderzijds niet (cfr. woordgebruik 'geïsoleerd'), zonder dat daar gevolgen aan verbonden worden, is totaal onduidelijk. Aangezien het onderscheid tussen een geïsoleerde producent en een geïsoleerde afnemer enerzijds, en de overige in de definitie beschreven situaties, blijkbaar geen enkel belang heeft, wordt een vereenvoudigde definitie voorgesteld, die wel de bedoeling heeft dezelfde inhoud te hebben.

Omdat de Europese definitie niet alleen omslachtig is, maar ook een onduidelijke draagwijdte heeft en daarmee tot rechtsonzekerheid kan leiden, werd vooral gezocht naar wat de Europese regelgever ermee trachtte te bedoelen, om daarna enkel dit weer te geven in de definitie die in het Energiedecreet zal worden weergegeven. De essentie van de definitie lijkt alleen maar te zijn dat een directe lijn een lijn is tussen producent en afnemer.

Daarom is directe lijn gedefinieerd als elektriciteitslijn die een productie-installatie met een afnemer verbindt, waarbij dan wel nog de nominale spanning is toegevoegd om enkel die lijnen te vatten die binnen de bevoegdheid van de Vlaamse regelgever vallen;

- de definitie van 'distributie' wordt in lijn gebracht met de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn door de toevoeging in fine van de woorden "de levering zelf niet inbegrepen". De huidige definitie "de werkzaamheid die erin bestaat elektriciteit via plaatselijke elektrische leidingen of aardgas via plaatselijke pijpleidingen te brengen tot bij afnemers" maakt tevens niet duidelijk genoeg dat het enkel de lijnen en leidingen betreft die onder de regionale energiebevoegdheid vallen. Daarom wordt de definitie aangepast, zodat die bepaalt: "distributie: de activiteit die erin bestaat elektriciteit via elektrische lijnen met een nominale spanning gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, of aardgas via plaatselijke aardgasleidingen te brengen tot bij afnemers, de levering zelf niet inbegrepen";
- de definitie van 'elektriciteitsdistributienet' wordt aangepast in die zin dat ervan uitgesloten worden: het gesloten distributienet, het privé-distributienet of de directe lijn. Deze netten en lijnen vallen immers onder een bijzondere regeling. Een gelijkaardige aanpassing gebeurde voor de definitie van 'aardgasdistributienet';
- het begrip 'gesloten distributienet' wordt ingevoerd. Meer hierover onder punt 2.6.2;
- het begrip 'eigen site' wordt ingevoerd, dat relevant is in de regeling voor aanleg en beheer van directe lijnen, directe leidingen en gesloten distributienetten;
- een definitie van 'privé-distributienet' wordt ingevoerd. Meer hierover onder punt 2.6.3;
- een definitie voor 'slimme meter' wordt toegevoegd. Dit is een elektronische meter die energiestromen en aanverwante fysische grootheden meet en registreert en die uitgerust is met een tweerichtingscommunicatiemiddel, dat ervoor zorgt dat de gegevens niet alleen lokaal, maar ook op afstand uitgelezen kunnen worden en dat de meter in staat is om op basis van de gegevens die hij lokaal of vanop afstand ontvangt bepaalde acties uit te voeren. Deze definitie is gebaseerd op een definitie vooropgesteld door de Europese Commissie, maar breidt deze uit zodat de slimme meter niet enkel energie-

verbruik registreert maar alle energiestromen en aanverwante fysische grootheden (dus niet enkel kWh, maar ook voltage, ampère enzovoort);

- de term ‘vervoernet’ wordt vervangen door de term ‘vervoersnet’, waardoor een correctie wordt aangebracht aan de verwijzing naar deze term (mét –s) in de federale wetgeving terzake.

De Europese richtlijnen hanteren consequent het begrip ‘systeem’ ook als het gaat over de distributie van elektriciteit en aardgas. Er werd voor gekozen om de bestaande terminologie ‘net’ te handhaven, vermits deze goed ingeburgerd is en een decretale aanpassing tal van andere aanpassingen (soms met aanzienlijke kosten) in haar kielzog zou vereisen. Wel werd ervoor gezorgd dat er geen verwarring kan ontstaan en de begrippen dezelfde lading dekken als bedoeld in de richtlijnen.

2.2. Versterking van de taken, bevoegdheden en onafhankelijkheid van de VREG

2.2.1. Versterking van de onafhankelijkheid van de VREG

Artikel 35 (1-2) van de Elektriciteitsrichtlijn en artikel 39 (1-2) van de Aardgasrichtlijn stellen dat iedere lidstaat één enkele nationale regulerende instantie op nationaal niveau moet aanwijzen, doch dat dit niet belet dat op regionaal niveau andere regulerende instanties worden aangewezen, mits er voor representatie- en contactdoeleinden op communautair niveau in de raad van regelgevers van het Agentschap (ACER) één hooggeplaatste vertegenwoordiger is.

Lid 4 van dezelfde artikelen stellen dat de lidstaten de onafhankelijkheid van de regulerende instantie moeten waarborgen en ervoor moeten zorgen dat zij haar bevoegdheid op onpartijdige en transparante wijze kan uitoefenen. Zo moet de lidstaat ervoor zorgen dat de regulerende instantie, bij de uitvoering van de reguleringstaken die haar bij deze richtlijn en de aanverwante wetgeving zijn opgelegd:

- a) juridisch gescheiden en functioneel onafhankelijk is van enige andere publieke of particuliere entiteit;
- b) ervoor zorgt dat haar personeel en de personen die belast zijn met haar beheer
 - i) onafhankelijk zijn van marktbelangen, en
 - ii) bij het verrichten van de reguleringstaken geen directe instructies verlangen of ontvangen van regeringen of andere publieke of particuliere entiteiten. Eventuele nauwe samenwerking met andere bevoegde nationale instanties of de toepassing van algemene beleidsrichtsnoeren van de overheid die geen verband houden met haar reguleringstaken, worden door dit voorschrift onverlet gelaten.

Lid 5 van bovenstaande artikelen stelt dat, om de onafhankelijkheid van de regulerende instantie te beschermen, de lidstaten erover moeten waken dat:

- a) de regulerende instantie zelfstandig besluiten kan nemen, onafhankelijk van enig politiek orgaan, afzonderlijke jaarlijkse begrotingstoewijzingen ontvangt, zodat zij over autonomie beschikt bij de uitvoering van de toegewezen begroting, en de adequate personele en financiële middelen heeft om haar taken uit te voeren, en
- b) de leden van het bestuur van de regulerende instantie, of bij afwezigheid van een bestuur, de hogere leiding van de regulerende instantie, worden aangesteld voor een vaste termijn van vijf tot zeven jaar, die eenmaal kan worden verlengd. In verband met punt b), voorzien de lidstaten in een adequaat rouwregelingsschema voor het bestuur of de hogere leiding. De leden van het bestuur, of bij afwezigheid van een bestuur, de leden van de hogere leiding, mogen in die termijn uitsluitend van hun ambt worden ontheven als ze niet langer voldoen aan de in dit artikel omschreven voorwaarden of volgens de nationale wetgeving schuldig zijn geweest aan wangedrag.

De richtlijnen vereisen dat er één nationale regulerende instantie (NRA) is op nationaal niveau (voor wat België betreft is dit logischerwijze de CREG, Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas). Bedoeling van de aanduiding van “één nationale regulerende instantie” is te voorkomen dat de bevoegdheden en taken die in de richtlijn voorzien zijn voor de regulerende instantie, verspreid zouden worden tussen meerdere instanties op hetzelfde niveau (bijv. regulator en ministerie van energie).

De aanwijzing van één nationale regulerende instantie belet volgens lid 2 niet dat er op regionaal niveau andere regulators zijn (dus VREG, CWaPE (Commission wallonne pour l’Energie) en BRUGEL (BRUssel Gas Elektriciteit). Dit echter voor zover er voor de representatie- en contactdoeleinden op communautair niveau in de raad van regelgevers van het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) “één hooggeplaatste vertegenwoordiger is”, zoals bedoeld in artikel 14, lid 1, van de verordening met betrekking tot ACER.

De Raad van State stelt in haar advies 49.336/3: “Gelet op de gedeelde bevoegdheden tussen de federale overheid en de gewesten inzake elektriciteit en gas, zal bijgevolg voor die vertegenwoordiging nog een samenwerkingsakkoord moeten worden gesloten tussen deze overheden”.

Voor wat België betreft, kan het bestaande Forum van Belgische Regulators (FORBEG), het informele, tweemaandelijks overleg tussen de Belgische energieregulators, worden geformaliseerd en een hooggeplaatste vertegenwoordiger vanuit FORBEG worden afgevaardigd naar ACER (in naam van FORBEG).

Met uitzondering van het nog af te sluiten samenwerkingsakkoord, dient dit artikel 35, lid 1 en lid 2, van de Derde Elektriciteitsrichtlijn en het gelijkaardige artikel uit de Derde Aardgasrichtlijn niet verder specifiek omgezet te worden in de Vlaamse energiewetgeving.

De onafhankelijkheidsvereisten, vermeld in lid 4 en lid 5 van artikel 35 van de Derde Elektriciteitsrichtlijn, zijn van toepassing op de ‘regulerende instanties’ in elke lidstaat, waarmee zowel de nationale regulerende instantie (in België: de CREG) als de regionale regulerende instanties (in België: de Waalse regulator CWaPE, de Brusselse regulator BRUGEL en de Vlaamse Regulator voor de Elektriciteits- en Gasmarkt, de VREG) worden bedoeld.

Deze onafhankelijkheidsvereisten zijn veel uitgebreider en strikter dan deze voorzien in de tweede Elektriciteits- en Gasrichtlijn. Hierin was enkel voorzien dat de regelgevende instanties geheel onafhankelijk van de belangen van de elektriciteits- en gassector dienden te zijn.

In de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn wordt ook een onafhankelijkheid ten aanzien van de politieke overheden vereist (“juridisch gescheiden en functioneel onafhankelijk is van enige andere publieke of particuliere entiteit”, “bij het verrichten van de reguleringstaken geen directe instructies verlangen of ontvangen van regeringen of andere publieke of particuliere entiteiten” en “zelfstandig besluiten kan nemen, onafhankelijk van enig politiek orgaan”).

De VREG is een extern verzelfstandigd agentschap (EVA) met rechtspersoonlijkheid met een Raad van Bestuur. De bepalingen van het kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid (hierna ‘kaderdecreet BBB’) inzake externe verzelfstandigde agentschappen zijn van toepassing op de VREG.

Als EVA beschikt de VREG reeds over een zekere autonomie en onafhankelijkheid ten opzichte van de politieke overheden. Voor wat betreft de bestuurders van een EVA zijn er onverenigbaarheden opgenomen in het kaderdecreet BBB die ervoor zorgen dat de

bestuurders geen politiek mandaat kunnen bekleden, geen kabinetslid van de bevoegde minister kunnen zijn en geen personeelslid van de EVA kunnen zijn.

Specifiek voor wat betreft de bestuurders van de VREG zijn er nog bijkomende onverenigbaarheden opgenomen in het Energiedecreet om de onafhankelijkheid ten aanzien van de energiesector te verzekeren, met name de onverenigbaarheid dat men geen functie of activiteit mag uitoefenen ten aanzien van een marktpartij en geen financiële belangen mag hebben in de energiesector.

Een aantal bepalingen van het kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid zijn evenwel problematisch gezien de nieuwe vereisten opgenomen in de Derde Elektriciteits- en Gasrichtlijn. Daarom wordt voorgesteld om het statuut van de VREG als extern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid te behouden, maar om specifiek te bepalen welke artikelen van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid niet (meer) van toepassing zijn op de VREG, met name die artikelen die een inbreuk betekenen op de overeenkomstig de richtlijnen vereiste onafhankelijkheid van de VREG.

Zo staat een extern verzelfstandigd agentschap, zoals de VREG volgens artikel 18 van het kaderdecreet BBB, onder toezicht van de Vlaamse Regering, waarbij dit toezicht wordt uitgeoefend door een of meerdere regeringsafgevaardigden. Deze regeringsafgevaardigde kan bij de minister die hem heeft voorgedragen een gemotiveerd beroep instellen tegen alle beslissingen van de VREG die hij strijdig acht met o.a. het algemeen belang, de decreten, de besluiten en de beheersovereenkomst van het agentschap. De betrokken minister kan vervolgens de nietigverklaring van de beslissing van de VREG uitspreken. Er werden tot op heden geen regeringscommissarissen aangeduid bij de VREG, zodat tot op heden van dit toezicht door de regering geen sprake is.

Een aanduiding van een regeringscommissaris en met name de bepaling dat een minister, op aangeven van een regeringscommissaris, een beslissing van de regulerende instantie zou kunnen nietig verklaren omwille van een schending van het ‘algemeen belang’ wordt door de Europese Commissie als problematisch aanzien in het licht van de bepaling uit de richtlijn dat “de regulerende instantie zelfstandig besluiten kan nemen, onafhankelijk van enig politiek orgaan”. De commissie stelt in haar interpretatieve nota bij artikel 35 van de Derde Elektriciteitsrichtlijn dat een beslissing van de regulator: “cannot be subject to review, suspension or veto by the government or the Ministry. This, of course, precludes neither judicial review nor appeal mechanisms before any other bodies independent of the parties involved and of any government”.

Daarom wordt voorgesteld om het statuut van de VREG als extern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid te behouden, te blijven stellen dat het kaderdecreet BBB van toepassing is, doch wel te stellen dat bepaalde artikelen, waaronder artikel 23 van dit decreet (bepalingen met betrekking tot het toezicht door de Vlaamse Regering op de VREG via regeringscommissarissen) niet van toepassing is op de VREG.

Als extern verzelfstandigd agentschap is de VREG, op basis van artikel 14 tot en met 16 van het kaderdecreet BBB, verplicht om een beheersovereenkomst af te sluiten met de Vlaamse Regering.

Dit zou strijdig geacht kunnen worden met de bepaling in de richtlijn dat de regulator “bij het verrichten van de regulerings taken geen directe instructies [mag] verlangen of ontvangen van regeringen of andere publieke of particuliere entiteiten”. Hierbij wordt evenwel vermeld dat dit voorschrift de toepassing onverlet laat van algemene beleidsrichtsnoeren van de overheid die geen verband houden met de regulerings taken.

Door te bepalen dat de artikelen 14 tot en met 16 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid niet van toepassing zijn op de VREG, voor zover de beheersovereenkomst instructies bevat met betrekking tot de uitvoering van de taken, vermeld in de punten 1°, 2° en 3°, b), van artikel 3.1.3 wordt de onafhankelijkheid van de VREG verzekerd. In deze punten 1 tot en

met 3 worden de ‘regulatoire’ taken opgesomd van de VREG, die hun oorsprong vinden in de Europese Elektriciteits- en Gasrichtlijnen. De informerende en adviserende taken van de VREG (zoals vermeld in de paragrafen 4 en 5 van artikel 3.1.3 van het Energiedecreet) en haar taak inzake bemiddeling in geschillen met netbeheerders (zoals vermeld in de paragraaf 3, a), van artikel 3.1.3 van het Energiedecreet) zijn taken die door de Vlaamse Regering bijkomend zijn opgelegd aan de VREG.

Op deze manier blijft het mogelijk om aan de VREG ‘niet-regulatoire’ taken op te leggen zoals bijvoorbeeld het opvolgen van proefprojecten inzake slimme meters, het evalueren van openbaredienstverplichtingen enzovoort. Dit zijn taken die duidelijke werkafspraken en timing vergen en dus het voorwerp kunnen uitmaken van een beheersovereenkomst met de Vlaamse Overheid.

Gezien de vereiste financiële onafhankelijkheid van de regulator, zoals voorzien in artikel 35, lid 5, a), van de Derde Elektriciteitsrichtlijn, kunnen ook de artikelen 24 tot en met 28 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid niet van toepassing zijn op de VREG.

Ook het huidige artikel 18 van het kaderdecreet BBB vormt een probleem in het licht van de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn. Dit artikel bepaalt de regels die gevolgd moeten worden bij de aanwijzing en het ontslag van leden van de Raad van Bestuur.

De leden van de raad van bestuur van de VREG worden nu aangeduid voor een hernieuwbare termijn van 5 jaar, op basis van artikel 18, §1, van het kaderdecreet bestuurlijk beleid (waarbij uitgegaan wordt van een hernieuwing van de raad van bestuur bij een hernieuwing van het Vlaams Parlement).

Volgens de richtlijn moet dit beperkt worden tot een vaste en enkel éénmaal hernieuwbare termijn van vijf tot zeven jaar. Bovendien moet een rouleringsschema voorzien worden, zodat niet alle bestuurders op hetzelfde moment vervangen worden.

Om dit te bereiken wordt volgende regeling voorgesteld:

- de minimale samenstelling van de raad van bestuur van de VREG wordt verhoogd van drie naar vijf bestuurders;
- vanaf deze datum worden nieuwe bestuurders van de VREG aangeduid voor een vaste termijn van vijf jaar, die eenmaal hernieuwbaar is;
- als overgangsbepaling wordt gesteld dat deze nieuwe bepaling geen invloed heeft op de looptijd van het lopend mandaat van de huidige bestuurders van de VREG (mandaat dat lopende is op 1 januari 2011 en dat eindigt op 13 januari 2015). De bestuurders van de VREG moeten voldoen aan de criteria opgelegd inzake onafhankelijkheid. Ook de bestuurders die vallen onder de overgangsregeling die nodig is om een rouleringsschema te kunnen opstellen. De overgangsregeling laat de toepassing van het nieuwe artikel 3.1.7, §2, immers ongemoeid.

De door de Vlaamse Regering voorgedragen leden van de Raad van Bestuur kunnen volgens artikel 18, §3, van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid ook ten allen tijde worden ontslagen door de Vlaamse Regering. Ook dit voldoet niet aan de vereisten van de richtlijn die stelt dat bestuurders enkel mogen worden ontslagen “als ze niet langer voldoen aan de in dit artikel [35] omschreven voorwaarden of volgens de nationale wetgeving schuldig zijn geweest aan wangedrag”.

Artikel 18, §4, van het kaderdecreet BBB, dat voorziet dat de Vlaamse Regering een organieke regeling zal bepalen voor de vergoeding van de bestuurders van een extern verzelfstandigd agentschap kan van toepassing blijven voor de VREG.

Daarom wordt voorgesteld om enerzijds te bepalen dat artikel 18, §1 tot en met §3, van het kaderdecreet BBB niet van toepassing is op de VREG, doch anderzijds de belangrijkste principes van deze bepalingen op te nemen in het Energiedecreet als zijnde van toepassing op de raad van bestuur van de VREG, evenwel gewijzigd op de punten die niet conform de Elektriciteitsrichtlijn zijn.

Inzake onafhankelijkheid legt lid 4, b, van artikel 35 van de Elektriciteitsrichtlijn vereisten op aan de bestuurders en de personeelsleden van de regulator. Deze moeten “i) onafhankelijk zijn van marktbelangen, en ii) bij het verrichten van de regulerings taken geen directe instructies verlangen of ontvangen van regeringen of andere publieke of particuliere entiteiten. Eventuele nauwe samenwerking met andere bevoegde nationale instanties of de toepassing van algemene beleidsrichtsnoeren van de overheid die geen verband houden met de in artikel 37 genoemde regulerings taken, worden door dit voorschrift onverlet gelaten.”.

Artikel 3.1.7 van het Energiedecreet voorziet reeds deze onverenigbaarheden voor de bestuurders van de VREG door een verwijzing naar de onverenigbaarheden opgenomen in artikel 21, §1, van het kaderdecreet BBB en door zelf onverenigbaarheden te vermelden, in lijn met de vereisten van de richtlijn. De onverenigbaarheden in de richtlijn gaan immers verder dan de onverenigbaarheden van het kaderdecreet BBB.

Bij overtreding van deze onverenigbaarheden wordt evenwel verwezen naar de regeling opgenomen in artikel 21, §2, van het kaderdecreet BBB. Deze stelt dat de bestuurder die zich in een onverenigbaarheid bevindt, vervangen moet worden volgens de regels van artikel 18 van het kaderdecreet BBB. Dat artikel mag evenwel niet langer van toepassing zijn voor de VREG (zie hierboven) en dus moeten de toepasselijke bepalingen in geval van een schending van de onverenigbaarheden in het Energiedecreet opgenomen worden.

Het lijkt dan ook logisch om te opteren voor de opname van de volledige regeling inzake onverenigbaarheden in het Energiedecreet en te bepalen dat het betrokken artikel in het kaderdecreet BBB (met name artikel 21) niet van toepassing is op de VREG. De principes van dit artikel 21, §2, van het kaderdecreet BBB kunnen evenwel behouden blijven en dus opgenomen worden in het Energiedecreet.

Eén onverenigbaarheid wordt toegevoegd: bestuurders van de VREG kunnen geen functie uitoefenen ten behoeve van een departement of een ander agentschap van de federale of gewestelijke overheid. Dit laatste in uitvoering van de bepaling uit de richtlijn die stelt dat de lidstaat ervoor moet zorgen dat de regulator functioneel onafhankelijk is van enige andere publieke entiteit.

Dezelfde onverenigbaarheden moeten, conform de tekst van de richtlijn, ook opgelegd worden aan de personeelsleden van de VREG (zie artikelsgewijze bespreking artikel 14 van voorliggend voorontwerp van decreet).

2.2.2. Vastlegging van de doelstellingen van de VREG

Artikel 36 van de Elektriciteitsrichtlijn en artikel 40 van de Aardgasrichtlijn bepalen de algemene doelstellingen die elke regulerende instantie, zoals bedoeld in artikel 35 van de Elektriciteitsrichtlijn moet nastreven bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden. Deze doelstellingen zijn de bevordering van een uit milieuoogpunt duurzame Europese elektriciteits- en gasmarkt, een daadwerkelijke openstelling van de markt, zekere en betrouwbare netten, niet-discriminerende distributienetten, integratie van decentrale productie-installaties op het net, wegwerken belemmeringen voor de toegang tot het net, het waarborgen van de consumentenbescherming en een hoog niveau van universele dienstverlening en openbardienstverplichtingen, de bescherming van kwetsbare klanten

en compatibele en dus kosten-efficiënte processen voor de uitwisseling van gegevens in het kader van marktprocessen.

Deze doelstellingen worden opgenomen in een nieuw artikel 3.1.4/1 van het Energiedecreet.

2.2.3. Uitbreiding van de taken en bevoegdheden van de VREG

Artikel 37 van de Elektriciteitsrichtlijn en artikel 41 van de Aardgasrichtlijn beschrijven uitgebreid de taken en bevoegdheden van de regulerende instanties, zoals bedoeld in artikel 35 van de Elektriciteitsrichtlijn. Vele taken en bevoegdheden zijn nieuw ten opzichte van de taken en bevoegdheden opgenomen in de Tweede Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn, met als bedoeling te komen tot een verdere harmonisering van de taken en bevoegdheden van de Europese energieregulators.

De in de nieuwe richtlijn toegevoegde taken (o.a. toezicht op de zekerheid en betrouwbaarheid van het net, systemen voor vooruitbetaling, overstap- en afsluitingspercentages, aansluitingen en herstellingen door netbeheerders, enzovoort) worden in het Vlaams Gewest reeds uitgeoefend door de VREG voor wat de energiebevoegdheden van het Vlaams Gewest betreft. Deze taken worden nu ook expliciet ingeschreven in het takenpakket van de VREG, beschreven in artikel 3.1.3 van het Energiedecreet.

Hetzelfde geldt voor de bevoegdheden in de Derde Elektriciteitsrichtlijn die nog niet waren opgenomen in artikel 3.1.8 van het Energiedecreet. Het betreft bevoegdheden inzake het uitvoeren van onderzoeken, het samenwerken met andere regulators en het opleggen van noodzakelijke en evenredige maatregelen om de daadwerkelijke mededinging te bevorderen en de goede werking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt te waarborgen.

2.2.4. Geschillenbeslechting door de VREG

Artikel 37, 11e lid, van de Derde Elektriciteitsrichtlijn (en het gelijkaardige artikel in de Derde Gasrichtlijn) bepaalt dat geschillen tegen een netbeheerder of met betrekking tot diens verplichtingen uit hoofde van de Europese Elektriciteitsrichtlijn ter beslechting kunnen worden voorgelegd aan de regulator. Tot op vandaag is er, in lijn met de bepalingen van de Tweede Elektriciteitsrichtlijn, enkel in voorzien dat de VREG geschillen kan beslechten met betrekking tot de toegang tot het net en de naleving van de technische reglementen. Dit kan best uitgebreid worden tot alle geschillen tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen uit hoofde van het Energiedecreet, het Energiebesluit en de Technische Reglementen, evenwel met beperking tot die aangelegenheden die handelen over zaken die tot de bevoegdheid van de VREG behoren (zie verder).

Bij het beslechten van het geschil zou de VREG een beslissing moeten kunnen opleggen aan de netbeheerder tot terugbetaling en/of vergoeding van de benadeelde klager. Hiermee wordt dan ook tegemoetgekomen aan een van de opmerkingen van de Europese Commissie geformuleerd in het kader van de inbreukprocedure tegen België wegens niet volledige omzetting van het Tweede Elektriciteitsrichtlijn. De Commissie verweet het Vlaamse Gewest daarin dat de VREG geen geschillen kon regelen en geen terugbetaling en/of vergoeding kon toekennen.

Voor deze geschillen zou echter, met uitzondering van hoogdringende situaties en behoudens andersluidende bepaling, eerst een bemiddelingspoging ondernomen moeten zijn. Onder bemiddeling moet verstaan worden dat ofwel de VREG, ofwel de federale ombudsdienst voor energie bemiddeld hebben in het geschil en er geen oplossing uit deze bemiddeling is voortgekomen.

Bemiddeling door de VREG is alleen mogelijk bij klachten die handelen over Vlaamse energiebevoegdheden, die bovendien onder de bevoegdheid van de VREG ressorteren.

Bemiddeling bij de federale ombudsdienst voor energie is mogelijk wanneer het gaat over klachten tegen de netbeheerder die handelen over federale energiebevoegdheden (bv. tarieven), of zogenaamde ‘gemengde klachten’, waarbij de klacht raakt aan zowel federale als gewestelijke energiebevoegdheden, of klachten die aangelegenheden betreffen die weliswaar tot de Vlaamse energiebevoegdheid behoort, maar niet de bevoegdheid van de VREG betreffen.

Een klacht tegen een netbeheerder die ter bemiddeling of beslechting wordt voorgelegd aan de VREG, moet handelen over de niet-naleving van de titels IV, V, VI, en hoofdstuk I tot en met IV van titel VII van het Energiedecreet en haar uitvoeringsbepalingen (en dus niet over aangelegenheden handelen die niet tot de bevoegdheden van de VREG behoren, bv. REG-premies (rationeel energieverbruik) enzovoort).

2.3. *Wijzigingen aan de regeling inzake de leveringsvergunning*

Artikel 3, lid 4, van de Derde Elektriciteitsrichtlijn en artikel 3, lid 5, van de Derde Aardgasrichtlijn stellen dat afnemers vrije leverancierskeuze moeten hebben, ongeacht de lidstaat waar hun leverancier van keuze is ‘geregistreerd’, zolang de betrokken leverancier de geldende handels- en balanceringsregels toepast.

De Commissie heeft toegelicht dat ‘geregistreerd’ volgens haar wil zeggen dat de leverancier moet beschikken over een leveringsvergunning of een andere toelating tot leveren van elektriciteit en/of gas, toegekend door een lidstaat van de Europese Economische Ruimte. De bedoeling van Europa is een geharmoniseerde Europese markt te bekomen, waarin er geen toetredingsbelemmeringen zijn specifiek per lidstaat.

In het huidige 4.3.1, §1, eerste lid, van het Energiedecreet wordt bepaald dat de levering van elektriciteit en aardgas aan afnemers die aangesloten zijn op een distributienet of het net voor plaatselijk vervoer van elektriciteit gelegen in het Vlaams Gewest, onderworpen is aan de voorafgaande toekenning van een leveringsvergunning door de VREG. Deze bepaling moet worden aangepast om in overeenstemming te zijn met artikel 3, lid 4, van de Elektriciteitsrichtlijn. Ook een leverancier die geen leveringsvergunning heeft, toegekend door de VREG, maar wel voldoet aan “de eisen gesteld door een andere lidstaat van de Europese Ruimte, de federale overheid of een andere gewestelijke energieregulator in verband met de levering van elektriciteit en aardgas” moet kunnen leveren aan afnemers in het Vlaams Gewest.

Dus zodra een bedrijf dat activiteiten inzake de levering van elektriciteit en aardgas wenst uit te bouwen in het Vlaams Gewest beschikt over een leveringsvergunning (toegekend door de VREG of een andere bevoegde instantie van een Europese lidstaat of land dat lid is van de Europese Economische Ruimte) of een andere toelating tot leveren van een lidstaat van de Europese Unie (indien in die lidstaat geen leveringsvergunning is voorzien), mogen aan dit bedrijf geen extra voorwaarden worden opgelegd om te kunnen starten met leveren in het Vlaams Gewest.

Alle leveranciers die actief zijn in het Vlaams Gewest moeten evenwel de geldende handels- en balanceringsregels toepassen. Hieronder worden verstaan o.a. de geldende regels inzake communicatie tussen netbeheerders en leveranciers, de regels inzake de allocatie en reconciliatie van energiehoeveelheden, de aanwijzing van een evenwichtsverantwoordelijke, de financiële waarborgen die zij moeten stellen ten aanzien van de distributienetbeheerders enzovoort. Deze regels zijn reeds nader worden gespecificeerd in de technische reglementen.

Het is evident dat ook ‘buitenlandse’ leveranciers moeten voldoen aan de andere (openbaredienst)vereisten opgelegd aan leveranciers in het Vlaams Gewest (o.a. quotum-verplichting, vermelding fuelmix op de facturen enzovoort. Deze verplichtingen zijn in het Energiedecreet steeds van toepassing op “leveranciers”, waarbij dus geen verwijzing wordt gemaakt naar het al of niet beschikken over een leveringsvergunning van de VREG.

Als gevolg van de invoering van deze regeling zal het intrekken door de VREG van een leveringsvergunning van een ‘buitenlandse’ leverancier actief in het Vlaams Gewest met een leveringsvergunning uit een andere lidstaat niet mogelijk zijn. Via het opleggen van administratieve of strafrechtelijke sancties zullen in het buitenland geregistreerde leveranciers evenwel ook nog aangezet kunnen worden door de VREG om zich te conformeren aan de Vlaamse wettelijke en reglementaire verplichtingen opgelegd aan leveranciers.

2.4. *Snellere leverancierswissel*

Artikel 3 (5), a), van de Derde Elektriciteitsrichtlijn en artikel 3 (6), a), van de Derde Aardgasrichtlijn stellen dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat wanneer een afnemer met inachtneming van de contractuele voorwaarden van zijn huidig leveringscontract van leverancier wenst te veranderen, dit binnen drie weken moet worden geregeld door de betrokken netbeheerder.

In artikel 4.4.1 van het Energiedecreet is het principiële recht op vrije leverancierskeuze ingeschreven. Hieraan wordt in navolging van artikel 3 (5), a), van de Derde Elektriciteitsrichtlijn en artikel 3 (6), a), van de Derde Aardgasrichtlijn toegevoegd dat een leverancierswissel op drie weken kan gedaan worden in plaats van de huidige termijn van minimaal een maand, opgenomen in de geldende technische reglementen.

2.5. *Slimme meters*

Paragraaf 2 van bijlage I bij de Derde Elektriciteits- en Gasrichtlijn stelt: “De lidstaten waarborgen dat er slimme metersystemen worden ingevoerd die de actieve participatie van de consumenten aan de markt voor elektriciteit ondersteunen. De invoering van dergelijke metersystemen kan worden onderworpen aan een economische evaluatie van de kosten en baten voor de markt en de individuele consument op lange termijn of aan een onderzoek van welke vorm van slim meten economisch haalbaar en kosteneffectief is en welke termijn haalbaar is voor de distributie ervan. Een dergelijke evaluatie vindt uiterlijk plaats op 3 september 2012. Onder voorbehoud van deze evaluatie stellen de lidstaten of de bevoegde autoriteit die zij aanwijzen, een tijdschema van maximaal 10 jaar op voor de invoering van slimme metersystemen. Wanneer de ingebruikname van slimme meters positief wordt beoordeeld, wordt tegen 2020 minstens 80% van de consumenten voorzien van deze slimme meetsystemen. De lidstaten of de bevoegde autoriteit die zij aanwijzen waarborgen de interoperabiliteit van dergelijke metersystemen die op hun grondgebied worden ingevoerd en houden rekening met de toepassing van adequate normen en beste praktijken en het belang van de ontwikkeling van de interne elektriciteitsmarkt.”.

De Europese Commissie heeft verduidelijkt¹ dat zij van mening is dat indien de kostenbatenanalyse niet plaatsvindt in 2020 80% van alle afnemers een slimme meter hebben. Indien een lidstaat wel een kostenbatenanalyse uitvoert, moeten in 2020 80% van de afnemers waarvoor er een positieve analyse is bekomen een slimme meter hebben.

De VREG heeft in 2008 al een model laten opstellen voor de uitvoering van een kostenbatenanalyse. Het betreft een maatschappelijke kosten-batenanalyse, waarbij naast de economische kosten en baten ook de sociale en milieu-effecten in kaart worden gebracht. De Europese richtlijn spreekt enkel van een economische kosten-batenanalyse. Het Vlaams model gaat dus verder. Op basis van de toen bekende parameters en een aantal schattingen werd in 2008 een negatieve uitkomst verkregen.

Het in 2008 opgebouwde kosten-batenmodel ging echter uitsluitend uit van een 100% uitrol van slimme meters. In de loop van 2011 zal het model verder worden verfijnd op basis van

¹ De Commissie heeft dit gesteld in haar “interpretative note” rond het onderwerp “retail markets” in de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn (zie http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/interpretative_notes/doc/implementation_notes/2010_01_21_retail_markets.pdf, p. 10 en 11).

nieuwe inzichten, en zal met name aandacht worden besteed aan meer doelgroepenspecifieke analyses. De uitvoering van deze verfijning van het kosten-batenmodel wordt opgevolgd binnen het door de VREG opgerichte Beleidsplatform Slimme Netten, dat actief is sinds 1 februari 2010 en waarin alle belanghebbenden van de al of niet invoering van slimme meters zijn gegroepeerd. Via dit platform wordt transparantie en betrokkenheid van alle relevante maatschappelijke stakeholders in een vroege fase van het debat geboden.

Op basis van de lopende proefprojecten inzake slimme meters in het Vlaams Gewest en andere nieuwe gegevens bekomen in binnen- en buitenland omtrent slimme meters, is het aangewezen om in 2012 dan een volledig nieuwe en voldoende gedetailleerde kosten-batenanalyse uit te voeren, op basis van het in 2011 verfijnde model. De resultaten van deze kosten-batenanalyse zullen vervolgens overgemaakt worden aan het Vlaams Parlement, waarna deze kan beslissen, of, in welk mate, op welke manier en met welke timing de uitrol van slimme netten in Vlaanderen zal plaatsvinden.

2.6. *Wijzigingen aan de regeling inzake het distributienetbeheer*

2.6.1. *Uitgangspunten*

a) Uitgangspunten opgenomen in de Europese richtlijnen

Europa beschouwt elke lijn of leiding of elk net van lijnen of leidingen, via dewelke elektriciteit respectievelijk aardgas wordt gedistribueerd (d.w.z. gebracht tot bij de afnemer), als een distributienet.

Voor elk distributienet moet er een distributienetbeheerder zijn (zie arrest Citiworks²), die de algemene verplichtingen van elke distributienetbeheerder heeft, zoals omschreven in de Europese Elektriciteits- en Aardgasrichtlijnen. Alle afnemers aangesloten op het distributienet genieten ook een aantal rechten, opgenomen in de Elektriciteits- en Aardgasrichtlijnen, waarvan het recht op toegang tot het net ('third party access') één van de belangrijkste is.

Europa aanziet een distributienet waarvan de uitbater niet de algemene verplichtingen van de netbeheerder zou hebben en de afnemer niet alle rechten die hij als afnemer zou moeten genieten volgens de Elektriciteits- en Aardgasrichtlijnen, dus in principe als verboden.

De Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn voorziet nu in de mogelijkheid voor de lidstaten om in een bijkomende, bijzondere categorie van distributienetten te voorzien, namelijk de 'gesloten distributienetten'. Een gesloten distributienet is een bijzondere vorm, namelijk een subcategorie, van een distributienet. De criteria om als gesloten distributienet te kunnen worden beschouwd zijn streng en omstandig omschreven in de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn. Aan de beheerder van een dergelijk gesloten distributienet kunnen ontheffingen worden toegekend van enkele in de richtlijnen expliciet opgesomde verplichtingen die gelden voor elke 'gewone' distributienetbeheerder. De overige in de richtlijnen bepaalde verplichtingen van de distributienetbeheerder blijven onverkort geldig voor de beheerders van gesloten distributienetten.

Volgens de richtlijnen kan een distributienet waarbinnen (meer dan louter occasioneel) huishoudelijke afnemers beleverd worden evenwel niet gekwalificeerd worden als een gesloten distributienet. Als er huishoudelijke afnemers zijn, moet de beheerder van

² Arrest van het Europees Hof van Justitie van 22 mei 2008 in de zaak C-439/06 betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing ingediend door het Oberlandesgericht Dresden (Duitsland), in de procedure inzake energiebeheer Citiworks AG in tegenwoordigheid van Sächsisches Staatsministerium für Wirtschaft und Arbeit als Landesregulierungsbehörde Flughafen Leipzig/Halle GmbH Bundesgesetz-agentur t/ Sächsisches Staatsministerium für Wirtschaft und Arbeit als Landesregulierungsbehörde. www.curia.eu

het distributienet voldoen aan alle in de Elektriciteits- en Aardgasrichtlijnen voor distributienetbeheerders geldende vereisten en moet het net dus een ‘gewoon’ distributienet zijn. Het distributienet kan in dat geval geenszins als gesloten distributienet gekwalificeerd worden.

De Elektriciteitsrichtlijnen bepaalt verder ook dat de lidstaten moeten voorzien in maatregelen om het mogelijk te maken dat directe lijnen, dus lijnen die een rechtstreekse verbinding maken tussen een producent en een afnemer, kunnen worden aangelegd. Ook wordt bepaald dat de lidstaten de aflevering van een vergunning voor de aanleg van een directe lijn afhankelijk kunnen stellen van een weigering van toegang. Hetzelfde wordt door de Derde Aardgasrichtlijn bepaald voor directe leidingen. Het creëren van de mogelijkheid hiertoe vindt zijn oorsprong in de nood aan bevoorradingszekerheid.

Het belangrijke recht op toegang tot de distributienetten (TPA) heeft als doel het ontstaan van parallelle netten, zoals ook directe lijnen, te vermijden, maar in de gevallen waarin de toegang tot de netten voor een afnemer niet mogelijk is of geweigerd wordt (en voor deze toegang is aansluiting vereist) moet een alternatief gevonden worden voor de afnemer die energie wenst af te nemen, dus om zijn bevoorrading terzake te verzekeren. In dergelijk geval is het, met de bevoorradingszekerheid voor ogen, voor de hand liggend dat de aanleg van een directe lijn als alternatief mogelijk gemaakt wordt. De aanleg van een directe lijn is dus een alternatief voor de toegang (via aansluiting) tot het distributienet, waarbij de toegang tot het distributienet het principe is, en de aanleg van een directe lijn de uitzondering.

Hetzelfde geldt voor aardgas, met die nuance dat een directe leiding elke leiding betreft die niet door de distributienetbeheerder is aangelegd.

b) Distributie van elektriciteit en aardgas is monopolie

Zoals hierboven al gesteld, bepalen de Europese richtlijnen dat voor elk distributienet een distributienetbeheerder aangewezen moet zijn, die de algemene verplichtingen van elke distributienetbeheerder heeft, zoals omschreven in de Europese elektriciteits- en aardgasrichtlijnen. Alle afnemers aangesloten op het distributienet genieten een aantal rechten, opgenomen in de Elektriciteits- en Aardgasrichtlijnen, waarvan het recht op toegang tot het net (third party access) één van de belangrijkste is.

In het Energiedecreet is deze algemene regeling ingeschreven in hoofdstuk I van titel IV. Voor elk geografisch gebied wordt een rechtspersoon (netbeheerder) aangewezen als beheerder van het distributienet voor elektriciteit en aardgas. De activiteiten, taken en (openbardienst)verplichtingen van de betrokken netbeheerder staan eveneens opgesomd in dit hoofdstuk en zijn, conform de vereisten in de Europese Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn, opgelegd aan deze netbeheerders.

Het principe is dus dat de distributie van elektriciteit en aardgas aan afnemers gebeurt door de netbeheerder die door de VREG is aangewezen als beheerder van het distributienet voor elektriciteit en/of aardgas in het betrokken gebied (“geografisch afgebakend gebied”). Deze netbeheerders hebben in principe een monopolie op de distributie van elektriciteit en aardgas in het betrokken gebied.

De aanleg en de exploitatie van distributienetten door derden zijn dan ook in principe verboden.

Door het toekennen van een monopolie aan deze distributienetbeheerders (en dus het verbieden van distributienetten die door derden worden uitgebaat) wordt een aantal belangrijke risico's beperkt:

1° risico's inzake inefficiëntie:

De bouw van parallelle distributienetten wordt vermeden en er wordt gewaarborgd dat het bestaande distributienet zo efficiënt mogelijk wordt gebruikt.

De verplichtingen van toepassing op beheerders van distributienetten en de rechten voor de afnemers aangesloten op deze netten, zoals voorzien in de richtlijnen en het Energiedecreet, vergen aanzienlijke investeringen (o.a. bouw en operationeel beheer van toegangsregisters, communicatie via EDIEL-berichtenverkeer, omvorming distributienet naar slimme netten enzovoort). De tendensen in de sector van de elektriciteits- en gasdistributie (o.a. creatie van werkmaatschappijen, opgaan van gemeentelijke regies in grotere netbeheerders enzovoort) wijzen erop dat deze investeringen best via schaalvergroting kunnen worden opgevangen. Het ontstaan van diverse distributienetten, naast de netten van de door de VREG aangewezen distributienetbeheerders, is hiermee niet te rijmen. Dergelijke ontwikkelingen leiden tot hogere kosten die in fine via de distributietarieven aan de afnemers en producenten worden doorgerekend.

Ook het toezicht op de naleving door de beheerders van de distributienetten van de door de richtlijnen opgelegde verplichtingen door de VREG wordt bemoeilijkt in geval van een stijging van het aantal beheerders van distributienetten.

Tot slot creëert het ook een bijkomende drempel voor leveranciers, in de mate dat ze toegang moeten verkrijgen tot meerdere netten om hun afnemers te bevoorraden, en dat de toegang niet onder gelijke voorwaarden geschiedt (bijv. verschillende tarieven) bij de verschillende netbeheerders;

2° risico's inzake veiligheid en exploitatie:

- de aanleg van een elektrische of gasleiding over openbaar domein vereist de naleving van een aantal verplichtingen rond veiligheid (o.a. aanvragen nodige vergunningen, nagaan ligging andere nutsvoorzieningen op kruising van de leiding en het openbaar domein, registratie ligging ervan in KLIP (Kabel- en Leidinginformatieportaal) en dergelijke meer enzovoort). De door de VREG aangewezen netbeheerders beschikken in ieder geval over de hiertoe benodigde expertise, aangezien zij deze registratiesystemen veelvuldig dienen te gebruiken, wat minder het geval is bij “occasionele” leidingbeheerders. Daarnaast is er ook een betere afstemming mogelijk inzake de uitvoering van werkzaamheden tussen de “publieke” netbeheerders en de andere beheerders van utiliteitsvoorzieningen;
- in geval van het ontstaan van distributienetten die zijn aangesloten zijn op het “publieke” distributienet, loopt de door de VREG aangewezen netbeheerder ook risico's inzake het beheer van zijn eigen net: hij heeft in die situatie geen zicht op de opbouw van, de situatie op en het beheer van het distributienet dat in handen is van de derde, wat natuurlijk een potentieel risico betekent voor de performantie en zekerheid van zijn eigen distributienet. Om het beheer van al deze netten op elkaar af te stemmen zijn bijkomende contractuele afspraken vereist;

3° het waarborgen van de rechten van afnemers:

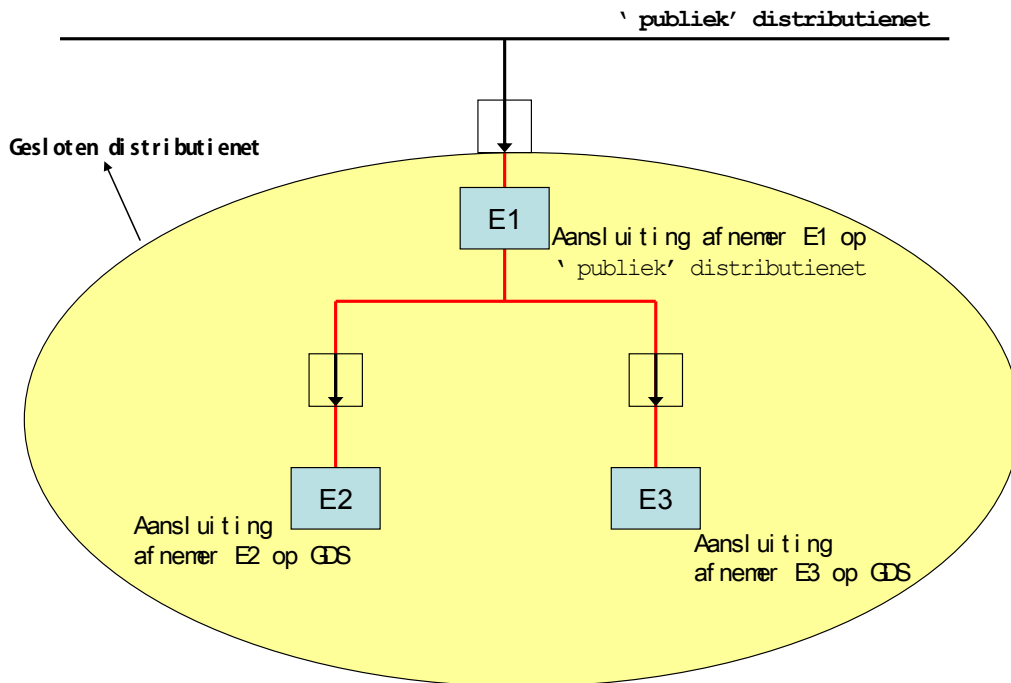
De rechten voor afnemers die aangesloten zijn op een distributienet in handen van een derde zijn moeilijker en duurder te waarborgen dan voor gewone distributienetten.

Het gaat om rechten of aspecten zoals het recht op sociale openbardienstverplichtingen, rechten inzake de kwaliteit van dienstverlening bij stroomonderbrekingen, het toe-

zicht op de hoogte van de hun aangerekende prijzen en tarieven, praktische uitwerking van het recht op vrije leverancierskeuze enzovoort.

Schematisch ziet een dergelijk distributienet er immers meestal als volgt uit:

Schema 1: Distributie via een distributienet, verbonden met het ‘publieke’ distributienet, waarop verschillende afnemers zijn aangesloten

De rechten van afnemers aangesloten op een distributienet uitgebaat door een derde, kunnen niet worden gegarandeerd door de door de VREG aangewezen beheerder van het distributienet (hierna ‘publieke’ distributienetbeheerder genoemd).

Praktisch gezien is er bij de ‘publieke distributienetbeheerder’ maar één afnemer gekend: de afnemer die de aansluiting bij hem heeft aangevraagd (E1) en die ook de beheerder is van het distributienet aangesloten op zijn ‘publieke’ distributienet.

Enkel bij deze afnemer E1 staat een (verbruiks)meter die door de ‘publieke’ netbeheerder wordt uitgelezen. Enkel deze afnemer E1 is geregistreerd in het toegangsregister van de netbeheerder en kan daardoor veranderen van leverancier. Enkel de energieleverancier van deze afnemer E1 krijgt de (meet)gegevens van dit punt om de facturatie van het verbruik op dit aansluitingspunt op het distributienet mogelijk te maken.

Het is ook enkel deze afnemer E1 die een beroep kan doen op de openbaredienstverplichtingen opgelegd aan de netbeheerder (bv. sociale openbaredienstverplichting zoals plaatsing van een budgetmeter). De publieke distributienetbeheerder kan immers bv. geen budgetmeter plaatsen op een aansluitingspunt en net dat niet het zijne is.

Trouwens, indien E1 afgesloten wordt, vallen ook E2 en E3 zonder energie. Dit terwijl ze mogelijk niet op de hoogte zijn van de (betalings)problemen van E1 ten aanzien van zijn leverancier en zijn netbeheerder.

De herstelling, verzwarende en meteropnames op dit net kunnen ook enkel worden opgelost door de beheerder ervan, met name E1.

De plichten opgelegd aan de ‘publieke’ distributienetbeheerders (o.a. waarborgen vrij leverancierskeuze, sociale openbaredienstverplichtingen, de uitwisseling van meterstanden en klant- en aansluitingsgegevens met leveranciers, bij voorkeur via het daartoe bestemde elektronisch berichtenverkeer enzovoort) ook opleggen aan de beheerder van een distributienet dat niet behoort tot het ‘publieke distributienet’ is niet evident en vergt vooral grote investeringen.

De afnemers die op deze netten zijn aangesloten geen recht geven op hun door de richtlijn toegekende rechten, zoals o.a. vrije leverancierskeuze, is evenwel ook geen optie (cfr. arrest Citiworks), of toch slechts enkel in zeer beperkte gevallen – zie verder;

4° risico inzake ontwijkingsgedrag:

Een vierde risico verbonden aan het toestaan van bijkomende distributienetten, naast de bestaande ‘publieke’ netten, is het risico op ontwijkingsgedrag.

Partijen vertonen ontwijkingsgedrag indien ze zich economische baten weten toe te eigenen zonder dat ze in de kosten meedelen, of dat ze gegeven een bepaalde bate hun inspanningen of andere kosten proberen te minimaliseren.

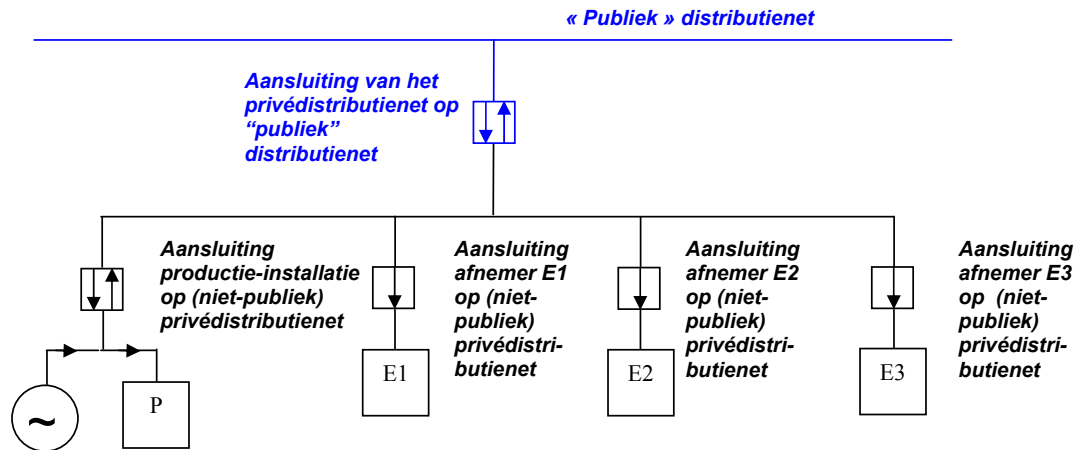
In deze is er vooral een gevaar dat bepaalde afnemers “genieten” van de baten aangeboden door de beheerder van het ‘publieke’ distributienet, doch er alles aan doen om niet of minder bij te dragen aan de kosten voor dit ‘publieke’ distributienet, met name door minder of geen distributietarieven te betalen.

Dit gevaar voor ontwijkingsgedrag is in grote mate aanwezig op distributienetten die aangesloten zijn op het ‘publieke’ distributienet en waarbij op dit distributienet een productie-installatie is aangesloten.

De afnemers op dat distributienet zullen immers steeds back-up wensen van het publieke distributienet voor de periodes waarin de productie-installatie stil ligt of niet voldoende produceert om hun verbruik te dekken. Indien de afnemers op het privénet deze back-up niet nodig hebben en het privé-distributienet daardoor niet aangesloten zou zijn op het distributienet (eilandwerking) of wel aangesloten zou zijn, maar niet gedimensioneerd op het mogelijke optreden als back-up, is daar natuurlijk geen gevaar voor.

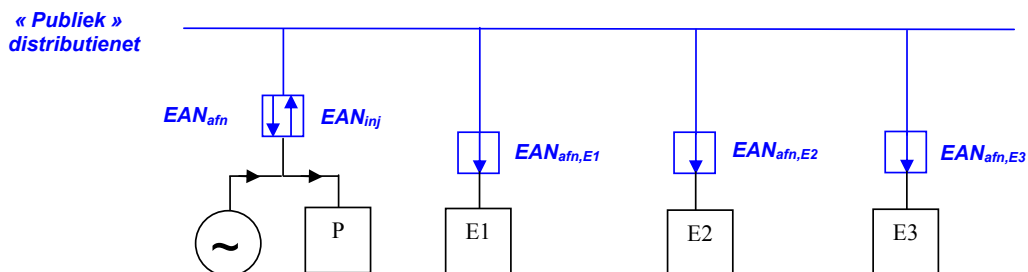
Een dergelijk distributienet zal er schematisch gezien als volgt uitzien:

Schema 2: Distributie van elektriciteit opgewekt via een productie-installatie via een distributienet waarop verschillende afnemers zijn aangesloten, en dat op zijn beurt is verbonden met het ‘publieke’ distributienet

De situatie in bovenstaand schema 2 moet worden vergeleken met het ‘klassieke’ schema waarin de productie-installatie is aangesloten op het publieke distributienet, evenals de afnemers die de elektriciteit die door deze productie-installatie wordt opgewekt willen afnemen (schema 3):

Schema 3: Distributie van elektriciteit opgewekt via een productie-installatie via het ‘publiek’ distributienet aan afnemers die op het ‘publiek’ distributienet zijn aangesloten

De situatie in figuur 3 is de ‘klassieke situatie’. De productie-installatie wordt aangesloten op het ‘publieke’ distributienet. Er zijn afzonderlijke tellers voor de injectie en de afname op het distributienet. De afnemers die elektriciteit willen afnemen van de producent/leverancier in kwestie zijn eveneens aangesloten op het distributienet (zelfs als ze zich in de nabijheid van de productie-installatie bevinden). De afnemers die in deze figuur elektriciteit afnemen van de decentrale producent/leverancier via het distributienet, betalen voor dit verbruik nettarieven per kWh afgenomen elektriciteit. De producent betaalt eveneens nettarieven per kWh afgenomen elektriciteit (voor hulpverbruik bijvoorbeeld), en in de huidige situatie ook injectietarieven voor de in het net geïnjecteerde elektriciteit. In deze situatie wordt alle geproduceerde elektriciteit op het distributienet gezet en alle verbruikte elektriciteit wordt van het distributienet afgenomen. Voor iedere kWh worden bijgevolg nettarieven betaald.

In de situatie, uitgebeeld in schema 2, worden enkel nettarieven betaald voor de netto op het publieke distributienet geïnjecteerde hoeveelheid elektriciteit (= enkel indien vraag op het niet-publieke distributienet < productie op het niet-publieke distributienet) en voor

de via het ‘publieke’ distributienet afgenomen elektriciteit (bij stilstand van de productie-installatie of indien de vraag op het niet-publieke distributienet > dan de productie op het niet-publieke distributienet).

Het onderscheid tussen de te betalen nettarieven in schema 2 en schema 3 is zeer groot. Schema 2 is zeker voordeliger voor decentrale producent en – minstens financieel – ook voor de afnemers van de elektriciteit van deze productie-installatie (op voorwaarde dat de producent bereid is dit voordeel met hen te delen).

De aanpassingen die een netbeheerder moet maken om een decentrale productie-installatie aan te sluiten in schema 2 ten opzichte van schema 3 zijn echter niet zo groot. De netbeheerder moet zijn net in schema 2 versterken om tijdens piekmomenten als back-upcapaciteit te kunnen dienen (dus bij stilstand van de productie-installatie of indien de vraag op het privé-distributienet > dan de productie op het privé-distributienet). In schema 3 moet hij zijn net zo versterken dat dit permanent de voorziene injectie en afname kan verwerken. Het verschil in te betalen nettarieven tussen schema 2 en schema 3 is in dat opzicht belangrijker dan de extra kosten die gemaakt moeten worden om de productie-installatie aan te sluiten.

Indien meer en meer decentrale productie-installaties op het distributienet worden aangesloten in de vorm uitgebeeld in schema 2, zal er steeds minder en minder nettatarief worden betaald aan de ‘publieke’ distributienetbeheerder. Deze daling aan inkomsten, waartegen geen lagere kosten staan gezien in grootteorde dezelfde kosten gemaakt moeten worden om de productie-installatie aan te sluiten in de vorm van schema 2 als schema 3, zal de distributienetbeheerder moeten recupereren via een verhoging van de nettarieven. Hier zijn dan opnieuw de afnemers die hun elektriciteit afnemen via het ‘publieke’ distributienet de dupe van. Zij zullen verhoudingsgewijs meer moeten bijdragen dan degene die enkel op piekmomenten afnemen van het publieke distributienet.

Om het met een boutade uit te drukken: als de decentrale productie een zodanige vaart neemt dat uiteindelijk maar een beperkt aantal afnemers nog elektriciteit afneemt via het publieke distributienet (en de rest ofwel zelf via zonnepanelen produceert of afneemt via eigen distributienetten met decentrale productie erop), zullen enkel die afnemers moeten instaan voor alle kosten verbonden aan het beheer van het publieke distributienet.

Om deze situatie recht te trekken, zou men de invoering van een capaciteitstarief moeten overwegen. Door rekening te houden met de “grootte” van de aansluiting of dus de mogelijkheid om af te nemen en niet met de effectieve afname, wordt dit ontwijkingsgedrag vermeden. Dit betreft momenteel evenwel een federale energiebevoegdheid.

Daarnaast bestaat ook het gevaar dat de producent die ook beheerder is van een ‘niet-publiek’ distributienet een prijs kan zetten ten aanzien van de afnemers aangesloten op dit net die, mede door het huidige ontwijkingsgedrag, los staat van de marktprijs. Door de opgewekte stroom direct aan de ‘plaatselijke’ verbruikers te verkopen, wordt deze productie niet meer via de markt aangeboden. Dit heeft een negatieve invloed op de liquiditeit van de markt. Bovendien is er ook geen controle mogelijk op de energieprijs en de andere diensten die in hetzelfde pakket worden aangeboden (diensten i.v.m. evenwichtsverantwoordelijkheid, een deel van de leveranciersenergieprijs en een deel van de transmissie- en distributiekost voor de stroom die via het net werd verbruikt, een deel van deze kosten verbonden aan de injectie van het teveel van stroom op het net enzovoort).

Gezien de bovenstaande risico's moet men dus zeer omzichtig omgaan met het toekennen van uitzonderingen op dit monopolie van de door de VREG aangewezen distributienetbeheerders (de ‘publieke distributienetbeheerders’).

In voorliggend ontwerp van decreet wordt voorzien in drie uitzonderingen op dit principe, met name voor:

- gesloten distributienetten;
- netten voor distributie van elektriciteit of aardgas als inherente en ondergeschikte dienst van een bredere dienstverlening;
- laadpunten voor voertuigen.

Ook directe lijnen en directe leidingen maken een uitzondering uit op dit principe.

2.6.2. *Invoering van een regeling inzake gesloten distributienetten*

a) Kader

Artikel 28 van de Derde Elektriciteitsrichtlijn (idem Derde Aardgasrichtlijn) geeft de lidstaten de mogelijkheid om bepaalde netten als gesloten distributienetten te classificeren als aan bepaalde, stringente voorwaarden is voldaan. Beheerders van gesloten distributienetten hoeven dan niet te voldoen aan enkele expliciet omschreven vereisten die in de richtlijnen zijn opgelegd aan beheerders van distributienetten.

Reden waarom door Europa voor deze gesloten distributienetten een uitzondering wordt gemaakt is dat een apart netbeheer in deze situaties noodzakelijk is om een optimale efficiëntie van een geïntegreerde energievoorziening op het net in kwestie te waarborgen of omdat het betrokken net toch voornamelijk dient voor de verdeling van elektriciteit aan de beheerder van het betrokken net. In deze gevallen moet de beheerder van het gesloten distributienet vrijgesteld kunnen worden van verplichtingen die een onnodige administratieve belasting zouden vormen gezien de bijzondere aard van de betrekking tussen de beheerder van het gesloten distributienet en de gebruikers van dit net.³

In voorliggend ontwerp van decreet wordt gebruik gemaakt van deze mogelijkheid, geboden door de Derde Elektriciteitsrichtlijn en Aardgasrichtlijn.

Meer bepaald wordt een definitie van ‘gesloten distributienet’ ingevoerd in het Energiedecreet, in lijn met de definitie opgenomen in de betrokken Europese richtlijnen.

Het begrip ‘net’, en alle daarvan afgeleide begrippen (distributienet, distributienetbeheerder, transmissienet enzovoort) worden in het Energiedecreet echter behouden. Dit begrip houdt immers per definitie al in: zowel de fysieke lijnen of leidingen als de bijbehorende installaties en doelt dus op het hele ‘net’, nodig voor distributie, transport, of vervoer. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de definitie van “elektriciteitsdistributienet” (geheel van onderling verbonden elektrische leidingen [...] en de bijbehorende installaties [...]) en uit de definitie van “aardgasdistributienet” (geheel van onderling verbonden leidingen en de daarmee verbonden hulpmiddelen).

In lijn met de bestaande begrippen wordt dan ook voor het begrip ‘gesloten distributienet’ gekozen, en niet voor ‘gesloten distributiesysteem’.

De voorgestelde regeling komt erop neer dat in de geografisch afgebakende gebieden, in gebieden waarvoor nu een door de VREG aangeduide distributienetbeheerder het elektriciteits- of aardgasdistributienet beheert, zich een gesloten distributienet kan bevinden.

Een gesloten distributienet is enkel een bijzondere vorm, nl. een ‘subcategorie’, van een distributienet, zoals bedoeld in de richtlijn. De beheerder van het gesloten distributienet moet in principe dus voldoen aan dezelfde basisvereisten als deze die zijn opgelegd aan de ‘gewone’ netbeheerders in de richtlijn, met enkele beperkte, doch belangrijke uitzonderingen, eveneens vastgelegd in de richtlijnen (geen verplichte voorafgaandelijke

³ Argumentatie opgenomen in de aanhef van de Derde Elektriciteitsrichtlijn, alinea 29.

goedkeuring van tarieven en geen verplichting om energie aan te kopen voor de dekking van de verliezen en reservecapaciteit volgens transparante marktregels). De afnemers aangesloten op een gesloten distributienet kunnen in principe ook dezelfde basisrechten genieten als afnemers aangesloten op de ‘gewone’ distributienetten (vrije leverancierskeuze, derdentoegang).

b) Definitie van ‘gesloten distributienet’

In artikel 28 van de Derde Elektriciteitsrichtlijn (idem voor de Aardgasrichtlijn) wordt heel concreet gedefinieerd welke netten in aanmerking kunnen komen om door de Lidstaat aangemerkt te worden als gesloten distributienet. Ook de mogelijke vrijstellingen van verplichtingen voor de beheerders van een gesloten distributienet zijn limitatief opgesomd. Op dat vlak bestaat er geen beleidsvrijheid voor de Lidstaat.

Drie criteria worden in de richtlijn gedefinieerd en worden ook opgenomen in de definitie van ‘gesloten distributienet’ in het Energiedecreet, zoals voorzien in voorliggend ontwerp van decreet:

- 1° het moet gaan om een net op een geografisch afgebakende locatie;
- 2° het moet gaan om een industriële of commerciële locatie of een locatie met gedeelde diensten;
- 3° de exploitatie of het productieproces van de afnemers van het net is om technische redenen of veiligheidsredenen geïntegreerd, of het net distribueert elektriciteit primair naar de eigenaar of exploitant van het net, of zijn verbonden ondernemingen.

Deze criteria worden hieronder nader besproken:

Een gesloten distributienet moet eerst en vooral gelegen zijn op een geografisch afgebakende locatie. Volgens de Commissie wil dit alvast zeggen dat het in het algemeen niet mogelijk is, voor afnemers van buiten de locatie (site), om verbonden te worden met het gesloten distributienet⁴.

Een geografisch afgebakende locatie kan openbaar domein doorkruisen over overschrijden, maar dat neemt niet weg dat de overschrijding van het openbaar domein door gesloten distributienetten beperkt gehouden moet worden, teneinde het monopolie van de distributienetbeheerder te waarborgen. Toch wordt dit aspect geregeld op het vlak van de toelatingscriteria, en niet op het vlak van de kwalificatiecriteria. Dit omdat in het kader van de toelating bepaalde afwegingen kunnen gebeuren met het oog op het al dan niet toelaten van de overschrijding van het openbaar domein, dat in bepaalde situaties onvermijdelijk zal zijn, terwijl de impact hiervan op het monopolie van de distributienet soms ook beperkt kan zijn.

Tweede voorwaarde voor kwalificatie van een net als gesloten distributienet is dat het gaat om een industriële of commerciële locatie of een locatie met gedeelde diensten. In de aanhef van de richtlijn worden hiertoe enkele voorbeelden gegeven: o.a. spoorwegstations, luchthavens, ziekenhuizen of chemische-industriële locaties.

Onder ‘industriële of commerciële locatie’ wordt logischerwijze begrepen dat de betrokken locatie percelen met gebouwen of installaties omvat met een industriële of commerciële functie.

Het begrip ‘locatie met gedeelde diensten’ is al bij al een vaag begrip, dat niet verder verklaard wordt door de Europese regelgever. Er worden wel voorbeelden gegeven als:

⁴ Explanatory note ‘Retail markets’, 5.2., p. 10.

spoorwegstations, luchthavens, ziekenhuizen, grote campings met geïntegreerde faciliteiten in aanhef (30) van de Derde Elektriciteitsrichtlijn. Met ‘gedeelde diensten’ wordt dus bedoeld op de verschillende diensten die samen een pakket vormen ten aanzien van de gebruiker ervan.

Derde en laatste voorwaarde om een distributienet als gesloten distributienet te kunnen kwalificeren is één van volgende twee:

- (1) de exploitatie of het productieproces van de afnemers van het net zijn om technische redenen of veiligheidsredenen geïntegreerd;
- (2) het net distribueert elektriciteit voornamelijk naar de eigenaar of exploitant van het net, of zijn verbonden ondernemingen.

Bij (1) moeten er ofwel technische redenen, ofwel veiligheidsredenen, voorhanden zijn als reden voor een geïntegreerde exploitatie of een geïntegreerd productieproces. De technische eisen kunnen zijn: een andere frequentie (of gasdruk), of andere, nog strengere veiligheidseisen. Er kan vanuit gegaan worden dat slechts in uitzonderlijke situaties aan deze voorwaarde voldaan wordt.

Bij criterium (2) kan gedacht worden aan luchthavens, stationsgebouwen, ziekenhuizen, waarbij de afname van elektriciteit (of aardgas) vooral naar de hoofdactiviteit van de eigenaar of exploitant gaat, en slechts in ondergeschikte mate naar nevenactiviteiten, zoals toeleveringsbedrijven, winkels enzovoort. Wat hieronder dus níet begrepen kan worden, zijn commerciële projecten zoals kantoorblokken of shoppingcenters, en dit om de reden dat deze eigendommen niet in hoofdzaak gebruikt worden door de eigenaar of exploitant van het gesloten distributienet.

Het is alleszins duidelijk dat volgens de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn een gesloten distributienet geen net is waarbinnen huishoudelijke afnemers beleverd worden. Daar wordt enkel een uitzondering op gemaakt (zie artikel 28, lid 4, van zowel de Derde Elektriciteits- als de Derde Aardgasrichtlijn): incidenteel gebruik door een huishoudelijke afnemer die een tewerkstellingsband, of gelijkaardig, heeft met de netbeheerder van het gesloten distributienet. Hoe dan ook moet het aantal huishoudelijke afnemers klein, want uitzonderlijk, zijn.

Het is dan ook duidelijk dat onder het net van gesloten distributienetten geen woonverkavelingen ressorteren, al of niet met decentrale productie, want dit zijn distributienetten waar zich niet louter incidenteel huishoudelijke afnemers bevinden. Hetzelfde geldt voor appartementsgebouwen of elk ander privéterrein (bijv. vakantie- of recreatiepark) waar van het distributienet afgenomen energie doorgeleverd wordt aan huishoudelijke afnemers. In die zin is het vreemd dat in de aanhef (punt (30)) van de Derde Elektriciteitsrichtlijn als voorbeeld van potentieel gesloten distributienet wordt genoemd: ‘grote campings met geïntegreerde faciliteiten’, terwijl zo erg benadrukt wordt dat een gesloten distributienet geen huishoudelijke afnemers mag bevatten. Het lijkt dan ook niet te rijmen met de tekst van de richtlijn zelf dat campings onder de kwalificatie van gesloten distributienetten zouden kunnen ressorteren, net om de reden van de aanwezigheid van huishoudelijke afnemers.

c) Regeling voor aanleg en beheer van gesloten distributienetten

Vervolgens wordt in een regeling voor de aanleg en het beheer van een ‘gesloten distributienet’ voorzien.

Vooreerst wordt de aanleg en het beheer van gesloten distributienetten geregeld, met dien verstande dat voor de (op 1 juli 2011) bestaande netten voorzien wordt in een overgangsregeling (zie verder).

Er wordt voorzien in een onderscheiden regeling, naar gelang het net al dan niet op eigen site (wat een gedefinieerd begrip is) wordt aangelegd.

Voor de aanleg of het beheer van een net dat voldoet aan de criteria van de definitie van gesloten distributienet, op de ‘eigen site’, volstaat een loutere voorafgaande melding hiervan aan de VREG.

Voor de aanleg of het beheer van een net dat voldoet aan de criteria van de definitie van gesloten distributienet, met overschrijding van de eigen site, moet toelating verkregen worden van de VREG.

Distributie via het ‘publieke’ distributienet is immers het principe; afwijkingen hiervan, en dus de aanleg van parallelle netten, moeten zo veel mogelijk beperkt worden om een (kosten)efficiënt gebruik van het distributienet te verzekeren. Daarom is het zo dat enkel indien men zich beperkt tot de eigen site, men een gesloten distributienet kan aanleggen na een loutere melding daarvan.

Het – cruciale – onderscheidende criterium van ‘eigen site’ wordt gedefinieerd als: “het kadastrale perceel of de aansluitende kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon als eigenaar, opstalhouder of concessiehouder.”

Zodra de aanlegger van een net derhalve niet meer de unieke eigenaar, opstalhouder of concessiehouder van het perceel of de kadastrale percelen is, ressorteert men niet meer onder het toepassingsgebied van de mogelijkheid tot loutere melding, maar wordt het net “met overschrijding van de eigen site” aangelegd, waardoor een toelating vereist is.

Voor het beheer van bestaande netten, m.a.w. netten die op 1 juli 2011 al bestaan, en voldoen aan de kwalificatiecriteria van ‘gesloten distributienet’, is voorzien in een overgangsregeling. Deze netten zijn toegestaan mits melding aan de VREG. Dit is dus dezelfde regeling als nieuw aan te leggen netten, met dit verschil dat de meldingsprocedure voor bestaande netten geldt ongeacht de al dan niet overschrijding van de ‘eigen site’. Ook wat de op deze netten van toepassing zijnde regels betreft, is een overgangsregeling bepaald; zie hiervoor verder onder b).

d) Regels van toepassing op gesloten distributienetten

De verplichtingen die van toepassing zijn op de beheerders van een gesloten distributienet worden vastgelegd. Er is dus niet geopteerd voor een opsomming van de vrijstellingen die gesloten distributienetten kunnen genieten, van de verplichtingen die gelden voor de ‘publieke’ distributienetten, maar voor een expliciete opsomming van de rechten en plichten die wél gelden. Dit gebeurt in de nieuw in te voeren artikelen 4.6.2 tot en met 4.6.9. Dit alles voor een grotere duidelijkheid.

Wat de rechten en plichten van de beheerder van een gesloten distributienet betreft: zoals de Europese Commissie toelichtte in de explanatory note⁵, blijven de algemene verplichtingen, geldend voor distributienetbeheerders, ook gelden voor de beheerder van een gesloten distributienet: “Therefore the general obligations that apply to DSOs also cover closed DSOs. In particular, the obligation to grant third-party access to the system also applies to closed DSOs.”.

Zo is bevestigd dat derdentoegang van toepassing blijft. Daarmee is meteen ook gezegd dat de vrije leverancierskeuze, als keerzijde van de derdentoegang, blijft gelden. Dit is niet

⁵ Explanatory note ‘Retail markets’, 5.3., p. 11.

verwonderlijk: het is de kern van het hoger vermelde Citiworks-arrest van het Hof van Justitie, dat aanleiding was tot de creatie van de mogelijkheid tot aanwijzing van netten als gesloten distributienet.

De uitdaging ligt dus in het feit dat, ondanks het feit dat een afnemer op een gesloten distributienet, die ‘achterliggende afnemer’ genoemd wordt, geen rechtstreeks toegangspunt tot het ‘publieke’ distributienet heeft, hij toch zijn eigen leverancier moet kunnen kiezen, of, vanuit de invalshoek van de leverancier bekeken: dat de leverancier elke individuele afnemer in een gesloten distributienet moet kunnen beleveren.

Hier moet gewezen worden op het feit dat de leverancier die derdentoegang wenst te verkrijgen tot een gesloten distributienet, hiertoe uiteraard belang moet hebben. Hij moet toegangsgerechtigde zijn. Toegangsgerechtigde leverancier is, conform artikel 4.6.9, §1, de leverancier, in naam en voor rekening van zijn klanten die aangesloten zijn op het gesloten distributienet.

De richtlijnen voorzien uitdrukkelijk in de mogelijkheid van ontheffing van de beheerder van een gesloten distributienet van volgende verplichtingen geldend voor een distributienetbeheerder:

- (1) het voorzien in dekking van energieverliezen en reservecapaciteit via ‘transparante, niet-discriminerende en op de markt gebaseerde procedures’⁶;
- (2) de goedkeuring van tariefvoorstellen. Enkel indien een afnemer op een gesloten distributienet erom verzoekt, moeten de tarieven voor het gebruik en de toegang tot het gesloten distributienet alsnog worden goedgekeurd.

De ontheffing inzake vooraf goedgekeurde tarieven is een belangrijke ontheffing, doch is geen regionale bevoegdheid. De ontheffing neemt niet weg dat de tarieven van de beheerder van een gesloten distributienet er moeten zijn, en bekend moeten zijn. Daarom wordt deze verplichting dan ook opgelegd aan de beheerders van gesloten distributienetten.

Wat de ontvlechtigingsvereiste betreft, wijst de Commissie erop dat, aangezien een gesloten distributienet uit haar aard nooit meer dan 100.000 afnemers zal tellen, het de Lidstaten krachtens artikel 26(4) vrijstaat deze verplichting al dan niet te laten gelden voor dergelijke netten⁷. Aangezien de vrijstelling van de ontvlechtigingsvereiste voor gesloten distributienetten opportuun is, wordt hierin voorzien door het bepalen dat de beheerder van een gesloten distributienet activiteiten inzake levering of productie van elektriciteit en aardgas kan ondernemen, mits zijn net minder dan 100.000 afnemers omvat (artikel 4.6.4).

Artikel 41 van de Derde Elektriciteitsrichtlijn en artikel 45 van de Derde Aardgasrichtlijn stellen dat lidstaten erop moeten toezien dat de taken en verantwoordelijkheid o.a. van distributienetbeheerders, leveranciers en afnemers omschreven zijn o.a. wat contractuele regelingen, gegevensuitwisseling en meteropname betreft. Het ligt inderdaad voor de hand dat gesloten distributienetten, als specifieke categorie van distributienetten, voor sommige aspecten andere, bijzondere regels vereisen met betrekking tot deze aspecten.

Daarom wordt alleszins de taken van de beheerder van het gesloten distributienet, als de verhouding tussen de beheerders van dergelijke net en de netgebruikers, en tussen de beheerders van de netten onderling, verduidelijkt in een specifiek artikel.

Voor netten die op 1 juli 2011 bestaan, en voldoen aan de kwalificatiecriteria van ‘gesloten distributienet’, is voorzien in een overgangsbepaling. Met name artikel 4.6.3, 8° tot en met

⁶ Dit is de ontheffing van art. 32(1) van de Elektriciteitsrichtlijn. Dit geldt enkel voor elektriciteit, niet voor gas.

⁷ Explanatory note ‘Retail markets’, 5.3., p. 12

12°, en artikelen 4.6.8 en 4.6.9 zijn pas van toepassing binnen redelijke termijn zodra een achterliggende netgebruiker van dat net, of een leverancier op vraag van en voor rekening van een afnemer die aangesloten is op dat net, zijn rechten wil uitoefenen. Het gaat om het verlenen van toegang, het beheren van het toegangsregister, het ter beschikking stellen, plaatsing, (des)activering, onderhoud en herstellen van meters en tellers op de toegangspunten, de bepaling van injectie en afname, het verstrekken van meetgegevens en andere gegevens aan een aantal marktpartijen, het bekendmaken van tarieven en voorwaarden voor aansluiting en toegang.

Het doel is dat fundamentele rechten van gebruikers en leveranciers worden gewaarborgd. Voor bestaande netten kan én moet hieraan voldaan worden zodra dit zich opdringt. Echter, een plicht tot conformering aan de genoemde normen, zonder vraag daartoe van enige belanghebbende, leidt tot onnodige (hoge) investeringen van de beheerders van deze netten.

2.6.3. Invoering van een regeling inzake privé distributienetten

Tot op heden bevonden de privé distributienetten zich in Vlaanderen in een juridisch vacuüm. Dit terwijl er diverse bestaande distributienetten zijn voor de levering van elektriciteit en gas aan afnemers, die niet uitgebaat worden door de door de VREG aangewezen netbeheerder van het betrokken gebied. Het is op dit moment niet duidelijk welke rechten en plichten gelden voor de beheerders van deze privé distributienetten en de afnemers die zijn aangesloten op deze netten. Een uitwerking van een Vlaamse regeling voor privé distributienetten dringt zich dan ook op.

Een privé distributienet wordt gedefinieerd als een elektriciteitslijn, aardgasleiding of net voor distributie van elektriciteit of aardgas aan één of meerdere afnemers, dat niet wordt uitgebaat door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder en dat geen gesloten distributienet, directe lijn of leiding is.

Daarmee wordt duidelijk gemaakt dat het om een restcategorie gaat: alles wat niet tot het ‘publieke’ distributienet behoort, dat niet aangeduid is als gesloten distributienet of geen toegelaten directe lijn of leiding is, is een privé distributienet.

Het privé distributienet is via één punt aangesloten op het distributienet, en distribueert dan verder elektriciteit of aardgas naar zogenaamde ‘achterliggende afnemers’, een begrip dat aldus ook wordt opgenomen en gedefinieerd in het Energiedecreet.

Op heden bestaan dergelijke distributienetten in winkelcentra, bedrijvencentra, regionale luchthavens, vakantieparken, jachthavens, campings, appartementsgebouwen waarbij de bewoners geen eigen toegangspunt hebben tot het distributienet, rusthuizen, studentenflats en -koten, verhuurde garageboxen enzovoort.

Gezien de risico's verbonden aan het ontstaan van distributienetten parallel aan de bestaande ‘publieke’ distributienetten (zie hoofdstuk 2.6.1, b)) wordt de aanleg en uitbating van een privé distributienet principieel verboden. In sommige gevallen is het echter onvermijdelijk of gewoon opportuun dat elektriciteit verdeeld wordt naar bepaalde afnemers terwijl deze afnemers geen eigen toegangspunt hebben op het ‘publieke’ distributienet of een gesloten distributienet.

Bij de huur van een vakantiehuisje, het kamperen op een camping, de huur van een studentenkamer, het huren van een standplaats op een markt, evenement, kermis, en dergelijke meer, neemt men als afnemer een dienst af van een partij die een toegangspunt heeft tot het distributienet, en is het afnemen van energie van deze partij een inherent en ondergeschikt element van de afgenomen dienst. De energie wordt hem doorgeleverd. We noemen deze netten “privé distributienetten met een ‘breder dienstverleningsverband’”.

De levering van energie is inherent, en slechts ondergeschikt, aan de levering van de dienst. Tenslotte zijn er ook de laadpunten voor voertuigen die geen distributienetten betreffen waarbij de levering van elektriciteit of gas inherent en slechts ondergeschikt is aan het totale dienstenpakket dat geleverd wordt. Hier kunnen verschillende businessmodellen worden toegepast. Zowel publieke laadpuntnetten als netten in beheer van privé-uitbaters kunnen als een toegelaten vorm van privé-distributienet worden aanzien.

Privé-distributienetten voor de levering van elektriciteit of gas als inherente en ondergeschikte dienst van een bredere dienstverleningspakket moeten omwille van praktische redenen toegestaan worden en uitgebaat kunnen worden door een andere partij dan de distributienetbeheerder van het betrokken gebied waarin dit net is gelegen.

Gezien het ondergeschikte en inherente aspect van de energielevering bij deze toegestane distributienetten is het immers niet aangewezen om de beheerder ervan te verplichten grote investeringen te ondernemen om de afnemers aangesloten op zijn net de rechten, opgenomen in de richtlijnen (o.a. vrije leverancierskeuze), noch de openbaredienstverplichtingen opgenomen in de Vlaamse energiewetgeving te waarborgen.

Het opleggen van dezelfde rechten en plichten bij deze toegestane privé-distributienetten als voor ‘publieke’ of gesloten distributienetten, zou tot grote kosten leiden voor de betrokken beheerder van het net en dus uiteindelijk ook voor de afnemer die erop is aangesloten. De bestaande situatie wordt door de meeste afnemers aangesloten op dit privé-distributienet ook niet als onredelijk beschouwd.

De Europese regelgever heeft alleen voor een heel specifiek soort privé-netten voorzien in een (lichte) versoepeling van de verplichtingen die gelden voor elke distributienetbeheerder, namelijk daar waar een optimale efficiëntie van een geïntegreerde energievoorziening, waarbij specifieke exploitatienormen nodig zijn, gewaarborgd moet worden, of waar het net primair ten behoeve van de eigenaar van het net wordt gehandhaafd, en gaf daar de naam ‘gesloten distributiesysteem’ aan.

Daarom wordt in eerste instantie het privé-distributienet, als net dat géén distributienet, noch een gesloten distributienet is, in principe verboden.

De verantwoording voor de vrijstellingen die de ‘gesloten distributienetten’ kunnen genieten is volgens de Europese regelgever het feit dat de beheerder ervan vrijgesteld moet kunnen worden van verplichtingen die een onnodige administratieve belasting zouden vormen gezien de bijzondere aard van de betrekking tussen de beheerder van het gesloten distributiesysteem en de gebruikers van dit systeem.⁸

Naast het feit dat het systeem van gesloten distributienetten een oplossing biedt voor een beperkt aantal privé-netten, namelijk deze die aan de strenge kwalificatievereisten voldoen, blijft nog het probleem van alle overige privé-netten bestaan.

Er is destijds (toen de richtlijnen nog in opmaak waren) een voorstel uitgegaan van ERGEG (Europese regulatoren van elektriciteit en gas) met vraag naar “vrijstelling voor systemen van minder belang in termen van concurrentie om te worden geïntegreerd in het hangende amendement van de richtlijnen”. Daarin kwam de problematiek voor bepaalde netten ter sprake, en werd (onder meer) verwezen naar de situaties van bejaardentehuizen, campings en volkstuinjes. Dit voorstel werd echter niet geïmplementeerd in de richtlijnen.

⁸ Argumentatie opgenomen in de aanhef (30) van de Derde Elektriciteitsrichtlijn en (28) van de Derde Aardgasrichtlijn.

Als werkelijk elke vorm van privénet verboden is, leidt dat echter tot absurde situaties. Wat immers met bijvoorbeeld (studenten)kamers, rusthuizen of vakantiewoningen: moeten studenten in hun studentenkamer, rusthuisbewoners, en zelfs vakantiegangers op het vakantiedomein, vrij hun leverancier kunnen kiezen? Moeten de uitbaters van deze 'netten' hun tarieven en voorwaarden voor toegang tot hun net bekendmaken? Er kan hier geopperd worden dat de ratio legis van de vrijstellingsmogelijkheden voor gesloten distributienetten, namelijk dat het opleggen van alle netbeheerdersverplichtingen een onnodige administratieve belasting vormt gezien de bijzondere aard van de betrekking tussen de netbeheerder en de gebruikers van dit net, nog veel meer dan voor deze netten opgaat.

In het ontwerpdecreet wordt daarom toch voorzien in de mogelijkheid van de aanleg en het beheer van dergelijke privé-distributienetten. De Raad van State oordeelde wel dat zij niet anders kon dan vaststellen dat de ontworpen regeling voor privé-distributienetwerken op gespannen voet staat met de richtlijnen die ertoe strekken voor de elektriciteits- en gasmarkt een alomvattende regeling uit te werken, maar blijkt begrip te vertonen voor de redenen hiervoor, waar zij stelt dat het eindoordeel hieromtrent het Hof van Justitie toekomt.

Aangezien er momenteel verschillende bestaande privé-distributienetten bestaan, die niet onder de toegestane uitzonderingen behoren, en ook niet onder de regeling inzake gesloten distributienetten kunnen vallen, is het nodig om in een regulariseringsregeling te voorzien voor deze privé-distributienetten. Dit wordt bepaald middels een nieuw in te voegen overgangsbepaling van het Energiedecreet.

Het principe bij deze regularisering van bestaande privé-distributienetten, die geen toegelaten vorm van privé-distributienet betreffen, is de overname van het beheer van de privé-distributienetten door de distributienetbeheerder, of, indien van toepassing, de melding ervan als gesloten distributienet.

2.6.4. Wijziging van de regeling inzake directe lijnen en leidingen

Artikel 34 van de Derde Elektriciteitsrichtlijn (idem voor de Aardgasrichtlijn) verplicht de Europese lidstaten om mogelijk te maken dat alle afnemers van elektriciteit en aardgas op hun grondgebied via een directe lijn of directe leiding kunnen worden bevoorrad. Een directe lijn is een elektriciteitsleiding tussen een afnemer en een productie-installatie. Een directe leiding is elke aardgasleiding die geen deel uitmaakt van het aardgasdistributienet. De lidstaten moeten de criteria bepalen voor de toekenning van een vergunning voor de aanleg van deze directe lijnen en directe leidingen. Deze criteria moeten objectief en niet-discriminerend zijn. De lidstaten kunnen de aflevering van de vergunning afhankelijk stellen van een weigering van toegang tot het net.

De artikelen met betrekking tot 'directe lijn' en 'directe leiding' in de Derde Elektriciteitsrichtlijn en de Derde Aardgasrichtlijn betreffen geen wijziging ten opzichte van de tekst opgenomen in de Tweede Elektriciteitsrichtlijn en Tweede Aardgasrichtlijn. De concepten 'directe lijn' en 'directe leiding' bestonden al ten tijde van de Eerste Elektriciteitsrichtlijn (artikel 21 van de richtlijn 96/92/EG) en Eerste Aardgasrichtlijn.

Het Energiedecreet bevat daarom al een, zij het zeer beperkte, regeling inzake directe lijnen en directe leidingen.

Een directe lijn is een lijn die een producent met een afnemer verbindt (meer over deze definitie: zie hoger, onder 2.1). Deze wordt beheerd door een andere partij dan de voor het betrokken gebied aangeduide distributienetbeheerder. Een directe leiding is elke plaatselijke aardgasdistributieleiding die geen deel uitmaakt van het aardgasdistributienet.

Opnieuw is het uitgangspunt dat de distributie van elektriciteit en aardgas best kan gebeuren door de door de VREG aangewezen beheerder van het distributienet voor het

betrokken gebied. Toch mag er geen principieel verbod zijn inzake de aanleg van directe lijnen en directe leidingen. Artikel 34 van de richtlijnen voorziet er immers in dat de aanleg van een directe lijn of leiding mogelijk moet zijn, waarbij wel de mogelijkheid bestaat dit te reguleren, zij het uiteraard onder objectieve en niet-discriminerende voorwaarden.

De voorwaarden die bepaald worden, zijn de volgende:

Vooreerst wordt bepaald dat de aanleg op eigen site van directe lijnen of leidingen, toegelaten is.

Onder ‘eigen site’ wordt begrepen het kadastraal perceel of de aansluitende kadastrale percelen van eenzelfde natuurlijk persoon of rechtspersoon als eigenaar, opstalhouder of concessiehouder. Dit wordt aldus expliciet gedefinieerd. Daarmee wordt de omvang van deze categorie van directe lijnen en leidingen, die zonder de bijzondere vereiste van voorafgaande toestemming van de VREG aangelegd mogen worden, bewust beperkt gehouden.

De situaties die hiermee gevat worden, betreffen bijvoorbeeld de installatie van fotovoltaïsche panelen op het dak van zijn eigen woning of (bedrijfs)gebouw. Er zijn geen redenen om het vervullen van formaliteiten op te leggen voor de aanleg van dergelijke directe lijn.

De aanleg van nieuwe directe lijn of leiding buiten de eigen site doet echter de risico's ontstaan beschreven in hoofdstuk 2.6.1, b).

Behoudens de situatie van directe lijnen of leidingen die de eigen site niet overschrijden, moet een voorafgaande toestemming van de VREG verkregen worden voor de aanleg van directe lijnen of leidingen.

De VREG wint een advies in van de netbeheerder en houdt, voor het al dan niet verlenen van een toelating, rekening met een aantal expliciet opgesomde factoren. Dit afwegingskader moet toelaten het ontstaan van parallelle structuren zoveel mogelijk te vermijden.

Vaak wordt gesteld dat veel projecten met betrekking tot decentrale productie, bij aansluiting op het distributienet, niet rendabel zouden zijn. Er wordt echter geoordeeld dat waar het bouwen van productie-installaties op basis van hernieuwbare energiebronnen of wkk-technologie (wamte-krachtkoppeling) wenselijk is, maar de drempel hiervoor te hoog is door een gebrek aan winstgevendheid, dit gebrek aan winstgevendheid veeleer gecompenseerd moet worden door steunmaatregelen, dan door de toelating tot aanleg van (site-overschrijdende) directe lijnen, waarmee de distributietarieven, en daarmee de solidariteit tussen netgebruikers, worden ontlopen (ontwijkingsgedrag), er ook risico's inzake veiligheid, exploitatie, en efficiëntie kunnen ontstaan, en de rechten van afnemers niet altijd gewaarborgd zijn. De haalbaarheid en rendabiliteit van hernieuwbare energieprojecten kan immers, zoals ook gesuggereerd door de SERV en Minaraad in hun advies bij het ontwerp van decreet, beter verzekerd blijven via een actualisatie en betere afstemming met de onrendabele toppen en wijzigingen in de financiering en tariefstructuren voor de aanrekening van allerhande kosten en een herdenking van de wijze waarop netten kunnen worden aangelegd.

De taken van de beheerder van een directe lijn of leiding worden expliciet bepaald.

Artikel 4.5.1 is enkel van toepassing op de aanleg van directe lijnen en leidingen, en dus op nieuwe directe lijnen en leidingen. Voor de op bestaande directe lijnen en leidingen wordt niet in een regularisatieplicht voorzien: de krachtens artikel 52 in te voegen overgangsregeling (nieuw artikel 15.3.5/2) sluit daarom dan ook expliciet de op 1 juli 2011 bestaande directe lijnen en directe leidingen uit van regularisatie.

Dit neemt echter niet weg dat de verplichtingen opgelegd aan beheerders van een directe lijn, als vermeld in artikel 4.5.2, ook van toepassing zijn op de op 1 juli 2011 bestaande directe lijnen en leidingen.

2.6.5. Wijzigingen aan de huidige regels inzake distributienetbeheer

Naast bovenstaande toevoegingen werden ook een aantal kleinere wijzigingen en aanvullingen aangebracht aan de bepalingen inzake distributienetbeheer (zie artikelsgewijze bespreking).

3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Artikel 6, §1, VII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen stelt dat de gewesten in ieder geval bevoegd zijn op vlak van het energiebeleid voor: de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk is aan 70 kilovolt; de openbare gasdistributie; de aanwending van mijn gas en van het gas afkomstig van hoogovens; de netten van warmtevoorziening op afstand; de valorisatie van steenbergen; de nieuwe energiebronnen met uitzondering van deze die verband houden met kernenergie; de terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers; het rationeel energieverbruik.

Inzake de bevoegdheidsverdeling over gesloten distributienetten is het dan ook de spanning van het gesloten distributienet, en met name het deel van het gesloten distributienet waarop de distributie aan de achterliggende afnemers plaatsvindt, die bepaalt welke overheid bevoegd is.⁹ Hetzelfde geldt voor directe lijnen en privé distributienetten. Is deze spanning gelijk aan of minder dan 70 kV, dan is de gewestelijke overheid bevoegd. Gebeurt deze distributie op het gesloten distributienet op een spanning hoger dan 70 kV, dan is de federale overheid bevoegd.

Artikel 2

De wegenistoelatingen, bedoeld in de wet van 10 maart 1925 op de electriciteitsvoorziening, worden gegeven door de gemeenten, wanneer de lijnen zich niet buiten de grenzen van haar grondgebied uitstrekken of door de bestendige deputatie indien de lijnen op het grondgebied van verscheidene gemeenten zijn aangelegd en waarbij de betrokken gemeentebesturen vooraf gehoord. In ieder geval is de beslissing slechts uitvoerbaar na goedkeuring door de Koning, die haar mag wijzigen. Wanneer de aan te leggen lijnen lopen over het grondgebied van meer dan een provincie of indien zij doorlopen buiten de landsgrenzen, dan worden de wegenistoelatingen door de Koning verleend, de betrokken gemeente- en provinciebesturen vooraf gehoord.

Met de regionalisering van de bevoegdheid betreffende de elektriciteitsdistributienetten is deze bevoegdheid wat betreft elektriciteitsdistributielijnen overgegaan naar het Vlaamse Gewest en wordt de rol van de Koning overgenomen door de Vlaamse Regering. Thans speelt in het kader van de wet van 10 maart 1925 op de electriciteitsvoorziening de Vlaamse overheid louter een intermediaire rol bij het verlenen van wegenistoelatingen door de

⁹ De Raad van State stelt in haar advies 49.336/3: “Om de overheid te bepalen die bevoegd is om dienaangaande normerend op te treden, is dus de nominale spanning van het betreffend net bepalend. Zo zal bijvoorbeeld, zoals in de memorie van toelichting terecht wordt opgemerkt, voor een gesloten distributienet de spanning op het deel van dit net waarop de distributie aan de achterliggende afnemers plaatsvindt, bepalen welke overheid bevoegd is.”. De Raad merkt in hetzelfde advies nog op dat de gewestelijke overheid er evenwel mee rekening dient te houden dat “de federale overheid ook maatregelen kan nemen en verplichtingen kan opleggen aan deze gesloten netwerken indien en voor zover zij de werking van het transmissienet boven 70.000 volt beïnvloeden.”.

gemeenten en provincies aan de netbeheerders. Deze procedure waarbij de Vlaamse overheid een brievenbusfunctie uitoefent, vormt een administratieve last voor zowel de Vlaamse overheid, de provincies, gemeenten en netbeheerders, die kan worden vermeden en die heden ten dage geen enkele meerwaarde meer heeft.

De aanvrager dient op grond van de wet van 10 maart 1925 en de koninklijke besluiten van 26 november 1973 de Vlaamse overheid immers een dossier te bezorgen met de aanvraag, de naam of de handelsnaam, alsmede het adres van de aanvrager en, in voorkomend geval, van de lasthebber, het voorwerp van de aanvraag, de wettelijke bepalingen waarop de aanvraag steunt en de plannen en stukken die bij de aanvraag zijn gevoegd. Deze stukken worden dan op hun beurt door de Vlaamse overheid verdeeld onder alle betrokken instanties (gemeenten, provincies, NMBS enzovoort) en vice versa. Door het afschaffen van deze intermediaire functie worden zowel de Vlaamse overheid als de provincies, gemeenten, de netbeheerders en andere betrokken partijen een onnodige papierslag bespaard, worden extra portkosten vermeden en worden verplichtingen die onder de huidige decretale structuren niet langer relevant zijn opgeheven.

De bevoegdheid van het Vlaamse Gewest in deze is gebaseerd op artikel 6, §1, VII, eerste lid van de BWHI. De Elektriciteitswet van 1925 dateert van voor de federalisering van de energiebevoegdheden en werd, wat betreft de gewestelijke bevoegdheden, voor het Vlaamse Gewest nog niet opgeheven (wat wel het geval is voor bijvoorbeeld het Waalse Gewest: artikel 62 Waalse Elektriciteitsdecreet van 12 april 2001 bepaalt de opheffing). Als dusdanig blijft de wet, voor het Vlaamse Gewest, tot opheffing of wijziging, van toepassing.

Artikel 6, §1, VII, eerste lid, stelt dat de gewesten bevoegd zijn voor alle gewestelijke aspecten van het energiebeleid. Meer bepaald stelt art. 6, §1, VII, eerste lid, a, BWHI, dat de gewesten bevoegd zijn voor de distributie van elektriciteit via netten tot 70 kV.

De opsomming uit het eerste lid, van artikel 6, §1, VII, mag, in tegenstelling tot de federale bevoegdheden uit het tweede lid (“te weten”), dan ook niet beperkend worden gelezen (“in ieder geval”). Een directe lijn van minder dan 70 kV raakt dan ook duidelijk een gewestelijk aspect van het energiebeleid. Dit houdt dan ook in dat de federale wetgever, wat directe lijnen betreffen, enkel bevoegdheid heeft om regels uit te vaardigen m.b.t. directe lijnen van meer dan 70 kV. De federale wijzigingen die thans nog aan de wet van 1925 worden aangebracht, moeten dan ook in die zin worden gelezen.

Artikel 3

Artikel 1.1.2. somt de Europese richtlijnen op die omgezet werden in het Energiedecreet, voor wat betreft de gewestelijke energiebevoegdheden. De vermelding van de Tweede Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn wordt vervangen door de vermelding van de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn.

Artikel 4

Een aantal definities, opgenomen in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet, wordt toegevoegd of gewijzigd om in lijn te zijn met de Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn:

- de begrippen “achterliggende afnemer”, “achterliggende netgebruiker” en “gesloten distributienet” worden toegevoegd (zie 2.6.1);
- het begrip “directe lijn” wordt gewijzigd (zie 2.1).

Het begrip ‘allocatie’ wordt gewijzigd door schrapping van de woorden ‘op kwartierbasis’. Dit klopt immers enkel voor de allocatie bij elektriciteit. Bij aardgas gebeurt de allocatie op uurbasis. Dit onderscheid (op kwartierbasis/op uurbasis) wordt gespecificeerd in de respectievelijke technische reglementen.

Een definitie voor het begrip ‘toegang tot het net’ wordt toegevoegd. Er wordt in het Energiedecreet heel wat bepaald inzake de ‘toegang tot het net’, terwijl het begrip niet in het decreet gedefinieerd is. Het begrip is wel op het niveau van de technische reglementen gedefinieerd, maar het hoort thuis op het decretale niveau, aangezien het aldaar ook gebruikt wordt.

Verder worden ook definities opgenomen van termen die gebruikt worden in het voorliggend ontwerpdecreet: ‘ACER’, ‘eigen site’, ‘ombudsdienst voor energie’, ‘privédistributienet’ (zie 2.6.2) en ‘slimme meter’.

Artikel 5

Dit artikel bevat een aantal wijzigingen aan artikel 3.1.1 van het Energiedecreet. In dit artikel wordt de oprichting geregeld van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG).

De VREG is een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandig agentschap (EVA), zoals voorzien in het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. Een aantal bepalingen van dit kaderdecreet die in principe van toepassing zijn op EVA's, zijn evenwel niet conform artikel 35 van de Elektriciteitsrichtlijn en worden daarom in punt 1° uitdrukkelijk als niet van toepassing op de VREG verklaard. Het gaat met name over de bepalingen in het kaderdecreet BBB betrekking tot het toezicht door regeringscommissarissen (artikel 18, §1 tot en met §3), de onverenigbaarheden van de bestuurders van de EVA (artikel 21), de regels inzake aanduiding en ontslag van de bestuurders van de VREG (artikel 23) en de financiële regels van toepassing op EVA's (artikelen 24 tot en met 28). Dit werd reeds hoger toegelicht (zie 2.2.1).

Verder wordt een vijfde paragraaf toegevoegd aan artikel 3.1.1. dat stelt dat de VREG aanzien moet worden als een regulerende instantie (regulator van de elektriciteits- en gasmarkt), zoals bedoeld in artikel 35, tweede lid, van de Derde Elektriciteitsrichtlijn, en artikel 39, tweede lid, van de Derde Aardgasrichtlijn voor wat de Vlaamse energiebevoegdheden betreft.

Ten slotte wordt ook expliciet gesteld, in navolging van artikel 35, vierde lid, van de Elektriciteitsrichtlijn, dat de VREG bij het uitoefenen van haar taken en bevoegdheden geen directe instructies mag verlangen of ontvangen van de Vlaamse Regering of enige andere publieke of particuliere entiteit en dat de VREG haar taken en bevoegdheden moet uitoefenen op onpartijdige en transparante wijze. Dit betreffen basisprincipes inzake de werking van een (energie)regulator.

Artikel 6

In dit artikel worden een aantal nieuwe toezichthoudende taken toegevoegd aan het takenpakket van de VREG in artikel 3.1.3 van het Energiedecreet, en dit in overeenstemming met artikel 37 van de nieuwe Elektriciteitsrichtlijn.

Dit betreffen taken die momenteel reeds uitgevoerd worden door de VREG.

Verder wordt de bevoegdheid van de VREG inzake bemiddeling en geschillenbeslechting in zijn gebracht met de nieuwe artikelen 3.1.4/2 en 3.1.4/3. Zie hiervoor 2.2.4.

Artikel 7

In dit artikel worden een aantal nieuwe bevoegdheden toegevoegd aan artikel 3.1.4 van het Energiedecreet dat de bevoegdheden van de VREG beschrijft en dit in overeenstemming met artikel 37 van de nieuwe Elektriciteitsrichtlijn.

Artikel 8

Dit artikel voegt een nieuw artikel 3.1.4/1 toe aan het Energiedecreet.

Artikel 36 van de Elektriciteitsrichtlijn en artikel 40 van de Aardgasrichtlijn bepalen de algemene doelstellingen die elke regulerende instantie, zoals bedoeld in artikel 35 van de Elektriciteitsrichtlijn moet nastreven bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden. Deze doelstellingen zijn de bevordering van een uit milieuoogpunt duurzame Europese elektriciteits- en gasmarkt, een daadwerkelijke openstelling van de markt, zekere en betrouwbare netten, niet-discriminerende distributienetten, integratie van decentrale productie-installaties op het net, wegwerken belemmeringen voor de toegang tot het net, het waarborgen van de consumentenbescherming en een hoog niveau van universele dienstverlening en openbardienstverplichtingen, de bescherming van kwetsbare klanten en compatibele en dus kostenefficiënte processen voor de uitwisseling van gegevens in het kader van marktprocessen.

Deze doelstellingen worden opgenomen in een nieuw artikel 3.1.4/1 van het Energiedecreet.

Artikel 9

Dit artikel voegt een nieuw artikel 3.1.4/2 en 3.1.4/3 toe aan het Energiedecreet, dat de bemiddeling en geschillenbeslechting door de VREG van geschillen tegen netbeheerders regelt. Zie 2.2.4.

Artikel 10

Dit artikel wijzigt artikel 3.1.5 van het Energiedecreet, dat de aanwijzing van de bestuurders van de VREG regelt.

Zoals hierboven reeds is toegelicht is enerzijds bepaald in artikel 4 dat artikel 18, §1 tot en met §3, van het kaderdecreet BBB niet van toepassing is op de VREG, en worden anderzijds de belangrijkste principes van deze paragrafen van artikel 18 opgenomen in artikel 3.1.5 van het Energiedecreet als zijnde van toepassing op de raad van bestuur van de VREG, evenwel gewijzigd op de punten die niet conform de Elektriciteitsrichtlijn zijn.

Zo wordt in artikel 8 voorzien, in lijn met artikel 35 (5) van de Elektriciteitsrichtlijn, dat:

- de minimale samenstelling van de raad van bestuur van de VREG verhoogd wordt van drie naar vijf bestuurders;
- de leden van de raad van bestuur door de Vlaamse Regering worden aangesteld voor een vaste termijn van 5 jaar, die éénmaal kan worden verlengd.
- als overgangsbepaling wordt gesteld dat deze nieuwe bepaling geen invloed heeft op de looptijd van het lopend mandaat van de (drie) huidige bestuurders van de VREG (mandaat dat lopende is op 1 januari 2011 en dat eindigt op 13 januari 2015);
- de leden van de raad van bestuur enkel kunnen worden ontslagen op eigen verzoek of in geval van niet naleving van de vereisten opgenomen in artikel 3.1.7.

De mogelijkheid om onafhankelijke bestuurders te coöpteren, voorzien in artikel 18, §2, van het kaderdecreet BBB, wordt overgenomen in een nieuwe §3 van artikel 3.1.5 van het Energiedecreet, waarbij de regeling van toepassing op deze onafhankelijke bestuurders evenwel in lijn wordt gebracht met de regeling van toepassing op de overige bestuurders van de VREG (o.a. duur van het mandaat, ontslagregeling enzovoort).

Artikel 11

Artikel 3.1.7 van het Energiedecreet voorziet reeds in de onverenigbaarheden voor de bestuurders van de VREG door een verwijzing naar de onverenigbaarheden opgenomen

in artikel 21, §1, van het kaderdecreet BBB en door zelf onverenigbaarheden te vermelden, in lijn met de vereisten van de richtlijn. De onverenigbaarheden in de richtlijn gaan verder dan de onverenigbaarheden van het kaderdecreet BBB.

Bij overtreding van deze onverenigbaarheden wordt evenwel verwezen naar de regeling opgenomen in artikel 21, §2, van het kaderdecreet BBB. Deze stelt dat de bestuurder die zich in een onverenigbaarheid bevindt, vervangen moet worden volgens de regels van artikel 18 van het kaderdecreet BBB. Dat artikel mag evenwel niet langer van toepassing zijn voor de VREG (zie 2.2.1) en dus moeten de toepasselijke bepalingen in geval van een schending van de onverenigbaarheden in het Energiedecreet opgenomen worden.

Daarom wordt geopteerd voor de opname van de volledige regeling inzake onverenigbaarheden voor de bestuurders van de VREG in artikel 3.1.7 van het Energiedecreet en te bepalen dat het betrokken artikel in het kaderdecreet BBB (met name artikel 21) niet van toepassing is op de VREG. De principes van dit artikel 21, §2, van het kaderdecreet BBB blijven evenwel behouden en worden opgenomen in de nieuwe §2 van artikel 3.1.7 van het Energiedecreet.

In §1 worden de onverenigbaarheden opgesomd die van toepassing zijn op de bestuurders van de VREG. De punten 1 tot en met 4 waren reeds voorzien in artikel 3.1.7. In 1° werd de term ‘marktpartij’ evenwel vervangen door een opsomming van de marktpartijen waarvan energie de hoofdactiviteit is. Producenten die zelfopwekker zijn vallen niet onder deze categorie. Gezien de stijgende investeringen door de bedrijfswereld, universiteiten enzovoort in decentrale productie, zou het anders te moeilijk worden om bestuurders uit deze kringen aan te trekken. Verder wordt nog één nieuwe onverenigbaarheid toegevoegd: bestuurders van de VREG kunnen geen functie uitoefenen ten behoeve van een departement of een ander agentschap van de federale of gewestelijke overheid. Dit laatste in uitvoering van de bepaling uit de richtlijn die stelt dat de lidstaat ervoor moet zorgen dat de regulator functioneel onafhankelijk is van enige andere publieke entiteit.

Artikel 12

In artikel 3.1.11 van het Energiedecreet wordt bepaald dat de raad van bestuur van de VREG een huishoudelijk reglement opstelt. Momenteel wordt in §2 en §3 van dit artikel bepaald dat dit huishoudelijk reglement en iedere wijziging hieraan wordt goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Ter versterking van de onafhankelijke positie van de VREG ten aanzien van de politieke overheden, wordt deze goedkeuring door de Vlaamse Regering geschrapt. De publicatie van het door de raad van bestuur goedgekeurde huishoudelijk reglement in het Belgisch Staatsblad wordt uiteraard wel behouden.

Artikelen 13 en 14

Volgens artikel 35, lid 4, b), van de Derde Elektriciteitsrichtlijn (en gelijkaardig artikel voor wat de Aardgasrichtlijn betreft) moeten de lidstaten ervoor zorgen dat ook het personeel van de regulerende instantie onafhankelijk is van marktbelangen en bij het verrichten van haar regulerings taken geen directe instructies verlangt of ontvangt van regeringen of andere publieke of particuliere entiteiten.

Bijgevolg is het aangewezen om deze personeelsleden dezelfde onverenigbaarheden op te leggen als voorzien voor de bestuurders van de VREG, met name deze die opgesomd staan in het via voorliggend ontwerpdecreet gewijzigd artikel 3.1.7, §1, van het Energiedecreet.

Het is de Vlaamse Regering (en niet de decreetgever) die gemachtigd is om het administratief statuut van het personeel van de VREG vast te leggen. Momenteel is de rechtsgrond hiervoor artikel 5 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid. Voor alle duidelijkheid wordt

toch een artikel toegevoegd dat stelt dat de Vlaamse Regering de rechtspositieregeling van het personeel van de VREG vast kan stellen, met inbegrip van de onverenigbaarheden.

De hierboven bedoelde onverenigbaarheden zullen worden opgenomen in het Vlaams Personeelsstatuut of in een agentschapsspecifieke rechtspositieregeling, dat met toepassing van artikel I, 7, van het Raamstatuut van 13 januari 2006, na onderhandeling in sectorcomité 18, zal worden vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Artikel 15

De omschrijving van de taken van de netbeheerder wordt krachtens dit artikel wat gewijzigd, en dit om het in lijn te brengen met de bepalingen van artikel 25 van de Elektriciteitsrichtlijn en de Aardgasrichtlijn.

Zo stelt het eerste lid van artikel 25 van de Elektriciteitsrichtlijn: “De distributienetbeheerder is verantwoordelijk voor [...] het beheren, onderhouden en ontwikkelen onder economische voorwaarden van een veilig, betrouwbaar en efficiënt elektriciteitsdistributienet in zijn gebied, met inachtneming van het milieu en de energie-efficiëntie.”.

Deze nieuwe omschrijving van de taak van de netbeheerder in lid 1 is concreter dan de huidige taakomschrijving in de Tweede Elektriciteitsrichtlijn (“in zijn gebied, met inachtneming van het milieu, zorg dragen voor een veilig, betrouwbaar en efficiënt elektriciteitsdistributienet”). Hoewel niet cruciaal, wordt deze nieuwe omschrijving ingepast in het Energiedecreet.

Er wordt een punt 14° toegevoegd aan de taken van de distributienetbeheerder, in omzetting van lid 5 van artikel 25 van de Elektriciteitsrichtlijn. Het betreft de wijze waarop de eventuele aankoop van elektriciteit moet plaatsvinden, nl. via transparante, niet-discriminerende en op de markt gebaseerde procedures hanteren voor het aankopen van elektriciteit.

Artikel 16

Tot op heden werd het niet bepaald dat het de netbeheerder verboden is om gas te produceren. De focus bleef beperkt tot de productie van elektriciteit. Gelet op de ontwikkelingen inzake productie van gas, wordt het verbodsartikel aangevuld.

Artikel 17

Door de formulering van artikel 4.1.10 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 lijkt het erop alsof de gegevens die door de distributienetbeheerder verworven worden bij de uitoefening van zijn taken per definitie vertrouwelijk zijn. Dit is niet de draagwijdte van de bepalingen in de Europese richtlijn (artikel 27 van de Elektriciteitsrichtlijn en artikel 27, lid 1, van de Aardgasrichtlijn), en het is ook niet de bedoeling alle gegevens per definitie als vertrouwelijk te bestempelen. Er kunnen immers goede redenen zijn voor netbeheerders om derden die er geen commercieel voordeel bij kunnen hebben (bv. lokale overheden enzovoort) inzage te geven in bepaalde van hun gegevens.

Daarom wordt de formulering van artikel 4.1.10 aangepast zodat de draagwijdte ervan duidelijk is: als de gegevens, op basis van andere regels, als vertrouwelijk te beschouwen zijn, moet de netbeheerder en zijn werkmaatschappij deze vertrouwelijkheid (uiteraard) eerbiedigen.

Artikel 4.1.10 handelt op heden enkel over de informatie die door de netbeheerder verworven wordt, en er wordt niets bepaald over de informatie over zijn eigen activiteiten. Daarom wordt een derde lid toegevoegd aan artikel 4.1.10 dat daarover handelt.

Artikel 18

Het begrip ‘huishoudelijke afnemer’ in het Energiedecreet stemt niet volledig overeen met de definitie in de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn. De Europese definitie is ruimer, want deze houdt geen domicilievereiste in. Er moet op gelet worden dat de rechten die de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn aan huishoudelijke afnemers toekent, ook in Vlaamse regelgeving worden omgezet en ook gelden voor huishoudelijke afnemers, voor wat betreft hun woonplaatsen die niet hun domicilie zijn. Toch wordt de definitie voor ‘huishoudelijke afnemer’ niet in lijn gebracht met de definitie van ‘huishoudelijke afnemer’ uit de richtlijn. Reden is dat het enkel in de artikelen 4.1.14 en 4.1.22 van het Energiedecreet noodzakelijk is om de term ‘huishoudelijke afnemer’ te gebruiken, zoals vermeld in de Europese Elektriciteits- en Gasrichtlijn (met name in de betekenis van: ‘elke afnemer die elektriciteit of gas koopt voor eigen huishoudelijk gebruik en niet voor commerciële of professionele doeleinden’). Enkel deze artikelen regelen immers rechten voor huishoudelijke afnemers die opgelegd worden door de Europese richtlijnen, met name rechten inzake universele dienstverlening (aansluiting op het net) en consumentenbescherming. De woorden ‘huishoudelijke afnemer’ worden daarom in deze twee artikelen vervangen door de woorden ‘iedere afnemer die elektriciteit of gas koopt voor eigen huishoudelijk gebruik en niet voor commerciële of professionele doeleinden’.

Artikelen 19 en 20

Hiermee wordt telkens het foutieve, onbestaande begrip ‘aardgasnetbeheerder’ vervangen door het correcte, gedefinieerde begrip ‘aardgasdistributienetbeheerder’.

Artikel 21

Hiermee wordt de beroepsprocedure vervangen door de algemene geschillenbeslechtsingsprocedure, zij het met die specificiteit dat deze geschillenbeslechting kan gebeuren zonder voorafgaandelijk een bemiddelingsprocedure te hebben doorlopen. Tegen een beslissing tot weigering, opschorting of beëindiging van toegang tot het distributienet of het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit kan dus een beroep gedaan worden op de gewone geschillenbeslechtsingsprocedure; het is weinig opportuun om voor het aanvechten van dergelijke beslissingen te spreken van een administratief beroep, dat nog eens zou bestaan naast de geschillenbeslechting. Finaal komt het op hetzelfde neer.

Temeer daar ook voor beslissingen tot weigering, opschorting of beëindiging van toegang tot het gesloten distributienet in dezelfde regeling werd voorzien, namelijk de mogelijkheid tot het indienen van een klacht ter beslechting door de VREG.

Artikel 22

Ook hier wordt het foutieve, onbestaande begrip ‘aardgasnetbeheerder’ vervangen door het correcte, gedefinieerde begrip ‘aardgasdistributienetbeheerder’.

Artikel 23

Ook hier worden de woorden ‘huishoudelijke afnemer’ vervangen door de woorden ‘iedere afnemer die elektriciteit of gas koopt voor eigen huishoudelijk gebruik en niet voor commerciële of professionele doeleinden’ (zie bespreking artikel 18).

Artikel 4.1.22, 4°, stelt dat extra openbaredienstverplichtingen opgelegd kunnen worden met betrekking tot maatregelen van sociale aard, zoals de plaatsing en exploitatie van budgetmeters voor elektriciteit en van stroombegrenzers.

Ondertussen bestaan er ook budgetmeters voor aardgas, waarvan de plaatsing en exploitatie ook moet kunnen worden opgelegd, als openbaredienstverplichting, aan de distributienetbeheerders.

Artikelen 24 en 25

De uitrol van slimme meters zal worden onderworpen aan een kostenbatenanalyse. Deze analyse zal overgemaakt moeten worden aan het Vlaams Parlement waarna het Vlaams Parlement kan beslissen in welke mate een uitrol van slimme meters zal plaatsvinden in Vlaanderen. Zie hiervoor 2.5.

Artikel 26

Hiermee wordt in artikel 4.2.1 van het Energiedecreet toegevoegd dat ook voor gesloten distributienetten bepalingen opgenomen kunnen worden in de technisch reglementen m.b.t. het beheer van de distributienetten.

Tevens wordt verduidelijkt dat de technische reglementen ook de handels- en balanceringsregels bevatten, van toepassing op alle in het Vlaams Gewest actieve leveranciers.

Daarnaast bevat dit ook een aanpassing van de terminologie uit het Energiedecreet van 8 mei 2009 aan de terminologie van de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn.

Artikel 27

Artikel 3, lid 4, van de Elektriciteitsrichtlijn (en het gelijkaardige artikel in de Aardgasrichtlijn) stelt dat afnemers vrije leverancierskeuze moeten hebben, ongeacht de lidstaat waar de leverancier is ‘geregistreerd’, zolang de leverancier de geldende handels- en balanceringsregels toepast.

Momenteel wordt in artikel 4.3.1 van het Energiedecreet bepaald dat de levering van elektriciteit en aardgas aan afnemers die aangesloten zijn op een distributienet of het net voor plaatselijk vervoer van elektriciteit, onderworpen is aan de voorafgaande toekenning van een leveringsvergunning door de VREG. Hieraan wordt toegevoegd “of aan de eisen gesteld door een andere lidstaat van de Europese Unie, de federale overheid of een andere gewestelijke overheid in verband met de levering van elektriciteit of aardgas”. In het huidige Energiedecreet werd met de term ‘leverancier’ enkel de leveranciers met een leveringsvergunning van de VREG bedoeld, maar in de nieuwe tekst is dat niet meer het geval.

Dit artikel 4.3.1 wordt tevens gecorrigeerd: momenteel wordt bepaald dat er leveringsvergunningsplicht geldt bij levering aan afnemers die aangesloten zijn op een distributienet of het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit.

Dit lijkt erop te duiden dat ook degene die bijvoorbeeld via een directe lijn levert aan een afnemer die aangesloten is op een distributienet, over een leveringsvergunning moet beschikken. Dit is echter niet de bedoeling, zoals blijkt uit de Memorie van Toelichting bij het Energiedecreet (zie *Parl. St.* VI. Parl. 2008-09 nr. 2165/1, p. 50):

“Voor de levering van elektriciteit en aardgas via een privénet of via een directe lijn of leiding dient geen leveringsvergunning te worden voorgelegd. Er wordt duidelijk bepaald dat een leveringsvergunning immers enkel nodig is voor de levering van elektriciteit en aardgas aan afnemers, die zijn aangesloten op het distributienet of op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Gevolg is dat producenten van hernieuwbare energie of

WKK-producenten die enkel elektriciteit leveren aan afnemers via een directe lijn geen leveringsvergunning moeten aanvragen.”.

De decretale tekst verwoordt de ratio legis niet; daarom wordt de verwoording aangepast.

In een nieuwe paragraaf 3 bij dit artikel 4.3.1 wordt bepaald dat iedere leverancier actief in het Vlaams Gewest, ongeacht of deze al of niet een Vlaamse leveringsvergunning heeft, moet voldoen aan de handels- en balanceringsvereisten geldig in het Vlaams Gewest en opgenomen in de betrokken technische reglementen.

Het is evident dat ‘buitenlandse’ leveranciers ook moeten voldoen aan de andere (openbaredienst)vereisten opgelegd aan leveranciers in het Vlaams Gewest (o.a. quotumverplichting, vermelding fuelmix op de facturen enzovoort). Deze verplichtingen zijn dan ook opgelegd aan leveranciers en niet enkel aan houders van een leveringsvergunning. De richtlijnen 2007/72/EG en 2009/73/EG bepalen zelf een aantal openbaredienstverplichtingen dat de lidstaten moet omzetten in regelgeving. In Vlaanderen heeft men ervoor gekozen om een aantal van deze openbaredienstverplichtingen op te leggen aan leveranciers en de overige aan de distributienetbeheerders. Aangezien de richtlijnen met deze openbaredienstverplichtingen de bescherming van de afnemers beoogt, mag de toetreding tot de energiemarkt van leveranciers die niet door de VREG vergund zijn er niet tot leiden dat er een onderscheid ontstaat tussen afnemers die gekozen hebben voor een door de VREG vergunde leveranciers en afnemers die gekozen hebben voor een niet door de VREG vergunde leverancier. In die zin is het dan ook ‘evident’ dat aan ‘buitenlandse leveranciers’ dezelfde openbaredienstverplichtingen worden opgelegd als aan leveranciers met een leveringsvergunning voor het Vlaams Gewest.

Artikel 28

Artikel 4.3.2 van het Energiedecreet bevat de decretale rechtsgrond voor de Vlaamse Regering om openbaredienstverplichtingen op te leggen aan ‘de leveranciers’. Voor alle duidelijkheid worden de woorden ‘de leveranciers’ vervangen door de woorden ‘iedere leverancier die elektriciteit of aardgas levert aan afnemers in het Vlaamse Gewest’.

Artikel 29

Er wordt een lid toegevoegd aan artikel 4.4.1 van het Energiedecreet dat bepaalt dat een leverancierswissel op drie weken kan gedaan worden in plaats van de huidige termijn opgenomen in de technische reglementen die minimaal een maand bedraagt. Door de toevoeging van dit artikel wordt de termijn van een leverancierswissel in overeenstemming gebracht met artikel 3, vijfde lid, van de Elektriciteitsrichtlijn en het gelijkaardig artikel in de Gasrichtlijn).

Artikelen 30 tot en met 32

Hiermee wordt het bestaande hoofdstuk in het Energiedecreet met betrekking tot directe lijnen en directe leidingen vervangen. Zie wat hierover uitvoerig uiteengezet is onder punt 2.6.4.

In het nieuwe artikel 4.5.1 wordt bepaald welke directe lijnen en leidingen van het verkrijgen van een voorafgaande toelating afhangen, en welke niet. Dit artikel is enkel van toepassing op nieuwe directe lijnen en leidingen, daar het artikel letterlijk enkel van toepassing is op de ‘aanleg’ ervan, niet op het ‘beheer’.

Het nieuwe artikel 4.5.2 bepaalt de plichten van de beheerder van een directe lijn of leiding. Dit artikel is ook van toepassing op de beheerders van de op 1 juli 2011 bestaande directe lijnen en leidingen.

Zie ook wat uiteengezet is onder punt 2.6.4

Artikelen 33 en 34

Hiermee wordt een nieuw hoofdstuk ingevoegd in het Energiedecreet, met betrekking tot de aanleg en het beheer van gesloten distributienetten.

Zie wat hierover uitvoerig uiteengezet is onder punt 2.6.2. Hierna volgt nog wat uiteenzetting in detail.

Artikel 4.6.1 bevat de regeling voor de aanleg en het beheer van gesloten distributienetten.

De toelating kan door de VREG worden opgeheven zodra wordt vastgesteld dat niet meer aan de kwalificatiecriteria als gesloten distributienet is voldaan.

Dit artikel bevat tevens de mogelijkheid, voor de VREG, om nadere modaliteiten vast te leggen inzake de melding en de toekenning en opheffing van de toelating. Dit behelst o.m. de wijze van indienen van het dossier, de beslissingstermijn, de eventuele duur van de aanwijzing, de bekendmaking van de beslissing, de aanwijzing (en de beëindiging van de aanwijzing) van de beheerder van het gesloten distributienet enzovoort.

Artikel 4.6.2 legt de verhoudingen vast tussen de gebruikers van een gesloten distributienet, de beheerder ervan, en naar gelang het geval de distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoersnet of de transmissienetbeheerder. Dit model is geïnspireerd op het netkoppelingsmodel zoals dit wordt toegepast tussen distributienetbeheerders onderling, of tussen distributienetbeheerder en transmissienetbeheerder. Dit wordt beschreven in de samenwerkingscode van de technische reglementen.

Dit model is theoretisch het meest zuivere. Evenwel moet er in de praktijk op toegezien worden dat dit niet tot inefficiënte situaties leidt, zowel voor de beheerder van het gesloten distributienet als voor de leveranciers die op deze netten toegang wensen te krijgen. De beheerder van het gesloten distributienet zal met de distributie- of transmissienetbeheerder afspraken moeten maken over de data-uitwisselingsprocessen, en de leveranciers zullen in hun systemen de nodige aanpassingen moeten doen om toegang tot de gesloten distributienetten te verkrijgen.

Een nuance op het netkoppelingsmodel zoals dit op heden bestaat tussen gekoppelde netten, kan voor de koppeling tussen het gesloten distributienet en het net waarop dit gekoppeld is, opportuun zijn. Daarom wordt in artikel 4.6.3, tweede lid, voorzien in de mogelijkheid, in hoofde van de beheerder van het gesloten distributienet, om het beheer van het toegangsregister en de uitlezing van de meetapparatuur uit te besteden aan de beheerder van het net waarop het gesloten distributienet gekoppeld is, dus de distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit of de transmissienetbeheerder.

Deze mogelijkheid tot uitbesteding wordt door het netkoppelingsmodel, waarvoor geopteerd is krachtens artikel 4.6.2, niet uitgesloten: zelfs als het beheer van het toegangsregister en de uitlezing van de meetapparatuur zou worden uitbesteed aan de beheerder van het gekoppelde net, zorgt dit nog steeds niet voor een directe relatie tussen de gebruikers van het gesloten distributienet en de beheerder van het gekoppelde net; er ontstaat immers enkel een indirecte relatie tussen de distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit of de transmissienetbeheerder, en de gebruiker van het gesloten distributienet: de distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit of de transmissienetbeheerder voert immers in opdracht van de beheerder van het gesloten distributienet een aantal beheerstaken uit.

Indien de beheerder van het gesloten distributienet die taken wil uitbesteden aan de beheerder van het gekoppelde net, kan deze laatste de uitvoering van deze taken niet weigeren. Hij zal dan de toegangspunten integreren in zijn toegangsregister en de processen zullen voor alle partijen geharmoniseerd kunnen worden. Uiteraard betreft dit dan een dienstverlening waarvoor de beheerder van het gesloten distributienet hem zal moeten vergoeden.

Op deze manier wordt enerzijds de keuzevrijheid gelaten aan beheerders van een gesloten distributienet om deze taken al of niet zelf uit te voeren. Indien een afnemer of leverancier op zijn net zijn rechten wenst uit te oefenen (recht op derdentoegang, vrije leverancierskeuze) kan de uitvoering van deze taken grote kosten met zich meebrengen voor de gesloten distributienetbeheerder. Een pragmatische oplossing is in dat geval de mogelijkheid te bieden aan de beheerder van het gesloten distributienet om deze taken uit te besteden aan de distributienetbeheerder aan wie zijn net gekoppeld is. Deze mag volgens dit voorstel dan niet weigeren om de gegevens van deze afnemers en/of leveranciers in zijn toegangsregister op te nemen en in te staan voor de opname en verwerking van de meterstanden van deze afnemers. Gevolg is dat leverancierswissels, de overmaking van meterstanden aan de leverancier van de afnemer aangesloten op het gesloten distributienet enzovoort kan gebeuren via de gebruikelijke wijze (via EDIEL-berichten, met identificatie van partijen via EAN-codes enzovoort), zonder bijkomende administratieve lasten voor de betrokken partijen. Op die manier kan zo op een pragmatische en kostenefficiënte wijze en op korte termijn het recht op vrije leverancierskeuze worden gewaarborgd aan de betrokken afnemers.

Ongeacht waarvoor geopteerd wordt, het zelf uitvoeren van de betreffende taken dan wel de uitbesteding ervan aan de beheerder van het gekoppelde net, feit is dat de beheerder van het gesloten distributienet en de achterliggende netgebruikers afspraken moeten maken voor wat het dragen van de kosten hiervan betreft.

Dit model sluit niet uit dat ten gevolge van de verplichting tot het opkopen van certificaten aan vastgelegde minimumprijs, voorzien in artikel 6.1.6 en 6.1.7 van het Energiedecreet, bij de uitvoering van de desbetreffende energiebeleidsovereenkomst, wel een contractuele relatie kan ontstaan tussen gebruiker van het gesloten distributienet en de DNB of beheerder van het plaatselijk vervoersnet. Immers, de opkoopverplichting wordt niet gelegd bij de beheerder van het gesloten distributienet.

Dit model neemt immers niet weg dat de minimumsteun voor groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten, voor producenten op een gesloten distributienet, toegekend wordt door de netbeheerder van het net waarop het gesloten distributienet gekoppeld is. Dit wordt immers door de regelgeving zelf bepaald. Hiertoe wordt ook de betreffende artikelen uit het Energiedecreet aangepast.

In de nieuwe artikelen 4.6.3 en verder van het Energiedecreet wordt vervolgens verduidelijkt welke verplichtingen de beheerders van gesloten distributienetten hebben.

Het gaat onder meer om het waarborgen van veiligheid, betrouwbaarheid, en efficiëntie, het aanhouden van voldoende capaciteit, de uitbreiding, het onderhoud en herstelling van zijn net, het plaatsen, onderhouden en herstellen van meters en tellers op de toegangspunten van zijn net enzovoort. Daarnaast moet hij ook het toegangsregister van zijn net beheren.

Wat de waarborg van voldoende netcapaciteit betreft, wordt bepaald dat deze waarborg slechts strekt tot het dekken van een redelijke energiebehoefte van de achterliggende afnemers. Dit ligt in lijn met het bepaalde in artikel 25, lid 1 van zowel de Elektriciteits- als de Aardgasrichtlijn. Dit is om volgende situatie te kunnen ondervangen: als een bedrijf op een gesloten distributienet ‘uit zijn voegen barst’, en dit de redelijke mogelijkheden van het gesloten distributienet overstijgt, moet het mogelijk zijn dat dit bedrijf de toegang

vraagt tot (en dus aansluiting op) het gewone distributienet (of in voorkomend geval het transmissienet of het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, naargelang het geval. Het behoort dan niet tot de taken van de beheerder van het gesloten distributienet om de capaciteit van zijn net aan – in relatie tot dat net – onredelijk hoge vraag naar capaciteit van een bepaald bedrijf aan te passen.

Verder is ook, naar analogie met de andere netbeheerders, de plicht tot vertrouwelijkheid en non-discriminatie bepaald (artikelen 4.6.5 en 4.6.6), evenals de plicht tot het vertrouwelijk houden van vertrouwelijke gegevens (artikel 4.6.7).

Artikel 4.6.8 betreft de bekendmaking van de tarieven en voorwaarden voor de aansluiting op het net. Het feit dat een beheerder van een gesloten distributienet ontheven kan worden van de verplichting tot voorafgaande goedkeuring van deze tarieven, neemt niet weg dat de tarieven en voorwaarden voor de gebruikers van dat net bekend moeten zijn. Dit wil niet zeggen dat de beheerder van een gesloten distributienet zijn tarieven voor gebruik van het net publiekelijk moet publiceren. Er is enkel in voorzien dat hij ze bekend moet maken aan de achterliggende netgebruikers.

Artikel 4.6.9 heeft het over het recht op toegang. Dit is het zeer belangrijke principe van de Third Party Access. Het artikel somt de categorieën van personen op die recht hebben op toegang tot het gesloten distributienet. Naast de leveranciers (in naam en voor rekening van hun klanten die aangesloten zijn op het gesloten distributienet) betreffen het de gebruikers (zowel producenten als afnemers) van het gesloten distributienet. Zo heeft ook de afnemer zelf toegang, en kan niet enkel de leverancier dat in zijn naam en voor zijn rekening vragen. De afnemer heeft dus zelf ook toegang, mits hij dan, als toegangshouder, aan de gestelde voorwaarden daartoe, voldoet.

Het model waarbij de achterliggende afnemer zelf toegangshouder kan worden, is vandaag al in voege op netten met een spanning van 30 kV of meer. Het model waarbij de leverancier de toegang krijgt in naam en voor rekening van zijn afnemers, maar niet de afnemer zelf, is in gebruik beneden 30 kV, en is vooral zinvol als het gaat om een gestandaardiseerde toegang voor een groot aantal afnemers. Dit is evenwel voor gesloten distributienetten niet het geval, zodat het zinvol is om afnemers de mogelijkheid tot rechtstreekse toegang te verlenen.

Het zijn wel enkel de afnemers of de producenten die gesitueerd zijn binnen de geografisch afgebakende site die toegang tot het gesloten distributienet hebben. Dit betreft het 'gesloten' karakter van het net.

Net als voor de aansluiting op het gesloten distributienet, wordt ook voor de toegang tot het net vereist dat de beheerder de tarieven en voorwaarden voor toegang bekend maakt aan de achterliggende netgebruikers.

Verder wordt ook de limitatief opgesomde redenen van weigering van toegang bepaald, naar analogie van de gewone netbeheerder. Ook wordt de procedure inzake weigering, opschorting of beëindiging van toegang tot het net bepaald, en het feit dat tegen zo'n beslissing een geschillenprocedure bij de VREG gevoerd kan worden, zonder voorafgaande bemiddelingsprocedure te hoeven doorlopen.

Volgende verplichtingen, opgelegd aan distributienetbeheerders, zijn dus niet van toepassing zijn op de beheerders van gesloten distributienetten:

1° de ontvlechtigingsvereiste (artikelen 4.1.7 en 4.1.8). Voor wat gesloten distributienetten betreft, wordt dus gebruik gemaakt van de vrijstelling van de ontvlechtigingsvereisten, opgelegd aan distributienetbeheerders, die voorzien is in artikel 26, (4) van de EU-

richtlijn voor distributienetten met minder dan 100.000 afnemers. Zie voor uitdrukkelijke vrijstelling van deze vereiste: het nieuw in te voegen art. 4.6.4.;

- 2° het recht op aansluiting en de maximale aansluitingskost voor aansluiting op aardgasdistributienet van aansluitbare woningen, en het recht op aansluiting van een huishoudelijke afnemer als het net een elektriciteitsdistributienet betreft (artikel 4.1.13, 4.1.14 en 4.1.15). Hetgeen logisch is gezien huishoudelijke afnemers, en dus ook woningen, per definitie geen deel kunnen uitmaken van een gesloten distributienet;
- 3° het behalen van een aansluitbaarheidsgraad en informatieplicht daaromtrent, als het net een aardgasdistributienet betreft (art. 4.1.16 en art. 4.1.17);
- 4° de bepalingen inzake het jaarlijks opstellen van een indicatief investeringsplan (artikel 4.1.19);
- 5° de openbaredienstverplichtingen m.b.t. dienstverlening aan afnemers zoals bepaald door 4.1.20. Dit betreffen zaken die contractueel geregeld kunnen worden tussen afnemer en beheerder van het gesloten distributienet. De ontheffing van deze openbaredienstverplichtingen kadert in het ontlasten van deze beheerder van bovenmatige administratieve lasten;
- 6° hetzelfde geldt voor openbaredienstverplichtingen die krachtens artikel 4.1.22 kunnen worden opgelegd. De achterliggende afnemers aangesloten op een gesloten distributienet hebben dus geen recht op de sociale en ecologische openbaredienstverplichtingen voorzien in de Vlaamse energiewetgeving. Wat de sociale openbaredienstverplichtingen betreft is het duidelijk dat deze per definitie niet van toepassing kunnen zijn op gesloten distributienetten aangezien deze (behoudens incidenteel) geen huishoudelijke afnemers kunnen bevatten.

In artikel 4.6.2., tweede en vierde lid, van het Energiedecreet wordt verduidelijkt dat de ‘publieke’ netbeheerders geen reglementaire relatie hebben met de achterliggende afnemers aangesloten op een gesloten distributienet.

Dit sluit echter niet het recht op minimumsteun uit ten aanzien van de beheerder van het net waaraan het gesloten distributienet is gekoppeld, zoals uitdrukkelijk voorzien voor achterliggende afnemers, in het aangepaste artikel 7.1.6 en 7.1.7 van het Energiedecreet. Het staat de partijen ook steeds vrij om contractueel afspraken te maken over hun rechten en plichten.

Enkel volgende rechten van de achterliggende afnemers aangesloten op een gesloten distributienet ten aanzien van de beheerder van het gesloten distributienet zijn wettelijk voorzien voor de achterliggende afnemers:

- 1) het recht op vrije leverancierskeuze en kosteloze verandering van leverancier, zoals voorzien in artikel 4.4.1 van het Energiedecreet;
- 2) het recht op toegang tot het gesloten distributienet, op basis van het nieuwe artikel 4.6.9 van het Energiedecreet.

Deze twee rechten zijn de minimale rechten die gegarandeerd moeten worden conform de EU-richtlijnen.

Artikelen 35 en 36

Hiermee wordt een nieuw hoofdstuk ingevoegd in het Energiedecreet, met betrekking tot de aanleg en het beheer van privé distributienetten.

Zie wat hierover uitvoerig uiteengezet is onder punt 2.6.3. Hierna volgt nog wat uiteenzetting in detail.

In het nieuwe artikel 4.7.1 van het Energiedecreet wordt in het eerste lid het principe geponeerd dat privé distributienetten verboden zijn.

In het tweede lid wordt evenwel onmiddellijk in twee uitzonderingen voorzien op dit principe.

Aan deze twee uitzonderingen op het verbod op privé distributienetten is bovendien nog een extra vereiste verbonden: de betrokken privé distributienetten kunnen enkel een openbare weg, waterloop, treinspoor of ander domein kruisen, als dit wordt toegestaan door de netbeheerder van het distributienet waarop het privé distributienet is aangesloten.

Beheerders van privé distributienetten die menen te vallen onder één van de twee uitzonderingssituaties opgenomen in het tweede lid, kunnen hiervan bevestiging vragen aan de VREG. De VREG kan dit ook proactief verduidelijken door, bijvoorbeeld via de publicatie van een mededeling op haar website, bijkomende voorbeelden aan te duiden als situaties waar geoordeeld kan worden dat de distributie van elektriciteit en aardgas via een privé distributienet kadert binnen een breder dienstverleningspakket.

Verder wordt ook, in artikel 4.7.2, vereist dat het privé distributienet slechts via één punt aangesloten is op het distributienet, en dan verder elektriciteit of aardgas distribueert naar zogenaamde ‘achterliggende afnemers’, een begrip dat aldus ook wordt opgenomen en gedefinieerd in het Energiedecreet.

Belangrijk is, en dit wordt ook verduidelijkt in het nieuwe artikel 4.7.2 van het Energiedecreet, dat de door de VREG aangewezen beheerder van het distributienet waarop het privé distributienet is aangesloten geen enkele (reglementaire of contractuele) band heeft met de netgebruikers aangesloten op deze privé distributienetten. De netbeheerder heeft enkel een juridische band met de beheerder van het privé distributienet. De afnemers op het privé distributienet hebben ook enkel een (contractuele) relatie met de beheerder van het privé distributienet. Dit wil zeggen dat de achterliggende afnemers geen beroep kunnen doen op de openbardienstverplichtingen opgelegd aan de ‘publieke’ netbeheerders in het Vlaams Gewest.

In het nieuwe artikel 4.7.4 van het Energiedecreet wordt ook duidelijk bepaald dat de beheerder van een privé distributienet ook geen openbardienstverplichtingen, zoals voorzien in de Vlaamse energiewetgeving, moet naleven ten aanzien van de afnemers aangesloten op het privé distributienet. Enkel de regeling inzake de gratis toekenning van gratis kWh, zoals voorzien in artikel 5.1.1, §3, van het Energiedecreet, is een recht voor deze afnemers. Dit volgt echter uit de werking van artikel 5.1.1 zelf.

Artikel 37

In dit artikel wordt een wijziging aangebracht aan artikel 5.1.1, §1, van het Energiedecreet waardoor de – per definitie occasionele – huishoudelijke afnemer op een gesloten distributienet geen recht op gratis kWh heeft. Gelet op het feit dat dergelijke huishoudelijke afnemer, als achterliggende afnemer, geen band heeft met de ‘gewone’ distributienetbeheerder, en het voor de beheerder van het gesloten distributienet een disproportionele last zou zijn om zijn systemen aan te passen opdat de gratis kWh-regeling zou kunnen worden toegepast, wordt het recht op gratis kWh voor deze minimale categorie van huishoudelijke afnemers uitgesloten. Eén en ander kan uiteraard altijd contractueel geregeld worden (bv. financiële compensatie) tussen de beheerder van het gesloten distributienet en de huishoudelijke afnemer, maar verwacht kan worden dat zelfs deze vraag er niet vaak zal zijn.

Artikelen 38 en 39

In deze artikelen wordt een wijziging aangebracht aan de artikelen 7.1.6 en 7.1.7 van het Energiedecreet waardoor bepaald wordt dat de minimumsteun voor groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten, voor producenten op een gesloten distributienet, toegekend wordt door de netbeheerder van het net waaraan het gesloten distributienet gekoppeld is.

Artikelen 40

Dit artikel brengt wijzigingen aan art. 7.1.10 aan en heeft betrekking op de quotumplicht en -korting.

Zo wordt een derde lid toegevoegd aan §3 dat stelt dat het geheel van afnamepunten van afnemers op een bestaand gesloten distributienet als één afnamepunt beschouwd wordt.

Dit wordt bewust beperkt tot bestaande netten en tot nieuwe netten aangesloten op het transmissienet of het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit. Voor bestaande netten komt dit immers overeen met de huidige situatie. Indien deze aggregatie niet behouden blijft, zal de neiging om een andere leverancier te gaan zoeken, sterk worden getemperd door het nadeel van de verhoogde quotumplicht terwijl de vrije leverancierskeuze, en de derdentoegang, net de doelstelling is.

Voor nieuw aan te leggen netten kan best niet tot aggregatie worden overgegaan, juist om het ontlopen van een redelijke bijdrage in kosten (voor het net en voor de openbaredienstverplichtingen) te ontmoedigen.

Enkel voor nieuwe netten aangesloten op het transmissienet of het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit wordt wel de afname geaggregeerd omdat dit ondernemingen met een hoge energie-intensiviteit betreft, waarvoor gekozen wordt om de bijdrage af te toppen teneinde de concurrentiepositie te vrijwaren.

In geval van aggregatie zal de verplichting pro rata de leveringen aan de betrokken toegangshouders worden opgelegd.

Artikelen 41 tot en met 44

Dit betreft de rechtzetting van een aantal fouten alsook de aanpassing van de terminologie uit het Energiedecreet aan de terminologie van de Derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn.

Artikelen 45 tot en met 47

Dit betreft de vervanging van de term ‘rechter in de politierechtbank’ door het correctere of meer gangbare begrip ‘politierechter’.

Artikel 48

Het aanleggen van een directe lijn of directe leiding zonder toelating werd strafbaar gesteld in het Energiedecreet. Het is evenwel aangewezen om de niet-naleving van de artikelen inzake directe lijnen en directe leidingen, gesloten distributienetten en privédistributienetten via administratieve sancties te bestraffen. De niet-naleving van de bepalingen van hoofdstuk VI van het Energiedecreet kan op basis van artikel 13.3.1 van het Energiedecreet immers al aanleiding geven tot het opleggen van een administratieve boete door de VREG. De strafbaarstelling van het aanleggen van een directe lijn of leiding zonder toelating wordt daarom in dit artikel opgeheven.

Artikel 49

Dit betreft de rechtzetting van enkele drukfouten.

Artikel 50

Hiermee wordt een fout in artikel 13.3.3 rechtgezet. In dit artikel wordt verwezen naar artikel 4.1.22, 9°, maar er bestaat geen 9°. Hetzelfde geldt voor de verwijzing naar 4.3.2, 5°.

Wat de verwijzing, door artikel 13.3.3 naar artikel 4.1.22, 9°, betreft: volgens de memorie van toelichting bij het ontwerp Energiedecreet is het de bedoeling om krachtens artikel 13.3.3 een gepast sanctieapparaat te hebben voor het sanctioneren van niet-naleving de sociale openbaredienstverplichtingen. De Memorie van Toelichting bij het Energiedecreet bepaalde immers dat de bij dit artikel ingevoerde specifieke sancties ingevoerd werden omdat de oorspronkelijke boetes onvoldoende afgestemd waren op de naleving van de sociale openbaredienstverplichtingen.

De bepaling van artikel 13.3.3, die een overname betreft van het voormalige artikel 37, §2quater, van het Elektriciteitsdecreet, maakte melding van artikel 18ter, 19, 1°, c) en e), waarbij artikel 18ter handelt over het recht op ononderbroken toevoer van elektriciteit, artikel 19, 1° c), over het recht op minimumlevering van elektriciteit en artikel 19, 1° e), over de plaatsing van een budgetmeter of stroombegrenzer.

Daarnaast betrof het artikel 13.3.3 ook een overname van het voormalige artikel 46, §2bis, van het Aardgasdecreet, dat melding maakte van artikel 17ter, 18, 1), a) en e), waarbij artikel 17ter handelt over de bescherming tegen afsluiting en 18, 1°, a) en e), handelen over, respectievelijk, investeringen op het aardgasdistributienet en de plaatsing van een budgetmeter (de verwijzing naar artikel 18, 1°, a), was ongetwijfeld een vergissing of zetfout en moest wellicht een verwijzing naar c) zijn: het recht op minimum levering.

Artikel 13.3.3 moest in het licht van dit alles verwijzen naar artikelen 4.1.22, 2°, (netbeheerder als sociale leverancier, dit komt overeen met de voormalige artikelen 18ter en artikel 19, 1° c), van het voormalige Elektriciteitsdecreet en overeenkomstige artikelen van het voormalige Aardgasdecreet) en 4.1.22, 4° (plaatsing budgetmeter en/of stroombegrenzer, dat overeenkomst met artikel 19, 1°, e), van het voormalige Elektriciteitsdecreet en overeenkomstige artikelen van het voormalige Aardgasdecreet).

Wat de verwijzing, door artikel 13.3.3 naar artikel 4.3.2, 4° en 5°, betreft, moet opgemerkt worden dat artikel 4.3.2, 5° onbestaande is, en dus geschrapt moet worden.

Artikel 4.3.2, 4°, betreft de openbaredienstverplichting van leveranciers tot het opleggen van “maatregelen van sociale aard, zoals beschermingsmaatregelen bij wanbetaling en opzetting van het leveringscontract”.

Naar analogie, en conform de memorie van toelichting bij het ontwerp van Energiedecreet en dus de wil van de wetgever, moet dan ook dezelfde sociale openbaredienstverplichting in hoofde van de netbeheerder, uit artikel 4.1.22, 3°, worden opgenomen.

Daarom wordt de verwijzing naar artikel 4.1.22, 9°, vervangen door een verwijzing naar artikel 4.1.22, 2° tot en met 4°, en wordt de verwijzing naar artikel 4.3.2, 5°, geschrapt.

Artikel 51

De verwijzing naar het door het Energiedecreet opgeheven Elektriciteitsdecreet wordt vervangen door een verwijzing naar het Energiedecreet.

Artikel 52

In dit artikel wordt de overgangsregeling bepaald inzake bestaande privé-distributienetten. Zoals de definitie van privé-distributienet bepaalt, is elke elektriciteitslijn, aardgasleiding of net voor distributie van elektriciteit of aardgas dat niet wordt uitgebaut door een door

de VREG aangewezen distributienetbeheerder, en dat geen gesloten distributienet, directe lijn of directe leiding is, een privé distributienet.

Bij de inwerkingtreding van het decreet zijn er heel wat elektriciteitslijnen, aardgasleidingen of netten voor distributie van elektriciteit of aardgas die niet worden uitgebaat door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder. De netten kunnen ook geen gesloten distributienetten zijn zonder de vereiste melding of toelating daartoe door de VREG.

De netten die niet uitgebaat worden door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder en geen op 1 juli 2011 bestaande directe lijn of leiding zijn, moeten dan ook in voorkomend geval geregulariseerd worden. Dit kan door:

- 1) als het net voldoet aan de kwalificatiecriteria van een gesloten distributienet: dat net te melden aan de VREG (ongeacht de al dan niet overschrijding van de ‘eigen site’) en voldoen aan de plichten die gelden voor de uitbater van dergelijk net. Wat dat laatste betreft, geldt een soepele overgangsregeling voor bepaalde van deze plichten, meer bepaald deze bepaald in artikel 4.6.3, 8° tot en met 12°, artikel 4.6.8 en 4.6.9: aan deze bepalingen moet de uitbater pas voldoen binnen redelijke termijn zodra een achterliggende netgebruiker van dat net, of een leverancier op vraag van en voor rekening van een afnemer die aangesloten is op dat net, zijn rechten wil uitoefenen. Het gaat om het verlenen van toegang, het beheren van het toegangsregister, het ter beschikking stellen, plaatsing, (des)activering, onderhoud en herstellen van meters en tellers op de toegangspunten, de bepaling van injectie en afname, het verstrekken van meetgegevens en andere gegevens aan een aantal marktpartijen, het bekendmaken van tarieven en voorwaarden voor aansluiting en toegang;
- 2) als het net een krachtens artikel 4.7.1, §2, toegelaten privé distributienet is: het voldoen aan de door het decreet bepaalde regels van toepassing op privé distributienetten. Het betreft de vereiste van het unieke aansluitingspunt tot het distributienet en het voldoen aan de taken en verplichtingen van de beheerder van een privé distributienet;
- 3) als het net een verboden privé distributienet is: de overdracht van het beheer ervan aan de distributienetbeheerder. Dit moet gebeuren binnen redelijke termijn zodra een achterliggende netgebruiker van dat net, of een leverancier op vraag van en voor rekening van een afnemer die aangesloten is op dat net, zijn rechten wil uitoefenen.

In de procedure tot regularisatie van een net door kwalificatie als gesloten distributienet of door overdracht van het beheer aan de distributienetbeheerder, is sprake van “redelijke termijn zodra een achterliggende netgebruiker van dat net, of een leverancier op vraag van en voor rekening van een afnemer die aangesloten is op dat net, zijn rechten wil uitoefenen”. Al naargelang de wijze van regularisatie, zal het ene traject meer tijd in beslag nemen dan het andere. Het is de VREG die zal oordelen over de redelijkheid van de termijn waarbinnen het net wordt geregulariseerd nadat een leverancier of achterliggende netgebruiker zijn rechten wenst uit te oefenen.

Er is bewust niet gekozen voor een expliciete deadline, zelfs al zou dit meer rechtszekerheid kunnen geven. Dit omwille van het feit dat het stellen van een deadline niet realistisch is.

In het Waalse Gewest, waar men wél met een strikte deadline werkt(e), is dit gebleken. Het Waalse Gewest had een deadline gezet op de regularisatie van privé distributienetten (dit was 17 augustus 2010) maar moest vaststellen dat het praktisch niet haalbaar bleek. Daarom werd de inwerkingtreding van de regularisatie van privé distributienetten uitgesteld: bij programmadecreet van 22 juli 2010¹⁰ werd de inwerkingtreding van de meldingsplicht voor bestaande netten uitgesteld tot een door de Waalse Regering bepaalde termijn en, uiterlijk, op 3 maart 2011. Tegen 3 maart 2011 was er geen uitvoeringsbesluit genomen, en

¹⁰ Programmadecreet van 22 juli 2010 houdende verschillende maatregelen inzake goed bestuur, bestuurlijke vereenvoudiging, energie, huisvesting, fiscaliteit, werkgelegenheid, luchthavenbeleid, economie, leefmilieu, ruimtelijke ordening, plaatselijke besturen, landbouw en openbare werken (B.S. 20 augustus 2010), zie artikel 19.

op die datum bleek dat ook deze nieuwe, latere deadline, niet realistisch was. Het technisch conformeren van de privé distributienetten is een niet te onderschatten proces: er gaan in bepaalde gevallen grote investeringen mee gepaard, die vaak door de uitbater van het privénet, en – indirect – door de afnemers erop, niet betaalbaar zijn.

Privé distributienetten zijn er in vele vormen. De meest ‘extreme’ vorm, die het moeilijkst te regulariseren valt, zijn de netten met daarop huishoudelijke afnemers, zoals campings met permanente bewoning.

Daarom wordt, gelet op de verscheidenheid van privé distributienetten, en daarmee de verscheiden moeilijkheidsgraad van regularisatie, met het begrip ‘redelijke termijn’ gewerkt als overgangsregeling.

Bovendien gaat deze redelijke termijn pas in “zodra een achterliggende netgebruiker van dat net, of een leverancier op vraag van en voor rekening van een afnemer die aangesloten is op dat net zijn rechten wil uitoefenen”: dus: als een afnemer zijn vrije leverancierskeuze wil uitoefenen, of – en dit hangt daar onlosmakelijk mee vast – een leverancier toegang wil tot het net. Dit is logisch en pragmatisch: de hele regularisatie van privé distributienetten is net nodig omwille van deze fundamentele rechten. Gelet op de soms niet te overziene problemen die een regularisatie teweegbrengt (waar ook de ‘achterliggende afnemers’ zelf niet altijd mee gebaat zullen zijn: hoge kosten), lijkt het niet meer dan logisch dat een regularisatie zich maar opdringt als deze rechten in het gedrang blijken te zijn.

Voor de op 1 juli 2011 bestaande directe lijnen en leidingen wordt niet in een overgangsregeling voorzien. Dit heeft voor gevolg dat de taken voor de beheerder van een bestaande directe lijn of directe leiding, bepaald in artikel 4.5.2, van toepassing worden door de inwerkingtreding van het decreet. Dit kan echter geen (noemenswaardige) problemen stellen. Artikel 4.5.1 dat handelt over de vereiste van een toelating bij aanleg van een directe lijn of directe leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt, is niet van toepassing op bestaande directe lijnen of directe leidingen, daar dit artikel enkel van toepassing is op de ‘aanleg’ van directe lijnen of leidingen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale economie,

Freya Van den Bossche

VOORONTWERP VAN DECREET
van 23 december 2010

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen in het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water

Art. 2. In artikel 2 van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water wordt artikel 2, 6°, gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, vervangen door wat volgt:

"6° gedomicilieerde huishoudelijke afnemer: afnemer als vermeld in artikel 1.1.3, 56°/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009."

Art. 3. In artikel 7 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2007 en het decreet van 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 worden de woorden "huishoudelijke afnemer" telkens vervangen door de woorden "gedomicilieerde huishoudelijke afnemer";

2° in paragraaf 4 worden de woorden "huishoudelijke afnemer" vervangen door de woorden "gedomicilieerde huishoudelijke afnemer".

Hoofdstuk 3. Wijzigingen in het Energiedecreet van 8 mei 2009

Afdeling 1. Wijzigingen in titel I Algemene bepalingen

Art. 4. In artikel 1.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 3° wordt vervangen door wat volgt:

“3° de richtlijn 2009/72/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG;”;

2° punt 4° wordt vervangen door wat volgt:

“4° de richtlijn 2009/73/EG van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG;”.

Art. 5. In artikel 1.1.3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 6° worden de woorden “en dat geen gesloten distributienet, privé-distributienet of directe leiding betreft” toegevoegd;

2° er wordt een punt 8°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“8°/1 achterliggende afnemer: de afnemer die aangesloten is op een gesloten distributienet of een privé-distributienet;”;

3° punt 26° wordt vervangen door wat volgt:

“26° directe lijn: een elektriciteitslijn met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, die een productie-installatie met een afnemer verbindt;”;

4° punt 28° wordt vervangen door wat volgt:

“28° distributie: de activiteit die erin bestaat elektriciteit via elektrische lijnen met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, of aardgas via plaatselijke aardgasleidingen te brengen tot bij afnemers, de levering zelf niet inbegrepen;”;

5° punt 32° wordt vervangen door wat volgt:

“32° elektriciteitsdistributienet: geheel van onderling verbonden elektrische leidingen met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, en de bijbehorende installaties, die noodzakelijk zijn voor de distributie van elektriciteit aan afnemers binnen een geografisch afgebakend gebied in het Vlaamse Gewest, dat geen gesloten distributienet, privé-distributienet of directe lijn is;”;

6° er wordt een punt 56°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“56°/1 gedomicilieerde huishoudelijke afnemer: elke natuurlijke persoon die aangesloten is op een aardgasdistributienet of een elektriciteitsdistributienet op een

spanning die gelijk is aan 1000 volt of die minder is dan 1000 volt, die elektriciteit of aardgas afneemt om te voorzien in zijn behoeften of die van de personen die samen met hem in de woning in kwestie gedomicilieerd zijn, behalve als het leveringscontract voor de levering van elektriciteit respectievelijk aardgas op het afnamepunt in kwestie werd gesloten door een onderneming, als vermeld in artikel 2, 3°, van de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen;”;

7° er wordt een punt 56°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“56°/2° gesloten distributienet: een net dat gebruikt wordt voor de distributie van elektriciteit of aardgas binnen een geografisch afgebakende industriële of commerciële locatie of een geografisch afgebakende locatie met gedeelde diensten, dat, behoudens incidenteel, geen huishoudelijke afnemers van elektriciteit of aardgas voorziet, en dat aan een van de volgende vereisten voldoet:

- a) om specifieke technische eisen of veiligheidseisen voorziet het in een geïntegreerde exploitatie of een geïntegreerd productieproces van de verschillende gebruikers van het net;
- b) het distribueert primair elektriciteit of aardgas aan de eigenaar of beheerder van het net of de daarmee verwante bedrijven.

Onder geografisch afgebakende locatie wordt begrepen het geheel van met elkaar verbonden percelen met gebouwen of installaties;”;

8° punt 67° wordt vervangen door wat volgt:

“67° huishoudelijke afnemer: een afnemer die elektriciteit koopt voor eigen huishoudelijk gebruik en niet voor commerciële of professionele activiteiten;”;

9° in punt 89° worden de woorden “transmissienet of vervoernet” vervangen door de woorden “transmissienet, vervoersnet, gesloten distributienet of privé distributienet”;

10° er wordt een punt 101°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“101°/1 privé distributienet: een elektriciteitslijn, aardgasleiding of net voor distributie van elektriciteit of aardgas dat niet wordt uitgebaat door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder, en dat geen gesloten distributienet, directe lijn of directe leiding is;”;

11° in punt 121° wordt het woord “vervoernet” vervangen door het woord “vervoersnet”;

12° in punt 128° wordt het woord “vervoernet” telkens vervangen door het woord “vervoersnet”.

Afdeling 2. Wijzigingen in titel III Instellingen

Art. 6. In artikel 3.1.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

“§4. De volgende artikelen van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid zijn van toepassing op de VREG:

- 1° artikel 13 tot en met 17;
- 2° artikel 18, §4;
- 3° artikel 19 tot en met 20;
- 4° artikel 22;
- 5° artikel 24 tot en met 28;
- 6° artikel 33 tot en met 42.

2° er wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§5. De VREG fungeert voor het Vlaamse Gewest en voor de gewestelijke bevoegdheden inzake elektriciteit en aardgas, als de regulerende instantie, vermeld in artikel 35, tweede lid, van de richtlijn 2009/72/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG en artikel 39, tweede lid, van de richtlijn 2009/73/EG van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG.

Bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden als regulator vraagt of ontvangt de VREG, noch haar bestuurders, noch haar personeelsleden, directe instructies van de Vlaamse Regering of van een andere publieke of particuliere entiteit.

De VREG oefent haar taken en bevoegdheden op onpartijdige en transparante wijze uit.”.

Art. 7. Aan artikel 3.1.3, eerste lid, 1°, van hetzelfde decreet worden een punt c) tot en met g) toegevoegd, die luiden als volgt:

- “c) het toezicht houden op de doeltreffendheid van de vrijmaking van de elektriciteits- en gasmarkt in het Vlaamse Gewest, inclusief de opvolging van de overstap- en afsluitingspercentages en de elektriciteits- en gasprijzen van huishoudelijke afnemers;
- d) het toezicht houden op de kwaliteit van de dienstverlening van de elektriciteits- en aardgasleveranciers, inclusief hun systemen van vooruitbetaling en de klachten van huishoudelijke afnemers;
- e) het toezicht houden op de zekerheid en betrouwbaarheid van de distributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, alsook de kwaliteit van de dienstverlening van de netbeheerders, onder meer bij de uitvoering van herstellingen en onderhoud en op het vlak van de tijd die de beheerders van de netten nodig hebben om aansluitingen en herstellingen uit te voeren;
- f) het toezicht houden op de uitvoering van regels betreffende de taken en verantwoordelijkheden van de distributienetbeheerders, leveranciers, afnemers en andere marktpartijen die actief zijn in het Vlaamse Gewest;
- g) het toezicht houden op de vrije toegang voor de afnemer tot zijn verbruiksgegevens;”.

Art. 8. Aan artikel 3.1.4, §2, van hetzelfde decreet worden een punt 9° tot en met 11° toegevoegd, die luiden als volgt:

- “9° het uitvoeren van onderzoeken naar de werking van de elektriciteits- en gasmarkt in het Vlaamse Gewest;
- 10° het opleggen van noodzakelijke en evenredige maatregelen om de daadwerkelijke mededinging te bevorderen en de goede werking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt te waarborgen;
- 11° de samenwerking en uitwisseling van gegevens met de regulatoren en instanties die werken binnen de Vlaamse, Belgische en Europese elektriciteits- en gasmarkt, voor zover de bepalingen van artikel 3.1.12 worden nageleefd.”.

Art. 9. Aan titel III, hoofdstuk I, afdeling II, van hetzelfde decreet wordt een artikel 3.1.4/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 3.1.4/1. Bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden neemt de VREG alle redelijke maatregelen om de volgende doelstellingen te bereiken, indien nodig in overleg met andere betrokken en bevoegde instanties:

- 1° het verkrijgen van een door concurrentie gekenmerkte, zekere en vanuit milieuoogpunt duurzame Europese interne markt voor elektriciteit en gas, en van een daadwerkelijke openstelling van de markt voor alle afnemers en Europese leveranciers, en een waarborging dat elektriciteits- en aardgasdistributienetten op een doeltreffende en betrouwbare manier werken, rekening houdend met doelstellingen op lange termijn;
- 2° de ontwikkeling, op de meest kosteneffectieve manier, van veilige, betrouwbare en efficiënte niet-discriminerende netten die klantgericht zijn, de adequaatheid van die netten bevorderen, alsook, aansluitend bij de doelstellingen van het algemene energiebeleid, energie-efficiëntie en de integratie van groot- en kleinschalige productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen en gedistribueerde productie in distributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit;
- 3° de toegang van nieuwe productiecapaciteit tot het net vergemakkelijken, namelijk door belemmeringen voor de toegang van nieuwkomers op de markt en van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen weg te nemen;
- 4° ervoor zorgen dat de netbeheerders en -gebruikers de nodige stimulansen krijgen, zowel op korte als op lange termijn, om de efficiëntie van netprestaties te verbeteren en de marktintegratie te versterken;
- 5° ervoor zorgen dat afnemers de vruchten dragen van een efficiënte werking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt, het bevorderen van daadwerkelijke mededinging en het bijdragen tot het waarborgen van consumentenbescherming;
- 6° het bereiken van een hoog niveau van universele en openbare dienstverlening bij het leveren van elektriciteit en aardgas, tot de bescherming van kwetsbare klanten en het bijdragen tot de compatibiliteit van de marktprocessen en gegevensuitwisselingsprocessen met de ons omringende gewesten en landen.”.

Art. 10. In artikel 3.1.5 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord “drie” vervangen door het woord “vijf”;

2° aan paragraaf 1 worden een tweede en derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De leden van de raad van bestuur, de onafhankelijke leden uitgezonderd, worden door de Vlaamse Regering aangesteld voor een vaste termijn van vijf jaar, die eenmaal kan worden verlengd.

De door de Vlaamse Regering voorgedragen leden van de raad van bestuur kunnen alleen worden ontslagen op eigen verzoek of bij niet-naleving van de vereisten, vermeld in artikel 3.1.7.

Het tweede lid laat het lopende mandaat van de bestuurders van de VREG op 1 januari 2011 ongemoeid.”;

3° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. De door de Vlaamse Regering voorgedragen leden van de raad van bestuur kunnen bij consensus onafhankelijke bestuurders coöpteren, voor een vaste termijn van vijf jaar, die eenmaal kan worden verlengd. De onafhankelijke bestuurders, waarvan het aantal een vierde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur niet mag overschrijden, worden gecoöpteerd vanwege hun expertise die relevant is voor het bestuur van het agentschap, en vanwege hun onafhankelijkheid ten aanzien van het dagelijks bestuur van de VREG en het Vlaamse Gewest. De onafhankelijke bestuurders kunnen op elk moment bij tweederdemeerderheid ontslagen worden door de leden van de raad van bestuur die door de Vlaamse Regering zijn aangewezen.”.

Art. 11. Artikel 3.1.7 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 3.1.7. §1. Het mandaat van bestuurder van de VREG is onverenigbaar met:

1° iedere functie of activiteit, al dan niet bezoldigd, ten dienste van een neteigenaar of marktpartij;

2° het bezit van aandelen, of andere met aandelen gelijk te stellen waardepapieren, uitgegeven door een neteigenaar of marktpartij, of het bezit van financiële instrumenten die het mogelijk maken om dergelijke aandelen of waardepapieren te verwerven of over te dragen, of die aanleiding geven tot een betaling in contanten die hoofdzakelijk afhankelijk is van de evolutie van de waarde van dergelijke aandelen of waardepapieren;

3° het lidmaatschap van de wetgevende kamers, het Europees Parlement en de gemeenschaps- en gewestraden;

4° de functie of het ambt van minister, staatssecretaris, het lidmaatschap van een gewest- of gemeenschapsregering, het lidmaatschap van het kabinet van een lid van de federale regering of van een gemeenschaps- of gewestregering, het lidmaatschap van de bestendige deputatie van de provincieraden en het lidmaatschap van het college van burgemeester en schepenen van een gemeente;

5° een functie in de VREG, de gedelegeerd bestuurder uitgezonderd;

6° een functie in een departement of een ander agentschap van de Vlaamse overheid.

Het verbod, vermeld in het eerste lid, 1°, blijft van kracht gedurende één jaar na afloop van het mandaat bij de VREG.

§2. Als een bestuurder de bepalingen van paragraaf 1 overtreedt, beschikt hij over een termijn van drie maanden om de mandaten of functies die tot de onverenigbaarheid aanleiding geven, neer te leggen.

Als de bestuurder nalaat de onverenigbare mandaten of functies neer te leggen, wordt hij na afloop van de termijn, vermeld in het eerste lid, van rechtswege geacht zijn mandaat in het agentschap te hebben neergelegd, zonder dat het afbreuk doet aan de rechtsgeldigheid van de handelingen die hij inmiddels heeft gesteld of van de beraadslagingen waaraan hij inmiddels heeft deelgenomen. In zijn vervanging wordt voorzien overeenkomstig de bepalingen van artikel 3.1.5.”.

Art. 12. In artikel 3.1.11 van hetzelfde decreet worden paragraaf 2 en paragraaf 3 opgeheven.

Art. 13. In titel III, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet wordt een afdeling V/1, ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling V/1. - Onverenigbaarheden voor de personeelsleden van de VREG”.

Art. 14. In titel III, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet, wordt in afdeling V/1, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 3.1.12/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 3.1.12/1. De uitoefening van een functie als werknemer van de VREG is onverenigbaar met:

1° iedere functie of activiteit, al dan niet bezoldigd, ten dienste van een neteigenaar of marktpartij;

2° het bezit van aandelen, of andere met aandelen gelijk te stellen waardepapieren, uitgegeven door een neteigenaar of marktpartij, of het bezit van financiële instrumenten die het mogelijk maken om dergelijke aandelen of waardepapieren te verwerven of over te dragen, of die aanleiding geven tot een betaling in contanten die hoofdzakelijk afhankelijk is van de evolutie van de waarde van dergelijke aandelen of waardepapieren;

3° het lidmaatschap van de wetgevende kamers, het Europees Parlement en de gemeenschaps- en gewestraden;

4° de functie of het ambt van minister, staatssecretaris, het lidmaatschap van gewest- of gemeenschapsregering, het lidmaatschap van het kabinet van een lid van de federale regering of van een gemeenschaps- of gewestregering, het lidmaatschap van de bestendige deputatie van de provincieraden en het lidmaatschap van het college van burgemeester en schepenen van een gemeente;

5° een functie in een departement of een ander agentschap van de Vlaamse overheid.”.

Afdeling 3. Wijzigingen in titel IV De organisatie van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaamse Gewest

Art. 15. In artikel 4.1.2, derde lid, van hetzelfde decreet wordt het woord “distributienetten” vervangen door het woord “distributienetten”.

Art. 16. In artikel 4.1.6 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden de woorden “het beheer van de elektriciteits- of aardgasstromen op zijn net, met daarbij het waarborgen van de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van zijn net” vervangen door de woorden “het beheer en onderhoud en het ontwikkelen onder economische voorwaarden van een veilig, betrouwbaar en efficiënt net met inachtneming van het milieu en de energie-efficiëntie van het net”;

2° er wordt een punt 14° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“14° als elektriciteitsdistributienetbeheerder transparante, niet-discriminerende en op de markt gebaseerde procedures hanteren bij de aankoop van elektriciteit.”.

Art. 17. In artikel 4.1.10 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt het woord “behandelen” vervangen door de woorden “eerbiedigen de vertrouwelijkheid van”;

2° in het eerste lid worden de woorden “strikt vertrouwelijk” opgeheven;

3° er wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De netbeheerder en zijn werkmaatschappij voorkomen ook dat informatie over hun eigen activiteiten die commercieel voordeel kan opleveren, op discriminerende wijze wordt vrijgegeven.”.

Art. 18. In artikel 4.1.14 van hetzelfde decreet worden de woorden “huishoudelijke afnemer” telkens vervangen door de woorden “gedomicilieerde huishoudelijke afnemer”.

Art. 19. In artikel 4.1.16 van hetzelfde decreet wordt het woord “aardgasnetbeheerder” vervangen door het woord “aardgasdistributienetbeheerder”.

Art. 20. In artikel 4.1.17 van hetzelfde decreet wordt het woord “aardgasnetbeheerder” vervangen door het woord “aardgasdistributienetbeheerder”, en wordt het woord “jaarlijks” vervangen door het woord “jaarlijks”.

Art. 21. In artikel 4.1.19 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, derde lid, wordt het woord “aardgasnetbeheerder” telkens vervangen door het woord “aardgasdistributienetbeheerder”;

2° in paragraaf 2, eerste lid, wordt het woord “goedkeuring” vervangen door het woord “goedkeuring”.

Art. 22. In titel IV, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet wordt een afdeling IX ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling IX. - Slimme meters”

Art. 23. In titel IV, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet, wordt in afdeling IX, ingevoegd bij artikel 22, een artikel 4.1.22/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 4.1.22/1. De Vlaamse Regering legt in 2012 een economische evaluatie voor aan het Vlaams Parlement van de kosten en baten voor de markt en de afnemers van de invoering van slimme meters voor elektriciteit en aardgas.

Een slimme meter is een elektronische meter die energiestromen en aanverwante fysische grootheden meet en registreert en die uitgerust is met een tweerichtingscommunicatiemiddel, dat ervoor zorgt dat de gegevens niet alleen lokaal, maar ook op afstand uitgelezen kunnen worden en dat de meter in staat is om op basis van de gegevens die hij lokaal of vanop afstand ontvangt bepaalde acties uit te voeren.”.

Art. 24. In titel IV van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk I/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk I/1. De aanleg en het beheer van een gesloten distributienet”.

Art. 25. In titel IV van hetzelfde decreet, worden in hoofdstuk I/1, ingevoegd bij artikel 24, een artikel 4.1.23 tot en met 4.1.26 ingevoegd, die luiden als volgt:

“Art. 4.1.23. De aanleg en het beheer van een gesloten distributienet is toegelaten na een voorafgaande toelating, verleend door de VREG.

Art. 4.1.24. De gebruikers van een gesloten distributienet hebben alleen met de beheerder van het gesloten distributienet een contractuele relatie, en niet met de distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, de transmissienetbeheerder en de beheerder van het vervoersnet.

De distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, de transmissienetbeheerder of de beheerder van het vervoersnet heeft alleen met de beheerder van een gesloten distributienet dat gekoppeld is aan zijn net, een reglementaire of contractuele relatie en niet met de gebruikers van het gesloten distributienet.

Art. 4.1.25. De volgende artikelen gelden onverminderd voor de beheerder van een gesloten distributienet:

- 1° artikel 4.1.6, met uitzondering van punt 12°;
- 2° artikel 4.1.9;
- 3° artikel 4.1.10;
- 4° artikel 4.1.11;
- 5° artikel 4.1.12;
- 6° artikel 4.1.18, met uitzondering van paragraaf 1, 3°;
- 7° artikel 4.1.21.

Art. 4.1.26. De beheerder van een gesloten distributienet verstrekt de nodige meetgegevens en andere gegevens aan de producenten, de evenwichtsverantwoordelijken, de bevrachters, de tussenpersonen, de leveranciers,

de afnemers, de VREG en de beheerder van het net waarop het gesloten distributienet gekoppeld is.”

Art. 26. In titel IV van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk I/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk I/2. De aanleg en het beheer van een privé distributienet”

Art. 27. In titel IV van hetzelfde decreet, worden in hoofdstuk I/2, ingevoegd bij artikel 26, een artikel 4.1.27 tot en met 4.1.30 ingevoegd, die luiden als volgt:

“Artikel 4.1.27. §1. De aanleg en het beheer van een privé distributienet is principieel verboden.

§2. In afwijking van paragraaf 1 is de aanleg en het beheer van volgende privé distributienetten die geen openbare weg, waterloop, treinspoor of ander openbaar domein kruisen, behoudens mits toestemming van de distributienetbeheerder, toegelaten:

1° privé distributienetten voor tijdelijke distributie van elektriciteit of aardgas, zoals bij markten, evenementen, kermissen en laadpunten voor elektrische wagens;

2° privé distributienetten waarbij de distributie van elektriciteit of aardgas een inherent en ondergeschikt karakter heeft ten opzichte van het geheel van diensten die door de beheerder van het privé distributienet aan de achterliggende afnemer worden geleverd, zoals bij garageverhuur, de verhuur van een studentenkamer, een verblijfplaats in een recreatie- of vakantiepark of een kamer in een rusthuis.

Artikel 4.1.28. De gebruikers van een privé distributienet hebben alleen met de beheerder van het privé distributienet een contractuele relatie, en niet met de distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, de transmissienetbeheerder of de beheerder van het vervoersnet waarop het privé distributienet aangesloten is.

De distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, de transmissienetbeheerder of de beheerder van het vervoersnet heeft alleen met de beheerder van het privé distributienet aangesloten op zijn net een reglementaire of contractuele relatie, en niet met de gebruikers van dat privé distributienet.

Het privé distributienet is op elk moment slechts via één aansluitingspunt verbonden met het distributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, het transmissienet of het vervoersnet, op voorwaarde dat de betrokken beheerders van deze netten daarvoor toestemming verlenen.

Artikel 4.1.29. De beheerder van een privé distributienet is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van zijn privé distributienet.

Artikel 4.1.30. De beheerder van een privé-distributienet heeft geen openbaredienstverplichtingen ten aanzien van de achterliggende afnemer.”.

Art. 28. In titel IV van hetzelfde decreet, wordt een hoofdstuk I/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk I/3. De aanleg en het beheer van directe lijnen en directe leidingen”.

Art. 29. In titel IV van hetzelfde decreet, worden in hoofdstuk I/3, ingevoegd bij artikel 28, een artikel 4.1.31 tot en met 4.1.32 ingevoegd, die luiden als volgt:

“Artikel 4.1.31. De aanleg van een of meer directe lijnen of leidingen op de eigen site om elektriciteit of aardgas te leveren aan maximaal één afnemer is toegelaten.

De aanleg van een of meer directe lijnen of leidingen op de eigen site om elektriciteit of aardgas te leveren aan meerdere afnemers, en de aanleg van een directe lijn of leiding buiten de eigen site, zijn toegelaten mits een voorafgaande toelating verkregen is die verleend werd door de VREG. Die toelating is afhankelijk van een voorafgaande weigering door de distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, de beheerder van het transmissienet of de beheerder van het vervoersnet tot aansluiting op zijn distributienet.

Onder eigen site wordt begrepen het kadastrale perceel of de aansluitende kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon.

Artikel 4.1.32. De taken van de beheerder van een directe lijn of leiding omvatten onder meer:

- 1° het beheer en het onderhoud van de directe lijn of leiding;
- 2° het verstrekken van de nodige meetgegevens en andere gegevens aan de producent, de afnemer en de VREG;
- 3° het verstrekken van de nodige inlichtingen aan de beheerder van het net waarop de directe lijn of leiding is aangesloten om een veilige en efficiënte uitbating en ontwikkeling van dat net te waarborgen.”.

Art. 30. In art. 4.2.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord “marktpartijen” vervangen door het woord “marktpartij”;

2° aan paragraaf 1 wordt een zin toegevoegd, die luidt als volgt:

“De reglementen bevatten telkens de bepalingen voor de gesloten distributienetten die aan die netten zijn gekoppeld.”;

3° aan paragraaf 2, 2°, worden de volgende woorden toegevoegd: “inclusief de handels- en balanceringsvereisten opgelegd aan iedere leverancier van elektriciteit of aardgas aan afnemers in het Vlaamse Gewest”.

Art. 31. In artikel 4.3.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “net voor plaatselijk vervoer” vervangen door de woorden “plaatselijk vervoernet”;

2° aan paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “of aan de eisen, gesteld door een andere lidstaat van de Europese Unie, de federale overheid of een andere gewestelijke energieregulator in verband met de levering van elektriciteit of aardgas” toegevoegd;

3° in paragraaf 2, tweede punt, 4°, wordt het woord “uitvoeringsbespalingsen” vervangen door het woord “uitvoeringsbepalingen”;

4° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Iedere leverancier die elektriciteit of aardgas levert aan afnemers in het Vlaamse Gewest voldoet aan de handels- en balanceringsvereisten, vastgelegd in de technische reglementen.”.

Art. 32. Aan artikel 4.4.1 van hetzelfde decreet wordt een lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als een afnemer wil veranderen van leverancier, met inachtneming van de contractuele voorwaarden van het leveringscontract met zijn leverancier, wordt dat binnen een termijn van drie weken na de ontvangst van dat bericht geregeld door de betrokken netbeheerder.”.

Art. 33. In titel IV van hetzelfde decreet wordt hoofdstuk V, dat bestaat uit artikel 4.5.1, opgeheven.

Afdeling 4. Wijzigingen in titel V De jaarlijkse toekenning van een gratis hoeveelheid elektriciteit

Art. 34. In artikel art. 5.1.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Met uitzondering van de gedomicilieerde huishoudelijke afnemers aangesloten op een gesloten distributienet, heeft iedere gedomicilieerde huishoudelijke afnemer en elke titularis van een gebouw, zoals bedoeld in §3, het recht op de jaarlijkse toekenning van een gratis hoeveelheid elektriciteit.”;

2° in paragraaf 2 worden de woorden “huishoudelijke afnemer” vervangen door de woorden “gedomicilieerde huishoudelijke afnemer”;

3° in paragraaf 3, tweede lid, wordt het woord “gelde-lijke” vervangen door het woord “geldelijke”.

Afdeling 5. Wijzigingen in titel VI Sociale energiemaatregelen voor huishoudelijke afnemers

Art. 35. In het opschrift van titel VI van hetzelfde decreet wordt de woorden “huishoudelijke afnemers” vervangen door het woord “gedomicilieerde huishoudelijke afnemers”.

Art. 36. In artikel 6.1.1 van hetzelfde decreet worden de woorden “huishoudelijke afnemer” telkens vervangen door de woorden “gedomicilieerde huishoudelijke afnemer”.

Art. 37. In artikel 6.1.2 van hetzelfde decreet worden de woorden “huishoudelijke afnemer” telkens vervangen door de woorden “gedomicilieerde huishoudelijke afnemer”, en wordt het woord “afslui-ting” vervangen door het woord “afsluiting”.

Afdeling 6. Wijzigingen in titel VII Milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik

Art. 38. In artikel 7.1.4 van hetzelfde decreet wordt het woord “groenestroom-certificaten” vervangen door het woord “groenestroomcertificaten”.

Art. 39. In artikel 7.1.5, §3, van hetzelfde decreet wordt het woord “certificatenverplichting” vervangen door het woord “certificatenverplichting”.

Art. 40. In artikel 7.1.6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden tussen de woorden “op hun net” en de zinsnede “voor zover de producent zelf daarom verzoekt” de woorden “en op gesloten distributienetten, gekoppeld aan hun net” ingevoegd;

2° in paragraaf 1, vijfde lid, 3°, wordt het woord “afval-water(zuiveringsslib)” vervangen door het woord “afvalwater(zuiveringsslib)”;

3° in paragraaf 2, derde lid, wordt het woord “overeen-komstig” vervangen door het woord “overeenkomstig”.

Art. 41. In artikel 7.1.7 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt het woord “aange-sloten” vervangen door het woord “aangesloten”;

2° in paragraaf 1, eerste lid, worden tussen de woorden “op hun net” en de zinsnede “voor zover de producent zelf daarom verzoekt” de woorden “en op gesloten distributienetten, gekoppeld aan hun net” ingevoegd;

3° in paragraaf 2, tweede lid, wordt het woord “warmtekrachtcertifi-caten” vervangen door het woord “warmtekrachtcertificaten”.

Art. 42. In artikel 7.1.10 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden tussen het woord “elektriciteitsdistributienetbeheerder,” en de zinsnede “, de beheerder van”, de woorden “een beheerder van een gesloten distributienet” ingevoegd;

2° in paragraaf 2 wordt tussen het woord “elektriciteitsdistributienetbeheerder,” en de zinsnede “, beheerder van” de woorden “beheerder van een gesloten distributienet,” ingevoegd;

3° aan paragraaf 3 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het geheel van afnamepunten van afnemers op een gesloten distributienet wordt als één afnamepunt beschouwd.”.

Art. 43. In artikel 7.1.11 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden “als toegangshoudergeregistreerd” vervangen door het woord “geregistreerd”;

2° in paragraaf 1 wordt tussen het woord “elektriciteitsdistributienetbeheerder,” en de zinsnede “, de beheerder van” de woorden “een beheerder van een gesloten distributienet” toegevoegd;

3° aan paragraaf 2, tweede lid, worden na het woord “elektriciteitsdistributienetbeheerder,” de woorden “beheerder van een gesloten distributienet,” toegevoegd.

Art. 44. In artikel 7.1.13 van hetzelfde decreet wordt het woord “warmtekracht-certificaat” vervangen door het woord “warmtekrachtcertificaat”.

Art. 45. In artikel 7.2.3, §1, van hetzelfde decreet wordt het woord “vervoernet” vervangen door het woord “vervoersnet”, en wordt het woord “verplich-ten” vervangen door het woord “verplichten”.

Art. 46. In artikel 7.3.1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “in dat geval” opgeheven.

Art. 41. In artikel 7.6.1, §1, van hetzelfde decreet wordt het woord “brandstof-leveranciers” vervangen door het woord “brandstofleveranciers”.

Afdeling 7. Wijzigingen in titel XII Energiebeleidsrapportering

Art. 47. In artikel 12.2.1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord “vervoernet” vervangen door het woord “vervoersnet”.

Afdeling 8. Wijzigingen in titel XIII Toezicht en sancties

Art. 48. In artikel 13.1.2, §2, tweede lid, 2°, van hetzelfde decreet worden de woorden “rechter in de politierechtbank” vervangen door het woord “politierechter”.

Art. 49. In artikel 13.1.4, §1, tweede lid, 2°, van hetzelfde decreet worden de woorden “rechter in de politierechtbank” vervangen door het woord “politierechter”.

Art. 50. In artikel 13.1.5, tweede lid, 2°, van hetzelfde decreet worden de woorden “rechter in de politierechtbank” vervangen door het woord “politierechter”.

Art. 51. In artikel 13.2.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 3° wordt de zinsnede “indien deze toelating vereist wordt door de Vlaamse Regering, zoals voorzien in artikel 4.5.1” vervangen door de woorden “indien vereist”;

2° er wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° zij die een privé distributienet aanleggen als dat verboden is.”.

Art. 52. In artikel 13.4.5 van hetzelfde decreet wordt het woord “verplichtingen” vervangen door het woord “verplichtingen”, wordt het woord “administratieve” vervangen door het woord “administratieve” en wordt het woord “Energieagentschap” vervangen door het woord “Energieagentschap”.

Art. 53. In artikel 13.4.6, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt het woord “administratieve” vervangen door het woord “administratieve”.

Afdeling 9. Wijzigingen in titel XIV Heffing op de exploitatie van een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in het Vlaamse gewest

Art. 54. In artikel 14.2.2 van hetzelfde decreet worden de woorden “aardgas-netbeheerders” en “aardgasnet-beheerders” vervangen door het woord “aardgasdistributienetbeheerders”.

Afdeling 10. Wijzigingen in titel XV Slotbepalingen

Art. 55. In artikel 15.3.1 van hetzelfde decreet worden de woorden “huishoudelijke afnemers” vervangen door de woorden “gedomicilieerde huishoudelijke afnemers”.

Art. 56. In artikel 15.3.5 van hetzelfde decreet worden de woorden “artikel 20 van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt” vervangen door de woorden “artikel 3.2.1 van het Energiedecreet”.

Hoofdstuk IV. Slotbepalingen

Art. 57. Elke privé distributienetbeheerder van een op het moment van de inwerkingtreding van dit decreet bestaand privé distributienet moet zich binnen redelijke termijn conformeren aan de bepalingen van dit decreet zodra een leverancier of een afnemer die aangesloten is op zijn net, zijn rechten wil uitoefenen.

Dat kan door, naargelang het geval:

1° de overdracht van het distributienet aan de distributienetbeheerder, als het net een niet-toegelaten privédistributienet betreft;

2° de aanvraag en het verkrijgen van een toelating om het distributienet als gesloten distributienet te beheren, conform de bepalingen van artikel 4.1.23 van het Energiedecreet van 8 mei 2009;

3° de conformering aan de vereisten, vermeld in artikel 4.1.28 en 4.1.29 van het Energiedecreet, als het net een toegelaten privédistributienet is, als vermeld in 4.1.27, tweede lid van dat decreet.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE

./.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
VAN VLAANDEREN
EN VAN DE MINARAAD

Advies

Omzetting EU-richtlijnen derde Europese energiepakket

Brussel, SERV, 2 februari 2011

Brussel, Minaraad, 3 februari 2011

bijlage 4 advies SERV en Minaraad

Sociaal-Economische raad van Vlaanderen

Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11 • F +32 2 217 70 08 • info@serv.be • www.serv.be

Adviesvraag: Omzetting EU-richtlijnen derde Europese energiepakket
Adviesvrager: Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie
Ontvangst adviesvraag: 4 januari 2011
Adviestermijn: 30 kalenderdagen

Goedkeuring dagelijks bestuur SERV: 2 februari 2011
Bekrachtiging SERV-raad: 9 maart 2011
Goedkeuring Minaraad: 3 februari 2010

Mevrouw Freya Van den Bossche
Vlaams minister van Energie, Wonen,
Steden en Sociale Economie
Martelaarsplein 7

B-1000 Brussel

Contactpersoon
Peter Van Humbeeck
pvhumbeeck@serv.be
Francis Noyen
francis.noyen@minaraad.be

ons kenmerk
SERV_BR_3epakket_PVHit

Brussel
3 februari 2011

Adviesvraag voorontwerp van decreet omzetting EU-richtlijnen derde Europese energiepakket

Mevrouw de minister

Op 4 januari 2011 vroeg u de SERV en de Minaraad om advies over een voorontwerp van decreet tot omzetting van de EU-richtlijnen “derde Europese energiepakket”. Bijgevoegd vindt u het gezamenlijke advies van de beide raden.

Daarin verwelkomen SERV en Minaraad het voorontwerp. Het bevat belangrijke bepalingen die de onafhankelijkheid van de VREG versterken en die tegemoet komen aan de nood aan duidelijkheid over de juridische situatie van gesloten distributienetten, privé-distributienetten en directe lijnen en leidingen. Wel hebben de raden nog enkele bemerkingen. Zij worden samengevat in de krachtlijnen van het advies.

De belangrijkste bemerking omtrent de *regulator* is om, met respect voor de noodzakelijke onafhankelijkheid van de VREG wat zijn reguleringstaken betreft, de maatschappelijke en politieke sturing van enkele belangrijke opdrachten van de VREG te verzekeren, zoals de bevoegdheid om de investeringsplannen van de netbeheerders goed te keuren of de taak om rond slimme meters en slimme netten het nodige studiewerk te verrichten en het overleg te organiseren.

Dit vergt volgens de raden ook dat de betrokkenheid van de strategische adviesraden voor het beleidsveld energie bij de werking van de VREG best decretaal wordt verankerd.

De belangrijkste bemerking bij de regeling van *gesloten distributienetten, privé-distributienetten en directe lijnen* is dat er een sluitende regeling nodig is om o.a. ontwijkgedrag op de Vlaamse elektriciteitsmarkt te vermijden. Door de enorme diversiteit en complexiteit in de praktijk blijkt het niet mogelijk om alle concrete gevolgen van de voorgestelde regeling vooraf in te schatten. Daarom vragen de raden dat het voorontwerp van decreet zo nauw mogelijk zou aansluiten bij wat noodzakelijk is voor de cor-

recte omzetting van de Europese richtlijn. Voor de verdere concrete invulling in een uitvoeringsbesluit is er duidelijk nood aan meer informatie en discussie om ongewenste effecten of onwerkbaar situaties te vermijden.

Specifiek wensen de raden hun bezorgdheid te uiten over de mogelijke negatieve impact van de voorgestelde regeling op bestaande en geplande decentrale en hernieuwbare energieprojecten. Het uitgangspunt voor SERV en Minaraad is dat de haalbaarheid en rendabiliteit van dergelijke projecten verzekerd moeten blijven, zodat de gewenste sterke ontwikkeling van decentrale hernieuwbare energieproductie in Vlaanderen mogelijk blijft. Dit zonder de efficiëntie en solidariteit in de financiering van de netten en sociale en ecologische openbare dienstverplichtingen op de helling te zetten. Dit vergt een meer fundamentele analyse waarin diverse oplossingen worden meegenomen zoals een actualisatie en betere afstemming met de onrendabele toppen, wijzigingen in de financiering en tariefstructuren voor de aanrekening van allerhande kosten en een herdenking van de wijze waarop netten kunnen worden aangelegd, uitgebouwd en beheerd.

Wij hopen, mevrouw de minister, u hiermee van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,

Caroline Copers
Voorzitter SERV

Marc Van Den Bosch
Voorzitter Minaraad

Krachtlijnen

De Vlaamse regering heeft een voorontwerp van decreet voorbereid dat de omzetting regelt van de zgn. derde elektriciteitsrichtlijn en derde aardgasrichtlijn van het derde Europese energiepakket.

In dit gezamenlijke advies verwelkomen SERV en Minaraad dit voorontwerp. Het bevat belangrijke bepalingen die de onafhankelijkheid van de VREG versterken en die tegemoet komen aan een behoefte in Vlaanderen om duidelijkheid te creëren over de juridische situatie van gesloten distributienetten, privé distributienetten, directe lijnen en leidingen aan te passen. Wel hebben de raden nog enkele bemerkingen. De belangrijkste zijn de vraag om:

- gelet op de bevoegdheidsverdeling, bij de omzetting een maximale afstemming te realiseren met het **federale niveau** zodat de duidelijkheid en toepasbaarheid in de praktijk worden verzekerd. Dat lijkt met de teksten die moment circuleren geenszins het geval te zijn. Ook op het terrein moet meer worden gewerkt aan de afstemming en coördinatie van de bevoegdheden van de regulatoren (VREG en CREG).
- na te kijken of het voorontwerp wel volledig in overeenstemming is met de bepalingen van de EU-richtlijnen dat de **regulator** bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden als regulator geen directe instructies mag vragen of ontvangen van de Vlaamse Regering of van een andere publieke of particuliere entiteit en autonoom moet kunnen beslissen over de aanwending van de haar toegewezen begrotingsmiddelen.
- de **maatschappelijke en politieke sturing** van enkele belangrijke taken van de VREG te verzekeren, zoals de bevoegdheid van de VREG om de investeringsplannen van de netbeheerders goed te keuren. De betrokkenheid van de strategische adviesraden voor het beleidsveld energie bij de werking van de VREG zou in het energiedecreet moeten worden verankerd.
- in de geplande economische evaluatie van de kosten en baten voor de invoering van **slimme meters** zeker ook alle relevante sociale aspecten en milieu-effecten mee te nemen, en via tijdige betrokkenheid van de stakeholders te verzekeren dat van bij aanvang de scope van de analyse 'juist' zit.
- het voorontwerp van decreet zo nauw mogelijk te laten aansluiten bij wat noodzakelijk is voor de **correcte omzetting van de Europese richtlijn**. Voor de verdere concrete invulling in een uitvoeringsbesluit van de regels voor gesloten distributienetten, privé distributienetten, directe lijnen en leidingen is er duidelijk nood aan meer informatie en discussie om ongewenste effecten of onwerkbare situaties te vermijden. Zo wensen de raden hun bezorgdheid te uiten over de mogelijke negatieve impact van de voorgestelde regeling op bestaande en geplande decentrale en hernieuwbare energieprojecten.
- ervoor te zorgen dat de voorgestelde regelgeving **ontwikkeldrag** op de Vlaamse elektriciteitsmarkt zoveel mogelijk vermijdt. De VREG moet hier ook op toezien opdat de financiering van de kosten verbonden aan het beheer van het publieke distributienet niet in het gedrang zou komen, door periodiek te rapporteren over de

aard en omvang van het ontwijkgedrag en indien nodig maatregelen voor te stellen. In elk geval is adequaat toezicht nodig op de toepassing in de praktijk van de bepalingen inzake gesloten distributienetten, privénetten en directe lijnen en leidingen.

- ervoor te zorgen dat alle verplichtingen die door het voorontwerp worden opgelegd voldoende rekening houden met de specifieke situatie van een beheerder van een **gesloten distributienet** of een **privédistributienet** ten opzichte van een distributienetbeheerder. Om nodeloze administratieve rompslomp te vermijden is een realistische overgangsregeling nodig.

Inhoud

1. Inleiding	76
2. Voorafgaandelijke bemerkingen	77
Meer aandacht voor transparantie van het regelgevingsproces	77
Meer afstemming met federaal niveau	77
3. Bepalingen inzake de VREG	78
Onafhankelijkheid van de VREG verzekeren	78
'Nieuwe' doelstellingen, taken en bevoegdheden van de VREG uitvoeren	78
Maatschappelijke en politieke sturing via regelgeving blijft nodig	78
Betrokkenheid van stakeholders bij de werking van de VREG versterken	79
4. Slimme meters	80
Kosten-batenanalyse verplichten	80
Niet beperken tot louter economische analyse	81
Adviesraden betrekken	81
Slimme netten zijn meer dan slimme meters	82
5. Wijzigingen netbeheer	83
Situering	83
Strikte definities noodzakelijk	84
Impact is nog onduidelijk	84
Ontwikkgedrag beter bewaken	85
Adequaat toezicht nodig	86
Verplichtingen moeten relevant zijn	86
Vrijstelling van de ontvlechtigingsvereiste expliciet opnemen	87
Realistische overgangsregeling is belangrijk	87

Advies

1. Inleiding

Op 4 januari 2011 ontvingen SERV en Minaraad een adviesvraag van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie over een voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet in het kader van de omzetting van de richtlijnen 2009/72/EG en 2009/73/EG (zgn. derde Elektriciteitsrichtlijn resp. derde aardgasrichtlijn van het derde Europese energiepakket). Deze beide richtlijnen moeten uiterlijk tegen 3 maart 2011 zijn omgezet. De meeste artikels van de derde elektriciteits- en aardgasrichtlijn zijn al verwerkt in Vlaamse reglementering of hebben betrekking op federale energiebevoegdheden. Het voorliggende voorontwerp regelt de resterende bepalingen die moeten worden omgezet in de Vlaamse regelgeving. Het gaat met name over:

- het in overeenstemming brengen van een aantal definities uit het Energiedecreet met de definities uit de richtlijnen;
- het in overeenstemming brengen van het statuut van de VREG met het statuut van een regulerende instantie, zoals bedoeld in de richtlijnen, met name op het vlak van de onafhankelijkheid, het bestuur, de bevoegdheden en taken, evenals het opnemen van de doelstellingen van de regulator; verfijning van de bepalingen inzake taken en vertrouwelijkheid van de distributienetbeheerder
- een wijziging aan de regeling inzake leveringsvergunningen;
- de opname van een bepaling dat de Vlaamse regering in 2012 een kosten-batenanalyse voor de invoering van slimme meters moet voorleggen aan het Vlaams Parlement;
- de toevoeging van een regeling inzake gesloten distributienetten
- de toevoeging van een regeling inzake privé distributienetten
- de toevoeging van een regeling inzake directe lijnen en directe leidingen.

Hierna geven de raden hun bemerkingen bij deze bepalingen. Vooraf worden twee meer algemene bemerkingen geformuleerd

2. Voorafgaandelijke bemerkingen

Meer aandacht voor transparantie van het regelgevingsproces

Vooraf wensen de raden een opmerking te maken over het voorgelegde regelgevingsdossier en gevoerde regelgevingsproces.

Zij waarderen enerzijds dat het een omzettingstabel bevat over de omzetting van de derde Elektriciteits- en Aardgasrichtlijn in Vlaamse regelgeving. Anderzijds schiet het dossier ook tekort. Er is geen RIA gemaakt bij gebrek aan vrije inhoudelijke beleidsruimte doordat het (grotendeels) gaat om een omzetting van twee Europese richtlijnen, terwijl er toch intensief overleg heeft plaatsgevonden tussen de VREG en een aantal marktpartijen in de aanloop naar het voorontwerp van decreet. Dat toont aan dat er weldegelijk enige vrije beleidsruimte is.

Op zich is het gevoerde voorafgaande overleg zeer positief, op voorwaarde dat alle relevante actoren werden geconsulteerd. Het dossier bevat evenwel geen documentering van dat gevoerde overleg¹. Die informatie is nochtans belangrijk, zowel voor de partijen die input hebben gegeven (feedback) als voor de kwaliteit van de consultatie en regelgeving (transparantie met het oog op evenwichtige consultatie) als voor de efficiëntie van het verdere goedkeuringsproces (adviesraden, regering, parlement...).

Bovendien menen de raden dat het zuiverder was geweest indien de VREG zijn voorstellen had gepubliceerd. Nu is het voorgelegde voorontwerp en de memorie van toelichting voor een deel gebaseerd op voorstellen van de VREG, en voor een deel op wijzigingen die door de Vlaamse regering zijn aangebracht aan die voorstellen. Ook dit maakt het afgelegde traject minder transparant.

De raden dringen dan ook opnieuw aan op meer aandacht voor een goed gepland, onderbouwd, overlegd en transparant regelgevingsproces. Het is volgens de raden de verantwoordelijkheid van de bevoegde minister om daarop toe te zien.

De raden vragen in dit verband tevens dat zij – zoals trouwens voor vrijwel alle adviezen wordt verplicht door het decreet tot regeling van strategische adviesraden – duiding en toelichting ontvangen over het standpunt van de Vlaamse regering ten aanzien van dit uitgebrachte advies, en dat de wijze waarop met het advies al dan niet is rekening gehouden ook wordt meegedeeld aan het Vlaams parlement, conform de afspraken die terzake zijn gemaakt tussen Vlaamse regering en het Vlaams parlement.

Meer afstemming met federaal niveau

Gelet op de huidige bevoegdheidsverdeling, dient de omzetting van de derde elektriciteits- en aardgasrichtlijn deels op federaal, deels op gewestelijk niveau te gebeuren. De raden dringen aan op maximale afstemming van die omzetting en zoveel als moge-

¹ Normaliter moet in een RIA worden aangegeven wie waarover werd geconsulteerd en in welke mate en waarom met de ontvangen bemerkingen is rekening gehouden

Zie voor een goed voorbeeld de RIA bij het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne en het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft de normering van vast opgestelde zendantennes voor elektromagnetische golven tussen 10 MHz en 10 GHz. VR/2010/0204/DOC.030.

lijke een uniforme en complementaire regeling en gelijkkluidende definities zodat de duidelijkheid en toepasbaarheid in de praktijk worden verzekerd. Dat lijkt met de teksten die moment circuleren geenszins het geval.

Ook op het terrein moet meer worden gewerkt aan de afstemming en coördinatie van de bevoegdheden van de regulatoren (VREG en CREG) aangezien dit in de praktijk in sommige gevallen leidt tot inefficiënties als gevolg van onduidelijke bevoegdheden, dubbel toezicht, uiteenlopende regels in technische reglementen enz. Zo moet het bv. duidelijk zijn welke regulator bevoegd is of wordt voor (welke) gesloten distributienetten.

3. Bepalingen inzake de VREG

Onafhankelijkheid van de VREG verzekeren

De raden waarderen en ondersteunen de bepalingen die in uitvoering van de strengere regels in de derde elektriciteitsrichtlijn en aardgasrichtlijn de versterking van de onafhankelijkheid van de VREG beogen. Dit moet de slagkracht van de VREG ten goede komen. Toch hebben de raden enkele bemerkingen bij de voorgestelde regeling.

- Het voorontwerp bepaalt conform de EU-richtlijnen dat de VREG (incl. bestuurders en personeelsleden) bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden als regulator geen directe instructies mag vragen of ontvangen van de Vlaamse Regering of van een andere publieke of particuliere entiteit en autonoom kan beslissen over de aanwending van de haar toegewezen begrotingsmiddelen. De raden vragen hoe het gegeven dat volgens het voorontwerp artikel 14-15-16 van het kaderdecreet BBB nog steeds van toepassing zou zijn op de VREG daarmee te rijmen valt. Die artikelen regelen namelijk de **beheersovereenkomst** die een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap periodiek moet afsluiten met de Vlaamse regering. Volgens het kaderdecreet BBB moet die beheersovereenkomst in overeenstemming zijn met de doelstellingen van de goedgekeurde beleidsnota, en moet die beheersovereenkomst bepalingen bevatten over onder meer de wijze waarop het agentschap zijn taken moet vervullen, met strategische en operationele doelstellingen, beschreven aan de hand van meetbare criteria, over gedragsregels die betrekking hebben op de door het agentschap aan de burgers te leveren diensten, en over toewijzing door de Vlaamse regering aan het agentschap van bijzondere opdrachten die aansluiten bij de doelstellingen van het agentschap.
- In dezelfde zin vragen de raden om na te kijken of de Vlaamse regering niet vergeten is de bepalingen van art. 3.1.3. in fine van het **energiedecreet** te schrappen. Die luiden immers: “De Vlaamse Regering kan nadere regels uitvaardigen voor de in het eerste lid vermelde aangelegenheden. In deze regels kunnen de taken van de VREG verder worden gepreciseerd en geconcretiseerd.” En verder ook: “De VREG kan door de Vlaamse Regering worden belast met bijzondere opdrachten die met haar missie en taken verband houden en die conform de voorwaarden van de beheersovereenkomst zullen worden uitgevoerd”.
- Het voorontwerp bevat een reeks aanpassingen aan de bepalingen over de **raad van bestuur** van de VREG. De onverenigbaarheden en onafhankelijkheidsvereisten in de EU-richtlijnen gaan immers verder dan de onverenigbaarheden van het

kaderdecreet BBB. De raden vragen dat er effectief onafhankelijke personen zouden worden aangewezen als bestuurders in lijn met de tekst en de geest van de Europese richtlijn.

- Een nieuwe onverenigbaarheid is dat bestuurders van de VREG geen functie kunnen uitoefenen ten behoeve van een departement of een ander **agentschap** van de Vlaamse overheid, dit in uitvoering van de bepaling uit de EU-richtlijn die stelt dat de lidstaat ervoor moet zorgen dat de regulator functioneel onafhankelijk is van enige andere publieke entiteit. Niettemin bevat het voorontwerp een overgangsbeepaling waardoor de huidige leidend ambtenaar van het VEA als bestuurder aanblijft tot 13 januari 2015. De raden vragen of dit verenigbaar is met de EU-richtlijn.

‘Nieuwe’ doelstellingen, taken en bevoegdheden van de VREG uitvoeren

Art. 36/37 van de Elektriciteitsrichtlijn en art. 40/41 van de Aardgasrichtlijn leggen de doelstellingen, taken en bevoegdheden van een regulator vast. Deze worden overgenomen in het energiedecreet voor zover ze behoren tot de Vlaamse bevoegdheid.

De raden waarderen dat het nieuwe art. 3.1.4./1 de algemene doelstellingen bepaalt die de VREG moet nastreven (art. 9 van het voorontwerp). Het gaat volgens de raden om zes, elk zeer belangrijke doelstellingen.

De raden waarderen verder dat een aantal taken die de VREG vandaag reeds uitoefent nu expliciet ingeschreven worden in het takenpakket (art. 7 van het voorontwerp), en dat de VREG ook expliciet als taken o.m. krijgt het samenwerken met andere regulatoren (cf. supra afstemming met het federale niveau) en het opleggen van noodzakelijke en evenredige maatregelen om de daadwerkelijke mededinging te bevorderen en de goede werking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt te waarborgen (art. 8 van het voorontwerp).

De meeste van deze ‘nieuwe’ taken en bevoegdheden voert de VREG vandaag al uit, maar de raden suggereren dat de nieuwe bepalingen, samen met de samenstelling van een nieuwe raad van bestuur, de aanleiding zouden zijn voor een bezinning en prioritering van de concrete activiteiten van de VREG. Zo kan de vraag worden gesteld of het wel wenselijk is de VREG te belasten met beleidstaken (zoals het voorbereiden van het voorliggende voorontwerp van decreet², cf. supra) of met uitvoerende taken zoals het opmaken van folders over de energiewetgeving of de uitwerking van een basispakket energie of een module energie in de eindtermen van onderwijs³. Een betere afbakening ten opzichte van de opdrachten van het departement LNE en VEA dringt zich op zodat de VREG de nodige ruimte kan vrijmaken voor zijn kerntaken.

Maatschappelijke en politieke sturing via regelgeving blijft nodig

De raden wijzen verder op de brede omschrijving in het huidige energiedecreet van de regulerende taken van de VREG: “de regulering van toegang tot en de werking van de elektriciteits- en gasmarkt, overeenkomstig de bepalingen van dit decreet”. Zij beklemtonen dat lang niet al die taken louter vanuit de missie en doelstellingen van de VREG

² Voor andere voorbeelden, zie het ondernemingsplan 2011 van de VREG.

³ Zie het ondernemingsplan 2011 van de VREG, p. 38-39.

kunnen worden ingevuld, maar in een aantal gevallen maatschappelijke en dus politieke keuzes inhouden. Een voorbeeld is de bevoegdheid van de VREG van art. 4.1.19 van het energiedecreet om de investeringsplannen van de netbeheerders jaarlijks goed te keuren. De wijze waarop de verdere uitbouw van en aanpassingen aan de elektriciteitsnetten en aardgasnetten gebeuren, is uiterst belangrijk en heeft op vele vlakken belangrijke implicaties. Het vergt dus een maatschappelijk debat en politieke keuzes die niet enkel aan de netbeheerders en de regulator kunnen worden overgelaten (zie kaderstuk).

Investeringsplannen: nood aan maatschappelijk debat en politieke keuzes

Een groot deel van West-Europese elektriciteitsnetten zijn na de Tweede Wereldoorlog aangelegd. De bestaande netwerken in België zijn soms erg verouderd en moeten op diverse plaatsen dringend worden vervangen of uitgebreid om bestaande capaciteitstekorten op te vangen. Bovendien stelt de toenemende marktintegratie binnen Europa bijkomende eisen aan de netinfrastructuur (koppelingen, interconnectiecapaciteit...) en vergt ook de goede inpassing van decentrale en hernieuwbare energiebronnen in de netten en het netbeheer (netstabiliteit, balans tussen vraag en aanbod, impact op de spanningshuishouding, slimme netten...) belangrijke investeringen.

De toekomstige behoefte aan investeringen in het net is erg groot. Beslissingen daarover dringen zich op korte termijn op, omdat investeringen in netaanpassingen soms aanzienlijk meer tijd vergen dan investeringen in productiecapaciteit en omdat de kosten voor netaanpassingen substantieel hoger zijn als geen bewuste keuzes worden gemaakt (bv. inzake de gewenste ontwikkeling van hernieuwbare energie en hernieuwbare energietechnologieën omdat dan het net dan flexibel moet zijn om diverse scenario's aan te kunnen)⁴.

Of, hoe en op welke behoeften de netbeheerders zullen inspelen (zal die netaansluitingen, netaanpassingen, netuitbreidingen... realiseren of niet, in welke mate en aan welke voorwaarden?), hangt in grote mate af van de regulering door de overheid. Hetzelfde geldt voor de kosten van de netaanpassingen. Die kunnen zeer hoog oplopen, en verschillen sterk naar gelang de keuzes die men maakt en regulering die wordt toegepast. Een belangrijke vraag daarbij is tevens hoe en door wie deze kosten gefinancierd zullen worden.

Het moet dus duidelijk zijn dat beslissingen over investeringsplannen in zeer belangrijke mate de toekomstige ontwikkeling van het energiesysteem bepalen en een enorme economische, sociale en ecologische impact kunnen hebben. Dit vergt een maatschappelijk debat en politieke keuzes die niet enkel aan de netbeheerders en de regulator kunnen worden overgelaten.

Betrokkenheid van stakeholders bij de werking van de VREG versterken

De raden zijn grote voorstander van sterke en onafhankelijke regulatoren die werken binnen een duidelijk regelgevend kader van doelstellingen, taken en bevoegdheden. Dat neemt niet weg dat regulatoren bij de uitoefening van sommige van hun taken terecht overleg plegen met marktpartijen en stakeholders, zoals ook de VREG veelvuldig doet.

Het risico van 'regulatory capture'⁵ is daarbij echter niet denkbeeldig en moet worden vermeden, zeker gelet op de functie, opdrachten en vereiste onafhankelijkheid van

⁴ FOD economie (2009). Studie over de perspectieven van elektriciteitsbevoorrading 2008-2017.

⁵ Regulatory capture is de situatie waarin een regulerende overheidsinstantie niet langer het publieke belang dient, maar de belangen van de sector of industrie die zij dient te reguleren. Het gaat bij capture om het niet (meer) onafhankelijk kunnen opereren van de toezichthouder (Normenkader, Algemene rekenkamer, 2006). Bij deze capture kan sprake zijn van een actief meewerkende regulerende instantie of van een instantie die passief meewerkt aan de capture. Bij een passieve capture heeft de regulerende instantie niet in de gaten dat zij "gekaapt", of gecaptured is door de belangen vanuit de sector en niet langer het publieke

regulatoren. Onder andere om die reden zijn er op internationaal niveau en ook in Vlaanderen basisprincipes en minimumnormen voor consultaties uitgewerkt, die overheden zouden moeten volgen bij het raadplegen van stakeholders⁶. Het gaat dan onder meer om zaken als een degelijke planning (vroeg genoeg en doorheen het gehele beleidsproces consulteren, afstemmen met andere lopende of geplande consultaties, voldoende tijd geven...), het breed, evenwichtig en maatgericht betrekken van stakeholders (alle relevante belangen, lage drempel, geschikte consultatiemethodes, ...) en het verzekeren van de nodige transparantie (duidelijke doelstelling, goede informatie, schriftelijke rapportage en feedback...). De raden menen dat ook de VREG dergelijke basisprincipes en minimumnormen zou moeten hanteren.

In dat verband pleiten de raden tevens voor een sterkere koppeling tussen de consultaties die de VREG organiseert en de taken en opdrachten van de instanties die formeel zijn aangeduid als strategische adviesraden voor het beleidsveld energie. Dit past niet enkel binnen het wettelijk kader dat door de Vlaamse regering en het Vlaams parlement is vooropgesteld, maar kan ook betere waarborgen bieden voor een transparant en evenwichtig overleg. De raden vragen dan ook dat wordt bekeken of dergelijke samenwerking en informatie-uitwisseling tussen VREG enerzijds en SERV en Minaraad – elk wat hun bevoegdheden betreft als strategische adviesraad voor het beleidsveld energie – op een of andere manier in het energiedecreet kan worden verankerd. Concreet kan worden gedacht aan een bepaling die, naar analogie met art. 15 van het SAR-decreet, stelt dat er een protocol voor de structurele informatie-uitwisseling wordt afgesloten tussen de VREG en de voormelde strategische adviesraden.

Ook de betrokkenheid van het Vlaams parlement moet verzekerd zijn.

4. Slimme meters

Art. 22 en 23 van het voorontwerp regelen de uitrol van slimme meters. Die zal voor einde 2012 worden onderworpen aan een economische evaluatie van de kosten en baten. Deze analyse zal overgemaakt moeten worden aan het Vlaams Parlement waarna het Vlaams Parlement kan beslissen in welke mate een uitrol van slimme meters zal plaatsvinden in Vlaanderen.

Kosten-batenanalyse verplichten

De raden waarderen dat hierdoor de kosten-batenanalyse vermeld in de EU-richtlijn verplicht wordt gesteld (in de richtlijn gaat het om een keuzemogelijkheid om de kosten-batenanalyse al dan niet uit te voeren; de Europese Commissie heeft verduidelijkt dat zij van mening is dat als de kosten-batenanalyse niet plaatsvindt 80% van alle afnemers een slimme meter moeten hebben in 2020. Als een lidstaat wel een kosten-batenanalyse uitvoert, moeten in 2020 80% van de afnemers waarvoor er een positieve analyse is bekomen een slimme meter hebben).

belang dient. Zie voor een interessante case: Who's in charge? Regulatory capture in de grondroerdersregeling (WION). Marnix Groot Koerkamp RSM Erasmus University, The Netherlands Augustus 2008.

⁶ Zie Consultatiecode: Richtlijnen voor publieke raadpleging door de Vlaamse overheid bij de voorbereiding van regelgeving en beleid. Ontwerpversie november 2010. Dienst Wetsmatiging.

Niet beperken tot louter economische analyse

Het voorontwerp spreekt net zoals de richtlijn van een economische evaluatie van de kosten en baten. Volgens de raden moeten in de analyse van kosten en baten ook sociale aspecten en milieu-effecten worden meegenomen, zoals trouwens in het Impact Assessment systeem van de Europese commissie gangbaar is. Het moet m.a.w. om een maatschappelijke kosten-batenanalyse gaan. De raden vragen ook specifiek aandacht voor de behoefte aan doelgroepspecifieke analyses (op basis van een relevante segmentering van de mogelijke gebruikersgroepen) en voor de verdeling van de kosten en baten tussen en binnen doelgroepen. Het gaat dan zowel om een relevante segmentering van de mogelijke gebruikersgroepen (met voldoende aandacht voor kwetsbare groepen) als om de verdeling van kosten en baten wordt tussen energieverbruikers, distributienetbeheerders, producenten en leveranciers in diverse scenario's voor de uitrol van de slimme meters (doelgroepen, fasering, technische kenmerken waaronder het dataverkeer, financiering...).

Adviesraden betrekken

De raden waarderen dat de analyse zal overgemaakt worden aan het Vlaams Parlement waarna het Vlaams Parlement kan beslissen in welke mate een uitrol van slimme meters zal plaatsvinden in Vlaanderen. De raden hopen dat ook zij zich op dat moment zullen kunnen uitspreken over die vraag. Van minstens even groot belang is echter dat van bij aanvang de scope van de analyse 'juist' zit en er consensus is over de informatie waarop de analyse zich zal baseren, wil de analyse daadwerkelijk de basis kunnen vormen voor de nodige beslissingen. Dit vergt transparantie en betrokkenheid van alle relevante maatschappelijke stakeholders in een vroege fase. De raden vragen dan ook een structurele betrokkenheid bij de voorbereiding en uitvoering van de geplande analyse.

Slimme netten zijn meer dan slimme meters

Een van de doelstellingen van het Pact 2020 is om het elektriciteitsnet tegen 2020 om te vormen tot een internationaal goed geïnterconnecteerd en slim net waarop decentrale productie-eenheden en nieuwe toepassingen kunnen worden gekoppeld. Een slim net betekent een belangrijke omvorming van de bestaande netten. Slimme netten (of smart grids) kunnen elektriciteit met behulp van digitale technieken en systemen beter sturen en betrouwbaarder beheren en in balans houden. Ze kunnen rekening houden met meerdere decentrale producenten en variabele stroomproductie. Ze kunnen kiezen om buffer- of opslagcapaciteit in te zetten, of om grote verbruikers af te schakelen of om de vraag op een andere wijze, bv. via slimme meters te sturen. Slimme netten zijn dus veel meer dan slimme meters.

De raden waarderen in dat verband dat de VREG een beleidsplatform rond 'slimme netten' en slimme meters heeft opgericht. Doel van dat beleidsplatform is bijdragen aan kennisopbouw en -deling, het overzicht houden op de verschillende initiatieven en die onderling coördineren. Dat moet bijdragen tot de advisering van het beleid over de invoering van slimme meters en de verdere ombouw van de elektriciteitsnetten naar slimme netten. De problematiek stelt echter niet enkel technische uitdagingen, maar omvat ook tal van sociale en economische aspecten die belangrijk zijn, waaronder visieontwikkeling over de toekomstige uitbouw, organisatie en beheer van de elektriciteitsnetten of de impact van de slimme meters op de marktwerking en de consumenten.

ten. De raden zullen daarom – in nauw overleg met de VREG – de debatten van nabij opvolgen en daaraan participeren.

5. Wijzigingen netbeheer

Situering

Europa beschouwt elke lijn of leiding of elk net van lijnen of leidingen, via dewelke elektriciteit respectievelijk aardgas wordt gedistribueerd (d.w.z. gebracht tot bij de afnemer), als een distributienet. Voor elk distributienet moet er een distributienetbeheerder zijn (zie arrest Citiworks) die de algemene verplichtingen van elke distributienetbeheerder heeft, zoals omschreven in de Europese Elektriciteits- en Aardgasrichtlijnen. Alle afnemers aangesloten op het distributienet genieten ook een aantal rechten, opgenomen in de Elektriciteits- en Aardgasrichtlijnen, waarvan het recht op toegang tot het net (third party access) één van de belangrijkste is.

Art. 28 van de Derde Elektriciteitsrichtlijn (en Derde Aardgasrichtlijn) geeft de lidstaten nu de mogelijkheid om bepaalde netten als **gesloten distributienetten** te classificeren als aan bepaalde, stringente voorwaarden is voldaan. De reden is dat soms om veiligheids- of efficiëntieredenen een apart netbeheer noodzakelijk is (bv. bij sommige geïntegreerde productieprocessen) of omdat in sommige gevallen het netbeheer overdragen aan een publieke netbeheerder enkel zou zorgen voor administratieve kosten en weinig of geen baten (gezien de bijzondere aard van de betrekking tussen de beheerder van het gesloten distributienet en de gebruikers van dit net). Een gesloten distributienet is dus een bijzondere vorm van een distributienet. De beheerder van het gesloten distributienet moet in principe voldoen aan dezelfde vereisten als deze die zijn opgelegd aan de “gewone” netbeheerders, met enkele beperkte maar belangrijke uitzonderingen (bv. geen verplichte voorafgaandelijke goedkeuring van tarieven, geen verplichting om energie aan te kopen voor de dekking van de verliezen en reservecapaciteit volgens transparante marktregels).

Het voorontwerp voert tevens een regeling is voor **privédistributienetten**. Hiervoor bestaat geen Europese regelgeving. Een privédistributienet is via één punt aangesloten op het distributienet, en verdeelt dan verder elektriciteit of aardgas naar zogenaamde ‘achterliggende afnemers’. Voorbeelden zijn volgens de memorie van toelichting winkelcentra, bedrijvencentra, regionale luchthavens, vakantieparken, jachthavens, campings, appartementsgebouwen waarbij de bewoners geen eigen toegangspunt hebben tot het distributienet, rusthuizen, studentenflats en –koten, verhuurde garageboxen...⁷ Tot op heden bevinden deze privédistributienetten zich in Vlaanderen in een juridisch vacuüm en worden diverse bestaande distributienetten niet uitgebaat door de door de VREG aangewezen netbeheerder van het betrokken gebied. Het is dan ook niet duidelijk welke rechten en plichten gelden voor de beheerders van deze privédistributienetten en voor de afnemers die zijn aangesloten op deze netten. Een uitwerking van een Vlaamse regeling voor privédistributienetten dringt zich dan ook op.

Tot slot bevat het voorontwerp ook een regeling voor **directe lijnen en directe leidingen**. Een directe lijn is een lijn die een producent met een afnemer verbindt. Deze

⁷ Memorie van Toelichting bij het voorontwerp, p. 24.

wordt beheerd door een andere partij dan de voor het betrokken gebied aangeduide distributienetbeheerder. Een directe leiding is elke plaatselijke aardgasdistributieleiding die niet wordt beheerd door de aardgasdistributienetbeheerder. Het Energiedecreet bevat vandaag al een regeling voor directe lijnen en directe leidingen. Die wordt nu aangepast om meer in lijn te brengen met de tekst van de richtlijnen.

Strikte definities noodzakelijk

De raden waarderen dat in het voorontwerp gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid in de EU-richtlijnen om gesloten distributienetten aan te wijzen. Dit beantwoordt immers aan een reële behoefte in Vlaanderen om de juridische situatie van gesloten distributienetten en privédistributienetten te verduidelijken. Er zijn immers heel wat situaties en actoren waarvoor de huidige situatie soms onduidelijk geregeld is: sommige industriële bedrijven, joint ventures op eenzelfde site, overnames van delen van bedrijven, toeleveranciers die permanent gevestigd zijn op een site... Dit kan aanleiding geven tot complexe situaties op een industriële site waarvoor er een duidelijke nood aan een regeling.

De raden waarderen tevens dat voor strikte definities wordt gekozen, in lijn met de definitie opgenomen in de EU-richtlijnen. Zoals in de memorie van toelichting bij het voorontwerp terecht wordt vermeld, is en blijft het principe immers dat de distributie van elektriciteit en aardgas een gereguleerd regionaal monopolie is, toegewezen aan een door de VREG is aangewezen netbeheerder. Om verschillende redenen moet immers worden vermeden dat parallelle of andere distributienetten zouden worden aangelegd die belangrijke risico's creëren voor de economische efficiëntie, de veiligheid en exploitatie, de bescherming van afnemers, en de rechtvaardige verdeling van kosten en baten. Gezien de vermelde risico's moet men inderdaad zeer omzichtig omgaan met het toekennen van uitzonderingen voor gesloten distributienetten, privédistributienetten en directe lijnen en directe leidingen.

Impact is nog onduidelijk

Een sluitende en goede regeling is volgens de raden een noodzaak. Maar omwille van de enorme diversiteit en complexiteit in de praktijk blijkt het vandaag niet mogelijk te zijn om alle concrete gevolgen van de voorgestelde regeling vooraf in te schatten. Daarom vragen de raden dat het voorontwerp van decreet zo nauw mogelijk zou aansluiten bij wat noodzakelijk is voor de correcte omzetting van de Europese richtlijn. Voor de verdere concrete invulling is er duidelijk nood aan meer informatie en discussie om ongewenste effecten of onwerkbare situaties te vermijden.

Specifiek wensen de raden hun bezorgdheid te uiten over de mogelijke negatieve impact van de voorgestelde regeling op bestaande en geplande decentrale en hernieuwbare energieprojecten. Het uitgangspunt voor SERV en Minaraad is dat de haalbaarheid en rendabiliteit van dergelijke projecten verzekerd moeten blijven zodat de gewenste sterke ontwikkeling van decentrale hernieuwbare energieproductie in Vlaanderen mogelijk blijft. Dit vergt een meer fundamentele analyse waarin oplossingen zoals een actualisatie en betere afstemming met de onrendabele toppen, wijzigingen in de financiering en tariefstructuren voor de aanrekening van allerhande kosten en een herdenking van de wijze waarop netten kunnen worden aangelegd, uitgebouwd en beheerd worden meegenomen.

Het is in de voorgelegde teksten overigens onduidelijk in hoeverre de distributienetbeheerder verplicht is om de sociale en ecologische openbare dienstverplichtingen, zoals

de opkoopverplichting van groenestroomcertificaten, ook te laten gelden voor een gesloten distributienet, en wat de situatie is in het geval dit net is aangesloten op het transmissienet. Verder zijn er vragen bij de vrijstelling voor beheerders van een gesloten distributienet van een aantal openbaredienstverplichtingen: in hoeverre hebben de achterliggende afnemers dezelfde rechten als andere afnemers (bv. recht op de REG-premies)?

Ontwijkgedrag beter bewaken

De raden wensen het belang van aandacht voor het gevaar op onwijkgedrag te beklemtonen⁸. Dit gevaar is in grote mate aanwezig op distributienetten die aangesloten zijn op het “publieke” distributienet en waarbij op dit distributienet een productie-installatie is aangesloten en het publieke distributienet wordt gebruikt als back-up voor de periodes waarin de productie-installatie stil ligt of niet voldoende produceert om hun verbruik te dekken. Het gevolg kan volgens de memorie van toelichting zijn dat als de decentrale productie een zodanige vaart neemt dat uiteindelijk maar een beperkt aantal afnemers nog elektriciteit afneemt via het publieke distributienet (en de rest ofwel zelf via zonnepanelen produceert of afneemt via eigen distributienetten met decentrale productie erop), enkel die afnemers zullen moeten instaan voor alle kosten verbonden aan het beheer van het publieke distributienet (tenzij de financiering anders wordt geregeld dan vandaag het geval is).

De inrichting van nieuwe gesloten distributienetten moet mogelijk zijn indien voldaan wordt aan de definitie en de voorwaarden zoals gesteld in het voorontwerp van decreet. Volgens de SERV en Minaraad mag het niet de bedoeling zijn om het inrichten van nieuwe gesloten distributienetten louter omwille van financiële redenen (beperken bijdragen voor openbare dienstverplichtingen zoals groene stroom quota, degressiviteit federale bijdrage,...) mogelijk te maken.

Het voorontwerp mag dus de efficiëntie en solidariteit inzake financiering van de netten en sociale en ecologische openbare dienstverplichtingen niet op de helling zetten. De raden vragen tevens dat de VREG en/of VEA periodiek zouden rapporteren over de oorzaak, aard en omvang van onwijkgedrag op de Vlaamse elektriciteitsmarkt, en indien nodig maatregelen zouden voorstellen. Dit impliceert onder meer een goede beschrijving van de situatie en een oplijsting van de problemen zodat in overleg met alle relevante actoren een adequate en gedragen regeling kan worden uitgewerkt en kan worden bijgestuurd indien noodzakelijk.

Adequaat toezicht nodig

Het voorontwerp bepaalt dat de aanleg en het beheer van een gesloten distributienet slechts is toegelaten na een voorafgaande toelating, verleend door de VREG. Ook de aanleg van een directe lijn of leiding buiten de eigen site is toegestaan mits een voorafgaande toelating door de VREG.

De raden vragen dat de procedures administratief zou eenvoudig mogelijk zouden worden geregeld en dat wordt verduidelijkt welke (beroeps)rechten een aanvrager heeft in het geval een toelating op zich laat wachten of geen toelating wordt verkregen.

⁸ Zoals tevens beschreven in de memorie van toelichting bij het voorontwerp in de paragraaf over “risico’s inzake freeridgedrag”, p. 16-19.

De raden merken verder op dat toezicht op het moment van de aanvraag niet voldoende zal zijn. De situatie kan immers evolueren waardoor in de praktijk niet langer aan de criteria wordt voldaan.

De raden ondersteunen tot slot de voorgestelde bepaling dat de toelating om een directe lijn of leiding aan te leggen buiten de eigen site niet enkel afhangt van een weigering tot aansluiting op het net door de betrokken netbeheerder, maar ook van een gebrek aan aanbod tot aansluiting op het net onder redelijke economische en technische voorwaarden.

Verplichtingen moeten relevant zijn

Het voorontwerp legt de verplichtingen vast voor de beheerders van een gesloten distributienet. Het principe van de EU-richtlijn is hier dat de algemene verplichtingen die gelden voor distributienetbeheerders (bv. derdentoegang, vrije leverancierskeuze) ook gelden voor de beheerder van een gesloten distributienet, op enkele uitzonderingen na. De raden onderschrijven dat principe.

De richtlijnen voorzien uitdrukkelijk in de mogelijkheid om een aantal in de richtlijnen vermelde verplichtingen niet van toepassing te verklaren voor een beheerder van een gesloten distributienet (bv. dekking van energieverliezen en reservecapaciteit via transparante, niet-discriminerende en op de markt gebaseerde procedures, goedkeuring van tariefvoorstellen tenzij een afnemer op een gesloten distributienet erom verzoekt). Verder laten de richtlijnen toe dat de taken en verantwoordelijkheden van netbeheerders, leveranciers en afnemers o.a. wat contractuele regelingen, gegevensuitwisseling en meteropname betreft, specifieke wordt geregeld gelet op de aard van gesloten distributienetten (cf. definitie: geen huishoudelijke afnemers, geïntegreerde exploitatie, zelfde eigenaar...).

De raden menen dat dit over het algemeen op een goede wijze wordt geregeld door het voorontwerp, maar op enkele plaatsen werd nog onvoldoende rekening gehouden met de specifieke situatie van een beheerder van een gesloten distributienet ten opzichte van een distributienetbeheerder. Zo menen de raden dat het niet relevant is dat een beheerder van een gesloten distributienet zou verplicht worden om de geldende tarieven en voorwaarden voor de aansluiting op zijn net, voor de toegang tot en het gebruik van zijn net, en voor de ondersteunende diensten die hij levert publiek bekend te maken. Het is voldoende dat die informatie bekend wordt gemaakt aan de voor het gesloten distributienet in kwestie relevante partijen (aanwezige afnemers, leveranciers in naam en voor rekening van een aanwezige afnemer, producenten in eigen naam en voor hun injectiepunten).

Een specifieke bemerking is dat in art. 4.1.25 2° best wordt verduidelijkt dat met “het aanhouden van voldoende capaciteit om de elektriciteits- en aardgasbehoefte te dekken van de afnemers die aangesloten zijn op zijn net en het vervoer van elektriciteit en aardgas naar distributienetten mogelijk te maken” netcapaciteit wordt bedoeld en geen productiecapaciteit. In art. 4.1.33. §1 staat dat de aanleg en het beheer van een privé-distributienet principieel verboden is terwijl dat volgens §2 toch kan onder bepaalde voorwaarden. Art. 4.1.33. §1 wordt dan ook beter herschreven als “de aanleg en het beheer van een privé-distributienet is slechts toegestaan voor...”

Vrijstelling van de ontvlechtigingsvereiste expliciet opnemen

Wat de ontvlechtigingsvereiste⁹ betreft, wijst de Europese Commissie erop dat, aangezien een gesloten distributienet uit haar aard nooit meer dan 100.000 afnemers zal tellen, het de Lidstaten krachtens artikel 26(4) vrijstaat deze verplichting al dan niet te laten gelden voor dergelijke netten. Aangezien de vrijstelling van de ontvlechtigingsvereiste voor gesloten distributienetten opportuun is, wordt voorzien in deze vrijstelling. Dit gebeurt door het niet-stellen van onafhankelijkheidseisen voor de toelating voor de aanleg van een gesloten distributienet. Met andere woorden: de vrijstelling van de ontvlechtigingsvereiste is niet expliciet maar impliciet opgenomen in het voorontwerp. De raden menen dat het omwille van de duidelijkheid van de regelgeving beter is om dat expliciet in het voorontwerp te vermelden.

Realistische overgangsregeling is belangrijk

Art. 57 bevat een overgangsregeling. De raden bevestigen de noodzaak daarvan. Vandaag zijn er immers heel wat elektriciteitslijnen, aardgasleidingen of netten voor distributie van elektriciteit of aardgas die niet worden uitgebaat door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder. De overgangsregeling bestaat erin dat men ofwel een toelating moet verkrijgen tot uitbating als gesloten distributienet, ofwel het net moet overdragen aan de distributienetbeheerder als het net een niet-toegelaten privé-distributienet is, ofwel zich in regel moet stellen met de bepalingen van het voorontwerp als het net een toegelaten privé-distributienet is.

Belangrijk is dat deze 'regularisatie' pas moet gebeuren nadat een leverancier of een afnemer aangesloten op het net, zijn rechten wenst uit te oefenen. De filosofie is dus terecht dat zolang zich geen vragen of problemen stellen, de hele procedure tot 'regularisatie' niet doorlopen moet worden. Dat zou immers enkel leiden totodeloze administratieve rompslomp gelet op de onduidelijkheid die er is over wat er in de praktijk allemaal onder de definities van gesloten distributienet of privé-distributienet zou kunnen en bijgevolg het grote aantal potentiële situaties waarvoor zo'n 'regularisatie' nodig zou zijn.

Het voorontwerp bepaalt dat van zodra een leverancier of een afnemer aangesloten op het net zijn rechten wenst uit te oefenen, de 'regularisatie' binnen een redelijke termijn moet gebeuren. Een termijn is niet bepaald. De memorie van toelichting stelt terzake dat al naargelang de wijze van regularisatie, het ene traject meer tijd in beslag zal nemen dan het andere en dat het aan de VREG is om te oordelen over de redelijkheid van de termijn. De raden vragen zich wel af hoe de VREG te weten zal komen dat een leverancier of een afnemer aangesloten op het net zijn rechten wenst uit te oefenen (er is daarover niets geregeld) en welke criteria de VREG daarvoor zal gebruiken.

Verder menen de raden dat het om onnodige administratieve lasten te vermijden wenselijk is dat in het voorontwerp wordt opgenomen dat een leverancier enkel in naam en voor rekening van hun klanten kan vragen dat een procedure tot regularisatie wordt ingezet.

⁹ Of 'unbundling', de splitsing van netbeheer ten opzichte van productie en levering.

ADVIES VAN DE VLAAMSE REGULATOR
VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Tel. +32 2 553 13 79 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 4 februari 2011

met betrekking tot het Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG

ADV-2011-2

ADV-2011-2

04/02/2011

1. Inleiding

De VREG ontving op 3 januari 2011 de vraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, om een advies te verlenen over het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 december 2010 (hierna "ontwerpdecreet").

Het advies moet verleend worden binnen 30 dagen na ontvangst van de adviesaanvraag.

De VREG gaat in voorliggend advies enkel in op de bepalingen waar zij een verbetering mogelijk ziet en/of een aanvulling nodig acht.

2. Artikelsgewijze bespreking

1) Artikel 2

Krachtens artikel 2 van het ontwerpdecreet wordt artikel 2, 6° van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water (hierna: "decreet minimumlevering") gewijzigd.

Sinds de inwerkingtreding van het Energiedecreet bestaat er echter geen artikel 2, 6° meer in dit decreet. De definitie van het begrip huishoudelijke afnemer die vervangen moet worden, is nu opgenomen in artikel 2,5° van dit decreet.

Advies VREG:

Artikel 2 van het ontwerpdecreet moet in die zin worden aangepast dat het artikel 2, 5° van het decreet minimumlevering vervangen wordt, en niet artikel 2, 6°.

2) Artikel 5

2.1 definitie "huishoudelijke afnemer"

De definitie van het begrip "huishoudelijke afnemer" wordt door het ontwerpdecreet vervangen door het volgende: "afnemer die elektriciteit koopt voor eigen huishoudelijke gebruik en niet voor commerciële of professionele activiteiten". Daarmee is de huishoudelijke afnemer voor **aardgas** echter vergeten.

Advies VREG:

De definitie moet zijn: "afnemer die elektriciteit **of aardgas** koopt voor eigen huishoudelijk gebruik en niet voor commerciële of professionele activiteiten"

2.2 invoeging definitie "gedomicilieerde huishoudelijke afnemer" – ontbreken wijziging Energiebesluit

Art. 5, 6° voegt een punt 56°/1 in het Energiedecreet in, waardoor het nieuwe begrip "gedomicilieerde huishoudelijke afnemer" ingevoerd wordt.

De categorie van de rechthebbenden op de verschillende sociale openbardienstverplichtingen zullen nu "*gedomicilieerde huishoudelijke afnemers*" genoemd worden in plaats van "*huishoudelijke afnemers*" zoals deze categorie vóór dit ontwerpdecreet genoemd wordt.

ADV-2011-2

04/02/2011

De definitie van "huishoudelijke afnemer" wordt nu gebruikt voor een aantal bepalingen dat van toepassing is op een ruimere categorie dan enkel de huishoudelijke afnemers die in de woning hun domicilie hebben.

Echter, er liggen geen wijzigingen aan het Energiebesluit voor. Dit heeft tot gevolg dat, door het niet-vervangen van het begrip "huishoudelijke afnemer" door "gedomicilieerde huishoudelijke afnemer" in het Energiebesluit, de verschillende sociale openbaredienstverplichtingen plots van toepassing zullen zijn op een ruimere categorie van afnemers (zoals bijvoorbeeld tweede verblijfplaatsen). Dit is natuurlijk niet de bedoeling.

Advies VREG:

Ook het Energiebesluit zou gewijzigd moeten worden op het vlak van de begrippen "*gedomicilieerde huishoudelijke afnemer*" en "*huishoudelijke afnemer*", waarbij deze wijzigingen in het Energiebesluit op hetzelfde ogenblik als de wijzigingen in het Energiedecreet uitwerking moeten krijgen.

2.3 definitie "gesloten distributienet"

- 1) In de zin "het distribueert primair elektriciteit of aardgas aan de eigenaar of beheerder van het net of de daarmee verwante bedrijven", wordt het woord "primair" best vervangen door het woord "hoofdzakelijk"; dit is duidelijker qua woordkeuze en is in overeenstemming met het voorstel¹ van de federale regulator CREG.

- 2) In de definitie van "gesloten distributienet" wordt het begrip "geografisch afgebakende site" best gedefinieerd. Dit dan als: 'een kadastraal perceel of aaneensluitende kadastrale percelen'. Daarmee wordt uitgesloten dat verschillende percelen, die niet aan elkaar grenzen, als een geografisch afgebakende site kunnen worden beschouwd. Als dit wél mogelijk zou zijn, zou een gesloten distributienet een lappendeken kunnen zijn, wat een ongewenste situatie is.

Het is evenwel niet de bedoeling van deze definitie van "geografisch afgebakende site" om de overschrijding, door het gesloten distributienet, van openbaar domein per definitie uit te sluiten. Het feit dat de site een kadastraal perceel, of de aaneensluiting van kadastrale percelen moet betreffen, staat een overschrijding van openbaar domein door dit perceel of deze percelen, niet in de weg.

Zelfs al moet, volgens de VREG, de overschrijding van het openbaar domein door gesloten distributienetten beperkt gehouden worden, gezien de aanwijzing van de netbeheerders met een beheersmonopolie voor de distributie in het hun toegewezen gebied. Dit aspect kan, en moet volgens de VREG, echter veeleer geregeld worden op het vlak van de toelatingscriteria, en niet op het vlak van de kwalificatiecriteria. Wat het aspect van de overschrijding van openbaar domein betreft, wordt daarom verwezen naar de regeling die daaromtrent voorgesteld wordt (zie bespreking van artikel 4.1.23).

Merk op: deze voorgestelde definitie van "geografisch afgebakende site" verschilt van de definitie van "eigen site" uit de definitie van "directe lijn en leiding", want bij die laatste moet het perceel, of de aaneensluitende percelen, ook in handen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon zijn. Dit is geen vereiste bij een gesloten distributienet.

2.4 definitie "privédistributienet"

In deze definitie moeten na het woord "distributienetbeheerder" de woorden "noch door de beheerder van het plaatselijk vervoernet" worden toegevoegd.

¹ Studie van de CREG, (F)101105-CDC-986

ADV-2011-2

04/02/2011

3) Artikel 6

In dit artikel wordt aangeduid welke artikelen uit het kaderdecreet BBB nog van toepassing zijn op de VREG. In lijn met het advies van de VREG van 23 maart 2010 (ADV-2010-1 van de VREG, te raadplegen via zijn website) inzake de omzetting van het Derde Energiepakket, werd daarbij de onafhankelijkheid van de VREG versterkt.

Advies VREG:

De VREG merkt op dat niet ingegaan werd op haar voorstel opgenomen in ADV-2010-1 (p. 52) om niet meer aan de VREG op te leggen dat zij een beheersovereenkomst moet afsluiten met de Vlaamse Regering en de evaluatie van de gedelegeerd bestuurder bij de Raad van Bestuur te leggen i.p.v. bij de Vlaamse Regering.

4) Artikel 9

Krachtens artikel 9 van het ontwerpdecreet wordt een artikel 3.1.4/1 ingevoegd. In punt 6° van dit artikel wordt gesproken van "kwetsbare klanten". In de overige Vlaamse energiewetgeving wordt echter het begrip "kwetsbare afnemers" gebruikt.

Advies VREG:

De vervanging, in art. 3.1.4/1, 2°, van het begrip "kwetsbare klanten" door het begrip "kwetsbare afnemers".

5) Artikel 23

Artikel 23 voert een artikel 4.1.22/1 in. Door het *decreet houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000 en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het vermijden van injectietarieven voor elektriciteit geproduceerd door middel van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling* (B.S. 20 januari 2011) werd echter al een artikel 4.1.22/1 ingevoerd.

Dit mag uiteraard niet overschreven worden.

Advies VREG:

Artikel 23 wordt best aangepast in die zin dat een artikel 4.1.22/2 ingevoerd wordt, en geen artikel 4.1.22/1.

6) Artikel 25 (inzake gesloten distributienetten)

6.1. art. 4.1.23 – ruimer afwegingskader VREG + advies netbeheerder (openbaar domein)

Teneinde een rem te zetten op een onbedoelde toepassing van gesloten distributienetten (cfr. argumentatie in Memorie van Toelichting), wordt voorgesteld de VREG meer armslag te geven in de toelatingsprocedure, meer bepaald bij de beoordeling en afweging van de mogelijkheid tot toelating van een net als gesloten distributienet bij overschrijding van het openbaar domein.

Bij het beoordelen van een dergelijke aanvraag zou de VREG niet enkel moeten kunnen toetsen aan de kwalificatiecriteria van de definitie van een gesloten distributienet, maar zou hij tevens rekening moeten kunnen houden met de risico's inzake inefficiëntie en veiligheid, met het waarborgen van de rechten van afnemers, en de risico's inzake ontwijkingsgedrag.

ADV-2011-2

04/02/2011

Tevens zou best ingeschreven worden dat bij overschrijding van openbaar domein de VREG advies moet inwinnen bij de netbeheerder. Dit advies kan dan een rol spelen in de beslissing over de al dan niet toelating van een net als gesloten distributienet.

Dit is conform de regeling voor directe lijnen waar eveneens, door de VREG, advies ingewonnen wordt bij de netbeheerder (zij het daar niet enkel bij overschrijding van het openbaar domein).

Advies VREG:

Herschrijven van art. 4.1.23 als volgt:

"De aanleg en het beheer van een gesloten distributienet is toegestaan na een voorafgaande toelating, verleend door de VREG. De VREG hanteert hierbij de criteria zoals vermeld in 1.1.3, 56°/2.

Bij overschrijding van het openbaar domein wint de VREG advies in van de betrokken netbeheerder inzake de risico's voor het efficiënte en veilige beheer van het net, de impact op de nettarieven en de waarborg van de rechten van afnemers. De elementen van dit advies maken deel uit van het beoordelingskader bij het verlenen van de toelating."

6.2. art. 4.1.23 – sanctie niet-voldoen kwalificatievereisten gesloten distributienet

Het ontwerpdecreet voorziet niet in te nemen maatregelen indien blijkt dat het gesloten distributienet niet meer voldoet aan de vereiste voorwaarden voor toelating, zodat het, ondanks de toelating, niet meer als gesloten distributienet kan worden gekwalificeerd.

Dit kan bijvoorbeeld zijn: de verplichte overname van het toegangsbeheer (onder vorm van een openbaredienstverplichting) door de gekoppelde netbeheerder, of het verlies van het recht, in hoofde van de beheerder van het gesloten distributienet, op aanrekening van tarieven voor het gebruik van het gesloten distributienet.

6.3. art. 4.1.23 – sanctie niet-voldoen aan verplichtingen als beheerder

Het ontwerpdecreet voorziet niet in te nemen maatregelen indien blijkt dat de beheerder van het gesloten distributienet niet blijkt te voldoen aan de gestelde verplichtingen als beheerder. De vraag rijst wat de meest gepaste maatregelen zouden kunnen zijn.

Daar de regelgeving enkel voorziet in de toelating tot aanleg en beheer van het gesloten distributienet, en deze toelating ook zal moeten inhouden dat een beheerder wordt aangewezen (dit staat echter tot op heden niet decretaal zo bepaald), kan er geen sprake zijn van de herroeping van de aanwijzing van de beheerder. Vraag is echter of de herroeping van de aangewezen beheerder een nuttig instrument zou zijn: er moet immers hoedanook een beheerder zijn: wie wordt dit, eens de aanwijzing van de in gebreke blijvende beheerder herroepen wordt? Beter is te werken met andere sancties. Hiervoor moet wel een regeling uitgewerkt worden.

Los van het sanctionerende optreden, moet ook iets bepaald worden (of minstens voorzien worden in een decretale grondslag hiervoor) voor andere situaties inzake beëindiging van de hoedanigheid als beheerder: als het beheer wordt overgedragen, als de beheerder failliet gaat, enz.

6.4. art. 4.1.23 – delegatie

Er moet voorzien worden in een decretale basis voor het uitwerken van de toelatingsprocedure. Dit behelst o.m. de wijze van indienen van het dossier, de beslissingstermijn, de eventuele duur van de aanwijzing, de bekendmaking van de beslissing, de aanwijzing (en de beëindiging van de aanwijzing) van de beheerder van het gesloten distributienet, enz.

Advies VREG:

Op voorstel van de VREG kan de Vlaamse Regering de nadere modaliteiten van de toelatingsprocedure vastleggen.

6.5 art. 4.1.24 – verhouding netbeheerder(s) en netgebruikers - “netkoppelingsmodel”

Artikel 4.1.24 legt de verhoudingen vast tussen de gebruikers van een gesloten distributienet, de beheerder ervan, en naar gelang het geval de distributienetbeheerder (DNB), de beheerder van het plaatselijk vervoernet (PVNB) of de transmissienetbeheerder (TNB). Dit model is geïnspireerd op het **netkoppelingsmodel** zoals dit wordt toegepast tussen distributienetbeheerders onderling, of tussen distributienetbeheerder en transmissienetbeheerder. Dit wordt beschreven in de samenwerkingscode van de technische reglementen.

Dit model is theoretisch het meest zuivere. Evenwel moet er in de praktijk op toegezien worden dat dit niet tot inefficiënte situaties leidt, zowel voor de beheerder van het gesloten distributienet als voor de leveranciers die op deze netten toegang wensen te krijgen. De beheerder van het gesloten distributienet zal met de distributie- of transmissienetbeheerder afspraken moeten maken over de data-uitwisselingsprocessen, en de leveranciers zullen in hun systemen de nodige aanpassingen moeten doen om toegang tot de gesloten distributienetten te verkrijgen.

Een nuance op het netkoppelingsmodel zoals dit op heden bestaat tussen gekoppelde netten, kan voor de koppeling tussen het gesloten distributienet en het net waarop dit gekoppeld is, opportuun zijn. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan de mogelijkheid, in hoofde van de beheerder van het gesloten distributienet, om het beheer van het toegangsregister en de uitlezing van de meetapparatuur uit te besteden aan de beheerder van het net waarop het gesloten distributienet gekoppeld is, dus de DNB, PVNB of TNB.

Deze mogelijkheid wordt door het netkoppelingsmodel waarvoor geopteerd is krachtens art. 4.1.24 niet uitgesloten: zelfs als het beheer van het toegangsregister en de uitlezing van de meetapparatuur zou worden uitbesteed aan de beheerder van het gekoppelde net, zorgt dit nog steeds niet voor een directe relatie tussen de gebruikers van het gesloten distributienet en de beheerder van het gekoppelde net; er ontstaat immers enkel een indirecte relatie tussen de DNB, PVNB of TNB, en de gebruiker van het gesloten distributienet: de DNB, PVNB of TNB voert immers *in opdracht* van de beheerder van het gesloten distributienet een aantal beheerstaken uit.

Indien de beheerder van het gesloten distributienet die taken wil uitbesteden aan de beheerder van het gekoppelde net, lijkt het ook zinvol om die laatste te verplichten in te staan voor de uitvoering. Hij kan dan immers de toegangspunten integreren in zijn toegangsregister en de processen zullen voor alle partijen geharmoniseerd kunnen worden. Uiteraard betreft dit dan een dienstverlening waarvoor een tarief kan worden aangerekend.

Ten slotte merkt de VREG nog op dat dit model niet uitsluit dat ten gevolge van de verplichting tot het opkopen van certificaten aan vastgelegde minimumprijs in het kader van de energiebeleidsovereenkomst, wel een contractuele relatie kan ontstaan tussen gebruiker van het gesloten distributienet en de DNB of PVNB. Immers, het ontwerpdecreet gaat ervan uit dat die opkoopverplichting niet gelegd wordt bij de beheerder van het gesloten distributienet.

Deze redenering leidt ertoe dat artikel 4.1.24 best zou worden aangepast.

Advies VREG:

Voor de duidelijkheid wordt in artikel 4.1.24 best vermeld dat het “netkoppelingsmodel” de voorgestelde nuance *(waarbij de beheerder van het gesloten distributienet de mogelijkheid krijgt om het beheer van het toegangsregister en de uitlezing van de meetapparatuur uit te besteden aan de DNB, PVNB of TNB van het gekoppelde net)* niet uitsluit.

Daarnaast kan volgende bepaling best worden toegevoegd:

Indien de beheerder van het gesloten distributienet deze taken wil uitbesteden aan de beheerder van het net waarmee het gesloten distributienet is gekoppeld, is deze laatste daartoe verplicht tegen vooraf vastgelegde tarieven.

6.6. art. 4.1.25

Art. 4.1.25, 2° bepaalt dat het tot de taken van de beheerder van het gesloten distributienet behoort: *"het aanhouden van voldoende capaciteit om de elektriciteits- en aardgasbehoefte te dekken van de afnemers die aangesloten zijn op zijn net en het vervoer van elektriciteit en aardgas naar distributienetten mogelijk te maken."*

Anderzijds is ook bepaald dat deze de toegang tot zijn net kan weigeren als (onder meer) zijn net onvoldoende capaciteit heeft (cfr. art. 4.1.30, §2).

Dit alles geldt identiek ook voor de 'gewone' distributienetbeheerder.

Voor de gesloten distributienetten kan evenwel in een bijzonderheid voorzien worden: als een bedrijf op een gesloten distributienet "uit zijn voegen barst", en dit de redelijke mogelijkheden van het gesloten distributienet overstijgt, moet het mogelijk zijn dat dit bedrijf toegang vraagt tot (en dus aansluiting op) het gewone distributienet (of in voorkomend geval het transmissienet of het plaatselijk vervoernet), en het dus niet tot de taken van de beheerder van het gesloten distributienet behoort de capaciteit van zijn net aan –in relatie tot dat net- onredelijk hoge vraag naar capaciteit van een bepaald bedrijf, aan te passen.

Er moet eveneens een correctie van 2° plaatsvinden: er wordt verwezen naar het mogelijk maken van het vervoer naar distributienetten, terwijl een gesloten distributienet enkel vervoer naar het net waaraan het gesloten distributienet gekoppeld is, mogelijk moet maken.

Ten slotte lijkt het aangewezen om de terbeschikkingstelling van de plannen van het net (cfr. punt 6°) te beperken tot de gebruikers van dat net.

Advies VREG:

- in artikel 4.1.25, 2°: vervanging van de woorden *"het vervoer van elektriciteit en aardgas naar distributienetten mogelijk te maken"* door de woorden: *"het vervoer van elektriciteit en aardgas van en naar het net waarmee het gesloten distributienet is gekoppeld, mogelijk te maken."*

- in artikel 4.1.25, 2°: tussen de woorden *"het aanhouden van voldoende capaciteit om de"* en de woorden *"elektriciteits- en aardgasbehoefte te dekken van de afnemers die aangesloten zijn op zijn net"*, het woord *"redelijke"* in te voegen.

- in artikel 4.1.25: aanvulling van 6° met: *"aan de gebruikers van het gesloten distributienet"*

- in art. 4.1.25, 12° is sprake van "waarmee zijn net in kwestie verbonden is". Het begrip "verbonden" wordt best vervangen door "gekoppeld" om de situatie van de netten ten opzichte van mekaar duidelijk te stellen.

6.7. art. 4.1.27

In art. 4.1.27, tweede lid, staat het begrip "netbeheerder" waar moet staan: "beheerder van het gesloten distributienet".

6.8. art. 4.1.28

Waar staat: "netbeheerder" moet staan "beheerder van het gesloten distributienet".

6.9. art. 4.1.30 §1

In §1 en §2 moet telkens het woord "*netbeheerder*" moet vervangen worden door de woorden "*beheerder van het gesloten distributienet*".

Het ontwerpdecreet somt in artikel 4.1.30, §1 de categorieën van personen op die recht hebben op toegang tot het gesloten distributienet.

Naast de leveranciers (in 1° vermeld) zijn dit (in 2° vermeld) de producenten, in eigen naam en alleen voor hun injectiepunten.

De VREG stelt voor dat 2° vervangen wordt door: "*de gebruikers van het gesloten distributienet, in eigen naam*". Daarmee is het toegangsrecht –los van de leveranciers- niet enkel beperkt tot de producenten, maar is het ook aanwezig voor de afnemers.

Zoals het nu geformuleerd staat, hebben, voor de afnemers, de leveranciers toegang, maar niet de afnemer zelf. Het is dus de leverancier die, in naam en voor rekening van de afnemer, de toegang moet vragen, en daartoe de meetgegevens van de afnemer moet ontvangen.

Evengoed kan de afnemer zelf toegang wensen te krijgen; mits hij dan, als toegangshouder, aan de gestelde voorwaarden daartoe, voldoet.

Het model waarbij de afnemer zelf toegangshouder kan worden, is vandaag al in voege op netten met een spanning van 30 kV of meer. Het model waarbij de leverancier de toegang krijgt in naam en voor rekening van zijn afnemers is in gebruik beneden 30 kV, en is vooral zinvol als het gaat om een gestandaardiseerde toegang voor een groot aantal afnemers. Dit is evenwel voor gesloten distributienetten niet het geval, zodat het zinvol is om afnemers de mogelijkheid tot rechtstreekse toegang te verlenen.

6.10. art. 4.1.30 §4

Het woord "netbeheerder" moet vervangen worden door de woorden "beheerder van het gesloten distributienet".

Daarnaast wordt ook een aanvulling van §4 voorgesteld. Na de zin "Als de VREG [...] van mening is dat de weigering, opschorting of beëindiging van de toegang onterecht was, geeft de *beheerder van het gesloten distributienet* de betrokken persoon alsnog opnieuw toegang tot zijn net." volgende zin toevoegen: "Als de VREG, bij de behandeling van het beroep, van mening is dat de weigering, opschorting of beëindiging van de toegang terecht was, heeft de betrokken persoon de mogelijkheid zich te wenden tot de beheerder van het net waaraan het gesloten distributienet gekoppeld is.

6.11. art. 4.1.31

Dit artikel legt de mogelijkheid op, voor de Vlaamse Regering, om openbaredienstverplichtingen op te leggen aan de beheerder van het gesloten distributienet, althans openbaredienstverplichtingen met betrekking tot zijn dienstverlening aan leveranciers die toegang hebben tot hun net en/of hun aangesloten.

Het is echter niet de bedoeling dat aan beheerders meer verplichtingen worden opgelegd dan strikt noodzakelijk is voor het kunnen uitoefenen van de minimale rechten van belanghebbenden, zoals onder meer de vrije leverancierskeuze voor de afnemers en de derdentoegang voor leveranciers.

Vraag is of de delegatiebepaling echt noodzakelijk is.

Advies VREG:

ADV-2011-2

04/02/2011

Schrapping van dit artikel, in zoverre er een andere rechtsbasis is voor de vastlegging van de specificaties in de technische reglementen.

Hiertoe kan gedacht worden aan de aanvulling van art. 4.2.1 §2 3° dat handelt over de regels voor de uitwisseling van gegevens tussen de beheerders van een net en andere marktpartijen zoals evenwichtsverantwoordelijken, leveranciers, afnemer, ...

Bij de opsomming van de verschillende netbeheerders, moet de beheerder van het gesloten distributienet toegevoegd worden.

Daarmee is een rechtsbasis gecreëerd voor het bepalen, in de technische reglementen, van bijvoorbeeld de verplichting, in hoofde van de beheerder van het gesloten distributienet, om bijvoorbeeld meetgegevens en aansluitingsgegevens van de klanten van de leveranciers over te maken, en binnen welke termijn dat moet gebeuren.

7) Artikel 27 (privédistributienetten)

7.1. Art. 4.1.33 §2

Deze paragraaf maakt niet helemaal duidelijk of en wanneer nu wel of geen openbare weg, waterloop, treinspoor of ander openbaar domein gekruist mag worden. Daarom wordt door de VREG voorgesteld de paragraaf als volgt te redigeren:

"In afwijking van paragraaf 1 is de aanleg en het beheer van volgende privédistributienetten toegelaten:

1° [...]

2° [...]

Het privédistributienet kan een openbare weg, waterloop, treinspoor of ander openbaar domein alleen kruisen als hiertoe de toestemming van de distributienetbeheerder verkregen is."

Verder wordt opgemerkt dat het label "tijdelijke distributie" misschien geen correct begrip is voor markten, evenementen en kermissen aangezien de distributie niet tijdelijk is, maar wel het net. Het is daarom misschien beter te spreken van een "tijdelijk distributienet".

In het verlengde daarvan stelt de VREG ook voor van de 2 toegelaten categorieën, 3 categorieën te maken. "Laadpunten voor elektrische wagens" zijn immers niet als tijdelijke distributienetten aan te merken.

Advies VREG:

De tweede paragraaf wordt dus best als volgt herschreven:

"In afwijking van paragraaf 1 is de aanleg en het beheer van volgende privédistributienetten toegelaten:

1° tijdelijke privédistributienetten zoals markten, evenementen en kermissen;

2° privédistributienetten waarbij de distributie van elektriciteit of aardgas een inherent en ondergeschikt karakter heeft ten opzichte van het geheel van diensten die door de beheerder van het privédistributienet aan de achterliggende afnemer worden geleverd, zoals bij garageverhuur, de verhuur van een studentenkamer, een verblijfplaats in een recreatie- of vakantiepark of een kamer in een rusthuis;

3° laadpunten voor elektrische wagens.

Het privédistributienet kan een openbare weg, waterloop, treinspoor of ander openbaar domein alleen kruisen als hiertoe de toestemming van de distributienetbeheerder verkregen is."

ADV-2011-2

04/02/2011

7.2. Art. 4.1.34

Art. 4.1.34, laatste lid wordt best als volgt herschreven:

"*tenzij* de betrokken beheerders van deze netten toestemming verlenen voor een meervoudige verbinding" in plaats van "op voorwaarde dat de betrokken beheerders van deze netten daarvoor toestemming verlenen".

8) Artikel 29 (directe lijnen en leidingen)

8.1. Art. 4.1.37

Volgens de VREG moet de aanleg van directe lijnen en leidingen een uitzondering op het principe van de eenheid van netwerk zijn en blijven.

Daarom stelt de VREG voor dat enkel de aanleg van een directe lijn of leiding op de eigen site, met levering aan maximaal één afnemer, toegestaan is zonder meer.

De aanleg van directe lijnen of leidingen op eigen site waarbij geleverd wordt aan meer dan één afnemer (wat neerkomt op de aanleg van een net), en uiteraard ook de aanleg van directe lijnen en leidingen die de eigen site overschrijden (dus: "buiten eigen site"), moet onderworpen zijn aan een toelating.

Dit alles is nodig voor het vermijden van ontwikkelingsgedrag (1) en voor de efficiënte regulering van de toegang tot het distributienet voor alle (huidige en toekomstige) afnemers (2).

Voor de motivering van (1) kunnen we verwijzen naar de Memorie van Toelichting.

Omdat (2) niet is uitgewerkt in deze Memorie van Toelichting, gaat de VREG er hier dieper op in. Als er meerdere afnemers met een productie-installatie verbonden zijn via een directe lijn (of leiding), en deze afnemers tevens (via hun leveranciers) toegang hebben tot het distributienet of het plaatselijke vervoersnet², is er onduidelijkheid welke hoeveelheid energie aan welke marktpartij (leverancier, evenwichtsverantwoordelijke) moet worden gealloceerd. Deze knoop kan enkel ontward worden via een specifieke contractuele regeling, en het opvolgen hiervan is geen taak voor de distributienetbeheerders (of de beheerder van het plaatselijk vervoernet).

Elke andere technische oplossing stuit anderzijds op de beperking van de vrije keuze van de afnemer: alle afnemers zouden in dat geval samen een leverancier moeten aanduiden. Ook een nieuwe afnemer zou dan hierdoor gebonden zijn, wat niet verenigbaar is met de principes van de marktwerking.

Ook wordt hier best bepaald dat bij een overschrijding van openbaar domein door een directe lijn of leiding, de VREG advies moet inwinnen bij de bevoegde netbeheerder, net zoals geldt bij de gesloten distributienetten. Dit advies kan dan een rol spelen in de beslissing over de al dan niet toelating van een directe lijn of leiding. De aanleg van lijnen en leidingen die niet worden uitgebaat door de distributienetbeheerder, en dit op openbaar domein, moet zoveel mogelijk vermeden worden, zonder dat dit daarom in elke omstandigheid onmogelijk is. Daarom is een verbod niet opportuun, maar een afweging, na onderzoek door de distributienetbeheerder (en finaal door de VREG), van de opportuniteit van een lijn of leiding, op openbaar domein, die niet in het beheer van een distributienetbeheerder is, moet toch telkens gebeuren.

Het artikel betreft enkel de "aanleg" van directe lijnen of leidingen, waarvoor eventueel een toelating vereist is. Bestaande, en dus reeds aangelegde directe lijnen of leidingen, ressorteren hier bijgevolg niet onder. Het is dus enkel bij aanleg van nieuwe directe lijnen of leidingen, dat –

² Een geïsoleerde lijn of leiding zal immers veeleer een uitzondering zijn dan de regel.

ADV-2011-2

04/02/2011

naargelang het geval- de toelatingsvereiste geldt, en bij overschrijding van het openbaar domein: de toestemmingsvereiste daarbij van de distributienetbeheerder.

In datzelfde tweede lid moeten de woorden "onder meer" geschrapt worden. Dit brengt meer duidelijkheid in het afwegingskader van de VREG. Dit afwegingskader zou, conform de memorie van toelichting, meer geconcretiseerd moeten worden door expliciete vermelding van de mogelijkheid om de toelating ook te laten afhangen van risico's inzake inefficiëntie of veiligheid, de waarborg van de rechten van afnemers en de risico's op ontwijkingsgedrag.

Advies VREG

Herschrijven van art. 4.1.37 als volgt:

"De aanleg van een of meer directe lijnen of leidingen op de eigen site om elektriciteit of aardgas te leveren aan maximaal één afnemer, is toegelaten.

De aanleg van een directe lijn of leiding op de eigen site om elektriciteit of aardgas te leveren aan meer dan één afnemer, en de aanleg van een directe lijn of leiding buiten de eigen site, is toegestaan na een voorafgaande toelating, verleend door de VREG.

De toelating kan pas verkregen worden als de aansluiting op het net door de betrokken netbeheerder geweigerd werd, of als het aanbod tot aansluiting of toegang op het net niet tegen redelijke economische of technische voorwaarden kan plaatsvinden. Verder houdt de VREG ook rekening met de risico's voor het efficiënte en veilige beheer van het net, de impact op de nettarieven en de waarborg van de rechten van afnemers.

Bij overschrijding van het openbaar domein wint de VREG advies in van de betrokken netbeheerder.

Onder eigen site wordt begrepen het kadastrale perceel of de aansluitende kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon."

9) Artikel 31**9.1. regulator → overheid**

Krachtens artikel 31, 2° van het ontwerpdecreet wordt een aantal woorden toegevoegd aan paragraaf 1, eerste lid, van artikel 4.3.1. van het energiedecreet, die handelt over de vereiste van de leveringsvergunning.

Met deze toevoeging wordt gesteld dat de levering aan afnemers onderworpen is aan [...] de eisen gesteld door een andere gewestelijke energieregulator.

De leveringsvergunning, gesteld door de andere Belgische gewesten als eis voor levering aan afnemers, wordt in deze andere Belgische gewesten echter niet steeds verstrekt door de regulator.

Advies VREG:

Daarom worden hier, in plaats van de woorden "*andere gewestelijke energieregulator*", beter de woorden "*andere gewestelijke bevoegde overheid*" gebruikt.

9.2. aangesloten op het net → levering via het net

Dit artikel brengt enkele wijzigingen aan aan de vereiste van de leveringsvergunning, zoals geponeerd in artikel 4.3.1.

ADV-2011-2

04/02/2011

Dit artikel 4.3.1 heeft echter nog een correctie: momenteel wordt bepaald dat er leveringsvergunningsplicht geldt bij levering aan afnemers die aangesloten zijn op een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

Dit lijkt erop te duiden dat, als men via een directe lijn levert aan een afnemer die aangesloten is op een distributienet, over een leveringsvergunning moet beschikken. Dit is echter niet de bedoeling, zoals blijkt uit de Memorie van Toelichting bij het Energiedecreet (zie stuk 2165/1, p. 50):

"Voor de levering van elektriciteit en aardgas via een privénet of via een directe lijn of leiding dient geen leveringsvergunning te worden voorgelegd. Er wordt duidelijk bepaald dat en leveringsvergunning immers enkel nodig is voor de levering van elektriciteit en aardgas aan afnemers, die zijn aangesloten op het distributienet of op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Gevolg is dat producenten van hernieuwbare energie of WKK-producenten die enkel elektriciteit leveren aan afnemers via een directe lijn geen leveringsvergunning moeten aanvragen."

De decretale tekst verwoordt de ratio legis zoals weergegeven in de Memorie van Toelichting niet. Dit wordt uiteraard best zo snel mogelijk gecorrigeerd.

Advies VREG:

De tekst van art. 4.3.1 wordt best aangepast in die zin dat de leveringsvergunning niet wordt opgelegd *bij levering aan afnemers die aangesloten zijn op een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit*, maar *bij levering, via een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, aan afnemers*.

Deze wijziging gebeurt best met terugwerkende kracht vanaf 1/1/2011, de datum van inwerkingtreding van het energiedecreet, kwestie van alle misverstanden te vermijden.

Er moet hiervoor dan een bepaling met betrekking tot de datum van inwerkingtreding van het ontwerpdecreet worden toegevoegd.

10) Artikel 42

Dit artikel brengt wijzigingen aan aan art. 7.1.10. en heeft betrekking op de quotumplicht en -korting.

Zo wordt een punt 3° toegevoegd dat stelt dat het geheel van afnamepunten van afnemers op een gesloten distributienet als één afnamepunt beschouwd wordt.

Dit wordt best beperkt tot bestaande netten. Dit komt immers overeen met de huidige situatie. Indien deze aggregatie niet behouden blijft, zal de neiging om een andere leverancier te gaan zoeken, sterk worden getemperd door het nadeel van de verhoogde quotumplicht terwijl de vrije leverancierskeuze, en de derdentoegang, net de doelstelling is.

Voor nieuw aan te leggen netten kan best niet tot aggregatie worden overgegaan, juist om het ontlopen van een redelijke bijdrage in kosten (voor het net en voor de openbaredienstverplichtingen) te ontmoedigen.

Dus voor een bestaand net, dat als gesloten distributienet gekwalificeerd wordt, stelt de VREG voor de bepaling te behouden dat het geheel van afnamepunten van afnemers op een gesloten distributienet als één afnamepunt beschouwd wordt.

Voor een nieuw gesloten distributienet geldt die bepaling, en dus de makkelijk te bereiken quotumkorting, niet.

Voor de duidelijkheid wordt best nog toegevoegd dat, in geval van aggregatie, de verplichting pro rata de leveringen aan de betrokken toegangshouders worden opgelegd.

ADV-2011-2

04/02/2011

De VREG merkt op dat in het Energiebesluit (artikel 6.1.9) ook duidelijk bepaald moet worden wie de productiemeter uitleest voor productie-installaties op gesloten distributienetten (en in voorkomend geval ook de aardgasverbruiksmeter). In tegenstelling tot de beheerder van een gesloten distributienet is de beheerder van het gekoppelde net geen betrokken partij en is deze dus volgens de VREG de meest aangewezen partij.

11) Artikel 57

Wat de slotbepaling betreft:

- deze wordt wetstechnisch beter "overgangsbepaling" genoemd.
 - In het tweede lid, 1° moet na het woord "overdracht" toegevoegd worden: "van het beheer".
- Het is immers niet het distributienet dat moet worden overgedragen, wel het beheer.

3. Rechtzettingen, verbeteringen en aanvullingen van het Energiedecreet

1) Definities Energiedecreet

1.1. definitie "allocatie", art 1.1.3, 13°

De definitie "allocatie" heeft het over de "toewijzing op kwartierbasis van energiehoeveelheden aan de verschillende marktpartijen".

Bij gas gebeurt de allocatie echter op uurbasis.

Advies VREG:

Opsplitsing maken, in definitie, voor allocatie naargelang de energiesoort: elektriciteit of gas, waarbij voor elektriciteit de toewijzing op kwartierbasis gebeurt, en voor gas op uurbasis.

Als alternatief de tijdsbasis niet vermelden, maar hiervoor verwijzen naar het Technisch Reglement Distributie.

1.2. definitie "toegang"

Er wordt in het Energiedecreet heel wat bepaald inzake de "toegang tot het net", terwijl het begrip "toegang" niet in het decreet gedefinieerd is. Enkel op het niveau van de technische reglementen is dit gedefinieerd.

Het begrip wordt echter beter decretaal gedefinieerd.

Advies VREG:

Toevoeging van een definitie van het begrip "toegang".

Dat begrip is nu in de technische reglementen gedefinieerd als: "*het recht op injectie of afname van actieve energie op een of meer toegangspunten, met inbegrip van het gebruik van het distributienet en van de ondersteunende diensten van de distributienetbeheerder en de aansluitingsinstallaties die door de distributienetbeheerder worden beheerd.*"

Dit begrip zou best als volgt gedefinieerd worden in het Energiedecreet:

"de mogelijkheid tot injectie of afname van actieve energie op een of meer toegangspunten, met inbegrip van het gebruik van het net en de aansluitingsinstallaties die door de beheerder van het betrokken net worden beheerd, en van diens ondersteunende diensten."

ADV-2011-2

04/02/2011

Uiteraard moet dan het begrip uit de technische reglementen verwijderd worden, en geldt de decretale definitie bij hanteren van de technische reglementen.

2) geschillenbeslechting door de VREG

Artikel 37, 11^e lid van de Derde Elektriciteitsrichtlijn bepaalt dat geschillen tegen een netbeheerder of met betrekking tot diens verplichtingen uit hoofde van de Europese Elektriciteitsrichtlijn ter beslechting kunnen worden voorgelegd aan de regulator. Tot op heden is, in lijn met de bepalingen van de Tweede Elektriciteitsrichtlijn, enkel voorzien dat de VREG geschillen kan beslechten met betrekking tot de toegang tot het net en de naleving van de technische reglementen. Dit kan best uitgebreid worden tot alle geschillen tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen uit hoofde van het Energiedecreet, het Energiebesluit en de Technische Reglementen.

Voor deze geschillen zou echter, met uitzondering van hoogdringende situaties, eerst een bemiddelingspoging ondernomen moeten zijn. Onder bemiddeling moet verstaan worden dat ofwel de VREG, ofwel de federale ombudsdienst voor energie bemiddeld hebben in het geschil en er geen oplossing uit deze bemiddeling is voortgekomen.

Bij het beslechten van het geschil zou de VREG een beslissing moeten kunnen opleggen aan de netbeheerder tot terugbetaling en/of vergoeding van de benadeelde klager. Hiermee wordt dan ook tegemoetgekomen aan een van de opmerkingen van de Europese Commissie geformuleerd in het kader van de inbreukprocedure tegen België wegens niet volledige omzetting van het Tweede Elektriciteitsrichtlijn. De Commissie verweet het Vlaams Gewest daarin dat de VREG geen geschillen kon regelen en geen terugbetaling en/of vergoeding kon toekennen.

De VREG wil erop wijzen dat dit mogelijk aanleiding kan geven tot extra werklust voor de VREG, die momenteel moeilijk in te schatten is.

Advies VREG:

In artikel 3.1.3 punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° taken in verband met bemiddeling en beslechting van geschillen:

- a) het bemiddelen in geschillen tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen krachtens dit decreet en haar uitvoeringsbepalingen;
- b) het beslechten van geschillen tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen krachtens dit decreet en haar uitvoeringsbepalingen;”.

Aan het Energiedecreet een artikel toevoegen dat luidt als volgt:

“Partijen die een klacht hebben tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen uit hoofde van dit decreet of haar uitvoeringsbepalingen, kunnen het geschil schriftelijk voorleggen aan de VREG. Enkel geschillen waarin reeds een bemiddelingspoging is geweest kunnen worden voorgelegd ter beslechting, tenzij in geval van hoogdringendheid.

De VREG beslecht het geschil met een bindende beslissing binnen twee maanden na ontvangst van de klacht, en kan al of niet een terugbetaling of vergoeding opleggen. Deze periode kan met twee maanden worden verlengd indien de VREG aanvullende informatie vraagt. Een nieuwe verlenging van deze termijn is mogelijk voor zover de klager daarmee akkoord gaat.

ADV-2011-2

04/02/2011

De VREG beslist met een gemotiveerde administratieve beslissing na de betrokken partijen te hebben gehoord. De VREG kan overgaan of doen overgaan tot alle nuttige onderzoeken en kan, indien nodig, deskundigen aanwijzen en getuigen horen. Zij kan bewarende maatregelen opleggen in dringende gevallen. "

3) Artikel 4.1.8 §2

De DNB wordt nog niet verboden om gas te produceren en te injecteren, de focus in dit artikel ligt volledig op productie van elektriciteit.

Advies VREG:

§2 in die zin aanpassen dat het de distributienetbeheerder en zijn werkmaatschappij verboden is activiteiten te ondernemen inzake de productie van gas.

4) artikel 4.1.22 4°

Art. 4.1.22, 4° stelt dat extra openbardienstverplichtingen opgelegd kunnen worden met betrekking tot maatregelen van sociale aard, zoals de plaatsing en exploitatie van budgetmeters voor elektriciteit en van stroombegrenzers

Ondertussen bestaan er ook budgetmeters voor aardgas, waarvan de plaatsing en exploitatie ook moet kunnen worden opgelegd, als openbardienstverplichting, aan de distributienetbeheerders.

Advies VREG:

Aanvulling van Art. 4.1.22, 4° met de woorden: "en budgetmeters voor aardgas".

5) artikel 13.2.2

Dit artikel bepaalt de strafrechtelijke sancties, meer bepaald de geldboetes of gevangenisstraf, bij overtreding van bepaalde verboden.

Hierin is al opgenomen de aanleg van een directe lijn of directe leiding zonder toelating, indien vereist.

Vraag moet gesteld worden of ook hier moet worden opgenomen: de verboden aanleg en het beheer van een privé-distributienet.

Er kan evenwel ook overwogen worden dergelijke overtreding enkel sanctioneerbaar te houden door administratieve sancties opgelegd door de VREG.

Dit vereist wel een aanpassing van art. 13.3.1.

6) artikel 13.2.2

Dit artikel bepaalt de sancties, meer bepaald de straffen, bij overtreding van het beroepsgeheim. Dit artikel moet worden uitgebreid door de verwijzing naar art. 4.1.28 dat de gebondenheid tot het beroepsgeheim in hoofdte van de personeelsleden en de bestuurders van een gesloten distributienet betreft.

7) artikel 13.3.1

In paragraaf 1 van dit artikel moet in de opsomming van de titels, ook de nieuwe, krachtens het ontwerpdecreet, in te voegen titels worden opgenomen.

Zoniet zijn overtredingen van de bepalingen van deze nieuwe titels niet sanctioneerbaar met administratieve geldboetes.

VOORONTWERP VAN DECREET
van 25 februari 2011

Ontwerp van decreet houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de electriciteitsvoorziening, het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen in de wet van 10 maart 1925 op de electriciteitsvoorziening

Art. 2. In artikel 11 van de wet van 10 maart 1925 op de electriciteitsvoorziening worden, wat de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest betreffen, de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "in ieder geval is de beslissing slechts uitvoerbaar na goedkeuring door den Koning, die haar mag wijzigen" worden opgeheven;

2° de zin "Wanneer de aan te leggen lijnen lopen over het grondgebied van meer dan een provincie of dat zij voortlopen buiten 's lands grenzen, dan worden de wegenistoelatingen door den Koning verleend, de betrokken gemeente- en provinciebesturen vooraf gehoord." wordt opgeheven."

Hoofdstuk 3. Wijzigingen in het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water

Art. 3. In artikel 2 van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water wordt artikel 2, 5°, gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, vervangen door wat volgt:

"6° gedomicilieerde huishoudelijke afnemer: afnemer als vermeld in artikel 1.1.3, 56°/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009."

Art. 4. In artikel 7 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2007 en het decreet van 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 worden de woorden "huishoudelijke afnemer" telkens vervangen door de woorden "gedomicilieerde huishoudelijke afnemer";

2° in paragraaf 4 worden de woorden "huishoudelijke afnemer" vervangen door de woorden "gedomicilieerde huishoudelijke afnemer".

Hoofdstuk 4. Wijzigingen in het Energiedecreet van 8 mei 2009

Afdeling 1. Wijzigingen in titel I Algemene bepalingen

Art. 5. In artikel 1.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 3° wordt vervangen door wat volgt:

"3° de richtlijn 2009/72/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG;";

2° punt 4° wordt vervangen door wat volgt:

"4° de richtlijn 2009/73/EG van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG;".

Art. 6. In artikel 1.1.3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 6° worden de woorden "en dat geen gesloten distributienet, privédistributienet of directe leiding betreft" toegevoegd;

2° er wordt een punt 8°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"8°/1 achterliggende afnemer: de afnemer die aangesloten is op een gesloten distributienet of een privédistributienet;";

3° in punt 13° worden de woorden "op kwartierbasis" geschrapt;

4° punt 26° wordt vervangen door wat volgt:

"26° directe lijn: een elektriciteitslijn met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, die een productie-installatie met een afnemer verbindt;";

5° punt 28° wordt vervangen door wat volgt:

“28° distributie: de activiteit die erin bestaat elektriciteit via elektrische lijnen met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, of aardgas via plaatselijke aardgasleidingen te brengen tot bij afnemers, de levering zelf niet inbegrepen;”;

6° punt 32° wordt vervangen door wat volgt:

“32° elektriciteitsdistributienet: geheel van onderling verbonden elektrische leidingen met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, en de bijbehorende installaties, die noodzakelijk zijn voor de distributie van elektriciteit aan afnemers binnen een geografisch afgebakend gebied in het Vlaamse Gewest, dat geen gesloten distributienet, privé distributienet of directe lijn is;”;

7° er wordt een punt 56°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“56°/1 gedomicilieerde huishoudelijke afnemer: elke natuurlijke persoon die aangesloten is op een aardgasdistributienet of een elektriciteitsdistributienet op een spanning die gelijk is aan 1000 volt of die minder is dan 1000 volt, die elektriciteit of aardgas afneemt om te voorzien in zijn behoeften of die van de personen die samen met hem in de woning in kwestie gedomicilieerd zijn, behalve als het leveringscontract voor de levering van elektriciteit respectievelijk aardgas op het afnamepunt in kwestie werd gesloten door een onderneming, als vermeld in artikel 2, 3°, van de wet van 16 januari 2003 tot oprichting van een Kruispuntbank van Ondernemingen, tot modernisering van het handelsregister, tot oprichting van erkende ondernemingsloketten en houdende diverse bepalingen;”;

8° er wordt een punt 56°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“56°/2° gesloten distributienet: een net dat gebruikt wordt voor de distributie van elektriciteit of aardgas binnen een geografisch afgebakende industriële of commerciële locatie of een geografisch afgebakende locatie met gedeelde diensten, dat, behoudens incidenteel, geen huishoudelijke afnemers van elektriciteit of aardgas voorziet, en dat aan een van de volgende vereisten voldoet:

- a) om specifieke technische eisen of veiligheidseisen voorziet het in een geïntegreerde exploitatie of een geïntegreerd productieproces van de verschillende gebruikers van het net;
- b) het distribueert hoofdzakelijk elektriciteit of aardgas aan de eigenaar of beheerder van het net of de daarmee verwante bedrijven.

Onder 'geografisch afgebakende site' wordt hier begrepen een kadastraal perceel of aaneensluitende kadastrale percelen.

9° punt 67° wordt vervangen door wat volgt:

“67° huishoudelijke afnemer: een afnemer die elektriciteit of aardgas koopt voor eigen huishoudelijk gebruik en niet voor commerciële of professionele activiteiten;”;

10° in punt 89° worden de woorden “transmissienet of vervoernet” vervangen door de woorden “transmissienet, vervoersnet, gesloten distributienet of privé distributienet”;

11° er wordt een punt 101°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“101°/1 privé distributienet: een elektriciteitslijn, aardgasleiding of net voor distributie van elektriciteit of aardgas dat niet wordt uitgebaat door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder noch door de beheerder van het plaatselijk vervoernet, en dat geen gesloten distributienet, directe lijn of directe leiding is;”;

12° er wordt een punt 120°/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“120°/1 toegang tot het net: de mogelijkheid tot injectie of afname van actieve energie op één of meer toegangspunten, met inbegrip van het gebruik van het net en de aansluitingsinstallaties die door de beheerder van het betrokken net worden beheerd, en van diens ondersteunende diensten;”;

13° in punt 121° wordt het woord “vervoernet” vervangen door het woord “vervoersnet”;

14° in punt 128° wordt het woord “vervoernet” telkens vervangen door het woord “vervoersnet”.

Afdeling 2. Wijzigingen in titel III Instellingen

Art. 7. In artikel 3.1.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

“§4. De volgende artikelen van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid zijn van toepassing op de VREG:

1° artikel 13 tot en met 17;

2° artikel 18, §4;

3° artikel 19 tot en met 20;

4° artikel 22;

5° artikel 24 tot en met 28;

6° artikel 33 tot en met 42.

2° er wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§5. De VREG fungeert voor het Vlaamse Gewest en voor de gewestelijke bevoegdheden inzake elektriciteit en aardgas, als de regulerende instantie, vermeld in artikel 35, tweede lid, van de richtlijn 2009/72/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG en artikel 39, tweede lid, van de richtlijn 2009/73/EG van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG.

Bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden als regulator vraagt of ontvangt de VREG, noch haar bestuurders, noch haar personeelsleden, directe instructies van de Vlaamse Regering of van een andere publieke of particuliere entiteit.

De VREG oefent haar taken en bevoegdheden op onpartijdige en transparante wijze uit.”.

Art. 8. In artikel 3.1.3, eerste lid, van hetzelfde decreet worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 1° worden een punt c) tot en met g) toegevoegd, die luiden als volgt:

“c) het toezicht houden op de doeltreffendheid van de vrijmaking van de elektriciteits- en gasmarkt in het Vlaamse Gewest, inclusief de opvolging van de overstap- en afsluitingspercentages en de elektriciteits- en gasprijzen van huishoudelijke afnemers;

d) het toezicht houden op de kwaliteit van de dienstverlening van de elektriciteits- en aardgasleveranciers, inclusief hun systemen van vooruitbetaling en de klachten van huishoudelijke afnemers;

e) het toezicht houden op de zekerheid en betrouwbaarheid van de distributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, alsook de kwaliteit van de dienstverlening van de netbeheerders, onder meer bij de uitvoering van herstellingen en onderhoud en op het vlak van de tijd die de beheerders van de netten nodig hebben om aansluitingen en herstellingen uit te voeren;

f) het toezicht houden op de uitvoering van regels betreffende de taken en verantwoordelijkheden van de distributienetbeheerders, leveranciers, afnemers en andere marktpartijen die actief zijn in het Vlaamse Gewest;

g) het toezicht houden op de vrije toegang voor de afnemer tot zijn verbruiksgegevens;”;

2° punt 3° wordt vervangen door wat volgt:

“3° taken in verband met bemiddeling en beslechting van geschillen:

a) het bemiddelen in geschillen tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot zijn verplichtingen krachtens dit decreet en haar uitvoeringsbepalingen;

b) het beslechten van geschillen tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot zijn verplichtingen krachtens dit decreet en haar uitvoeringsbepalingen;”.

Art. 9. Aan artikel 3.1.4, §2, van hetzelfde decreet worden een punt 9° tot en met 11° toegevoegd, die luiden als volgt:

“9° het uitvoeren van onderzoeken naar de werking van de elektriciteits- en gasmarkt in het Vlaamse Gewest;

10° het opleggen van noodzakelijke en evenredige maatregelen om de daadwerkelijke mededinging te bevorderen en de goede werking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt te waarborgen;

11° de samenwerking en uitwisseling van gegevens met de regulatoren en instanties die werken binnen de Vlaamse, Belgische en Europese elektriciteits- en gasmarkt, voor zover de bepalingen van artikel 3.1.12 worden nageleefd.”.

Art. 10. Aan titel III, hoofdstuk I, afdeling II, van hetzelfde decreet wordt een artikel 3.1.4/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 3.1.4/1. Bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden neemt de VREG alle redelijke maatregelen om de volgende doelstellingen te bereiken, indien nodig in overleg met andere betrokken en bevoegde instanties:

1° het verkrijgen van een door concurrentie gekenmerkte, zekere en vanuit milieuoogpunt duurzame Europese interne markt voor elektriciteit en gas, en van een daadwerkelijke openstelling van de markt voor alle afnemers en Europese leveranciers, en een waarborging dat elektriciteits- en aardgasdistributienetten op een doeltreffende en betrouwbare manier werken, rekening houdend met doelstellingen op lange termijn;

2° de ontwikkeling, op de meest kosteneffectieve manier, van veilige, betrouwbare en efficiënte niet-discriminerende netten die klantgericht zijn, de adequaatheid van die netten bevorderen, alsook, aansluitend bij de doelstellingen van het algemene energiebeleid, energie-efficiëntie en de integratie van groot- en kleinschalige productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen en gedistribueerde productie in distributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit;

3° de toegang van nieuwe productiecapaciteit tot het net vergemakkelijken, namelijk door belemmeringen voor de toegang van nieuwkomers op de markt en van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen weg te nemen;

4° ervoor zorgen dat de netbeheerders en -gebruikers de nodige stimulansen krijgen, zowel op korte als op lange termijn, om de efficiëntie van netprestaties te verbeteren en de marktintegratie te versterken;

5° ervoor zorgen dat afnemers de vruchten dragen van een efficiënte werking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt, het bevorderen van daadwerkelijke mededinging en het bijdragen tot het waarborgen van consumentenbescherming;

6° het bereiken van een hoog niveau van universele en openbare dienstverlening bij het leveren van elektriciteit en aardgas, tot de bescherming van kwetsbare afnemers en het bijdragen tot de compatibiliteit van de marktprocessen en gegevensuitwisselingsprocessen met de ons omringende gewesten en landen.”.

Art. 11. Aan titel III, hoofdstuk I, afdeling II, van hetzelfde decreet wordt een artikel 3.1.4/2 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 3.1.4/2.. Partijen die een klacht hebben tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen uit hoofde van dit decreet of haar uitvoeringsbepalingen, kunnen het geschil schriftelijk voorleggen aan de VREG. Enkel geschillen waarin reeds een bemiddelingspoging is geweest kunnen worden voorgelegd ter beslechting, tenzij in geval van hoogdringendheid.

De VREG beslecht het geschil met een bindende beslissing binnen twee maanden na ontvangst van de klacht, en kan al of niet een terugbetaling of vergoeding opleggen. Deze periode kan met twee maanden worden verlengd indien de VREG aanvullende informatie vraagt. Een nieuwe verlenging van deze termijn is mogelijk voor zover de klager daarmee akkoord gaat.

De VREG beslist met een gemotiveerde administratieve beslissing na de betrokken partijen te hebben gehoord. De VREG kan overgaan of doen overgaan tot alle nuttige onderzoeken en kan, indien nodig, deskundigen aanwijzen en getuigen horen. Zij kan bewarende maatregelen opleggen in dringende gevallen.”

Art. 12. In artikel 3.1.5 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord “drie” vervangen door het woord “vijf”;

2° aan paragraaf 1 worden een tweede en derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De leden van de raad van bestuur, de onafhankelijke leden uitgezonderd, worden door de Vlaamse Regering aangesteld voor een vaste termijn van vijf jaar, die eenmaal kan worden verlengd.

De door de Vlaamse Regering voorgedragen leden van de raad van bestuur kunnen alleen worden ontslagen op eigen verzoek of bij niet-naleving van de vereisten, vermeld in artikel 3.1.7.

Het tweede lid laat het lopende mandaat van de bestuurders van de VREG op 1 januari 2011 ongemoeid.”;

3° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. De door de Vlaamse Regering voorgedragen leden van de raad van bestuur kunnen bij consensus onafhankelijke bestuurders coöpteren, voor een vaste termijn van vijf jaar, die eenmaal kan worden verlengd. De onafhankelijke bestuurders, waarvan het aantal een vierde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur niet mag overschrijden, worden gecoöpteerd vanwege hun expertise die relevant is voor het bestuur van het agentschap, en vanwege hun onafhankelijkheid ten aanzien van het dagelijks bestuur van de VREG en het Vlaamse Gewest. De onafhankelijke bestuurders kunnen op elk moment bij tweederdemeerderheid ontslagen worden door de leden van de raad van bestuur die door de Vlaamse Regering zijn aangewezen.”

Art. 13. Artikel 3.1.7 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 3.1.7. §1. Het mandaat van bestuurder van de VREG is onverenigbaar met:

1° iedere functie of activiteit, al dan niet bezoldigd, ten dienste van een neteigenaar of marktpartij;

2° het bezit van aandelen, of andere met aandelen gelijk te stellen waardepapieren, uitgegeven door een neteigenaar of marktpartij, of het bezit van financiële instrumenten die het mogelijk maken om dergelijke aandelen of waardepapieren te verwerven of over te dragen, of die aanleiding geven tot een betaling in contanten die hoofdzakelijk afhankelijk is van de evolutie van de waarde van dergelijke aandelen of waardepapieren;

3° het lidmaatschap van de wetgevende kamers, het Europees Parlement en de gemeenschaps- en gewestraden;

4° de functie of het ambt van minister, staatssecretaris, het lidmaatschap van een gewest- of gemeenschapsregering, het lidmaatschap van het kabinet van een lid van de federale regering of van een gemeenschaps- of gewestregering, het lidmaatschap van de bestendige deputatie van de provincieraden en het lidmaatschap van het college van burgemeester en schepenen van een gemeente;

5° een functie in de VREG, de gedelegeerd bestuurder uitgezonderd;

6° een functie in een departement of een ander agentschap van de Vlaamse overheid.

Het verbod, vermeld in het eerste lid, 1°, blijft van kracht gedurende één jaar na afloop van het mandaat bij de VREG.

§2. Als een bestuurder de bepalingen van paragraaf 1 overtreedt, beschikt hij over een termijn van drie maanden om de mandaten of functies die tot de onverenigbaarheid aanleiding geven, neer te leggen.

Als de bestuurder nalaat de onverenigbare mandaten of functies neer te leggen, wordt hij na afloop van de termijn, vermeld in het eerste lid, van rechtswege geacht zijn mandaat in het agentschap te hebben neergelegd, zonder dat het afbreuk doet aan de rechtsgeldigheid van de handelingen die hij inmiddels heeft gesteld of van de beraadslagingen waaraan hij inmiddels heeft deelgenomen. In zijn vervanging wordt voorzien overeenkomstig de bepalingen van artikel 3.1.5.”.

Art. 14. In artikel 3.1.11 van hetzelfde decreet worden paragraaf 2 en paragraaf 3 opgeheven.

Art. 15. In titel III, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet wordt een afdeling V/1, ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling V/1. - Onverenigbaarheden voor de personeelsleden van de VREG”.

Art. 16. In titel III, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet, wordt in afdeling V/1, ingevoegd bij artikel 15, een artikel 3.1.12/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 3.1.12/1. De Vlaamse Regering stelt de onverenigbaarheden vast voor de personeelsleden van de VREG. ”.

Afdeling 3. Wijzigingen in titel IV De organisatie van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaamse Gewest

Art. 17. In artikel 4.1.6 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden de woorden “het beheer van de elektriciteits- of aardgasstromen op zijn net, met daarbij het waarborgen van de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van zijn net” vervangen door de woorden “het beheer en onderhoud en het ontwikkelen onder economische voorwaarden van een veilig, betrouwbaar en efficiënt net met inachtneming van het milieu en de energie-efficiëntie van het net”;

2° er wordt een punt 14° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“14° als elektriciteitsdistributienetbeheerder transparante, niet-discriminerende en op de markt gebaseerde procedures hanteren bij de aankoop van elektriciteit.”.

Art. 18. In artikel 4.1.8, §2, van hetzelfde decreet worden na de woorden “geen activiteiten ondernemen inzake de productie van elektriciteit” de woorden “of gas” toegevoegd.

Art. 19. In artikel 4.1.10 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt het woord “behandelen” vervangen door de woorden “eerbiedigen de vertrouwelijkheid van”;

2° in het eerste lid worden de woorden “strikt vertrouwelijk” opgeheven;

3° er wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De netbeheerder en zijn werkmaatschappij voorkomen ook dat informatie over hun eigen activiteiten die commercieel voordeel kan opleveren, op discriminerende wijze wordt vrijgegeven.”

Art. 20. In artikel 4.1.14 van hetzelfde decreet worden de woorden “huishoudelijke afnemer” telkens vervangen door de woorden “gedomicilieerde huishoudelijke afnemer”.

Art. 21. In artikel 4.1.16 van hetzelfde decreet wordt het woord “aardgasnetbeheerder” vervangen door het woord “aardgasdistributienetbeheerder”.

Art. 22. In artikel 4.1.17 van hetzelfde decreet wordt het woord “aardgasnetbeheerder” vervangen door het woord “aardgasdistributienetbeheerder”.

Art. 23. In artikel 4.1.19, §1, derde lid, van hetzelfde decreet wordt het woord “aardgasnetbeheerder” telkens vervangen door het woord “aardgasdistributienetbeheerder”.

Art. 24. In artikel 4.1.22, eerste lid, 4°, worden tussen de woorden “budgetmeters voor elektriciteit” en de woorden “en van stroombegrenzers” de woorden “, budgetmeters voor aardgas” ingevoegd.

Art. 25. In titel IV, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet wordt een afdeling IX ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling IX. - Slimme meters”

Art. 26. In titel IV, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet, wordt in afdeling IX, ingevoegd bij artikel 25, een artikel 4.1.22/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4.1.22/1. De Vlaamse Regering legt in 2012 een economische evaluatie voor aan het Vlaams Parlement van de kosten en baten voor de markt en de afnemers van de invoering van slimme meters voor elektriciteit en aardgas.

Een slimme meter is een elektronische meter die energiestromen en aanverwante fysische grootheden meet en registreert en die uitgerust is met een tweerichtingscommunicatiemiddel, dat ervoor zorgt dat de gegevens niet alleen lokaal, maar ook op afstand uitgelezen kunnen worden en dat de meter in staat is om op basis van de gegevens die hij lokaal of van op afstand ontvangt bepaalde acties uit te voeren.”

Art. 27. In artikel 4.2.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De reglementen bevatten telkens de bepalingen van toepassing op de gesloten distributienetten die aan die netten zijn gekoppeld.”;

2° aan paragraaf 2, 2°, worden de volgende woorden toegevoegd: “, inclusief de handels- en balanceringsvereisten opgelegd aan iedere leverancier van elektriciteit of aardgas aan afnemers in het Vlaamse Gewest”;

3° aan paragraaf 2, 3°, worden tussen de woorden “plaatselijke vervoernet van elektriciteit,” en “de producenten” de woorden “de beheerder van het gesloten distributienet” ingevoegd.

Art. 28. In artikel 4.3.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “De levering aan afnemers die aangesloten zijn op een distributienet of het net voor plaatselijk vervoer van elektriciteit” vervangen door de woorden “De levering van elektriciteit en aardgas via het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, aan afnemers”;

2° in paragraaf 1, eerste lid, wordt na het woord “VREG” de woorden “of aan de eisen, gesteld door een andere lidstaat van de Europese Unie, de federale overheid of een andere gewestelijke bevoegde overheid in verband met de levering van elektriciteit of aardgas.” toegevoegd;

3° in paragraaf 2, tweede punt, 4°, wordt het woord “uitvoeringsbepalingen” vervangen door het woord “uitvoeringsbepalingen”;

4° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Iedere leverancier die elektriciteit of aardgas levert aan afnemers in het Vlaamse Gewest voldoet aan de handels- en balanceringsvereisten, vastgelegd in de technische reglementen.”.

Art. 29. Aan artikel 4.4.1 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als een afnemer wil veranderen van leverancier, met inachtneming van de contractuele voorwaarden van het leveringscontract met zijn leverancier, wordt dat

binnen een termijn van drie weken na de ontvangst van dat bericht geregeld door de betrokken netbeheerder.”.

Art. 30. In titel IV van hetzelfde decreet wordt het opschrift van hoofdstuk V vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk V. De aanleg en het beheer van directe lijnen en directe leidingen”.

Art. 31. Artikel 4.5.1 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 4.5.1. De aanleg van een of meer directe lijnen of leidingen op de eigen site om elektriciteit of aardgas te leveren aan maximaal één afnemer, is toegelaten.

De aanleg van een directe lijn of leiding op de eigen site om elektriciteit of aardgas te leveren aan meer dan één afnemer, en de aanleg van een directe lijn of leiding buiten de eigen site is toegestaan na een voorafgaande toelating, verleend door de VREG.

De toelating kan pas verkregen worden als de aansluiting op het net door de betrokken netbeheerder geweigerd werd, of als het aanbod tot aansluiting of toegang op het net niet tegen redelijke economische of technische voorwaarden kan plaatsvinden. Verder houdt de VREG ook rekening met de risico's voor het efficiënte en veilige beheer van het net, de impact op de nettarieven en de waarborg van de rechten van afnemers. Bij overschrijding van het openbaar domein wint de VREG advies in van de betrokken netbeheerder.

Onder eigen site wordt begrepen het kadastrale perceel of de aansluitende kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon.”

Art. 32. In titel IV, hoofdstuk V, van hetzelfde decreet, wordt een artikel 4.5.2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4.5.2. De taken van de beheerder van een directe lijn of leiding omvatten onder meer:

- 1° het beheer en het onderhoud van de directe lijn of leiding;
- 2° het verstrekken van de nodige meetgegevens en andere gegevens aan de producent, de afnemer en de VREG;
- 3° het verstrekken van de nodige inlichtingen aan de beheerder van het net waarop de directe lijn of leiding is aangesloten om een veilige en efficiënte uitbating en ontwikkeling van dat net te waarborgen.”.

Art. 33. In titel IV van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk VI ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk VI. De aanleg en het beheer van een gesloten distributienet”.

Art. 34. In titel IV van hetzelfde decreet, wordt in hoofdstuk VI, ingevoegd bij artikel 32, een artikel 4.6.1. tot en met 4.6.9 ingevoegd, die luiden als volgt:

“Art. 4.6.1. De aanleg en het beheer van een gesloten distributienet is toegestaan na een voorafgaande toelating, verleend door de VREG. De VREG hanteert hierbij de criteria zoals vermeld in 1.1.3. 56°/2°.

Bij overschrijding van het openbaar domein wint de VREG advies in van de betrokken netbeheerder inzake de risico's voor het efficiënte en veilige beheer van het net, de impact op de nettarieven en de waarborg van de rechten van afnemers. De elementen van dit advies maken deel uit van het beoordelingskader bij het verlenen van de toelating.

De Vlaamse Regering kan, na advies van de VREG, de nadere modaliteiten vastleggen voor de toekenning van de toelating en bij de opheffing van deze toelating.”

Art. 4.6.2. De gebruikers van een gesloten distributienet van elektriciteit hebben alleen met de beheerder van dat gesloten distributienet een contractuele relatie, en niet met de elektriciteitsdistributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of de transmissienetbeheerder.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of de transmissienetbeheerder heeft alleen met de beheerder van een gesloten distributienet voor elektriciteit dat gekoppeld is aan zijn net, een reglementaire of contractuele relatie en niet met de gebruikers van het gesloten distributienet van elektriciteit, behoudens in de situaties vermeld in artikel 7.1.6. en 7.1.7.

De gebruikers van een gesloten distributienet van aardgas hebben alleen met de beheerder van het gesloten distributienet van aardgas een contractuele relatie, en niet met de aardgasdistributienetbeheerder en de beheerder van het vervoersnet.

De aardgasdistributienetbeheerder of de beheerder van het vervoersnet heeft alleen met de beheerder van een gesloten distributienet van aardgas dat gekoppeld is aan zijn net, een reglementaire of contractuele relatie en niet met de gebruikers van het gesloten distributienet van aardgas, behoudens in de situaties vermeld in artikel 7.1.6. en 7.1.7.

.

Art. 4.6.3. Het beheer van een gesloten distributienet omvat, onder meer, de volgende taken:

1° het beheer van de elektriciteits- of aardgasstromen op zijn net, met daarbij het waarborgen van de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van zijn net, en in dat verband, het instaan voor de nodige ondersteunende diensten;

2° het aanhouden van voldoende capaciteit om de redelijke elektriciteits- en aardgasbehoefte te dekken van de afnemers die aangesloten zijn op zijn net en het vervoer van elektriciteit en aardgas van en naar het net waarmee het gesloten distributienet gekoppeld is, mogelijk te maken;

3° de uitbreiding van zijn net in het geografisch afgebakende gebied waarvoor hij werd aangewezen of, als er nog geen net aanwezig is, de aanleg van het net in dit geografisch afgebakende gebied;

4° de herstelling, het preventieve onderhoud, de vernieuwing en de verbetering van zijn net en de bijbehorende installaties;

- 5° het herstellen van onderbrekingen en storingen bij de elektriciteits- of aardgastoevoer via zijn net;
- 6° het opstellen, het bewaren en ter beschikking stellen van de plannen van zijn net aan de gebruikers van het gesloten distributienet en de beheerder van het net waaraan zijn net is gekoppeld;
- 7° het aansluiten, afsluiten en heraansluiten van installaties op zijn net en het verzwaren van de aansluitingen op zijn net;
- 8° het verlenen van toegang tot zijn net;
- 9° het beheren van het toegangsregister van zijn net;
- 10° het ter beschikking stellen, de plaatsing, de activering, de desactivering, het onderhoud en het herstellen van meters en tellers op de toegangspunten op zijn net;
- 11° het aflezen van de meters en tellers op de toegangspunten op zijn net, de bepaling van de injectie en de afname van de producenten en afnemers die aangesloten zijn op zijn net en de verwerking en de bewaring van die gegevens;
- 12° het verstrekken van de nodige meetgegevens en andere gegevens aan de producenten, de evenwichtsverantwoordelijken, de bevrachters, de tussenpersonen, de leveranciers, de afnemers en de VREG;
- 13° het verstrekken van de nodige inlichtingen aan de beheerders van de netten waarmee zijn net in kwestie gekoppeld is, om een veilige en efficiënte uitbating, een gecoördineerde ontwikkeling en een goede wisselwerking tussen de netten te waarborgen.

De beheerder van een gesloten distributienet kan de taken, vermeld in de punten 9, tot en met 12 van het vorig lid, uitbesteden aan de beheerder van het net waaraan zijn net is gekoppeld, waarbij deze laatste de uitvoering van deze taken niet kan weigeren.

Art. 4.6.4. De beheerder van het gesloten distributienet onthoudt zich van elke vorm van discriminatie tussen producenten, aardgasinvoerders, evenwichtsverantwoordelijken, bevrachters, leveranciers, tussenpersonen, afnemers en categorieën van afnemers.

Art. 4.6.5. De beheerder van het gesloten distributienet behandelt alle persoonlijke en commerciële gegevens die ze bij de uitoefening van zijn taken verwerft strikt vertrouwelijk.

De beheerder van het gesloten distributienet neemt de nodige maatregelen om de toegang tot die gegevens en de verwerking van die gegevens te beperken tot de leden van het orgaan dat belast is met zijn dagelijkse leiding beheerder, en de personeelsleden die deze gegevens nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.

Art. 4.6.6. De personeelsleden en bestuurders van de beheerder van het gesloten distributienet mogen de vertrouwelijke gegevens die hun ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de beheerder van het gesloten distributienet aan niemand bekendmaken, behalve wanneer zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen, zonder afbreuk te doen aan de informatieverplichtingen die uitdrukkelijk door dit decreet of de bijbehorende uitvoeringsbesluiten, met inbegrip van de technische reglementen, zijn bepaald en toegestaan.

Art. 4.6.7. Iedere beheerder van het gesloten distributienet maakt de geldende tarieven en voorwaarden bekend voor de aansluiting op zijn net.

Art. 4.6.8. §1. De volgende personen hebben recht op toegang tot een gesloten distributienet voor de injectie en/of afname van elektriciteit of aardgas tegen de door de beheerder van dat net bekendgemaakte tarieven en voorwaarden: 1° de leveranciers, in naam en voor rekening van hun klanten die aangesloten zijn op het gesloten distributienet;

2° de producenten die aangesloten zijn op het gesloten distributienet, in eigen naam en alleen voor hun injectiepunten;

3° de achterliggende afnemers aangesloten op het gesloten distributienet in kwestie.

§2. Iedere beheerder van het gesloten distributienet maakt de geldende tarieven en voorwaarden bekend voor de toegang tot en het gebruik van zijn net, en voor de ondersteunende diensten die hij levert. De personen, vermeld in §1, hebben recht op de toegang tot en het gebruik van het gesloten distributienet tegen die bekendgemaakte tarieven en voorwaarden.

Een beheerder van een gesloten distributienet kan de toegang tot zijn net alleen weigeren, beëindigen of opschorten in één of meer van onderstaande gevallen:

1° zijn net beschikt niet over voldoende capaciteit om het vervoer te verzekeren;
2° de veilige en betrouwbare werking van zijn net komt in het gedrang;
3° de aanvrager van de toegang tot het net voldoet niet of de toegangshouder voldoet niet meer aan de voorwaarden voor toegang tot zijn net, omschreven in het van toepassing zijnde technische reglement, het reglement of contract van de beheerder van het gesloten distributienet.

§3. Bij een weigering, beëindiging of opschorting van de toegang tot zijn net stuurt de beheerder van het gesloten distributienet aan de aanvrager van de toegang tot zijn net of aan de toegangshouder een schriftelijke en gemotiveerde verklaring.

De beheerder van het gesloten distributienet kan de toegang tot zijn net alleen opschorten of beëindigen na voorafgaande toestemming door de VREG, tenzij in één van de volgende vier gevallen:

1° bij overmacht of een noodsituatie, zoals omschreven in het van toepassing zijnde technisch reglement;
2° in geval de toegangshouder geen evenwichtsverantwoordelijke of bevrachter meer heeft;
3° de beheerder van het gesloten distributienet oordeelt dat er een ernstig risico bestaat voor de veiligheid van personen of materieel;
4° voor een individueel toegangspunt, het aansluitingsvermogen op aanzienlijke wijze overschreden wordt.

§4. Tegen een weigering, opschorting of beëindiging van toegang tot het gesloten distributienet kan in beroep gegaan worden bij de VREG. De Vlaamse Regering stelt

de beroepsprocedure vast, na advies van de VREG. Als de VREG oordeelt dat de weigering, opschorting of beëindiging van de toegang onterecht was, geeft de beheerder van het gesloten distributienet de betrokken persoon alsnog of opnieuw toegang tot zijn net. Als de VREG oordeelt dat de weigering, opschorting of beëindiging van de toegang terecht was, heeft de betrokken persoon de mogelijkheid zich te wenden tot de beheerder van het net waaraan het gesloten distributienet gekoppeld is.”

Art. 35. In titel IV van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk VII ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk VII. De aanleg en het beheer van een privé distributienet”

Art. 36. In titel IV van hetzelfde decreet, worden in hoofdstuk VII, ingevoegd bij artikel 35, een artikel 4.7.1 tot en met 4.7.4 ingevoegd, die luiden als volgt:

“Art. 4.7.1. §1. De aanleg en het beheer van een privé distributienet is principieel verboden.

§2. In afwijking van paragraaf 1 is de aanleg en het beheer van volgende privé distributienetten toegelaten:

- 1° tijdelijke privé distributienetten zoals markten, evenementen en kermessen;
- 2° privé distributienetten waarbij de distributie van elektriciteit of aardgas een inherent en ondergeschikt karakter heeft ten opzichte van het geheel van diensten die door de beheerder van het privé distributienet aan de achterliggende afnemer worden geleverd, zoals bij garageverhuur, bij verhuur van een studentenkamer, een verblijfplaats in een recreatie- of vakantiepark of een kamer in een rusthuis;
- 3° laadpunten voor elektrische wagens.

Een privé distributienet kan een openbare weg, waterloop, treinspoor of ander openbaar domein alleen kruisen als hiertoe toestemming van de distributienetbeheerder verkregen is.

Art. 4.7.2. De gebruikers van een privé distributienet hebben alleen met de beheerder van het privé distributienet een contractuele relatie, en niet met de distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, de transmissienetbeheerder of de beheerder van het vervoersnet waarop het privé distributienet aangesloten is.

De distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, de transmissienetbeheerder of de beheerder van het vervoersnet heeft alleen met de beheerder van het privé distributienet aangesloten op zijn net een reglementaire of contractuele relatie, en niet met de gebruikers van dat privé distributienet.

Het privé distributienet is op elk moment slechts via één aansluitingspunt verbonden met het distributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, het transmissienet of het vervoersnet, tenzij de betrokken beheerders van deze netten toestemming verlenen voor een meervoudige verbinding.

Art. 4.7.3. De beheerder van een privé-distributienet is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van zijn privé-distributienet.

Art. 4.7.4. De beheerder van een privé-distributienet heeft geen openbaredienstverplichtingen ten aanzien van de achterliggende afnemer.”.

Afdeling 4. Wijzigingen in titel V De jaarlijkse toekenning van een gratis hoeveelheid elektriciteit

Art. 37. In artikel art. 5.1.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Met uitzondering van de gedomicilieerde huishoudelijke afnemers aangesloten op een gesloten distributienet, heeft iedere gedomicilieerde huishoudelijke afnemer en elke titularis van een gebouw, zoals bedoeld in §3, het recht op de jaarlijkse toekenning van een gratis hoeveelheid elektriciteit.”;

2° in paragraaf 2 worden de woorden “huishoudelijke afnemer” vervangen door de woorden “gedomicilieerde huishoudelijke afnemer”;

Afdeling 5. Wijzigingen in titel VI Sociale energiemaatregelen voor huishoudelijke afnemers

Art. 38. In het opschrift van titel VI van hetzelfde decreet wordt de woorden “huishoudelijke afnemers” vervangen door het woord “gedomicilieerde huishoudelijke afnemers”.

Art. 39. In artikel 6.1.1 van hetzelfde decreet worden de woorden “huishoudelijke afnemer” telkens vervangen door de woorden “gedomicilieerde huishoudelijke afnemer”.

Art. 40. In artikel 6.1.2 van hetzelfde decreet worden de woorden “huishoudelijke afnemer” telkens vervangen door de woorden “gedomicilieerde huishoudelijke afnemer”..

Afdeling 6. Wijzigingen in titel VII Milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik

Art. 41. In artikel 7.1.6, paragraaf 1, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2010, worden tussen de woorden “op hun net” en de zinsnede “voor zover de producent zelf daarom verzoekt” de woorden “en op gesloten distributienetten, gekoppeld aan hun net” ingevoegd.

Art. 42. In artikel 7.1.7 van hetzelfde decreet worden in paragraaf 1, eerste lid, tussen de woorden “op hun net” en de zinsnede “voor zover de producent zelf daarom verzoekt” de woorden “en op gesloten distributienetten, gekoppeld aan hun net” ingevoegd.

Art. 43. In artikel 7.1.10 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden tussen het woord “elektriciteitsdistributienetbeheerder,” en de zinsnede “, de beheerder van”, de woorden “een beheerder van een gesloten distributienet” ingevoegd;

2° in paragraaf 2 worden tussen het woord “elektriciteitsdistributienetbeheerder,” en de zinsnede “, beheerder van” de woorden “beheerder van een gesloten distributienet,” ingevoegd;

3° aan paragraaf 3 wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het geheel van afnamepunten van afnemers op een bestaand gesloten distributienet wordt als één afnamepunt beschouwd, waarbij de verplichting pro rata de leveringen aan de betrokken toegangshouders wordt opgelegd”.

Art. 44. In artikel 7.1.11 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord “als toegangshoudergeregistreerd” vervangen door het woord “geregistreerd”;

2° in paragraaf 1 worden tussen het woord “elektriciteitsdistributienetbeheerder,” en de zinsnede “, de beheerder van” de woorden “een beheerder van een gesloten distributienet” toegevoegd;

3° aan paragraaf 2, tweede lid, worden na het woord “elektriciteitsdistributienetbeheerder,” de woorden “beheerder van een gesloten distributienet,” toegevoegd.

Art. 45. In artikel 7.2.3, §1, van hetzelfde decreet wordt het woord “vervoernet” vervangen door het woord “vervoersnet”.

Art. 46. In artikel 7.3.1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “in dat geval” opgeheven.

Afdeling 7. Wijzigingen in titel XII Energiebeleidsrapportering

Art. 47. In artikel 12.2.1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord “vervoernet” vervangen door het woord “vervoersnet”.

Afdeling 8. Wijzigingen in titel XIII Toezicht en sancties

Art. 48. In artikel 13.1.2, §2, tweede lid, 2°, van hetzelfde decreet worden de woorden “rechter in de politierechtbank” vervangen door het woord “politierechter”.

Art. 49. In artikel 13.1.4, §1, tweede lid, 2°, van hetzelfde decreet worden de woorden “rechter in de politierechtbank” vervangen door het woord “politierechter”.

Art. 50. In artikel 13.1.5, tweede lid, 2°, van hetzelfde decreet worden de woorden “rechter in de politierechtbank” vervangen door het woord “politierechter”.

Art. 51. Punt 3 van artikel 13.2.1 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 52. In art. 13.2.2 wordt het woord “artikel” vervangen door het woord “artikelen” en wordt “en 4.1.11” vervangen door “, 4.1.11 en 4.6.6”.

Afdeling 9. Wijzigingen in titel XIV Heffing op de exploitatie van een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in het Vlaamse gewest

Art. 53. In artikel 14.2.2 van hetzelfde decreet wordt het woord “aardgasnetbeheerders” telkens vervangen door het woord “aardgasdistributienetbeheerders”.

Afdeling 10. Wijzigingen in titel XV Slotbepalingen

Art. 54. In artikel 15.3.1 van hetzelfde decreet worden de woorden “huishoudelijke afnemers” vervangen door de woorden “gedomicilieerde huishoudelijke afnemers”.

Art. 55. In artikel 15.3.5 van hetzelfde decreet worden de woorden “artikel 20 van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt” vervangen door de woorden “artikel 3.2.1 van het Energiedecreet”.

Afdeling 8. Wijzigingen in titel XV. Slotbepalingen

Art. 56. Aan titel XV, hoofdstuk II, van hetzelfde decreet wordt een artikel 15.3.5/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 15.3.5/1 Elke beheerder van een elektriciteitslijn, aardgasleiding of net voor distributie van elektriciteit of aardgas dat niet wordt uitgebaat door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder en dat geen bestaande directe lijn of directe leiding is, [op 1 januari 2011 of datum van inwerkingtreding van dit ontwerp van decreet] moet zich binnen redelijke termijn conformeren aan de bepalingen van dit decreet zodra een leverancier of een afnemer die aangesloten is op zijn net, zijn rechten wil uitoefenen.

Dat kan door, naargelang het geval:

- 1° de overdracht van het beheer van het distributienet aan de distributienetbeheerder, als het net een niet-toegelaten privédistributienet betreft;
- 2° de aanvraag en het verkrijgen van een toelating om het distributienet als gesloten distributienet te beheren, conform de bepalingen van artikel 4.6.1;
- 3° de conformering aan de vereisten, vermeld in artikel 4.7.2. en 4.7.3., als het net een toegelaten privédistributienet is, als vermeld in 4.7.1, §2.”

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 49.336/3
VAN 22 MAART 2011

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, derde kamer, op 1 maart 2011 door de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet “houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de electriciteitsvoorziening, het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG”, heeft het volgende advies gegeven:

49.336/3

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Daarnaast bevat dit advies ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling Wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*
* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening, het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en het Energiedecreet van 8 mei 2009 te wijzigen.

Met die wijzigingen wordt in hoofdzaak beoogd richtlijnen 2009/72/EG² en 2009/73/EG³ (hierna: de richtlijnen), zijnde het zogenaamde “derde energiepakket”, om te zetten in het interne recht wat de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest betreft. Die wijzigingen betreffen:

- het in overeenstemming brengen van een aantal definities uit het Energiedecreet en het voornoemde decreet van 20 december 1996 met de definities uit de richtlijnen;
- het in overeenstemming brengen van het statuut van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (hierna: VREG) met het statuut van een regulerende instantie, zoals bedoeld in de richtlijnen, in het bijzonder op het vlak van de onafhankelijkheid, het bestuur, de bevoegdheden en de taken, evenals het opnemen van de doelstellingen van de regulator;

¹ Aangezien het gaat om een voorontwerp van decreet, wordt onder rechtsgrond verstaan, de overeenstemming met hogere rechtsnormen.

² Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG.

³ Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG.

49.336/3

- het toevoegen van een regeling betreffende de beslechting door de VREG van geschillen tegen netbeheerders;
- het verfijnen van de bepalingen betreffende de taken en de vertrouwelijkheid van de distributienetbeheerder;
- het wijzigen van de regeling betreffende de leveringsvergunningen;
- bepalen dat de Vlaamse Regering in 2012 een kosten-batenanalyse voor de invoering van slimme meters moet voorleggen aan het Vlaams Parlement;
- het toevoegen van een regeling betreffende de gesloten distributienetten;
- het toevoegen van een regeling betreffende de privédistributienetten;
- het toevoegen van een regeling betreffende directe lijnen.

Daarnaast worden wijzigingen aangebracht aan de voornoemde wet van 10 maart 1925 met het oog op het afschaffen van de intermediaire rol van het Vlaams Gewest met betrekking tot de wegenistoelatingen die door de gemeenten en de provincies aan de distributienetbeheerders worden gegeven en worden ook enkele materiële vergissingen rechtgezet en tekstverbeteringen aangebracht aan het Energiedecreet.

BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST

3. Op grond van artikel 6, § 1, VII, eerste lid, a) en b), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zijn de gewesten bevoegd, respectievelijk, voor de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk aan 70.000 volt en voor de openbare gasdistributie. In die voornoemde bepalingen vindt de decreetgever de bevoegdheid om met betrekking tot die aangelegenheden regelend op te treden.

3.1. De ontworpen bepalingen hebben onder meer betrekking op gesloten netwerken, directe lijnen en privénetwerken. Dergelijke netwerken zijn te beschouwen als distributienetwerken.

49.336/3

Wat de distributie van elektriciteit door deze netwerken betreft, brengt de Raad van State in herinnering dat de gewesten alleen bevoegd zijn voor die netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk is aan 70.000 volt. De federale overheid is daarentegen bevoegd voor netten waarvan de spanning hoger ligt dan 70.000 volt. Om de overheid te bepalen die bevoegd is om dienaangaande normerend op te treden, is dus de nominale spanning van het betroffen net bepalend. Zo zal bijvoorbeeld, zoals in de memorie van toelichting terecht wordt opgemerkt, voor een gesloten distributienet de spanning op het deel van dit net waarop de distributie aan de achterliggende afnemers plaatsvindt, bepalen welke overheid bevoegd is. Aldus opgevat, blijft de ontworpen regeling op dit punt binnen de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest ⁴.

3.2. Het ontwerp van decreet bevat ook wijzigingsbepalingen met betrekking tot de VREG.

3.2.1. De VREG is opgericht als een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap (hierna: EVA) als vermeld in artikel 13 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 (artikel 3.1.1, § 1, eerste lid, eerste zin, van het Energiedecreet) met toepassing van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Luidens artikel 9, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kunnen de gemeenschappen en de gewesten, in de aangelegenheden die tot hun bevoegdheid behoren, gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen oprichten. Luidens artikel 9, tweede lid, van die bijzondere wet kan het decreet hun rechtspersoonlijkheid toekennen en hun toelaten kapitaalparticipaties te nemen, en regelt het decreet, onverminderd artikel 87, § 4, van die wet, hun oprichting, samenstelling, bevoegdheid, werking en toezicht.

Er dient derhalve te worden onderzocht of met de ontworpen wijzigingsbepalingen is voldaan aan de in artikel 9, tweede lid, vervatte voorwaarden, in het bijzonder wat het toezicht op de VREG betreft.

3.2.2. Naar luid van het huidige artikel 3.1.1, § 4, van het Energiedecreet zijn de bepalingen van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van toepassing op de VREG, met uitzondering

⁴ Bij de uitoefening van zijn bevoegdheid zal het Vlaamse Gewest vanzelfsprekend rekening moeten houden met de bevoegdheid van de federale overheid. Hoewel het Vlaamse Gewest bevoegd is voor gesloten distributienetwerken waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk is aan 70.000 volt, dient het er rekening mee te houden dat de federale overheid ook maatregelen kan nemen en verplichtingen kan opleggen aan deze gesloten netwerken indien en voor zover zij de werking van het transmissienet boven de 70.000 volt beïnvloeden.

49.336/3

van artikel 23, § 2, tweede lid, dat niet van toepassing is op de vertrouwelijke gegevens, vermeld in artikel 3.1.12 van het Energiedecreet.

Zoals in de memorie van toelichting bij artikel 7 van het ontwerp wordt vermeld, worden in het ontworpen artikel 3.1.1, § 4, van het Energiedecreet enkel die bepalingen van het kaderdecreet bestuurlijk beleid opgesomd die van toepassing zijn op de VREG. Een aantal bepalingen die van toepassing zijn op de EVA's en dus normaal ook op de VREG, worden evenwel niet vermeld. Het betreft namelijk de bepalingen in het kaderdecreet bestuurlijk beleid die betrekking hebben op het toezicht door regeringsafgevaardigden (artikel 23, §§ 1 tot 3), de onverenigbaarheden van de bestuurders van de EVA (artikel 21) en de regeling inzake de aanwijzing en het ontslag van de bestuurders (artikel 18).

Verder wordt bij artikel 7 van het ontwerp in artikel 3.1.1 van het Energiedecreet een nieuwe paragraaf 5 ingevoegd, waar in het tweede lid wordt bepaald dat bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden als regulator, de VREG, noch haar bestuurders, noch haar personeelsleden, directe instructies aan of van de Vlaamse Regering of van andere publieke of particuliere entiteiten mogen vragen of ontvangen.

Die bijzondere regeling inzake toezicht is ingegeven door de eisen die artikel 35, leden 4 en 5, van richtlijn 2009/72/EG en artikel 39, leden 4 en 5, van 2009/73/EG stellen aan de onafhankelijkheid van de toezichthouder, in het bijzonder de vereiste dat lidstaten erover dienen te waken dat de regulerende instantie zelfstandig besluiten kan nemen, onafhankelijk is van enig politiek orgaan en over een begrotingsautonomie beschikt, waardoor, om in overeenstemming te zijn met die richtlijnbepalingen, het niet vanzelfsprekend is om in voldoende toezicht te voorzien zoals vereist door artikel 9, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980⁵. Daardoor lijkt de ontworpen regeling te strijden met het in artikel 9, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 opgenomen legaliteitsbeginsel, op grond waarvan de basisregels inzake de erin opgesomde elementen, waaronder het toezicht, bij decreet dienen te worden geregeld⁶.

3.2.3. De omstandigheid dat, zoals te dezen, bij richtlijnen van de Europese Unie uitdrukkelijk aan de lidstaten wordt opgelegd de onafhankelijkheid van de regulerende instantie te waarborgen, is echter een relevant element bij de beoordeling van de overeenstemming van de ontworpen regeling met 9, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

⁵ De vraag of de ontworpen wijzigingsbepalingen in overeenstemming zijn met de richtlijnen zal hierna worden onderzocht (zie algemene opmerkingen).

⁶ Grondwettelijk Hof, nr. 75/2001, 31 mei 2001, B.11.

49.336/3

Artikel 34 van de Grondwet laat immers toe dat de uitoefening van bepaalde machten door een verdrag of door een wet worden opgedragen aan volkenrechtelijke instellingen. Wanneer die instellingen de hen toebedeelde machten uitoefenen, zijn zij uiteraard niet verplicht de bepalingen van de Belgische Grondwet of de wetten op de staatshervorming na te leven.

In het arrest van 17 december 1970 in de zaak *Internationale Handelsgesellschaft*, oordeelde het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen:

“dat [...] de aard van het Verdragsrecht, dat zijn oorsprong in een autonome rechtsbron vindt, medebrengt dat daartegenover, wil het zijn communautaire aard niet verliezen en de rechtsgrondslag van de Gemeenschap zelf niet in gevaar wordt gebracht, in rechte geen beroep op enige nationale rechtsregel mag worden gedaan; dat derhalve beweerde inbreuken op grondrechten zoals die in de constitutie van een Lidstaat zijn neergelegd of op de beginselen van het constitutioneel bestel van een Lidstaat, aan de rechtsgeldigheid van een handeling der Gemeenschap of aan de werking dier handeling op het grondgebied van die staat niet kunnen afdoen.”

In zijn advies 37.954/AV van 15 februari 2005, over het ontwerp van wet houdende instemming met het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa, heeft ook de Raad van State gesteld:

“Het opdragen van de uitoefening van bepaalde machten aan volkenrechtelijke instellingen, toegestaan bij artikel 34 van de Grondwet, impliceert noodzakelijk dat deze instellingen autonoom zullen kunnen beslissen over de wijze waarop ze die machten kunnen uitoefenen, zonder gebonden te zijn door de bepalingen van de Belgische Grondwet. Dit betekent, in beginsel althans, dat, wanneer, met toepassing van het thans voorliggende Verdrag, in de toekomst, bv. een Europese wet of een Europese kaderwet [lees: verordening of richtlijn] wordt uitgevaardigd, die respectievelijk zelf ingaat tegen de Belgische Grondwet, of die de Belgische overheden verplicht tot het stellen van handelingen die tegen de Grondwet ingaan, de Grondwet niet tegen die handelingen van afgeleid Europees recht ingeroepen zal kunnen worden. Vanuit grondwettelijk oogpunt gezien, zorgt artikel 34 van de Grondwet voor de verbinding tussen enerzijds, de voorrang van het Europees recht o.m. bij artikel I-6 van het Verdrag en door de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, en anderzijds, de plaats die de Belgische Grondwet in de interne rechtsorde inneemt.”⁸

3.2.4. In de mate dat artikel 35, leden 4 en 5, van richtlijn 2009/72/EG en artikel 39, leden 4 en 5, van 2009/73/EG aldus de lidstaten ertoe verplichten de onafhankelijkheid van de regulerende instantie te waarborgen, kan de decreetgever de ontworpen regeling aannemen zonder artikel 9, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 te schenden.

⁷ HvJ 17 december 1970, *Internationale Handelsgesellschaft mbH t. Einfuhr-und Vorratstelle für Getreide und Futtermittel*, *Jur. H.v.J.*, 1970, 1125-1159, met concl. Dutheillet de Lamothe.

⁸ R.v.St., afd. wetg., advies 37.954/AV van 15 februari 2005, *Parl. St.*, VI. Parl., 2004-2005, nr. 358/1, 50-51.

49.336/3

ALGEMENE OPMERKINGEN

4. Artikel 35, lid 1, van richtlijn 2009/72/EG en artikel 39, lid 1, van richtlijn 2009/73/EG vereisen dat de lidstaten slechts één enkele nationale regulerende instantie aanwijzen. Niettemin kunnen in België de gewesten met toepassing van artikel 35, lid 2, van richtlijn 2009/72/EG en artikel 39, lid 2, van richtlijn 2009/73/EG toch een “regionale” regulerende instantie oprichten, “mits er voor representatie- en contactdoeleinden op communautair niveau in de raad van regelgevers van het Agentschap [voor de samenwerking tussen energieregulators] één hooggeplaatste vertegenwoordiger is overeenkomstig artikel 14, lid 1, van Verordening (EG) nr. 713/2009”.

Gelet op de gedeelde bevoegdheden tussen de federale overheid en de gewesten inzake elektriciteit en gas, zal bijgevolg voor die vertegenwoordiging nog een samenwerkingsakkoord moeten worden gesloten tussen deze overheden.

5. Zoals hiervóór reeds is opgemerkt, verplichten artikel 35, leden 4 en 5, van richtlijn 2009/72/EG en artikel 39, leden 4 en 5, van 2009/73/EG de lidstaten ertoe de onafhankelijkheid van de regulerende instantie te waarborgen. De vraag rijst of met de ontworpen wijzigingen van het Energiedecreet hieraan tegemoet wordt gekomen.

5.1. Luidens het ontworpen artikel 3.1.1, § 4, 1°, van het Energiedecreet zijn onder meer de artikelen 14 tot 16 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van toepassing op de VREG. Die artikelen vereisen het sluiten van een beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en de VREG.

5.1.1. Een beheersovereenkomst impliceert dat de Vlaamse Regering rechtstreekse invloed behoudt over de inhoudelijke taken en de begroting van de VREG (zie bijvoorbeeld artikel 15, § 1, 1°, 2°, 3°, 6°, 7°, van het kaderdecreet beter bestuurlijk beleid). De Vlaamse Regering kan bovendien die beheersovereenkomst opzeggen of de niet-naleving ervan sanctioneren (artikel 15, § 1, 9°, 10° en 11°, van hetzelfde decreet).

Ook kunnen de regels betreffende de tarieven en de gedragsregels die betrekking hebben op de aan de burgers te leveren diensten, waarvan in artikel 15, § 1, 6° en 7°, van hetzelfde decreet gewag wordt gemaakt, niet zo maar als algemene beleidsrichtsnoeren in de zin van artikel 35, lid 4, b), ii), van richtlijn 2009/72/EG worden beschouwd. Het gaat hier immers over afspraken met betrekking tot de in artikel 37 van richtlijn 2009/72/EG vermelde reguleringsstaken.

49.336/3

Ten slotte dient nog te worden opgemerkt dat met artikel 16, § 1, van hetzelfde decreet de schijn van een mogelijke politieke beïnvloeding nog meer wordt versterkt, doordat in dit artikel 16, § 1, wordt bepaald dat de beheersovereenkomst eindigt, uiterlijk 9 maanden na de beëindiging van de Vlaamse Regering, wat lijkt te suggereren dat een nieuwe Vlaamse Regering een beleidswijziging bij de VREG zou kunnen nastreven. Dat laatste beogen de richtlijnen nu juist uit te sluiten.

5.1.2. Hierop gewezen, heeft de gemachtigde geantwoord:

“De VREG voert, naast haar regulatoire taken zoals bedoeld in de richtlijn, voor het Vlaamse beleid nog een aantal andere taken uit; we denken hierbij bijvoorbeeld aan het opvolgen van de proefprojecten in verband met slimme meters, het evalueren van sociale openbare dienstverplichtingen, ... Dit zijn taken die duidelijke werkafspraken en een timing vergen en dus voorwerp uitmaken van een beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid.”

Het is niet duidelijk of hiermee de gemachtigde beoogt aan te geven dat de beheersovereenkomst enkel op die “andere taken” zal betrekking hebben. Indien dit werkelijk de bedoeling zou zijn, dan zou dat in de tekst zelf uitdrukkelijk dienen te worden gepreciseerd.

5.2. Luidens het ontworpen artikel 3.1.1, § 4, 5°, van het Energiedecreet zijn ook de artikelen 24 tot 28 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van toepassing op de VREG. Die artikelen hebben betrekking op financiële aangelegenheden, op fiscale aspecten en op niet-fiscale schuldvorderingen. Hoewel hun impact op de financiële autonomie van de VREG beperkt is, zijn ze toch niet geheel in overeenstemming met artikel 35, lid 5, eerste alinea, a) van richtlijn 2009/72/EG en artikel 39, lid 5, eerste alinea, a), van richtlijn 2009/73/EG.

Over die graad van financiële autonomie is trouwens de Europese Commissie in haar interpretatieve nota heel expliciet:

“The NRA has autonomy in the implementation of the allocated budget. This means that the NRA, and only the NRA, can decide on how the allocated budget is spent. It may neither seek nor receive any instruction on its budget spending. As stated in recital 34 of the Electricity Directive and recital 30 of the Gas Directive, the approval of the budget of the NRA by the national legislator does not constitute an obstacle to budgetary autonomy. The rules on autonomy in the implementation of the NRA’s allocated budget should be complied within the framework established by national budgetary law and rules. The Commission’s services are of the opinion that the role of the national legislator, i.e. national parliament, in approving the NRA’s budget is to grant a global financial allocation to the NRA, which should enable the NRA to carry out its duties and exercise its powers in an efficient and effective manner. Criteria to assess this could be the budget of similar regulators or bodies (e.g. national banks) and the budget of NRAs in other Member States. In practice, the NRA will probably propose to the legislator a draft budget — based on a work programme or similar document. Nothing in the Electricity and Gas Directives prevents national parliaments from taking a decision on whether the

49.336/3

draft budget proposed by the NRA is, in total, commensurate with the duties and powers of the NRA.

In the view of the Commission's services it follows from the respective provisions of the Electricity and Gas Directives that the approval of the budget cannot in any way be used as a means of influencing the NRA's priorities or to jeopardise its ability to carry out its duties and exercise its powers in an efficient and effective manner.

In accordance with the requirement that the NRA exercises its powers transparently, the NRAs must report on the way they spend their budget. Ideally, this reporting will go hand-in hand with the reporting duty of the regulators under Article 37(1)(e) of the Electricity Directive and Article 41(1)(e) of the Gas Directive: an NRA must report annually on its activity and the fulfilment of its duties to the relevant authorities of the Member States, the Agency and the Commission.”⁹

Het valt ernstig te betwijfelen of de mechanismen in het ontwerp, inclusief de beheersovereenkomst, ten aanzien van de VREG een dergelijke financiële onafhankelijkheid waarborgen.

5.3. Bij artikel 12 van het ontwerp wordt artikel 3.1.5 van het Energiedecreet gewijzigd wat de samenstelling van de Raad van Bestuur betreft. Er wordt onder meer voorzien in een coöptatie van “onafhankelijke bestuurders” door de door de Vlaamse Regering voorgedragen leden van de raad van bestuur (ontworpen artikel 3.1.5, § 3, van het Energiedecreet).

Voor deze gecoöpteerde bestuurders wordt evenwel niet in dezelfde bescherming tegen ontslag voorzien als voor de andere bestuurders, zoals dat blijkt uit het ontworpen artikel 3.1.5, § 1, derde lid, van het Energiedecreet, gelezen in samenhang met het ontworpen artikel 3.1.7 van hetzelfde decreet. Evenmin wordt gewag gemaakt van de onafhankelijkheid van die bestuurders ten aanzien van de marktdeelnemers, waardoor de ontworpen regeling strijdt met het bepaalde in artikel 35, lid 4, b), i), van richtlijn 2009/72/EG en artikel 39, lid 4, b), i), van richtlijn 2009/73/EG, naar luid waarvan de personen die belast zijn met het beheer van de regulerende instantie onafhankelijk moeten zijn van marktbelangen.

Ten slotte kan nog worden opgemerkt dat het voorschrift in het ontworpen artikel 3.1.5, § 3, van het Energiedecreet, namelijk dat de onafhankelijke bestuurders onder meer worden “gecoöpteerd [...] vanwege hun onafhankelijkheid ten aanzien van het dagelijks bestuur van de VREG en het Vlaamse Gewest” de indruk kunnen wekken dat die vereiste van onafhankelijkheid niet geldt voor de “gewone” bestuurders.

⁹ Europese Commissie, ‘Interpretative note on Directive 2009/72/EC concerning common rules for the internal market in Electricity and Directive 2009/73/EC concerning common rules for the internal market in natural gas – The Regulatory Authorities’ (http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/interpretative_notes/doc/implementation_notes/2010_01_21_the_regulatory_authorities.pdf), p. 9-10.

49.336/3

Op dat alles gewezen, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“De formulering van de regeling voor onafhankelijke bestuurders, zoals opgenomen in het ontwerp van decreet, is gebaseerd op de formulering van het artikel 18, §2, van het Kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003. De (al of niet) erin te lezen mogelijke schendingen van de richtlijnen zijn niet bewust in de tekst ingebracht.

Te overwegen valt om de paragraaf te beperken tot: “De door de Vlaamse Regering voorgedragen leden van de raad van bestuur kunnen bij consensus onafhankelijke bestuurders coöpteren, voor een vaste termijn van vijf jaar, die eenmaal kan worden verlengd. Het aantal onafhankelijke bestuurders mag een vierde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur niet overschrijden.”

Artikel 3.1.7, §1 (onverenigbaarheden voor bestuurders van de VREG) en §2 (ontslagregeling) is ook van toepassing op de onafhankelijke bestuurders van de VREG.”

Met de door de gemachtigde voorgestelde tekstaanpassingen wordt tegemoet gekomen aan de hiervóór opgeworpen bezwaren.

5.4. Uit het voorgaande moet dan ook worden geconcludeerd dat, om de onafhankelijkheid van de regulerende instantie te waarborgen zoals voorgeschreven door de richtlijnen, de decreetgever de organisatie van de VREG grondig moet heroverwegen.

6. In artikel 36 van richtlijn 2009/72/EG en artikel 40 van richtlijn 2009/73/EG worden de algemene doelstellingen voor de energieregulators bepaald. Het ontworpen artikel 3.1.4/1 van het Energiedecreet (artikel 10 van het ontwerp) strekt ertoe aan die richtlijnbeoordelingen uitvoering te geven.

6.1. Er dient evenwel te worden vastgesteld dat niet al deze doelstellingen in het ontworpen artikel 3.1.4/1 zijn opgenomen.

Zo rijst de vraag of het feit dat de contacten met het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators zal gebeuren via een nationale instantie, verantwoordt dat de verwijzing naar de samenwerking met het agentschap, de regulerende instanties van de Lidstaten en de Commissie, zoals bedoeld in punt a) van de betrokken richtlijnbeoordelingen, niet wordt overgenomen in het ontworpen artikel 3.1.4/1, 1°.

Ook moet worden vastgesteld dat de onder b) en c) van artikel 36 van richtlijn 2009/72/EG en van artikel 40 van richtlijn 2009/73/EG vermelde doelstellingen, die handelen over marktwerking en handel, niet zijn opgenomen.

49.336/3

Niettegenstaande het optreden op die gebieden een federale bevoegdheid is, neemt dit niet weg dat ook de VREG bij het uitoefenen van de eigen bevoegdheden rekening moet houden met de mogelijke secundaire impact die zijn optreden kan hebben op die doelstellingen, ook al ligt de primaire verantwoordelijkheid bij de federale overheid en de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (hierna: de CREG). In dat verband kan erop worden gewezen dat hoewel de doelstellingen weliswaar uitdrukkelijk een normatief karakter hebben, ze volgens de Europese Commissie, op zich geen bevoegdheden toekennen aan de nationale regulatoren¹⁰.

Het ontworpen artikel 3.1.4/1 dient dan ook te worden aangevuld met de genoemde doelstellingen.

6.2. Luidens artikel 36, h), van richtlijn 2009/72/EG en artikel 40, h), van richtlijn 2009/73/EG dient de regulerende instantie bij te dragen tot het bereiken van een hoog niveau van universele en openbare dienstverlening voor elektriciteit/aardgas, tot de bescherming van kwetsbare klanten en “tot de compatibiliteit van de processen voor de uitwisseling van gegevens die nodig zijn voor het veranderen van leverancier”.

In het ontworpen artikel 3.1.4/1, 6°, worden de woorden “de compatibiliteit van de processen voor uitwisseling van gegevens die nodig zijn voor het veranderen van leverancier” niet weergegeven, maar wordt gewag gemaakt van “de compatibiliteit van de marktprocessen en gegevensuitwisselingsprocessen met de ons omringende gewesten en landen”.

Die laatste bewoordingen lijken te zijn ontleend aan de omschrijving van de taken in artikel 37, lid 1, u), van richtlijn 2009/72/EG en in artikel 41, lid 1, u), van richtlijn 2009/73/EG. Ze dienen echter in aangepaste vorm te worden opgenomen in artikel 3.1.3 van het Energiedecreet, waarin de taken van de VREG worden omschreven, en de woorden “de compatibiliteit van de processen voor uitwisseling van gegevens die nodig zijn voor het veranderen van leverancier” dienen in het ontworpen artikel 3.1.4/1, 6°, te worden verwerkt.

7. Bij het bepalen van de verplichtingen van de beheerder van gesloten netwerken lijken de richtlijnen dezelfde verplichtingen aan de beheerders van deze netwerken op te leggen als aan de publieke beheerders. Wel voorzien de richtlijnen in de mogelijkheid om in bepaalde omstandigheden uitzonderingen hierop toe te staan¹¹.

¹⁰ *id.*, p. 12.

¹¹ Zie artikel 28, lid 2, van richtlijn 2009/72/EG en artikel 28, lid 2, van richtlijn 2009/73/EG.

49.336/3

De stellers van het ontwerp hebben er evenwel voor geopteerd om de verplichtingen van de beheerders van gesloten netwerken op te sommen.

7.1. Er dient in dat verband te worden opgemerkt dat op die manier de ontvlechtigingsvoorwaarde van artikel 26, lid 4, van richtlijn 2009/72/EG en artikel 26, lid 4, van richtlijn 2009/73/EG slechts impliciet wordt geïmplementeerd.

Volgens de memorie van toelichting wordt deze voorwaarde in het ontworpen artikel 4.6.3 van het Energiedecreet niet opgenomen, om reden dat gesloten distributienetwerken nooit meer dan 100.000 achterliggende afnemers zullen hebben ¹². Hoewel dat aannemelijk lijkt, neemt dit niet weg dat door de vrijstelling van de ontvlechtigingsverplichting impliciet te verlenen - door die niet als verplichting op te sommen - de voorwaarde van minder dan 100.000 achterliggende afnemers nergens in de Vlaamse regelgeving wordt vermeld, noch voor de gesloten netwerken waarvoor het niettemin wordt toegepast, noch voor de overige netwerken waarvoor de ontheffing blijkbaar niet wordt verleend.

7.2. Ook rijst de vraag naar de verenigbaarheid van deze werkwijze met de richtlijnbepalingen, als rekening wordt gehouden met de temporele werking van deze regels ten overstaan van de bestaande netwerken.

Krachtens het ontworpen artikel 15.3.5/2 van het Energiedecreet (artikel 55 van het ontwerp) moeten de beheerders van die bestaande netwerken pas voldoen aan de in de ontworpen artikelen 4.6.2 tot 4.6.9 van hetzelfde decreet bepaalde rechten en plichten “zodra een afnemer die aangesloten is op zijn net, zijn rechten wil uitoefenen”. Nu de al daar opgesomde verplichtingen, verplichtingen zijn die elke netwerkbeheerder in ieder geval heeft, behoudens de verplichtingen waarvan de decreetgever de netwerkbeheerder van het gesloten netwerk vrijstelt, valt moeilijk in te zien waarom die rechten en verplichtingen pas gradueel van toepassing zouden worden.

Zo voorziet het ontworpen artikel 4.6.3, eerste lid, 2°, in de verplichting om een voldoende netcapaciteit aan te houden om de behoeften van de achterliggende afnemers te dekken. Dat lijkt een verplichting te zijn waarvan men zich moeilijk kan voorstellen dat die slechts van toepassing wordt wanneer een afnemer zijn rechten uitoefent in schending van een niet-derogeerbare verplichting onder artikel 25, lid 1, van de richtlijnen. De decreetgever zou

¹² Memorie van toelichting, punt 2.6.2, d).

49.336/3

minstens veel specifiek moeten aanduiden aan welke onderdelen van de betrokken bepalingen men niet onmiddellijk hoeft te voldoen ¹³.

Hierop gewezen, heeft de gemachtigde het volgende opgemerkt:

“Wat uw vraag met betrekking tot artikel 15.3.5/2 betreft: volgens ons is dit niet problematisch. We hadden inderdaad vooral gedacht aan het recht op vrije leverancierskeuze als zijnde het recht waarop een achterliggende afnemer op een bestaand gesloten distributienet beroep zou willen doen in het kader van artikel 15.3.5/2. Maar het recht op voldoende capaciteit, wat in feite verzekerd is op basis van artikel 4.6.3, 2°, is ook een recht voor de achterliggende afnemer. Indien die meent dat de beheerder van het net waarop hij is aangesloten, hier niet voldoende actie in onderneemt, kan hij dus eveneens beroep doen op artikel 15.3.5/2. Het lijkt ons dus dat er maar een beperkt gevaar voor extra vertraging is en zeker geen ontmoediging van het effectief gebruik maken van zijn recht op vrije leverancierskeuze.”

Hoewel dit aannemelijk is, kan er toch niet worden aan voorbijgegaan dat dit onverenigbaar lijkt te zijn met de letter van de richtlijn. Indien de stellers van het ontwerp er evenwel zouden voor opteren om de ontworpen regeling toch te behouden, dienen zij deze toelichting uitdrukkelijk in de memorie van toelichting op te nemen.

8. Bij de artikelen 30 tot 32 van het ontwerp wordt in titel IV van het Energiedecreet een nieuw hoofdstuk V ingevoegd betreffende de aanleg en het beheer van directe lijnen en leidingen.

Onder directe lijn dient volgens het ontworpen artikel 1.1.3, 26°, van het Energiedecreet te worden verstaan, een elektriciteitslijn met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, die een productie-installatie met een afnemer verbindt.

Om nadere toelichting gevraagd betreffende die definitie, heeft de gemachtigde het volgende verklaard:

“De definitie van directe lijn houdt in dat een directe lijn enkel één productie-installatie met één afnemer kan verbinden. Een directe lijn kan dus niet meerdere afnemers verbinden met één productie-installatie. Een dergelijk net is te beschouwen als een privé distributienet of gesloten distributienet, indien aan de criteria is voldaan. Wel

¹³ Wellicht gaat het daarbij voornamelijk over het doen van de nodige investeringen om, indien gewenst, derdentoegang mogelijk te maken. Zelfs bij die uitzondering rijst de vraag of het feit dat de investeringen om derdentoegang mogelijk te maken slechts moeten worden gedaan eens de afnemer erom vraagt, wat ongetwijfeld enige tijd zal vergen om dit praktisch te realiseren, en of daardoor de klanten die aangesloten zijn op een het gesloten distributienet niet ontmoedigd worden om gebruik te maken van hun recht op vrije leverancierskeuze en de overstap te maken.

49.336/3

denkbaar is dat verschillende directe lijnen vanuit dezelfde productie-installatie vertrekken naar telkens één afnemer. Dit laatste is toegelaten op basis van de tekst van het nieuwe artikel 4.5.1.”

In artikel 2, 15, van richtlijn 2009/72/EG wordt het begrip “directe lijn” echter gedefinieerd als “een elektriciteitslijn die een geïsoleerde productielocatie met een geïsoleerde afnemer verbindt, of een elektriciteitslijn die een elektriciteitsproducent en een elektriciteitsleverancier met elkaar verbindt om hun eigen vestigingen, dochterondernemingen en in aanmerking komende afnemers direct te bevoorraden”. Er lijkt aldus een discrepantie te bestaan tussen, enerzijds, het begrip “directe lijn” zoals opgevat in het decreet dat thans in ontwerpvorm voorligt, en anderzijds, het begrip “directe lijn” zoals opgevat in richtlijn 2009/72/EG.

9. Bij de artikelen 35 en 36 van het ontwerp wordt in titel IV van het Energiedecreet een nieuw hoofdstuk VII ingevoegd betreffende de aanleg en het beheer van een privé distributienet. De aanleg en het beheer van een privé distributienet is in beginsel verboden (ontworpen artikel 4.7.1, § 1), maar in het ontworpen artikel 4.7.1, § 2, eerste lid, wordt op dat verbod in enkele uitzonderingen voorzien.

9.1. De richtlijnen bevatten geen bepalingen betreffende de privé distributienetwerken. De vraag rijst dan ook of die ontworpen regeling bestaanbaar is met de richtlijnen.

Hieromtrent om toelichting gevraagd, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“Het lijkt erop dat Europese richtlijnen dit niet voorzien, maar het gezond verstand gebiedt deze – zeer strikt te interpreteren - uitzonderingen. Europa heeft o.i. (nog) niet over deze cases nagedacht en dus daarover beslist.

Er is destijds (toen de richtlijnen nog in opmaak waren) een voorstel uitgegaan van ERGEG (Europese regulatoren van elektriciteit en gas) met vraag naar “vrijstelling voor systemen van minder belang in termen van concurrentie om te worden geïntegreerd in het hangende amendement van de richtlijnen”. Dit voorstel werd niet geïmplementeerd in de richtlijnen. Maar feit is dat daarin de problematiek voor bepaalde netten ter sprake kwam, en werd (onder meer) verwezen naar de situaties van bejaardentehuizen, campings en volkstuinjes. Zie voor het voorstel van ERGEG

Mogelijks zijn de gestelde – strikte - uitzonderingen evenwel onder art. 3 (14) van de Elektriciteitsrichtlijn en art. 3 (10) van de Aardgasrichtlijn te classificeren (de lidstaten kunnen besluiten om, o.a., de dergentoeegang niet toe te passen, voor zover de toepassing daarvan de elektriciteits- of aardgasbedrijven verhindert zich van de hun in het algemeen economisch belang opgelegd verplichtingen te kwijten en mits de ontwikkeling van de handel niet wordt beïnvloed in een mate die strijdig is met de belangen van de Gemeenschap).”

49.336/3

9.2. Ondanks de mogelijke en ongetwijfeld zinvolle argumenten die kunnen worden aangevoerd ter verdediging van een regeling betreffende de privé-distributienetwerken, moet worden vastgesteld dat de Europese Commissie heeft geoordeeld niet te moeten voorzien in een regeling hiervoor. Er lijkt dan ook te moeten worden vanuit gegaan dat de Europese Commissie niet heeft gewild dat aan belangrijke groepen van consumenten, zoals bewoners van heel wat appartementsblokken en studiocomplexen, het recht op derdentoegang, en dus de vrije leverancierskeuze, zou worden ontzegd, omdat door dit toe te laten, aan het fundamentele recht dat in artikel 32 van zowel richtlijn 2009/72/EG en richtlijn 2009/73/EG wordt vooropgesteld, zou worden geraakt ¹⁴.

Bovendien volgt uit artikel 28 van zowel richtlijn 2009/72/EG als van richtlijn 2009/73/EG, dat gesloten netwerken enkel toegelaten zijn op industriële of commerciële sites, en in beginsel niet voor huishoudelijke afnemers.

De Raad van State kan dan ook niet anders dan vast te stellen dat de ontworpen regeling voor privé-distributienetwerken op gespannen voet staat met de richtlijnen die ertoe strekken voor de elektriciteits- en gasmarkt een alomvattende regeling uit te werken. Het eindoordeel hieromtrent komt evenwel het Hof van Justitie toe.

10. Luidens artikel 37, lid 11, van richtlijn 2009/72/EG en artikel 41, lid 11, van richtlijn 2009/73/EG moeten partijen die een klacht hebben tegen, respectievelijk, een transmissie- of distributiesysteembeheerder en de beheerder van een transmissie-, opslag-, LNG- of distributiesysteem, en dit met betrekking tot hun verplichtingen overeenkomstig de richtlijnen, deze klacht kunnen voorleggen aan de (nationale) regulerende instantie die fungeert als geschillenbeslechtinginstantie en die uiterlijk twee maanden na ontvangst van de klacht een beslissing dient te nemen. Deze periode kan met twee maanden worden verlengd indien de regulerende instantie aanvullende informatie behoeft en deze verlengde periode kan met instemming van de klager nog eens worden verlengd. De beslissing van de regulerende instantie heeft bindende kracht, tenzij zij in beroep wordt herroepen.

Met het ontworpen artikel 3.1.4/2 van het Energiedecreet (artikel 11 van het ontwerp) wordt beoogd aan die bepalingen van de richtlijnen uitvoering te geven. In tegenstelling tot de voormelde richtlijnbevestigingen kunnen de geschillen echter alleen ter beslechting aan de VREG worden voorgelegd indien voorafgaand een bemiddelingspoging heeft plaatsgevonden, tenzij in het geval van hoogdringendheid.

¹⁴ Zie ook HvJ 22 mei 2008, C-439/06, *citiworks AG*.

49.336/3

Hoewel *prima facie* de ontworpen procedure in artikel 3.1.4/2 van het Energiedecreet de termijnen respecteert zoals deze zijn voorgeschreven in artikel 37, lid 11, van richtlijn 2009/72/EG en artikel 41, lid 11, van richtlijn 2009/73/EG, wordt door te voorzien in een voorafgaande verplichte bemiddeling, de effectieve duur van de volledige afhandeling van een klacht mogelijks verlengd. De vraag rijst of dat nog in overeenstemming is met de voornoemde richtlijnbepalingen.

10.1. In zijn arrest *Alassini* van 18 maart 2010 heeft het Hof van Justitie, in verband met richtlijn 2002/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken en -diensten, aanvaard dat de grenzen van de nationale procedurele autonomie niet overschreden waren, en de toegang tot de rechter niet op een met het Unierecht strijdige wijze was beperkt, door een verplichte voorafgaande bemiddeling op te leggen¹⁵. Het Hof aanvaardde dat de effectieve rechtsbescherming voorgeschreven bij artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie¹⁶ immers gebaat kan zijn met de beschikbaarheid van een vlotte alternatieve geschillenbeslechting.

Hoewel naar analogie van dat arrest ook te dezen tot dezelfde conclusie zou kunnen worden gekomen, dient te worden gewezen op enkele verschilpunten. Ten eerste ging het in het arrest *Alassini* over de toegang tot de rechter, veeleer dan over een administratief beroep, maar dat lijkt geen bezwaar te zijn. Ten tweede eiste voornoemde richtlijn 2002/22/EG zelf dat lidstaten een buitengerechtelijke geschillenbeslechting invoerden. Dat is hier echter niet het geval, nu richtlijnen 2009/72/EG en 2009/73/EG immers enkel een formele geschillenprocedure voor de regulator voorschrijven. Ten derde bestond de Italiaanse voorafgaande bemiddelingsverplichting ook in andere nationale wetgeving over elektronische communicatie, zodat het meer voor de hand lag om geen schending van het gelijkwaardigheidsbeginsel vast te stellen.

10.2. In het ontworpen artikel 3.1.4/2 van het Energiedecreet wordt niet vermeld voor welk orgaan die verplichte voorafgaande bemiddeling moet plaatsvinden, waardoor die verplichting op gespannen voet komt te staan met het doeltreffendheidsbeginsel¹⁷. Indien burgers niet weten waar ze terecht kunnen met hun klacht, lopen ze het risico dat als ze niet de juiste procedure volgen, hun formele klacht voor de VREG als niet-onontvankelijk wordt afgewezen, zonder uitspraak ten gronde. In die omstandigheden maakt de ontworpen decretale

¹⁵ HvJ 18 maart 2010, C-317/08 – C-320/08, *Alassini*.

¹⁶ Zie nu ook artikel 19, lid 1, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

¹⁷ Zie hierover K. LENAERTS en P. VAN NUFFEL, *Europees Recht*, Antwerpen-Cambridge, 2011, nr. 833.

49.336/3

regel “de uitoefening van door de communautaire rechtsorde aan particulieren verleende rechten onmogelijk of uiterst moeilijk”¹⁸. Dat is des te meer zo, nu er niet enkel bepaald wordt waar de bemiddeling plaatsvindt, maar er ook geen garanties zijn dat, alles in acht genomen, er transparante, wijd bekende, vlot toegankelijke, snelle, onpartijdige en efficiënte bemiddelingsprocedures voorhanden zijn, waaraan de betrokken netwerkbeheerders zich moeten onderwerpen.

Hierop gewezen, heeft de gemachtigde het volgende verklaard:

“Wat betreft uw bijkomende vraag met betrekking tot bemiddeling: i.v.m. informatie aan voor de burger over mogelijkheden inzake bemiddeling => Het akkoord “van den Bossche” dat alle energieleveranciers hebben afgesloten onder impuls van de toenmalige minister van Consumentenzaken, legt op aan de leveranciers om op hun facturen de gegevens van de “ombudsdiensten voor energie” te vermelden. Het is inderdaad de bedoeling dat de keuze vrij is. De term “bemiddeling” vereist volgens ons wel de tussenkomst van een derde (dus niet louter tussen netbeheerder en betrokken afnemer). Als de bemiddeling niet tot een oplossing leidt en/of men houdt zich niet aan de gemaakte afspraken, dan is er de mogelijkheid tot de geschillenbeslechting door de VREG.”

Het antwoord van de gemachtigde kan niet overtuigen en biedt niet de nodige rechtszekerheid. Het ontworpen artikel 3.1.4/2 van het Energiedecreet dient bijgevolg de voorafgaande bemiddeling in het decreet dat thans in ontwerpvorm voorligt, zelf te regelen, of daarvoor delegatie aan de Vlaamse Regering te verlenen.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 3

11. Aangezien met artikel 3 van het ontwerp de vervanging wordt beoogd van artikel 2, 5°, van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water, dient in de ontworpen bepaling “6°” te worden vervangen door “5°”.

¹⁸ HvJ 7 juni 2007, C-222/05 - C 225/05, *van der Weerd*.

49.336/3

Artikel 6

12. Aangezien ervoor geopteerd is om in het ontwerp de term “net” te hanteren in plaats van “systeem” zoals in de richtlijnen, dient dit ook te gebeuren voor alle afgeleide termen ervan. Nu ook in artikel 2, 18, van richtlijn 2009/72/EG en in artikel 2, 23, van richtlijn 2009/73/EG gewag wordt gemaakt van “systeemgebruiker”, zou in het Energiedecreet ook de term “netgebruiker” moeten worden gedefinieerd en gehanteerd.

Artikel 12

13. Aangezien bij artikel 12, 2°, van het ontwerp in paragraaf 1 van artikel 3.1.5 van het Energiedecreet drie nieuwe leden worden toegevoegd, schrijve men in de inleidende zin van dit artikel 12, 2°, “een tweede, een derde en een vierde lid” in plaats van “een tweede en derde lid”.

Artikel 16

14. In het ontworpen artikel 3.1.12/1 van het Energiedecreet wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de onverenigbaarheden voor de personeelsleden van de VREG vast te stellen.

Uit de memorie van toelichting bij artikel 16 blijkt dat de stellers van het ontwerp ervan uitgaan dat het aan de Vlaamse Regering toekomt om met toepassing van artikel 87, § 3, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, het administratief statuut van het personeel van de VREG vast te stellen. De Raad van State wenst in verband hiermee op te merken dat het vernoemde artikel 87, § 3, echter geen rechtsgrond kan bieden om het administratief statuut van het personeel van de instellingen te bepalen die de decreetgever heeft opgericht met toepassing van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

De rechtsgrond om het administratief statuut van het personeel van de VREG vast te stellen, wordt thans geboden door artikel 5 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid, naar luid waarvan de Vlaamse Regering onder meer de rechtspositieregeling van het personeel van de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen bepaalt, gelezen in samenhang met artikel 3.1.1, § 4, van het Energiedecreet, naar luid waarvan de bepalingen van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van toepassing zijn op de VREG. Het ontworpen artikel 3.1.1, § 4, van het Energiedecreet maakt echter artikel 5 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid niet langer van toepassing op de VREG, waardoor die rechtsgrond vervalst.

49.336/3

Bijgevolg moet de decreetgever, ofwel in het Energiedecreet een specifieke bepaling opnemen waarbij de Vlaamse Regering gemachtigd wordt de rechtspositieregeling van het personeel van de VREG te bepalen, ofwel artikel 5 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid opnieuw van toepassing verklaren op de VREG

Artikel 26

15. Artikel 26 van het ontwerp strekt ertoe een artikel 4.1.22/1 in te voegen in het Energiedecreet. Aangezien er reeds een artikel 4.1.22/1 bestaat, dient het ontworpen artikel 4.1.22/1 te worden vernummerd tot een artikel 4.1.22/2.

16. Luidens het ontworpen artikel 4.1.22/1 (lees: 4.1.22/2) dient de Vlaamse Regering in 2012 een economische evaluatie voor te leggen aan het Vlaams Parlement van de kosten en baten voor de markt en de afnemers van de invoering van slimme meters voor elektriciteit en aardgas.

In bijlage I, punt 2, van zowel richtlijn 2009/72/EG als van richtlijn 2009/73/EG wordt echter bepaald dat dergelijke evaluatie uiterlijk op 3 september 2012 dient plaats te vinden.

Het ontworpen artikel moet op dit punt worden afgestemd op de richtlijnen.

17. In het ontworpen artikel 4.1.22/1, tweede lid (lees: 4.1.22/2), wordt het begrip “slimme meter” gedefinieerd.

Het verdient aanbeveling deze definitie op te nemen in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet, dat een lijst bevat met definities van de begrippen die in dit decreet worden gebruikt. Daartoe kan aan artikel 6 van het ontwerp een 15° worden toegevoegd waarin het begrip “slimme meter” wordt gedefinieerd.

Artikel 28

18. In de woorden die bij artikel 28, 2°, van het ontwerp aan artikel 4.3.1, § 1, eerste lid, van het Energiedecreet worden toegevoegd dient te worden verwezen naar de “Europese Economische Ruimte” in plaats van naar de “Europese Unie”. Volgens de Overeenkomst

49.336/3

betreffende de Europese Economische Ruimte (hierna: EER) vallen namelijk ook drie EER-landen, namelijk IJsland, Liechtenstein en Noorwegen, onder de interne markt ¹⁹.

19. Luidens het ontworpen artikel 4.3.1, § 3, van het Energiedecreet (artikel 28, 4°, van het ontwerp) moet iedere leverancier die elektriciteit of aardgas levert aan afnemers in het Vlaamse Gewest voldoen aan de handels-en balanceringsvereisten, vastgelegd in technische reglementen.

Met betrekking tot die ontworpen bepaling wordt in de memorie van toelichting het volgende opgemerkt:

“[...] iedere leverancier actief in het Vlaams Gewest, ongeacht of deze al of niet een Vlaamse leveringsvergunning heeft, moet voldoen aan de handels- en balanceringsvereisten geldig in het Vlaams Gewest en opgenomen in de betrokken technische reglementen.

Het is evident dat "buitenlandse" leveranciers ook moeten voldoen aan de andere (openbardienst)vereisten opgelegd aan leveranciers in het Vlaams Gewest (o.a. quotumverplichting, vermelding fuelmix op de facturen,...). Deze verplichtingen zijn dan ook opgelegd aan leveranciers en niet enkel aan houders van een leveringsvergunning.”

Gelet op deze toelichting verdient het aanbeveling om in artikel 4.3.2 van het Energiedecreet, waarbij de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om openbardienstverplichtingen op te leggen met betrekking tot de aldaar vermelde aangelegenheden, de woorden “de leveranciers” te vervangen door de woorden “iedere leverancier die elektriciteit of aardgas levert aan afnemers in het Vlaamse Gewest”, teneinde duidelijk aan te geven dat deze openbare dienstverplichtingen ook gelden voor de "buitenlandse" leveranciers.

Artikel 34

20. In het ontworpen artikel 4.6.1 van het Energiedecreet wordt voorzien in een meldingsplicht voor de aanleg van een gesloten distributienet op de eigen site. De aanleg van een gesloten distributienet dat de grenzen van de eigen site overschrijdt, is slechts toegestaan na het bekomen van een voorafgaande toelating verleend door de VREG.

¹⁹ De richtlijnen 2009/72/EG en 2009/73/EG worden in het Publicatieblad als voor de EER relevante teksten aangemerkt.

49.336/3

In de memorie van toelichting wordt ten aanzien van het ontworpen artikel 4.6.1 vermeld dat er niet wordt voorzien in een regeling voor de intrekking van de toelating om een gesloten distributienetwerk op te zetten. Dat wordt verantwoord als volgt:

“Als een als ‘gesloten distributienet’ toegelaten net na verloop van tijd niet meer blijkt te voldoen aan de vereiste criteria, is het immers gewoon te kwalificeren als een verboden privédistributienet, als vermeld in artikel 4.7.1, §1. De niet-naleving van het verbod op privédistributienetten kan in deze gevallen gesanctioneerd worden met een administratieve sanctie, op basis van artikel 13.3.1 van het Energiedecreet.”

De vraag rijst of het geen aanbeveling verdient om toch te voorzien in de formele intrekking of opheffing van de toelating. Het louter herkwalificeren tot een niet-toegelaten privénetwerk, wanneer niet langer voldaan is aan de voorwaarden, lijkt rechtsonzekerheid te veroorzaken. Bovendien zou het er toe kunnen leiden dat de toelating vervolgens toch weer herleeft, indien de voorwaarden weer zijn vervuld, en dit zonder nieuwe toelating door de VREG.

Om deze redenen verdient het aanbeveling om in het ontworpen artikel 4.6.1 in een uitdrukkelijke regeling te voorzien voor de intrekking van de toelating.

21. Luidens het ontworpen artikel 4.6.3, eerste lid, 2°, van het Energiedecreet omvat het beheer van een gesloten distributienetwerk onder meer “het aanhouden van voldoende netcapaciteit om de elektriciteits- en aardgasbehoefte te dekken van de achterliggende afnemers”.

In de memorie van toelichting bij dat artikel wordt opgemerkt dat hiermee wordt bedoeld dat in een “redelijke” energiebehoefte van de achterliggende afnemers moet worden voorzien. Nu dat ook in de lijn ligt van het bepaalde in artikel 25, lid 1, van zowel richtlijn 2009/72/EG en van richtlijn 2009/73/EG, verdient het aanbeveling dat ook in het ontworpen artikel 4.6.3, eerste lid, 2°, gewag zou worden gemaakt van “de redelijke elektriciteits- en aardgasbehoefte” in plaats van “de elektriciteits- en aardgasbehoefte”.

22. In het ontworpen artikel 4.6.8, § 4, eerste lid, van het Energiedecreet wordt bepaald dat tegen een weigering, opschorting of beëindiging van de toegang tot het gesloten distributienet in beroep kan worden gegaan bij de VREG. Bij het ontworpen artikel 4.6.8, § 4, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt aan de Vlaamse Regering delegatie van bevoegdheid verleend om, na advies van de VREG, de beroepsprocedure hiervoor vast te stellen. Daarentegen is de geschillenprocedure voor de VREG voor geschillen tegen de netwerkbeheerders wel uitgewerkt in het ontworpen artikel 3.1.4/2 (artikel 11 van het ontwerp).

49.336/3

Hierop gewezen en gevraagd of het niet zinvoller zou zijn om de essentiële regels van de beroepsprocedure in het decreet zelf op te nemen en voor de procedure bepaald in het ontworpen artikel 3.1.4/2 delegatie te verlenen aan de Vlaamse Regering om de nadere regels betreffende deze laatste procedure vast te stellen, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“Een analoge regeling zou inderdaad opgenomen kunnen worden. Trouwens ook in artikel 4.1.18, § 4, van het Energiedecreet, wat de inspiratie vormde voor het nieuwe artikel 4.6.8., § 4.”

Gelet hierop, geeft de Raad van State ter overweging om een algemene delegatie te geven aan de Vlaamse Regering om de procedureregels voor de geschillenbeslechting voor de VREG te bepalen, doch waarbij de essentiële regels in het decreet zelf dienen te worden ingeschreven, en rekening dient te worden gehouden met de verschillende aard van de geschillen die zich kunnen voordoen tussen particulieren en netbeheerders, en geschillen tegen beslissingen van de regulator zelf.

Afdelingen 9 en 10

23. Het ontwerp bevat een “Afdeling 9”, met als opschrift “Wijzigingen in titel XIV Heffing op de exploitatie van een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in het Vlaamse gewest”. Onder deze afdeling worden echter geen artikelen vermeld.

Hierop gewezen, heeft de gemachtigde verklaard dat deze vermelding mag worden geschrapt en dat afdeling 10 van het ontwerp dient te worden vernummerd tot afdeling 9.

49.336/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN,	
	J. VAN NIEUWENHOVE,	staatsraden,
	H. COUSY,	assessoren van de
	J. VELAERS,	afdeling Wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de Heer T. CORTHAUT, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES

J. SMETS

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen in de wet van 10 maart 1925 op de electriciteitsvoorziening

Art. 2. In artikel 11 van de wet van 10 maart 1925 op de electriciteitsvoorziening worden, wat de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest betreffen, de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° de woorden “in ieder geval is de beslissing slechts uitvoerbaar na goedkeuring door den Koning, die haar mag wijzigen” worden opgeheven;
- 2° de zin “Wanneer de aan te leggen lijnen lopen over het grondgebied van meer dan een provincie of dat zij voortlopen buiten’s lands grenzen, dan worden de wegenistoelingen door den Koning verleend, de betrokken gemeente- en provinciebesturen vooraf gehoord.” wordt opgeheven.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen in het Energiedecreet van 8 mei 2009

Afdeling 1. Wijzigingen in titel I Algemene bepalingen

Art. 3. In artikel 1.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 3° wordt vervangen door wat volgt:

“3° de richtlijn 2009/72/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG;”;

2° punt 4° wordt vervangen door wat volgt:

“4° de richtlijn 2009/73/EG van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG;”.

Art. 4. In artikel 1.1.3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° aan punt 6° worden de woorden “en dat geen gesloten distributienet, privé distributienet of directe leiding betreft” toegevoegd;

- 2° er wordt een punt 8°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:
- “8°/1 ACER: het agentschap, opgericht overeenkomstig verordening nr. 713/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot oprichting van een agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators.”;
- 3° er wordt een punt 8°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:
- “8°/2 achterliggende afnemer: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit of aardgas afneemt van een gesloten distributienet of een privé distributienet;”;
- 4° er wordt een punt 8°/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:
- “8°/3 achterliggende netgebruiker: natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit of aardgas injecteert op of afneemt van een gesloten distributienet of een privé distributienet;”;
- 5° in punt 13° worden de woorden “op kwartierbasis” geschrapt;
- 6° punt 26° wordt vervangen door wat volgt:
- “26° directe lijn: een elektriciteitslijn met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, die een productie-installatie met een afnemer verbindt;”;
- 7° punt 28° wordt vervangen door wat volgt:
- “28° distributie: de activiteit die erin bestaat elektriciteit via elektrische lijnen met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, of aardgas via plaatselijke aardgasleidingen te brengen tot bij afnemers, de levering zelf niet inbegrepen;”;
- 8° er wordt een punt 30°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:
- “30°/1 eigen site: het kadastrale perceel of de aansluitende kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon als eigenaar, opstalhouder of concessiehouder;”;
- 9° punt 32° wordt vervangen door wat volgt:
- “32° elektriciteitsdistributienet: geheel van onderling verbonden elektrische leidingen met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, en de bijbehorende installaties, die noodzakelijk zijn voor de distributie van elektriciteit aan afnemers binnen een geografisch afgebakend gebied in het Vlaamse Gewest, dat geen gesloten distributienet, privé distributienet of directe lijn is;”;
- 10° er wordt een punt 56°/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:
- “56°/2 gesloten distributienet: een net dat gebruikt wordt voor de distributie van elektriciteit of aardgas binnen een geografisch afgebakende industriële of commerciële locatie of een geografisch afgebakende locatie met gedeelde diensten, dat, behoudens incidenteel, geen huishoudelijke afnemers van elektriciteit of aardgas voorziet, en dat aan een van de volgende vereisten voldoet:
- a) om specifieke technische eisen of veiligheidseisen voorziet het in een geïntegreerde exploitatie of een geïntegreerd productieproces van de verschillende gebruikers van het net;
 - b) het distribueert primair elektriciteit of aardgas aan de eigenaar of beheerder van het net of de daarmee verwante bedrijven.

11° in punt 89° worden de woorden “transmissienet of vervoernet” vervangen door de woorden “transmissienet, vervoersnet, gesloten distributienet of privé distributienet”;

12° er wordt een punt 91°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“91°/1 netgebruiker: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit of aardgas injecteert op of afneemt van een distributienet;”;

13° er wordt een punt 92°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“92°/1 ombudsdienst voor energie: de ombudsdienst, vermeld in artikel 27 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt;”;

14° er wordt een punt 101°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“101°/1 privé distributienet: een elektriciteitslijn, aardgasleiding of net voor distributie van elektriciteit of aardgas dat niet wordt uitgebaat door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder noch door de beheerder van het plaatselijk vervoersnet, en dat geen gesloten distributienet, directe lijn of directe leiding is;”;

15° er wordt een punt 113°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“113°/1 slimme meter: een elektronische meter die energiestromen en aanverwante fysische grootheden meet en registreert en die uitgerust is met een tweerichtingscommunicatiemiddel, dat ervoor zorgt dat de gegevens niet alleen lokaal, maar ook op afstand uitgelezen kunnen worden en dat de meter in staat is om op basis van de gegevens die hij lokaal of van op afstand ontvangt bepaalde acties uit te voeren;”;

16° er wordt een punt 120°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“120°/1 toegang tot het net: de mogelijkheid tot injectie of afname van actieve energie op één of meer toegangspunten, met inbegrip van het gebruik van het net en de aansluitingsinstallaties die door de beheerder van het betrokken net worden beheerd, en van diens ondersteunende diensten;”;

17° in punt 121° wordt het woord “vervoersnet” vervangen door het woord “vervoersnet”;

18° in punt 128° wordt het woord “vervoersnet” telkens vervangen door het woord “vervoersnet”.

Afdeling 2. Wijzigingen in titel III Instellingen

Art. 5. In artikel 3.1.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

“§4. De volgende artikelen van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid zijn niet van toepassing op de VREG:

1° artikel 14 tot en met 16, voor zover de beheersovereenkomst instructies bevat met betrekking tot de uitvoering van de taken, vermeld in artikel 3.1.3, 1°, 2° en 3°, b);

2° artikel 18, §1 tot en met §3;

3° artikel 21;

4° artikel 23 tot en met 28.”;

2° er wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§5. De VREG fungeert voor het Vlaamse Gewest en voor de gewestelijke bevoegdheden inzake elektriciteit en aardgas, als de regulerende instantie, vermeld in artikel 35, tweede lid, van de richtlijn 2009/72/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG en artikel 39, tweede lid, van de richtlijn 2009/73/EG van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van richtlijn 2003/55/EG.

Bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden als regulator vraagt of ontvangt de VREG, noch haar bestuurders, noch haar personeelsleden, directe instructies van de Vlaamse Regering of van een andere publieke of particuliere entiteit.

De VREG oefent haar taken en bevoegdheden op onpartijdige en transparante wijze uit.”.

Art. 6. In artikel 3.1.3, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan punt 1° worden een punt c) tot en met g) toegevoegd, die luiden als volgt:

- “c) het toezicht houden op de doeltreffendheid van de vrijmaking van de elektriciteits- en gasmarkt in het Vlaamse Gewest, inclusief de opvolging van de overstap- en afsluitingspercentages en de elektriciteits- en gasprijzen van huishoudelijke afnemers;
- d) het toezicht houden op de kwaliteit van de dienstverlening van de elektriciteits- en aardgasleveranciers, inclusief hun systemen van vooruitbetaling en de klachten van huishoudelijke afnemers;
- e) het toezicht houden op de zekerheid en betrouwbaarheid van de distributienetten en het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, alsook de kwaliteit van de dienstverlening van de netbeheerders, onder meer bij de uitvoering van herstellingen en onderhoud en op het vlak van de tijd die de beheerders van de netten nodig hebben om aansluitingen en herstellingen uit te voeren;
- f) het toezicht houden op de uitvoering van regels betreffende de taken en verantwoordelijkheden van de distributienetbeheerders, leveranciers, afnemers en andere marktpartijen die actief zijn in het Vlaamse Gewest;
- g) het toezicht houden op de vrije toegang voor de afnemer tot zijn verbruiksgegevens;”;

2° punt 3° wordt vervangen door wat volgt:

“3° taken in verband met bemiddeling en beslechting van geschillen:

- a) het bemiddelen in geschillen tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot zijn verplichtingen, vermeld in de titels IV, V, VI en de hoofdstukken I tot en met IV van titel VII van dit decreet en haar uitvoeringsbepalingen;
- b) het beslechten van geschillen tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot zijn verplichtingen, vermeld in de titels IV, V, VI en de hoofdstukken I tot en met IV van titel VII van dit decreet en haar uitvoeringsbepalingen;”.

Art. 7. Aan artikel 3.1.4, §2, van hetzelfde decreet worden een punt 9° tot en met 11° toegevoegd, die luiden als volgt:

“9° het uitvoeren van onderzoeken naar de werking van de elektriciteits- en gasmarkt in het Vlaamse Gewest;

- 10° het opleggen van noodzakelijke en evenredige maatregelen om de daadwerkelijke mededinging te bevorderen en de goede werking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt te waarborgen;
- 11° de samenwerking en uitwisseling van gegevens met de regulatoren en instanties die werken binnen de Vlaamse, Belgische en Europese elektriciteits- en gasmarkt, voor zover de bepalingen van artikel 3.1.12 worden nageleefd.”.

Art. 8. Aan titel III, hoofdstuk I, afdeling II, van hetzelfde decreet wordt een artikel 3.1.4/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 3.1.4/1. Bij de uitoefening van haar taken en bevoegdheden neemt de VREG alle redelijke maatregelen om de volgende doelstellingen te bereiken, indien nodig in overleg met andere betrokken en bevoegde instanties:

- 1° de bevordering, in nauwe samenwerking met ACER, de regulerende instanties van andere Belgische overheden en Europese lidstaten en de Europese Commissie, van een door concurrentie gekenmerkte, zekere en vanuit milieuoogpunt duurzame Europese interne markt voor elektriciteit en gas, en van een daadwerkelijke openstelling van de markt voor alle afnemers en Europese leveranciers, en een waarborging dat elektriciteits- en aardgasdistributienetten op een doeltreffende en betrouwbare manier werken, rekening houdend met doelstellingen op lange termijn;
- 2° de ontwikkeling van door concurrentie gekenmerkte en goed functionerende regionale markten binnen de Europese Gemeenschap met het oog op het bereiken van de onder 1° genoemde doelstelling;
- 3° het opheffen van alle beperkingen voor handel in elektriciteit en aardgas tussen de lidstaten, inclusief de ontwikkeling van afdoende grensoverschrijdende transmissiecapaciteit om aan de vraag te voldoen en de integratie van nationale markten te versterken, hetgeen de elektriciteits- en gasstromen in de Europese Gemeenschap kan faciliteren;
- 4° de ontwikkeling, op de meest kosteneffectieve manier, van veilige, betrouwbare en efficiënte niet-discriminerende netten die klantgericht zijn, de adequaatheid van die netten bevorderen, alsook, aansluitend bij de doelstellingen van het algemene energiebeleid, energie-efficiëntie en de integratie van groot- en kleinschalige productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen en gedistribueerde productie in distributienetten en het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit;
- 5° de toegang van nieuwe productiecapaciteit tot het net vergemakkelijken, namelijk door belemmeringen voor de toegang van nieuwkomers op de markt en van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen weg te nemen;
- 6° ervoor zorgen dat de netbeheerders en -gebruikers de nodige stimulansen krijgen, zowel op korte als op lange termijn, om de efficiëntie van netprestaties te verbeteren en de marktintegratie te versterken;
- 7° ervoor zorgen dat afnemers de vruchten dragen van een efficiënte werking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt, het bevorderen van daadwerkelijke mededinging en het bijdragen tot het waarborgen van consumentenbescherming;
- 8° het bereiken van een hoog niveau van universele en openbare dienstverlening bij het leveren van elektriciteit en aardgas, tot de bescherming van kwetsbare afnemers en tot de compatibiliteit van de processen voor de uitwisseling van gegevens die nodig zijn voor het veranderen van leverancier.”.

Art. 9. Aan titel III, hoofdstuk I, afdeling II, van hetzelfde decreet wordt een artikel 3.1.4/2 en 3.1.4/3 toegevoegd, die luiden als volgt:

“Art. 3.1.4/2. Partijen die een klacht hebben tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen uit hoofde van de titels IV, V, VI en de hoofdstukken I tot en met IV van titel VII van dit decreet of haar uitvoeringsbepalingen, kunnen het geschil schriftelijk ter bemiddeling voorleggen aan de VREG. De VREG stelt de bemiddelingsprocedure vast.

Art. 3.1.4/3. Partijen die een klacht hebben tegen een netbeheerder of beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot diens verplichtingen uit hoofde van de titels IV, V, VI en de hoofdstukken I tot en met IV van titel VII van dit decreet of haar uitvoeringsbepalingen, kunnen het geschil schriftelijk ter beslechting voorleggen aan de VREG. Enkel geschillen waarin reeds een bemiddelingspoging door de VREG of de ombudsdienst voor energie is geweest, kunnen worden voorgelegd ter beslechting, tenzij in geval van hoogdringendheid en behoudens andersluidende bepaling.

De VREG beslecht het geschil met een gemotiveerde, bindende beslissing binnen twee maanden na ontvangst van de klacht. Deze periode kan met twee maanden worden verlengd als de VREG aanvullende informatie vraagt. Een nieuwe verlenging van deze termijn is mogelijk voor zover de klager daarmee akkoord gaat.

De beslissing wordt genomen na de betrokken partijen te hebben gehoord. De VREG kan overgaan of doen overgaan tot alle nuttige onderzoeken en kan, indien nodig, deskundigen aanwijzen en getuigen horen. Zij kan bewarende maatregelen opleggen in dringende gevallen. De beslissing kan al of niet een terugbetaling of vergoeding opleggen.”.

Art. 10. In artikel 3.1.5 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord “drie” vervangen door het woord “vijf”;

2° aan paragraaf 1 worden een tweede en derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De leden van de raad van bestuur worden door de Vlaamse Regering aangesteld voor een vaste termijn van vijf jaar, die eenmaal kan worden verlengd.

Het vorig lid laat het lopende mandaat van de bestuurders van de VREG op 1 januari 2011 ongemoeid.”;

3° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. De door de Vlaamse Regering voorgedragen leden van de raad van bestuur kunnen bij consensus onafhankelijke bestuurders coöpteren, voor een vaste termijn van vijf jaar, die eenmaal kan worden verlengd. Het aantal onafhankelijke bestuurders mag een vierde van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur niet overschrijden.”;

4° er wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§4. De leden van de raad van bestuur kunnen alleen worden ontslagen op eigen verzoek of bij niet-naleving van de vereisten, vermeld in artikel 3.1.7.”.

Art. 11. Artikel 3.1.7 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 3.1.7. §1. Het mandaat van bestuurder van de VREG is onverenigbaar met:

- 1° iedere functie of activiteit, al dan niet bezoldigd, ten dienste van een neteigenaar, een netbeheerder, een producent die geen zelfopwekker is, een aardgasinvoerder, de beheerder van het transmissienet, de beheerder van het vervoersnet, een werkmaatschappij, een leverancier, een bevrachter of een evenwichtsverantwoordelijke;
- 2° het bezit van aandelen, of andere met aandelen gelijk te stellen waardepapieren, uitgegeven door een neteigenaar of marktpartij, of het bezit van financiële instrumenten die het mogelijk maken om dergelijke aandelen of waardepapieren te verwerven of over te

- dragen, of die aanleiding geven tot een betaling in contanten die hoofdzakelijk afhankelijk is van de evolutie van de waarde van dergelijke aandelen of waardepapieren;
- 3° het lidmaatschap van de wetgevende kamers, het Europees Parlement en de gemeenschaps- en gewestraden;
- 4° de functie of het ambt van minister, staatssecretaris, het lidmaatschap van een gewest- of gemeenschapsregering, het lidmaatschap van het kabinet van een lid van de federale regering of van een gemeenschaps- of gewestregering, het lidmaatschap van de bestendige deputatie van de provincieraden en het lidmaatschap van het college van burgemeester en schepenen van een gemeente;
- 5° een functie in de VREG, de gedelegeerd bestuurder uitgezonderd;
- 6° een functie in een departement of een ander agentschap van de federale of gewestelijke overheid.

Het verbod, vermeld in het eerste lid, 1°, blijft van kracht gedurende één jaar na afloop van het mandaat bij de VREG.

§2. Als een bestuurder de bepalingen van paragraaf 1 overtreedt, beschikt hij over een termijn van drie maanden om de mandaten of functies die tot de onverenigbaarheid aanleiding geven, neer te leggen.

Als de bestuurder nalaat de onverenigbare mandaten of functies neer te leggen, wordt hij na afloop van de termijn, vermeld in het eerste lid, van rechtswege geacht zijn mandaat in het agentschap te hebben neergelegd, zonder dat het afbreuk doet aan de rechtsgeldigheid van de handelingen die hij inmiddels heeft gesteld of van de beraadslagingen waaraan hij inmiddels heeft deelgenomen. In zijn vervanging wordt voorzien overeenkomstig de bepalingen van artikel 3.1.5.”.

Art. 12. In artikel 3.1.11 van hetzelfde decreet worden paragraaf 2 en paragraaf 3 opgeheven.

Art. 13. In titel III, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet wordt een afdeling V/1, ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling V/1. Rechtspositieregeling van de personeelsleden van de VREG”.

Art. 14. In titel III, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet, wordt in afdeling V/1, ingevoegd bij artikel 13, een artikel 3.1.12/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 3.1.12/1. De Vlaamse Regering bepaalt de rechtspositieregeling van het personeel van de VREG, inclusief de onverenigbaarheden.”.

Afdeling 3. Wijzigingen in titel IV De organisatie van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaamse Gewest

Art. 15. In artikel 4.1.6 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in punt 1° worden de woorden “het beheer van de elektriciteits- of aardgasstromen op zijn net, met daarbij het waarborgen van de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van zijn net” vervangen door de woorden “het beheer en onderhoud en het ontwikkelen onder economische voorwaarden van een veilig, betrouwbaar en efficiënt net met inachtneming van het milieu en de energie-efficiëntie van het net”;

- 2° er wordt een punt 14° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“14° als elektriciteitsdistributienetbeheerder transparante, niet-discriminerende en op de markt gebaseerde procedures hanteren bij de aankoop van elektriciteit.”.

Art. 16. In artikel 4.1.8, §2, van hetzelfde decreet worden na de woorden “geen activiteiten ondernemen inzake de productie van elektriciteit” de woorden “of gas” toegevoegd.

Art. 17. In artikel 4.1.10 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt het woord “behandelen” vervangen door de woorden “eerbiedigen de vertrouwelijkheid van”;

2° in het eerste lid worden de woorden “strikt vertrouwelijk” opgeheven;

3° er wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De netbeheerder en zijn werkmaatschappij voorkomen ook dat informatie over hun eigen activiteiten die commercieel voordeel kan opleveren, op discriminerende wijze wordt vrijgegeven.”

Art. 18. In artikel 4.1.14 van hetzelfde decreet worden de woorden “huishoudelijke afnemers” vervangen door de woorden “iedere afnemer die elektriciteit of aardgas koopt voor eigen huishoudelijk gebruik en niet voor commerciële of professionele activiteiten”.

Art. 19. In artikel 4.1.16 van hetzelfde decreet wordt het woord “aardgasnetbeheerder” vervangen door het woord “aardgasdistributienetbeheerder”.

Art. 20. In artikel 4.1.17 van hetzelfde decreet wordt het woord “aardgasnetbeheerder” vervangen door het woord “aardgasdistributienetbeheerder”.

Art. 21. In artikel 4.1.18, §4, van hetzelfde decreet worden de woorden “in beroep gegaan” vervangen door de woorden “overeenkomstig artikel 3.1.4/3, zonder voorafgaande bemiddeling, een geschillenbeslechtsprocedure gevoerd”.

Art. 22. In artikel 4.1.19, §1, derde lid, van hetzelfde decreet wordt het woord “aardgasnetbeheerder” telkens vervangen door het woord “aardgasdistributienetbeheerder”.

Art. 23. In artikel 4.1.22, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2 worden de woorden “huishoudelijke afnemers” vervangen door de woorden “iedere afnemer die elektriciteit of aardgas koopt voor eigen huishoudelijk gebruik en niet voor commerciële of professionele activiteiten”;

2° in punt 4 worden tussen de woorden “budgetmeters voor elektriciteit” en de woorden “en van stroombegrenzers” de woorden “, budgetmeters voor aardgas” ingevoegd.

Art. 24. In titel IV, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet wordt een afdeling IX ingevoegd, die luidt als volgt:

“Afdeling IX. Slimme meters”

Art. 25. In titel IV, hoofdstuk I, van hetzelfde decreet, wordt in afdeling IX, ingevoegd bij artikel 24, een artikel 4.1.22/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4.1.22/2. De Vlaamse Regering legt uiterlijk op 3 september 2012 een economische evaluatie voor aan het Vlaams Parlement van de kosten en baten voor de markt en de afnemers van de invoering van slimme meters voor elektriciteit en aardgas.”.

Art. 26. In artikel 4.2.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De reglementen bevatten telkens de bepalingen van toepassing op de gesloten distributienetten die aan die netten zijn gekoppeld.”;

2° aan paragraaf 2, 2°, worden de volgende woorden toegevoegd: “, inclusief de handels- en balanceringsvereisten opgelegd aan iedere leverancier van elektriciteit of aardgas aan afnemers in het Vlaamse Gewest”;

3° aan paragraaf 2, 3°, worden tussen de woorden “plaatselijke vervoersnet van elektriciteit,” en “de producenten” de woorden “de beheerder van het gesloten distributienet” ingevoegd.

Art. 27. In artikel 4.3.1 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden “De levering aan afnemers die aangesloten zijn op een distributienet of het net voor plaatselijk vervoer van elektriciteit” vervangen door de woorden “De levering van elektriciteit en aardgas via het distributienet of het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, aan afnemers”;

2° in paragraaf 1, eerste lid, wordt na het woord “VREG” de woorden “of aan de eisen, gesteld door een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte, de federale overheid of een andere gewestelijke bevoegde overheid in verband met de levering van elektriciteit of aardgas.” toegevoegd;

3° in paragraaf 2, tweede punt, 4°, wordt het woord “uitvoeringsbepalingen” vervangen door het woord “uitvoeringsbepalingen”;

4° er wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Iedere leverancier die elektriciteit of aardgas levert aan afnemers in het Vlaamse Gewest voldoet aan de handels- en balanceringsvereisten, vastgelegd in de technische reglementen.”.

Art. 28. In artikel 4.3.2 van hetzelfde decreet worden de woorden “de leveranciers” vervangen door de woorden “iedere leverancier die elektriciteit of aardgas levert aan afnemers in het Vlaamse Gewest”.

Art. 29. Aan artikel 4.4.1 van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als een afnemer wil veranderen van leverancier, met inachtneming van de contractuele voorwaarden van het leveringscontract met zijn leverancier, wordt dat binnen een termijn van drie weken na de ontvangst van dat bericht geregeld door de betrokken netbeheerder.”.

Art. 30. In titel IV van hetzelfde decreet wordt het opschrift van hoofdstuk V vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk V. De aanleg en het beheer van directe lijnen en directe leidingen”.

Art. 31. Artikel 4.5.1 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 4.5.1. De aanleg van directe lijnen of leidingen op de eigen site om elektriciteit of aardgas te leveren, is toegelaten.

De aanleg van een directe lijn of leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt, is toegestaan na een voorafgaande toelating, verleend door de VREG, die hiertoe advies van de betrokken netbeheerder inwint.

De VREG houdt hierbij rekening met de risico's inzake inefficiëntie, de risico's inzake veiligheid, de impact op de nettarieven, de waarborg van de rechten van afnemers, de eventuele weigering van aansluiting op het net door de betrokken netbeheerder of een gebrek aan aanbod tot aansluiting of toegang op het net tegen redelijke economische of technische voorwaarden.”.

Art. 32. In titel IV, hoofdstuk V, van hetzelfde decreet, wordt een artikel 4.5.2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 4.5.2. De taken van de beheerder van een directe lijn of leiding omvatten onder meer:

- 1° het beheer en het onderhoud van de directe lijn of leiding;
- 2° het verstrekken van de nodige meetgegevens en andere gegevens aan de producent, de afnemer en de VREG;
- 3° het verstrekken van de nodige inlichtingen aan de beheerder van het net waarop de directe lijn of leiding is aangesloten om een veilige en efficiënte uitbating en ontwikkeling van dat net te waarborgen.”.

Art. 33. In titel IV van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk VI ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk VI. De aanleg en het beheer van een gesloten distributienet”.

Art. 34. In titel IV van hetzelfde decreet, wordt in hoofdstuk VI, ingevoegd bij artikel 33, een artikel 4.6.1. tot en met 4.6.9 ingevoegd, die luiden als volgt:

“Art. 4.6.1 §1. De aanleg en het beheer van een gesloten distributienet op eigen site is toegelaten na voorafgaande melding aan de VREG.

§2. De aanleg van een gesloten distributienet dat de grenzen van de eigen site overschrijdt, is toegestaan na een voorafgaande toelating, verleend door de VREG, die hiertoe het advies van de betrokken netbeheerder inwint.

De VREG hanteert hierbij de criteria zoals vermeld in art. 1.1.3, 56°/2, en houdt ook rekening met de risico's inzake inefficiëntie, de risico's inzake veiligheid, de impact op de nettarieven, de waarborg van de rechten van afnemers, de eventuele weigering van aansluiting op het net door de betrokken netbeheerder of een gebrek aan aanbod tot aansluiting of toegang op het net tegen redelijke economische of technische voorwaarden.

De VREG kan de toelating opheffen zodra wordt vastgesteld dat niet meer aan de criteria van art. 1.1.3, 56°/2, is voldaan.

§3. De VREG kan de nadere modaliteiten vastleggen voor de melding, de toekenning en de opheffing van de toelating.

Art. 4.6.2. De gebruikers van een gesloten distributienet van elektriciteit hebben alleen met de beheerder van dat gesloten distributienet een contractuele relatie, en niet met de elektriciteitsdistributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit of de transmissienetbeheerder.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit of de transmissienetbeheerder heeft alleen met de beheerder van een gesloten distributienet voor elektriciteit dat gekoppeld is aan zijn net, een reglementaire of contractuele relatie en niet met de gebruikers van het gesloten distributienet van elektriciteit.

De gebruikers van een gesloten distributienet van aardgas hebben alleen met de beheerder van het gesloten distributienet van aardgas een contractuele relatie, en niet met de aardgasdistributienetbeheerder en de beheerder van het vervoersnet.

De aardgasdistributienetbeheerder of de beheerder van het vervoersnet heeft alleen met de beheerder van een gesloten distributienet van aardgas dat gekoppeld is aan zijn net, een reglementaire of contractuele relatie en niet met de gebruikers van het gesloten distributienet van aardgas.

Art. 4.6.3. Het beheer van een gesloten distributienet omvat, onder meer, de volgende taken:

- 1° het beheer van de elektriciteits- of aardgasstromen op zijn net, met daarbij het waarborgen van de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van zijn net, en in dat verband, het instaan voor de nodige ondersteunende diensten;
- 2° het aanhouden van voldoende netcapaciteit om de redelijke elektriciteits- en aardgasbehoefte te dekken van de achterliggende afnemers en om het vervoer van elektriciteit en aardgas van en naar het net waarmee het gesloten distributienet gekoppeld is, mogelijk te maken;
- 3° de uitbreiding van zijn net in het geografisch afgebakende gebied waarvoor hij werd aangewezen of, als er nog geen net aanwezig is, de aanleg van het net in dit geografisch afgebakende gebied;
- 4° de herstelling, het preventieve onderhoud, de vernieuwing en de verbetering van zijn net en de bijbehorende installaties;
- 5° het herstellen van onderbrekingen en storingen bij de elektriciteits- of aardgastoevoer via zijn net;
- 6° het opstellen, het bewaren en ter beschikking houden van de plannen van zijn net aan de bevoegde regulator, de gebruikers van het gesloten distributienet en de beheerder van het net waaraan zijn net is gekoppeld;
- 7° het aansluiten, afsluiten en heraansluiten van installaties op zijn net en het verzwaren van de aansluitingen op zijn net;
- 8° het verlenen van toegang tot zijn net;
- 9° het beheren van het toegangsregister van zijn net;
- 10° het ter beschikking stellen, de plaatsing, de activering, de desactivering, het onderhoud en het herstellen van meters en tellers op de toegangspunten op zijn net;
- 11° het aflezen van de meters en tellers op de toegangspunten op zijn net, de bepaling van de injectie en de afname van de achterliggende netgebruikers en de verwerking en de bewaring van die gegevens;
- 12° het verstrekken van de nodige meetgegevens en andere gegevens aan de producenten, de evenwichtsverantwoordelijken, de bevrachters, de tussenpersonen, de leveranciers, de afnemers en de VREG;
- 13° het verstrekken van de nodige inlichtingen aan de beheerders van de netten waaraan zijn net in kwestie gekoppeld is, om een veilige en efficiënte uitbating, een gecoördineerde ontwikkeling en een goede wisselwerking tussen de netten te waarborgen.

De beheerder van een gesloten distributienet kan de taken, vermeld in de punten 9 tot en met 12 van het vorig lid, uitbesteden aan de beheerder van het net waaraan zijn net is gekoppeld, waarbij deze laatste de uitvoering van deze taken niet kan weigeren.

Art. 4.6.4. De beheerder van een gesloten distributienet kan activiteiten inzake levering of productie van elektriciteit en aardgas ondernemen, mits zijn net minder dan 100.000 achterliggende afnemers bedient.

Art. 4.6.5. De beheerder van het gesloten distributienet onthoudt zich van elke vorm van discriminatie tussen aardgasinvoerders, evenwichtsverantwoordelijken, bevrachters, leveranciers, tussenpersonen, achterliggende netgebruikers en categorieën van achterliggende netgebruikers.

Art. 4.6.6. De beheerder van het gesloten distributienet behandelt alle persoonlijke en commerciële gegevens die hij bij de uitoefening van zijn taken verwerft strikt vertrouwelijk.

De beheerder van het gesloten distributienet neemt de nodige maatregelen om de toegang tot die gegevens en de verwerking van die gegevens te beperken tot de leden van het orgaan dat belast is met zijn dagelijkse leiding beheerder, en de personeelsleden die deze gegevens nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.

Art. 4.6.7. De personeelsleden en bestuurders van de beheerder van het gesloten distributienet mogen de vertrouwelijke gegevens die hun ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de beheerder van het gesloten distributienet aan niemand bekendmaken, behalve wanneer zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen, zonder afbreuk te doen aan de informatieverplichtingen die uitdrukkelijk door dit decreet of de bijbehorende uitvoeringsbesluiten, met inbegrip van de technische reglementen, zijn bepaald en toegestaan.

Art. 4.6.8. Iedere beheerder van het gesloten distributienet maakt de geldende tarieven en voorwaarden voor de aansluiting op zijn net bekend aan de achterliggende netgebruikers.

Art. 4.6.9. §1. De volgende personen hebben recht op toegang tot een gesloten distributienet voor de injectie en/of afname van elektriciteit of aardgas tegen de door de beheerder van dat net bekendgemaakte tarieven en voorwaarden:

- 1° de leveranciers, in naam en voor rekening van hun klanten die aangesloten zijn op het gesloten distributienet;
- 2° de producenten die aangesloten zijn op het gesloten distributienet, in eigen naam en alleen voor hun injectiepunten;
- 3° de achterliggende afnemers.

§2. Iedere beheerder van het gesloten distributienet maakt de geldende tarieven en voorwaarden voor de toegang tot en het gebruik van zijn net, en voor de ondersteunende diensten die hij levert, bekend aan de achterliggende netgebruikers. De personen, vermeld in §1, hebben recht op de toegang tot en het gebruik van het gesloten distributienet tegen die bekendgemaakte tarieven en voorwaarden.

§3. Een beheerder van een gesloten distributienet kan de toegang tot zijn net alleen weigeren, beëindigen of opschorten in één of meer van onderstaande gevallen:

- 1° zijn net beschikt niet over voldoende capaciteit om het vervoer te verzekeren;
- 2° de veilige en betrouwbare werking van zijn net komt in het gedrang;
- 3° de aanvrager van de toegang tot het net voldoet niet of de toegangshouder voldoet niet meer aan de voorwaarden voor toegang tot zijn net, omschreven in het van toepassing zijnde technische reglement, het reglement of contract van de beheerder van het gesloten distributienet.

Bij een weigering, beëindiging of opschorting van de toegang tot zijn net stuurt de beheerder van het gesloten distributienet aan de aanvrager van de toegang tot zijn net of aan de toegangshouder een schriftelijke en gemotiveerde verklaring.

De beheerder van het gesloten distributienet kan de toegang tot zijn net alleen opschorten of beëindigen na voorafgaande toestemming door de VREG, tenzij in één van de volgende vier gevallen:

- 1° bij overmacht of een noodsituatie, zoals omschreven in het van toepassing zijnde technisch reglement;
- 2° in geval de toegangshouder geen evenwichtsverantwoordelijke of bevrachter meer heeft;
- 3° de beheerder van het gesloten distributienet oordeelt dat er een ernstig risico bestaat voor de veiligheid van personen of materieel;
- 4° voor een individueel toegangspunt, het aansluitingsvermogen op aanzienlijke wijze overschreden wordt.

§4. Tegen een weigering, opschorting of beëindiging van toegang tot het gesloten distributienet kan overeenkomstig artikel 3.1.4/3, zonder voorafgaande bemiddeling, een geschillenbeslechtsprocedure gevoerd worden bij de VREG.

Als de VREG oordeelt dat de weigering, opschorting of beëindiging van de toegang onterecht was, geeft de beheerder van het gesloten distributienet de betrokken persoon alsnog of opnieuw toegang tot zijn net.

Als de VREG oordeelt dat de weigering, opschorting of beëindiging van de toegang terecht was, heeft de betrokken persoon de mogelijkheid zich te wenden tot de beheerder van het net waaraan het gesloten distributienet gekoppeld is.”.

Art. 35. In titel IV van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk VII ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk VII. De aanleg en het beheer van een privé distributienet”

Art. 36. In titel IV van hetzelfde decreet, worden in hoofdstuk VII, ingevoegd bij artikel 35, een artikel 4.7.1 tot en met 4.7.4 ingevoegd, die luiden als volgt:

“Art. 4.7.1. §1. De aanleg en het beheer van een privé distributienet is principieel verboden.

§2. In afwijking van paragraaf 1 is de aanleg en het beheer van volgende privé distributienetten toegelaten:

- 1° privé distributienetten waarbij de distributie van elektriciteit of aardgas een inherent en ondergeschikt karakter heeft ten opzichte van het geheel van diensten die door de beheerder van het privé distributienet aan de achterliggende afnemer worden geleverd, zoals bij garageverhuur, bij verhuur van een studentenkamer, een verblijfplaats in een recreatie- of vakantiepark, een kamer in een rusthuis, de terbeschikkingstelling van een standplaats bij markten, evenementen en kermissen;
- 2° laadpunten voor voertuigen.

Een privé distributienet kan een openbare weg, waterloop, treinspoor of ander openbaar domein alleen kruisen als hiertoe toestemming van de distributienetbeheerder verkregen is.

Art. 4.7.2. De gebruikers van een privé distributienet hebben alleen met de beheerder van het privé distributienet een contractuele relatie, en niet met de distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, de transmissienetbeheerder of de beheerder van het vervoersnet waarop het privé distributienet aangesloten is.

De distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, de transmissienetbeheerder of de beheerder van het vervoersnet heeft alleen met de beheerder van het privédistributienet aangesloten op zijn net een reglementaire of contractuele relatie, en niet met de gebruikers van dat privédistributienet.

Het privédistributienet is op elk moment slechts via één aansluitingspunt verbonden met het distributienet, het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, het transmissienet of het vervoersnet, tenzij de betrokken beheerders toestemming verlenen voor een meervoudige verbinding.

Art. 4.7.3. De beheerder van een privédistributienet is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van zijn privédistributienet.

Art. 4.7.4. De beheerder van een privédistributienet heeft geen openbaardienstverplichtingen ten aanzien van de achterliggende afnemer.”.

Afdeling 4. Wijzigingen in titel V De jaarlijkse toekenning van een gratis hoeveelheid elektriciteit

Art. 37. Paragraaf 1 van artikel 5.1.1 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Met uitzondering van de huishoudelijke afnemers aangesloten op een gesloten distributienet, heeft iedere huishoudelijke afnemer en elke titularis van een gebouw, zoals bedoeld in §3, het recht op de jaarlijkse toekenning van een gratis hoeveelheid elektriciteit.”.

Afdeling 5. Wijzigingen in titel VII Milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik

Art. 38. In artikel 7.1.6, paragraaf 1, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2010, worden tussen de woorden “op hun net” en de zinsnede “voor zover de producent zelf daarom verzoekt” de woorden “en op gesloten distributienetten, gekoppeld aan hun net” ingevoegd.

Art. 39. In artikel 7.1.7 van hetzelfde decreet worden in paragraaf 1, eerste lid, tussen de woorden “op hun net” en de zinsnede “voor zover de producent zelf daarom verzoekt” de woorden “en op gesloten distributienetten, gekoppeld aan hun net” ingevoegd.

Art. 40. In artikel 7.1.10 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden tussen het woord “elektriciteitsdistributienetbeheerder,” en de zinsnede “, de beheerder van”, de woorden “een beheerder van een gesloten distributienet” ingevoegd;

2° in paragraaf 2 worden tussen het woord “elektriciteitsdistributienetbeheerder,” en de zinsnede “, beheerder van” de woorden “beheerder van een gesloten distributienet,” ingevoegd;

3° aan paragraaf 3 wordt een derde en een vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Het geheel van afnamepunten van afnemers op een op 1 juli 2011 bestaand net dat voldoet aan de criteria van art. 1.1.3, 56°/2, wordt als één afnamepunt beschouwd.

Het geheel van afnamepunten van afnemers van een na 1 juli 2011 aangelegd net dat voldoet aan de criteria van art. 1.1.3, 56°/2, wordt als één afnamepunt beschouwd,

voor zover het gesloten distributienet is aangesloten op het transmissienet of het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit.”.

Art. 41. In artikel 7.1.11 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord “als toegangshoudergeregistreerd” vervangen door het woord “geregistreerd”;

2° in paragraaf 1 worden tussen het woord “elektriciteitsdistributienetbeheerder,” en de zinsnede “, de beheerder van” de woorden “een beheerder van een gesloten distributienet” toegevoegd;

3° aan paragraaf 2, tweede lid, worden na het woord “elektriciteitsdistributienetbeheerder,” de woorden “beheerder van een gesloten distributienet,” toegevoegd.

Art. 42. In artikel 7.2.3, §1, van hetzelfde decreet wordt het woord “vervoersnet” vervangen door het woord “vervoersnet”.

Art. 43. In artikel 7.3.1, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “in dat geval” opgeheven.

Afdeling 6. Wijzigingen in titel XII Energiebeleidsrapportering

Art. 44. In artikel 12.2.1, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt het woord “vervoernet” vervangen door het woord “vervoersnet”.

Afdeling 7. Wijzigingen in titel XIII Toezicht en sancties

Art. 45. In artikel 13.1.2, §2, tweede lid, 2°, van hetzelfde decreet worden de woorden “rechter in de politierechtbank” vervangen door het woord “politierechter”.

Art. 46. In artikel 13.1.4, §1, tweede lid, 2°, van hetzelfde decreet worden de woorden “rechter in de politierechtbank” vervangen door het woord “politierechter”.

Art. 47. In artikel 13.1.5, tweede lid, 2°, van hetzelfde decreet worden de woorden “rechter in de politierechtbank” vervangen door het woord “politierechter”.

Art. 48. Punt 3 van artikel 13.2.1 van hetzelfde decreet wordt opgeheven.

Art. 49. In art. 13.2.2 wordt het woord “artikel” vervangen door het woord “artikelen” en wordt “en 4.1.11” vervangen door “, 4.1.11 en 4.6.7”.

Art. 50. In art. 13.3.3 worden de woorden “artikelen 4.1.22, 9°, en 4.3.2, 4° en 5°” vervangen door de woorden “artikelen 4.1.22, 2° tot en met 4°, en 4.3.2, 4°”.

Afdeling 8. Wijzigingen in titel XV Slotbepalingen

Art. 51. In artikel 15.3.5 van hetzelfde decreet worden de woorden “artikel 20 van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt” vervangen door de woorden “artikel 3.2.1 van het Energiedecreet”.

Art. 52. Aan titel XV, hoofdstuk III, van hetzelfde decreet worden artikelen 15.3.5/1 en 15.3.5/2 toegevoegd, die luiden als volgt:

“Art. 15.3.5/1 Het beheer van een op 1 juli 2011 bestaand net voor distributie van elektriciteit of aardgas dat voldoet aan de criteria van artikel 1.1.3, 56°/2, is toegestaan als

gesloten distributienet mits melding aan de VREG, zelfs indien dit net de grenzen van de eigen site, als bedoeld in artikel 4.6.1, overschrijdt.

Art. 15.3.5/2 Elke beheerder van een elektriciteitslijn, aardgasleiding of net voor distributie van elektriciteit of aardgas dat niet wordt uitgebaat door een door de VREG aangewezen distributienetbeheerder en dat geen op 1 juli 2011 bestaande directe lijn of directe leiding is, moet zich conformeren aan de bepalingen van dit decreet door, naargelang het geval:

1° het voldoen aan de bepalingen van artikelen 4.7.2 en 4.7.3, als het net een toegelaten privédistributienet betreft, als vermeld in artikel 4.7.1, §2;

2° de overdracht van het beheer van het distributienet aan de distributienetbeheerder, als het net een niet-toegelaten privédistributienet betreft, binnen redelijke termijn zodra een achterliggende netgebruiker of een leverancier op vraag van en voor rekening van een achterliggende afnemer, zijn rechten wil uitoefenen;

3° het melden als gesloten distributienet overeenkomstig artikel 15.3.5/1 en het voldoen aan de bepalingen van artikelen 4.6.2 tot en met 4.6.9, waarbij de artikelen 4.6.3, 8° tot en met 12°, 4.6.8 en 4.6.9 slechts van toepassing zijn binnen redelijke termijn zodra een achterliggende netgebruiker of een leverancier op vraag van en voor rekening van een achterliggende afnemer zijn rechten wil uitoefenen.”.

Brussel, 29 april 2011.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE